

๘๖ ปี
หลวงปู่จันทา ถาวโร

ชมรมพุทธศาสน์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๘๖ ปี

หลวงปู่จันทา ถาวโร

วัดป่าเขาน้อย

อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

ชื่อหนังสือ	“๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร”
จำนวนพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม
ปีที่จัดพิมพ์	สองพันห้าร้อยห้าสิบเอ็ด
ดำเนินการผลิต	กองผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กฟผ.

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ELECTRICITY GENERATING AUTHORITY OF THAILAND
53 หมู่ 2 ถนนจรัญสนิทวงศ์ บางกรวย นนทบุรี 11130 โทรสาร 0 2433 6317, 0 2433 5523, 0 2434 4064 www.egat.co.th
53 Moo 2 Charansanitwong Rd. Bang Kruai Nonthaburi 11130 Thailand Fax (66) 2433 6317, 2433 5523, 2434 4064

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ

นมัสการ หลวงปู่จันทา ถาวโร

โดยที่ หนังสือ "๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร" เป็นเรื่องที่พุทธศาสนิกชน และประชาชนทั่วไปควรได้ศึกษา เพื่อให้เกิดศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณของพระรัตนตรัย

ชมรมพุทธศาสน์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงใคร่ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ "๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร" เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้ปฏิบัติงาน และพุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสต่อไป ขอได้โปรดกรุณาอนุญาตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

กราบนมัสการมาด้วยความเคารพสักการะอย่างสูงยิ่ง

(นายสมบัติ ศานติจารี)
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ในฐานะประธานชมรมพุทธศาสน์ กฟผ.

เลขานุการชมรมพุทธศาสน์ กฟผ.
โทร. ๐ ๒๔๓๖ ๐๓๐๐
โทรสาร ๐ ๒๔๓๖ ๐๓๙๐

อนุโมทนากถา

ตามที่ คุณสมบัติ ศานติจารี ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ประธานชมรมพุทธศาสน์ กฟผ. ได้ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ “๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” เพื่อเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้ปฏิบัติงานและพุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสศรัทธานั้น

อาตมาภาพ ขออนุโมทนาสาธุการในกุศลเจตนาของท่านในครั้งนี้ เพราะการจัดพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นธรรมบรรณาการ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับพระพุทธ พระธรรม หรือพระสงฆ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ทั้งสิ้น และยังถือว่าเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอีกทางหนึ่งด้วย อาตมาภาพจึงเห็นสมควรอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ตามประสงค์

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยพร้อมทั้งบุญกุศลที่คุณสมบัติศานติจารี และคณะได้บำเพ็ญในครั้งนี้ จงเป็นพลวปัจจัย หนุนส่งให้ท่านทั้งหลาย ประสบแต่ความสุขความเจริญความก้าวหน้าในชีวิตและหน้าที่การงานตลอดจิรการเทอญฯ

ขออนุโมทนา

(หลวงปู่จันทา อาตโร)
เจ้าอาวาสวัดป่าเขาน้อย

คำปรารภ

ชมรมพุทธศาสน์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของหลวงปู่จันทา ถาวโร เจ้าอาวาสวัดป่าเขาน้อย ที่เมตตาอนุญาตให้ชมรมฯ จัดพิมพ์หนังสือ “๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณ ปฏิปทาและคุณธรรมของ หลวงปู่จันทา ถาวโร

หนังสือ “๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” ที่จัดพิมพ์นี้ ชมรมฯ เห็นควรนำมาเป็นธรรมบรรณาการ เพื่อเผยแพร่แก่สมาชิกชมรมฯ และผู้สนใจโดยทั่วไป

(นายสมบัติ ศานติจารี)
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ในฐานะประธานชมรมพุทธศาสน์ กฟผ.

ชมรมพุทธศาสน์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายและเป็นที่เข้าใจอย่างถูกต้อง

๒. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมทางพุทธศาสนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๓. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแก่สมาชิกและผู้สนใจ

แนวทางปฏิบัติ

๑. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ โดยการจัดเทศน์หรือปาฐกถา ธรรมตามโอกาสอันควร

๒. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ โดยการจัดหาหนังสือหรือวารสารต่างๆที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้สมาชิกได้ศึกษา

๓. ส่งเสริมให้สมาชิกและผู้สนใจได้มีการฝึกอบรมทางด้านสมาธิภาวนา

๔. ส่งเสริมให้สมาชิกและผู้สนใจได้มีโอกาสไปคารวะครูบาอาจารย์และบำเพ็ญธรรมปฏิบัติ

๕. เป็นศูนย์กลางให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยน ยืม หนังสือธรรมะอันมีคุณค่าระหว่างสมาชิกด้วยกัน

๖. ชักชวนให้สมาชิกและผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในวาระอันสำคัญตามประเพณีนิยมของพุทธศาสนิกชน

๗. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ โดยการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะที่น่าสนใจ

คำนำ

เนื่องในวาระครบรอบ ๘๖ ปี ของหลวงปู่จันทา ถาวโร ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นี้ คณะศิษยานุศิษย์ และผู้มีจิตศรัทธา ได้พร้อมใจร่วมกันจัดทำหนังสือ “๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” ขึ้นเพื่อน้อมถวายบูชาคุณหลวงปู่ และเผยแผ่เป็นธรรมทาน

หนังสือ “ ๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” แบ่งเป็น ๓ ภาค ภาคที่ ๑ ชีวประวัติ ภาคที่ ๒ การอบรมพระเณร และภาคผนวก

สำหรับภาคที่ ๑ ชีวประวัติ ของหลวงปู่จันทา ถาวโร นั้น คณะผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลจาก ๒ แหล่งใหญ่ คือ ๑) หนังสือ “ธรรมพเนจร” ๒) เทปที่หลวงปู่เทศน์อบรมพระเณร และอุบาสก อุบาสิกา ที่วัดป่าเขาน้อย จากนั้นนำมาเรียบเรียง และลำดับเหตุการณ์ตามลำดับ ปี พ.ศ. ข้อจำกัดในการจัดทำชีวประวัติของหลวงปู่คือ ฐานข้อมูลค่อนข้างแคบ เพราะใช้ข้อมูลจากเทปที่หลวงปู่เทศน์ ในช่วงที่หลวงปู่มาอยู่วัดป่าเขาน้อย ๑๐ กว่าปีมานี้เท่านั้น ส่วนช่วงที่หลวงปู่เทศน์ไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งที่วัดถ้ำกลองเพล และที่อื่นๆ อีกมากนั้น คณะผู้จัดทำไม่สามารถค้นหามาได้อีกประการหนึ่ง เนื้อเรื่องที่หลวงปู่เทศน์นั้น หลวงปู่มิได้มุ่งที่จะเล่าประวัติ เป็นแต่เพียงยกตัวอย่างการไปทำความเพียรในที่ต่างๆ นั้นทำอย่างไร และได้ผลเป็นอย่างไร โดยทั่วไปหลวงปู่จะระบุ ปี พ.ศ.

และสถานที่ไว้ชัดเจน แต่ก็มีหลายเรื่องที่หลวงปู่มักใช้คำว่า “สมัยหนึ่งฯ” ทั้งนี้เพราะเหตุการณ์ผ่านมานาน จึงไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมด

แต่อย่างไรก็ตาม คณะผู้จัดทำก็ได้พยายามสืบเสาะ ค้นหาและสอบถาม จากครูบาอาจารย์ ท่านผู้รู้ผู้เกี่ยวข้อง จนรวบรวมได้ข้อมูลที่ชัดเจน และใกล้เคียงต่อความ เป็นจริงอย่างมากที่สุดแล้ว แต่อาจมีบางเหตุการณ์คาดเคลื่อนไปบ้างในเรื่องสถานที่จำพรรษา ปี พ.ศ. ตลอดจนผู้ร่วมเหตุการณ์กับหลวงปู่ คณะผู้จัดทำจึงขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ทั้งนี้ทั้งนั้นคณะผู้จัดทำมุ่งหวังประโยชน์แต่เพียงว่าเรื่องราวของหลวงปู่จะเป็นคติธรรม และตัวอย่างอันดีงาม สำหรับนักบวช นักปฏิบัติ ผู้มุ่งหวังความพ้นทุกข์ จะได้ดำเนินรอยตามยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด

วิธีการเรียบเรียงชีวประวัติหลวงปู่ คณะผู้จัดทำมิได้เขียนเรียบเรียงเอง เป็นแต่นำคำพูดของหลวงปู่มาจัดลำดับ ตามแนววิธีการทำประวัติ เริ่มตั้งแต่ชีวิตฆราวาส ออกบวช ออกปฏิบัติ และได้มาสร้างวัดป่าเขาน้อย แล้วปิดท้ายด้วย “ถาวโรเมตตา” ซึ่ง ๒ บทหลังนี้ คณะผู้จัดทำได้เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้หนังสือประวัติหลวงปู่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนภาคที่ ๒ การอบรมพระเณรนั้น ได้ถอดข้อความออกจากเทปที่หลวงปู่เทศน์อบรมพระเณร ที่วัดป่าเขาน้อย และอีกส่วนหนึ่ง

ได้มาจาก “หนังสือพระวินัย ๒๒๗ (เทศน์ภาคปฏิบัติ)” ในภาคที่ ๒ นี้ คณะผู้จัดทำได้คัดคำสอนของหลวงปู่ที่เน้นลงในปฏิปทาของพระป่า พระปฏิบัติ พระกรรมฐาน ผู้เคร่งครัดใน ศีลวัตร และธุดงควัตร ตามแนวทางที่หลวงปู่ได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงปู่ขาว อนาลโย ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นใหญ่ของหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ

คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ ทุกๆ ท่าน ที่ได้เมตตาให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญในหลายๆ เรื่อง และขออนุโมทนาต่อท่าน ผู้มีจิตศรัทธาที่ได้เสียสละทรัพย์เป็นทุนพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ทำให้ หนังสือ “๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร” สำเร็จเป็นรูปเล่มที่สวยงาม กระทัดรัด และเพียบพร้อมด้วยสาระธรรม อันทรงคุณค่ายิ่ง

ขอบุญญานุภาพ อันเกิดแต่การจัดทำหนังสือนี้ แจกเป็นธรรมทาน และคุณแห่งพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้ทุกๆ ท่าน ประสบแต่ความสุขความเจริญไพบูลย์งอกงามในศาสนธรรมคำสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ตราบเท่าเข้าสู่พระนิพพาน

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ภาค ๑ : ชีวประวัติ

๑. ชีวิตฆราวาส

๑) ชาติภูมิ ๑

๒) ลูกกำพร้า ๒

๓) ลูกชาวนา...ไร้การศึกษา ๓

๔) นายพรานใหญ่ ๓

๕) ได้เมียแม่หม้าย ๔

๒. ออกบวช

๑) เหตุแห่งการบวช ๗

๒) อุทิศบุญให้แม่ ๘

๓) ให้พระเณรช่วยสอน ๙

๔) คำสั่งสอนของอุปัชฌาย์ อาจารย์ ๑๐

๕) ผลบุญช่วยให้แม่พ้นจากนรกมืด ๑๓

๖) ทำบุญกับพระทุศีล อุทิศให้ไม่ถึง ๑๖

๗) ทำบุญอุทิศให้คนเป็น ๑๗

๓. ออกปฏิบัติ (ญัตติเป็นธรรมยุต) ๒๑

๑) พรรษาที่ ๑ (พ.ศ.๒๔๙๓) :
วัดป่าแพงศรี จ.กาฬสินธุ์ ๒๒

๒) พรรษาที่ ๒ (พ.ศ.๒๔๙๔) :
วัดบ้านตะเบาะ จ.เพชรบูรณ์ ๒๘
๑) เห็นทูตนรกที่บ้านเฉลียงลับ ๒๘
๒) สิ้นลมที่บ้านตะเบาะ ๔๔
๓) พรรษาที่ ๓ (พ.ศ.๒๔๙๕) :
วัดป่าวิเวการาม จ.ชลบุรี ๔๙
๑) จิตรวมใหญ่ถึงขั้นอัปปนาสมาธิ ๔๙
๔) พรรษาที่ ๔ (พ.ศ.๒๔๙๖) :
วัดโชติการาม จ.สกลนคร ๕๒
๑) การฝึกจิตในป่าเขาลำเนาไพร ๕๒
๒) ภาวนาสู้เสือ ๕๓
๓) เสียงธรรมชนะเสียงทั้งปวง ๕๘
๔) อะไรก็เป็นธรรม ๖๐
๕) ผีโป่งที่ผาอีเมย ๖๑
๖) ผีกินผี ๖๔
๗) เทวดาสาธุการ ๖๘
๘) ผียักษ์กลับใจ ๗๒
๕) พรรษาที่ ๕ (พ.ศ.๒๔๙๗) :
วัดโชติการาม จ.สกลนคร ๗๕
๑) อานิสงส์ตักน้ำถวายครูบาอาจารย์ ๗๕
๒) ช้างมาหา ๗๖
๓) อิตถีโยมาร ๗๘

๖) พรรษาที่ ๖ (พ.ศ.๒๔๙๘) :
วัดเกาะแก้วอัมพวัน จ.นครพนม ๘๑
๑) พระเถระเหยียดหยามธรรมวินัย ๘๑
๒) คาถาหลวงปู่ฝั้น อาจาโร ๘๒
๓) ความตระหนี่เหนียวแน่น ๘๓
๗) พรรษาที่ ๗ (พ.ศ.๒๔๙๙) :
ไม่ทราบสถานที่จำพรรษา ๘๔
๘) พรรษาที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๐๐) :
วัดป่าหนองแซง จ.อุดรธานี ๘๔
๑) เรื่องของหลวงปู่บัว สิริปุณโณ ๘๔
๒) หลวงปู่บัวนั่งภาวนา ๕ วัน ๕ คืน ๘๘
๓) ทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ ๘๘
๔) ยากที่ใครจะทำได้ ๙๗
๕) บำเพ็ญบุญล้างบาป ๙๗
๙) พรรษาที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๐๑) :
วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู ๙๙
๑) ถ้ำกลองเพลเป็นวัดเก่าแก่ ๙๙
๒) ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่ขาว ๑๐๐
๓) อยู่เชียงใหม่ ๑๔ ปี เหมือนไม่ได้นอน ... ๑๐๑
๔) ตั้งสัจจะไม่นอนไตรมาส ๓ เดือน ๑๐๒
๕) โทษของความอยาก ๒ ครั้ง ๑๐๕
๖) นั่งทับทุกข์ ๑๐๗

๗) ข้อห้ามสำหรับนักภาวนา ๑๐๙
๘) ผลของการปฏิบัติ ๑๑๐
๙) พาเจ้าคุณ ปธ.๖ ไปฝึกปฏิบัติ ๑๑๔
๑๐) เจ้าคุณได้บรรลุพระโสดาปัตติผล ๑๑๕
๑๑) เจ้าคุณสำเร็จอรหันต์ ๑๑๗
๑๐) พรรษาที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๐๒) :
วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู ๑๑๙
๑) แปลพระปาฏิโมกข์ ๑๑๙
๑๑) พรรษาที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๐๓) :
วัดป่าช้าบ้านหัวดง จ.นครพนม ๑๒๒
๑) หญิงเปรต ๑๒๒
๒) เปรตเลี้ยงควาย ๑๒๙
๑๒) พรรษาที่ ๑๒ - ๑๕ (พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๐๗) :
วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู ๑๓๓
๑) จิตเสื่อมเพราะทำกุฏิ ๑๓๔
๒) เห็นของดีสมาธิหาย ๑๓๖
๓) ฝึกเริ่มแรกต้องผ่อนสั้นผ่อนยาว ๑๓๘
๔) ทรมานจิตจนน้ำตาร่วง ๑๓๙
๕) กิเลสกล่อม ๑๔๐
๑๓) พรรษาที่ ๑๖ (พ.ศ.๒๕๐๘) :
วัดธาตุฝุ่น จ.สกลนคร ๑๔๒
๑) รู้วันตายล่วงหน้า ๑๔๒

๑๔) พรรษาที่ ๑๗-๒๐ (พ.ศ.๒๕๐๙-๒๕๑๒) :
วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู ๑๔๗
๑) ไปศึกษากับหลวงปู่พรหม จิรปุญโญ ... ๑๔๗
๒) ผู้อินทรีย์แก่ไม่ต้องทำความเพียรยาก ... ๑๔๘
๓) เห็นธรรมครั้งแรก ๑๕๐
๔) เจ้ายอดอกตัญญู ๑๕๓
๕) สงสัยมรรคผล ๑๕๖
๖) สอนภาคปฏิบัติให้เจ้าคุณ ปธ.๙ ..... ๑๖๑
๑๕) พรรษาที่ ๒๑ (พ.ศ.๒๕๑๓) :
วัดป่าหนองแซง จ.อุดรธานี ๑๖๓
๑) พระเปรต ๑๖๓
๑๖) พรรษาที่ ๒๒ (พ.ศ.๒๕๑๔) :
วัดบ้านโคกก่อง จ.อุดรธานี ๑๗๑
๑) เณรเปรต ๑๗๑
๒) เทศน์โปรดเทวดา ๑๗๓
๑๗) พรรษาที่ ๒๓-๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๒๗) :
วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู ๑๗๕
๑) เห็นสาวสวรรค์ ๑๗๕
๒) ถวายชีวิตพรหมจรรย์ ๑๗๙
๓) บุพเพชาติปางก่อน ๑๘๒
๔) ไปอินเดีย ๑๘๘
๕) พูดเรื่องการเทศน์ ๑๙๐

๔. กำเนิดวัดป่าเขาน้อย ๑๙๕

พรรษาที่ ๓๖-๕๓ (พ.ศ.๒๕๒๘-๒๕๔๕) :

วัดป่าเขาน้อย จ.พิจิตร ๑๙๕

๑) สถานที่ตั้ง ๑๙๕

๒) ความเป็นมา ๑๙๗

๓) ยุคหลวงปู่จันทา ๒๐๑

๔) เสนาสนะและสิ่งก่อสร้างภายในวัด ๒๐๓

๕) เป็นวัดสมบูรณ์ตามกฎหมาย ๒๐๖

๕. ถาวโรเมตตา ๒๑๑

ภาค ๒ : การอบรมพระเณร

๑. ไม่นึกว่าจะเทศน์ได้อย่างนี้ ๒๑๙

๒. ศีลเป็นรากแก้วของศาสนา ๒๒๒

๓. สนามรบของนักบวช ๒๒๓

๔. สมณสารูป ๒๒๗

๕. พุทธประเพณี ๒๒๙

๖. การบิณฑบาตด้วยความเคารพ ๒๓๐

๗. ธุดงค์ปลอม ๒๓๒

๘. บวชเลี้ยงกิเลส ๒๓๕

๙. มันอยากกิน ...อย่าให้มันกิน ๒๓๗

๑๐. อย่าฉันเหมือนคนขี้เหล้า ๒๓๘

๑๑. อย่าฉันเหมือนควายกินหญ้า ๒๓๙
๑๒. กาลิก ๔ ..... ๒๔๐
๑๓. ไม่ให้ยินดีในเงินและทอง ๒๔๓
๑๔. สันตุฏฐีธรรม ๒๔๖
๑๕. สามัคคีธรรม ๒๔๙
๑๖. ภัยของศาสนา ๒๕๕
๑๗. ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ๒๕๘
๑๘. วัดป่าเขาน้อย ไม่ให้มีแม่ขาวนางชี ๒๖๐
๑๙. อินทรียสังวโร ๒๖๓
๒๐. ปรารภความเพียร ๒๖๘
๒๑. ปริศนาธรรมของหลวงปู่ขาว อนาลโย ๒๗๑

ภาคผนวก

๑. หลวงปู่ตอบคำถาม ๒๗๙
๒. เอกสารการก่อตั้งวัดป่าเขาน้อย ๒๘๓
๓. วัดสาขา ๒๘๖
๑) วัดป่าเขาเขียว ๒๘๖
๒) วัดป่าบ้านน้ำทรัพย์ ๒๘๗

พระประธานในพระอุโบสถกลางน้ำ
วัดป่าเขาน้อย

พระประธานในศาลาใหญ่
และรูปเหมือนของ หลวงปู่ขาว อนาลโย

หลวงปู่ขาว อนาลโย
วัดถ้ำกลองเพล

หลวงปู่ขาว อนาลโย

หลวงปู่จันทา ถาวโร

หลวงปู่จันทา ถาวโร
ประธานสงฆ์วัดป่าเขาน้อย

หลวงปู่อ่ำ ธมฺมกาโม
เจ้าอาวาสวัดป่าเขาน้อย

หลวงปู่กับหลวงปู่ขาว อนาลโย

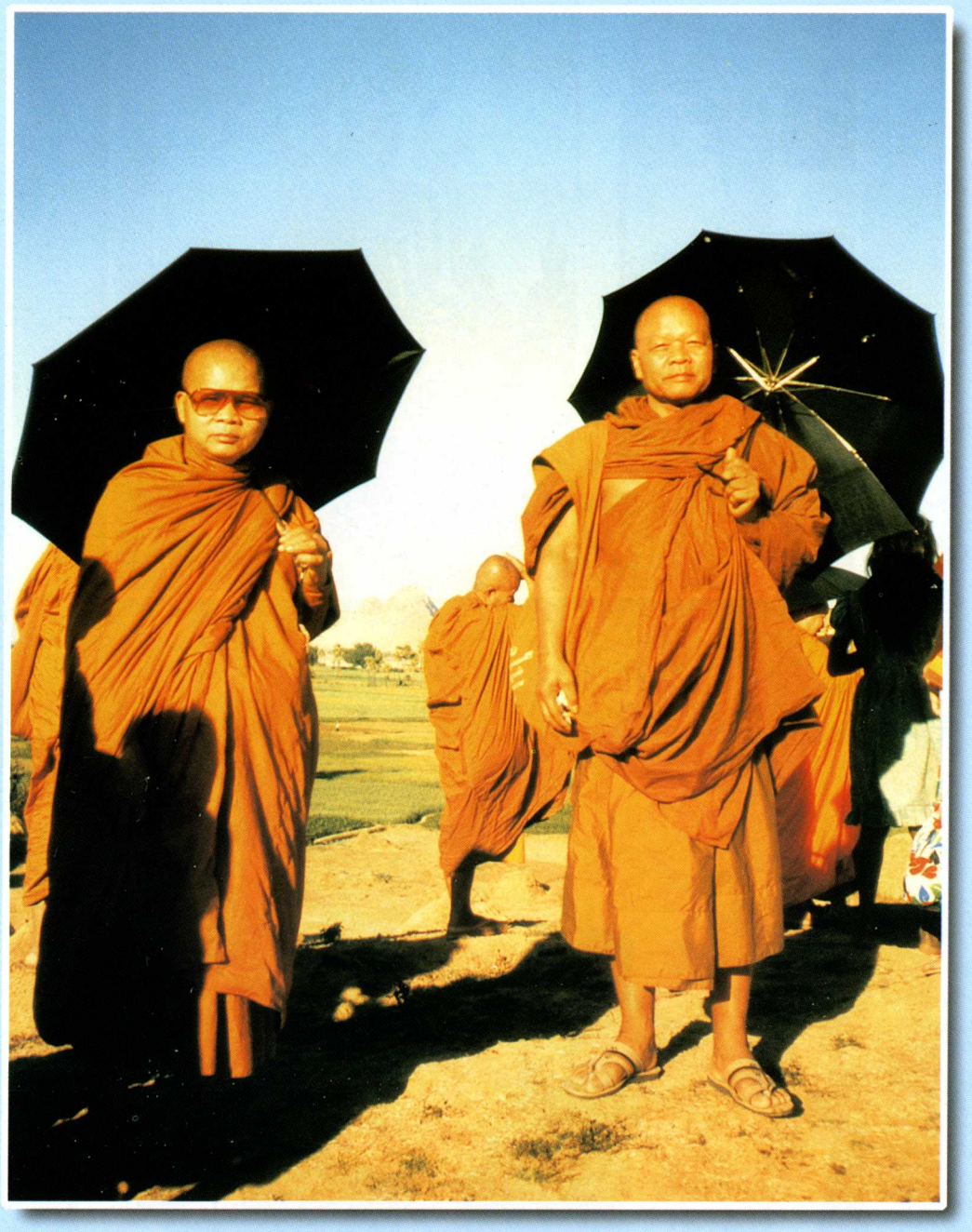

หลวงปู่กับหลวงปู่บุญเพ็ง เขมาภิรโต

หลวงปู่กับหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ที่วัดป่าเขาน้อย

หลวงปู่กับหลวงปู่จันทร์โสม กิตฺติกาโร และหลวงปู่อ่ำ ธมฺมกาโม

หลวงปู่กับหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ และหลวงปู่อำ ธมฺมกาโม

หลวงปู่กับหลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ
และหลวงปู่อำ ธมฺมกาโม และคณะ ที่ประเทศศรีลังกา

หลวงปู่กับพระเทพสังวรญาณ(หลวงตาพวง สุขินฺทริโย)
และคณะศิษย์ ที่วัดป่าเขาน้อย

หลวงปู่จันทา ถาวโร นำขอขมาก่อนเคลื่อนสรีระศพ
หลวงปู่บุญจันทร์ กมโล ไปสู่เมรุ

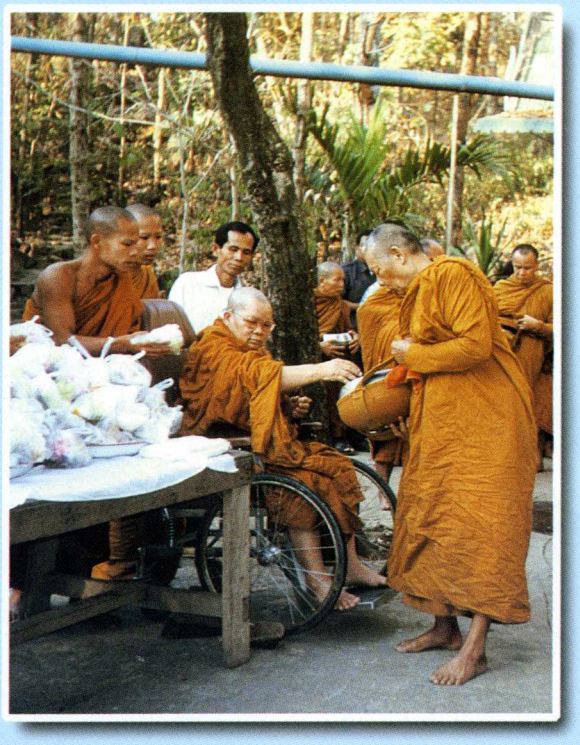

หลวงปู่กับหลวงปู่คำพอง ติสฺโส

หลวงปู่กับพระราชสารโมลี [เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร(ธรรมยุต)]

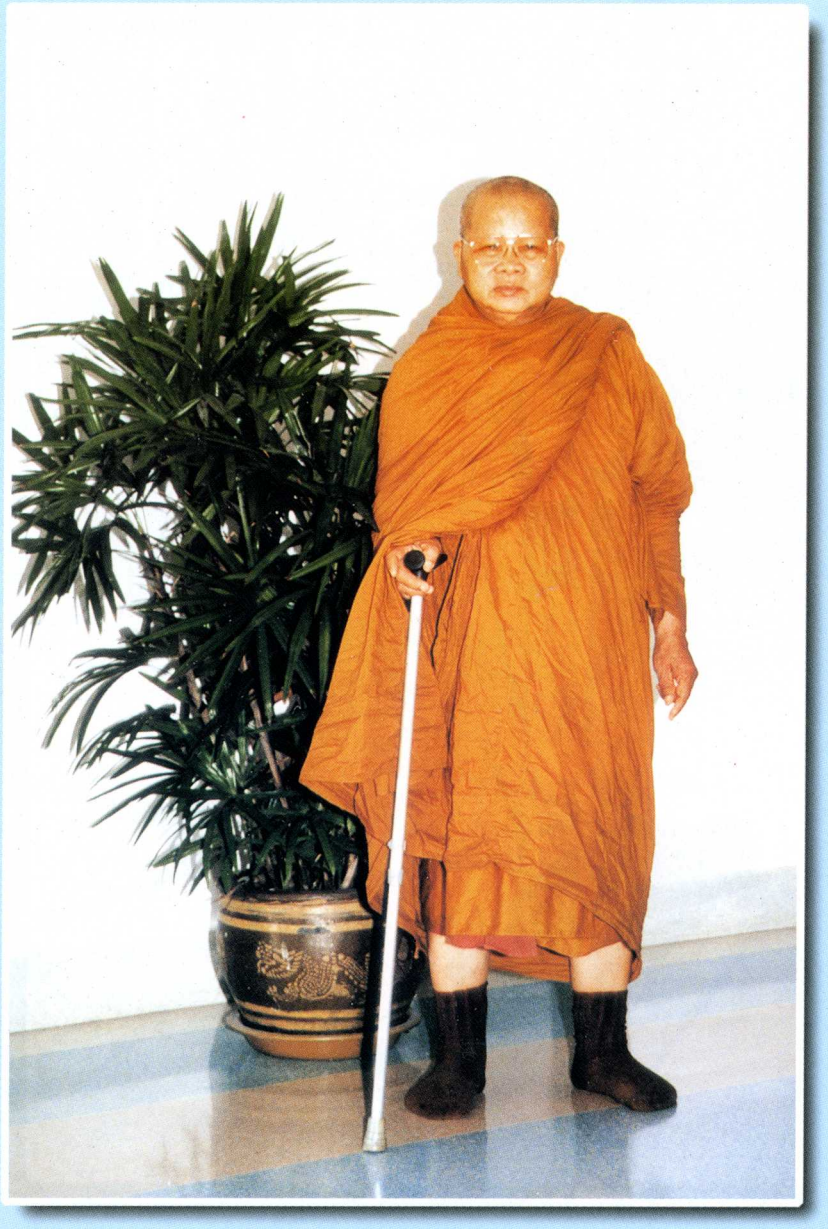

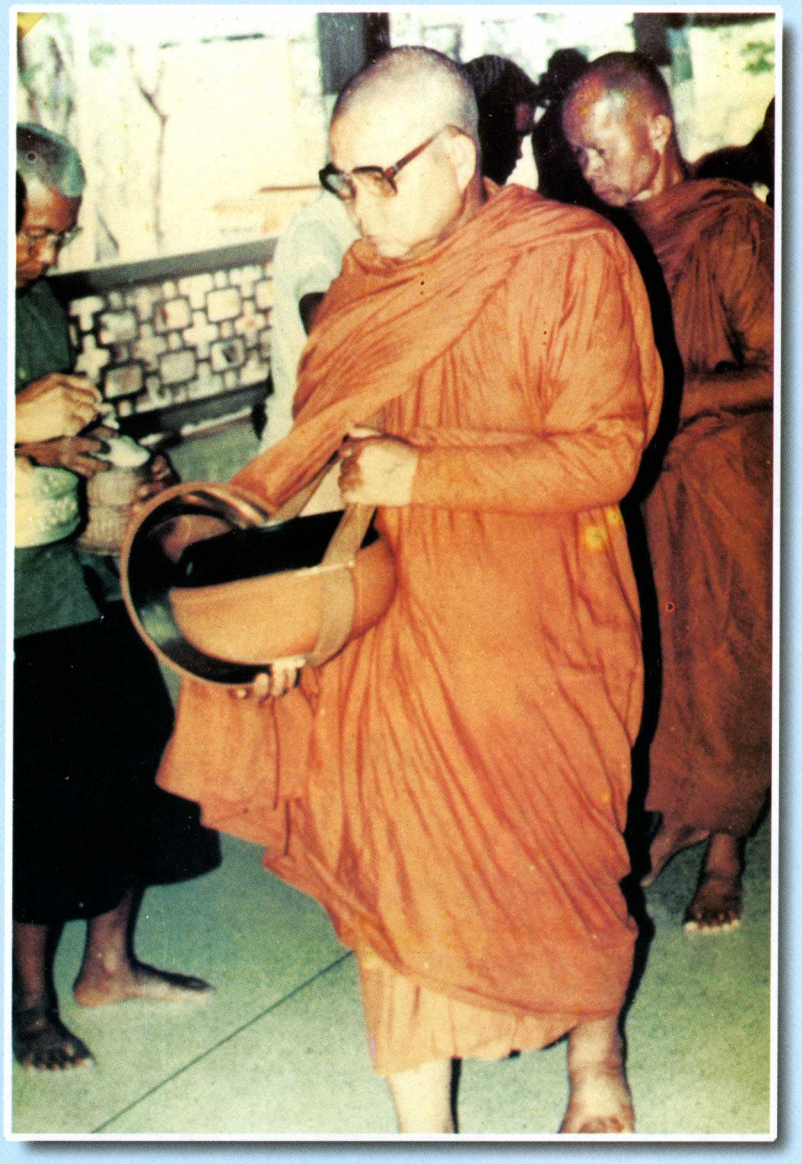

ภาค ๑
ชีวประวัติ

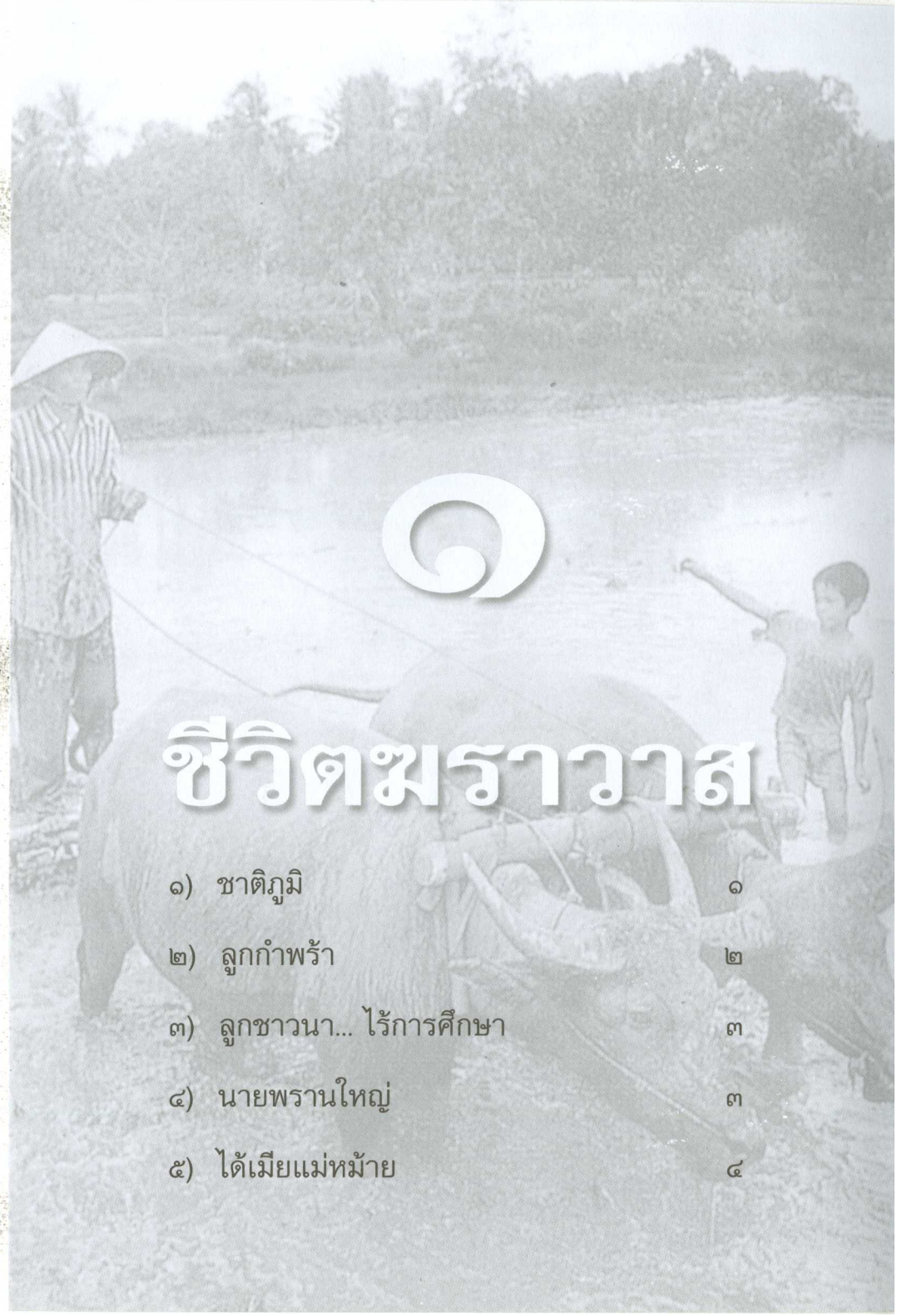

๑

ชีวิตฆราวาส

๑) ชาติภูมิ ๑

๒) ลูกกำพร้า ๒

๓) ลูกชาวนา... ไร้การศึกษา ๓

๔) นายพรานใหญ่ ๓

๕) ได้เมียแม่หม้าย ๔

๑

ชีวิตฆราวาส

๑. ชาติภูมิ

หลวงปู่จันทา ถาวโร เป็นบุตรของ นายสังข์ ไชยนิตย์ และนางเลี่ยม ชมภูวิเศษ ท่านถือกำเนิดในวันเสาร์ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ ตรงกับวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๕ ณ หมู่บ้านแดง ต.เหนือเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด หลวงปู่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๖ คน ดังนี้

๑) นายนู ไชยนิตย์ (ถึงแก่กรรม)
๒) นางต่วน ชมภูวิเศษ
๓) นายแก้ว ไชยนิตย์ (ถึงแก่กรรม)
๔) หลวงปู่จันทา ถาวโร
๕) นายบุญ ไชยนิตย์
๖) นายน้อย ไชยนิตย์ (ถึงแก่กรรม)

๒. ลูกกำพร้า

หลวงปู่เล่าเรื่องชีวิตในวัยเด็กไว้ว่า... “อย่างข้าพเจ้านี้มันก็แสนทุกข์ยากลำบากเกิดมาชีวิตนี้ คิดแล้วน้ำตาไหล พออายุ ๗ ปี ได้น้อง ๒ คน แม่ก็ตาย เพราะกินผิด คือ แม่เอาอาหารไปถวายพระตอนเพล แล้วไปกินปนปลากับผักผีพวย นั่นแหละก็เลยผิดกรรมเสีย เมื่อผิดกรรมแล้วทำอย่างไร สมัยนั้นหมอยาก็มีแต่ยารากไม้ รักษาไม่ได้ ผลสุดท้ายก็เลยตาย”

ก่อนตาย แม่ก็สั่งว่า “ลูกคนเล็ก ๆ ๓ คนนี้ให้แม่ป้าพ่อลุงเอาไปเลี้ยง เพราะเขาเป็นเชื้อผู้ใหญ่ และมีเรือนอยู่ติดกัน ส่วนลูกคนโต ๆ นั้น ให้อยู่กับน้าบ่าวน้าสาว”

พอแม่ตาย พ่อก็เลยไปเอาเมียใหม่มาเลี้ยง ให้เมียใหม่มาช่วยเลี้ยงลูก แม่ใหม่กับลูกสาวก็เหมือนหมากับแมวนะ ลูกสาวก็ด่าเอาว่า

“มึงไม่ใช่แม่กู อย่ามาสำออยเจ้าน้อย ให้กูตักน้ำมาให้อาบไม่ดอก”

นั่นแหละ ผลสุดท้ายก็เลยแตกกัน เหมือนนกแตกรัง เหมือนควายแตกคอก พ่อก็เลยไปอยู่กับแม่ใหม่เสีย

แหม...ทีนี้ ก็เร่ร่อนสัญจรไปไหนมาไหนก็แสนทุกข์ยากลำบาก ทำงานหากินเลี้ยงชีพ

๓. ลูกชาวนา...ไร้การศึกษา

เราเกิดมาชาตินี้ แสนทุกข์ยากลำบาก เกิดขึ้นท่ามกลางไร่นา อายุ ๗ ปี แม่ตาย ๑๐ ปี พ่อตาย เราก็เป็นลูกกำพร้า อยู่กับพี่น้องเขาก็พาให้เลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ไม่ได้เข้าศึกษาเล่าเรียนอะไร

ทำนาตั้งแต่อายุ ๗ ปี นะ เริ่มทำจากนั้นมาถึง ๒๕ ปี แหมมันแสนทุกข์ยากลำบาก ๕ โมงเช้าถึงจะได้กินข้าว นั่นแหละปวดหลัง ปวดเอว บ่นเพ้อละเมอใจว่า เมื่อไหร่หนอเราจะพ้นจากการทำนามันทุกข์ยากลำบาก

๔. นายพรานใหญ่

หลวงปู่เล่าต่อไปอีกว่า...

ผมเป็นนายพรานใหญ่นะ บ้านอยู่ฝั่งแม่น้ำชี จ.ร้อยเอ็ด สมัยผมเกิดนะ ไปหาปลาหาบตะกร้าไป บ้านนั้นมี ๑๐ หลังคาเรือน คุ้มนี้นะ ๒ คนนี่หาบตะกร้าไปเลย ลงไปหนองน้ำ ปลานี่ชุกชุมยุบยับ...ๆ...ๆ ไปถึงก็กำเอา ๆ จนเต็ม ๒ หาบตะกร้า เอามาตั้งไว้กลางบ้าน แล้วก็ร้องบอกชาวบ้าน

"มาเด้อ!... ไผอยากได้ก็มาเอา"

ตั้งไว้แล้วก็ไป ชาวบ้านก็ถือตะกร้าลงมา อยากได้ตัวไหนก็เอาไป พอเขากลับกันหมดแล้ว ปลาที่เหลือจึงไปเอามากินนะ

ข้อยไปก็อย่างนั้น เจ้าไปก็อย่างนั้น แต่ก่อนไม่ได้ซื้อไม่ได้ขาย จะเอาไปทำอะไร สัตว์นั้นมันหลาย นั่นแหละ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมามากแล้วชีวิตนี้

๕. ได้เมียแม่หม้าย

พอเติบใหญ่ อายุได้ ๒๓ ปี เขาก็บังคับให้มีครอบครัว แต่แล้วครอบครัวนั้นเป็นอย่างไร ได้แม่ร้างแม่หม้าย ลูก ๓ ผัวเขาตาย เหลือแต่ของไม่ดีนั่นแหละ ของดีเขาเอาไปกินหมดแล้ว สมขี้หน้าไหมเล่า แต่แล้วเราก็เหมือนกับแมว หญิงหม้ายนั้นเหมือนกับสุนัขตัวใหญ่ มันก็คั้นคอเอาอย่างนั้นทุกวัน นั่นแหละเพราะบุญพาวาสนาส่งไม่ดี ผลสุดท้ายก็เลยแยกทางกัน

เหตุที่แยกกับภรรยานั้น หลวงปู่เคยพูดว่า “วันหนึ่ง สะพายข้องและแหไปหาปลา หว่านแหดำน้ำหาปลาตั้งแต่เช้ายังค่ำ ไม่ได้ปลาสักตัว ดำน้ำจนตาแดงกล่ำ เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ตอนเย็นเดินคอตกกลับบ้านไม่ได้อะไร พอเห็นหน้าภรรยาสุดที่รัก ก็พูดบอกให้ฟัง แทนที่จะเห็นใจ กลับขู่ตะคอกต่อว่า หาว่า ไปมั่วเถลไถลเที่ยวเล่น จนมืดจนค่ำ แล้วภรรยาก็เอาเครื่องมือหาปลามีข้องและแห เป็นต้น ถลกผ้าถุงปัสสาวะใส่ต่อหน้าต่อตา เห็นแล้วก็เกิดความสลดสังเวชอย่างใหญ่หลวง คิดว่า โอ๋...เมียเราทำไมทำได้อย่างนี้ ทำถึงขนาดนี้แล้ว อยู่ด้วยกันไปก็ไม่เป็นมงคลอะไร จึงตัดสินใจแยกทางกับเมีย อย่างเข็ดหลาบ”

ทีนี้จะทำอย่างไรเล่า ทำอะไรก็ไม่ทันสมัยกับเขา เลี้ยงแต่ควาย ทำแต่นา ทำอะไรก็ไม่ดีกับเขาสักอย่าง สร้างโลก (มีครอบครัว) ก็สร้างแล้ว มีแต่จมกับจม สิ่งใดก็ไม่ดีทั้งหมด ผลสุดท้ายก็มาคิดว่าทำอย่างไรมันจึงจะดี

๒

ออกบวช

๑) เหตุแห่งการบวช ๗

๒) อุทิศบุญให้แม่ ๘

๓) ให้พระเณรช่วยสอน ๙

๔) คำสั่งสอนของอุปัชฌาย์ อาจารย์ ๑๐

๕) ผลบุญช่วยให้แม่พ้นจากนรกมืด ๑๓

๖) ทำบุญกับพระทุศีล อุทิศให้ไม่ถึง ๑๖

๗) ทำบุญอุทิศให้คนเป็น ๑๗

๒

ออกบวช

๑. เหตุแห่งการบวช

ก็มาคิดปรารภถึงแม่ผู้บังเกิดเกล้านั่นแหละ คิดถึงแม่เวลาใด น้ำตาไหลนะ ถามนักปราชญ์ทั้งหลายว่า ทำอย่างไรจึงจะตอบแทนบุญคุณแม่ได้ นักปราชญ์ท่านก็ว่า จะทำนาค้าขายตอบแทนก็ไม่ได้ดอก มีแต่ออกบวชเท่านั้นแหละ บวชแล้วบำเพ็ญบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้

ทีนี้ก็เลยตั้งใจใฝ่ฝันว่าจะบวช บำเพ็ญบุญให้แม่สัก ๒-๓ พรรษา แล้วก็จะสึก

จากนั้นก็เข้าวัดฝึกหัดขานนาค เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ เขียนไม่เป็น อ่านไม่ออก นั่นแหละ มันปึก (โง่) จึงท่องไม่ได้ ท่องแล้วท่องเล่า จนจะถอยหลังนะ เอ้าตั้งใจใหม่ โอ๋...คนอื่นเขายังได้เว้ย! เอาวันละคำนะ **"เอสาหัง ภันเตฯ..."** อยู่นั่นแหละ

มักน้อยเอาวันละคำก็เลยได้ เข้าวัดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พอขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ (พฤษภาคม) จึงได้บวช ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ โดยมี **หลวงปู่หนู** ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ อยู่ที่วัดบ้านปลาฝา ซึ่งเป็นวัดฝ่ายมหานิกายมาบวชให้ แล้วจำพรรษาอยู่วัดบ้านขมิ้น ๑ พรรษา จากนั้นจึงมาจำพรรษาที่วัดศรีจันทร์ ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้านแดง **มีหลวงปู่นัน ตาปโส** เป็นเจ้าอาวาส

๒. อุทิศบุญให้แม่

หลวงปู่เล่าว่า พอบวชแล้วออกจากโบสถ์มาก็อุทิศส่วนบุญให้แม่เลย

"บุญ ที่ข้าพเจ้าบวชในวันนี้ ขอฝากแด่แม่เจ้าธรณีเทพเจ้าเหล่าเทวา นำบุญนี้ไปให้แม่ข้าพเจ้า มีนามว่า **นางเลี่ยม ชมภูวิเศษ** ดวงจิตของเขานั้น ไปอยู่สถานที่ใด ไปตกนรกก็ดี หรือไปมนุษย์ก็ดี หรือไปเป็นเปรต เป็นผี ก็ดี ขอให้ได้รับส่วนบุญนั้น ขอให้พ้นทุกข์ ให้กลับมาเกิดในตระกูลเดิม จะได้เห็นอำนาจในการบำเพ็ญบุญ ส่วนผู้นำข่าวบุญไปนั้น ก็ขอแบ่งส่วนบุญให้"

จากนั้น ก็ตั้งใจบำเพ็ญบุญ ไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ ยืนภาวนา เดินจงกรม วันยังค่ำ บางกาลสมัย ๕ ปีนะ ไม่นอนตลอดไตรมาส ๓ เดือน เดิน ยืน นั่ง เท่านั้นแหละ ๔-๕ วัน ฉันครั้ง เพราะวิตกวิจารณ์ใจ กลัวว่าจะได้บุญน้อย จะไม่ไปช่วยเหลือแม่ นั่นแหละ ก็ทำอยู่อย่างนั้นเป็นนิจ

๓. ให้พระเณรช่วยสอน

เมื่อหลวงปู่ได้มาจำพรรษาอยู่ที่วัดศรีจันทร์ ในหมู่บ้านแดง ซึ่งมี**หลวงปู่นัน ตาปโส** เป็นเจ้าอาวาส

หนังสือไม่ได้เรียน อ่านไม่ออก เขียนไม่เป็น เป็นแต่เลี้ยงควาย ไถนา คราดนา เท่านั้น วิชาความรู้ประจำชีวิตทางฝ่ายโลกก็ไม่เป็น เมื่อเข้ามาทางฝ่ายธรรม จะมาเรียนปริยัติ ตรี โท เอก ก็ไม่มี เพราะเขียนไม่เป็น อ่านไม่ได้

ทีนี้ก็มาตั้งใจประพฤติวัตรปฏิบัติ อ่อนน้อมค้อมตัวต่อพระเณร

"ท่านเณร" ยกฐานะให้เป็น "ท่าน" นะ เณรก็ดี พระก็ดี

"ครูบาท่าน !... เมตตาสงเคราะห์ไอ้คนทุปัญญาเถอะว้า บางทีผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แล้วนั้นก็จะได้ผลบุญผลกุศลจากผมที่ได้ธรรมะจากท่านฝึกสอนให้นี้นั่น ไปอบรมบ่มนิสัย ไหว้พระสวดมนต์ ภาวนา จะได้เป็นบุญกุศลของตน และท่านผู้ฝึกสอนถ่ายทอดความรู้ให้นั้น"

เขาเหล่านั้น บางองค์ก็พอใจฝึกสอนให้ บางองค์ก็เฉยถือตัวสำคัญว่า ผมนี้บุญน้อย วาสนาน้อย ฝึกสอนความรู้ให้แล้วก็คงจะไม่เป็นไปดอก ดูกิริยามารยาทแล้ว จะไม่เป็นไปในศาสนาดอก ถึงบวชก็ได้เพียงแค่พรรษาเดียว ก็จะตายเท่านั้นแหละ

แม้อาจารย์ที่เป็นผู้ปกครอง คือ **หลวงปู่นัน ตาปโส** ท่านก็พูดแล้ว พูดเล่า พูดกับพี่สาวผมนั่นแหละ

"แม่ต่วน !... เอาผีบ้ามาบวชใช่ไหมเล่า ? ดูแล้วมันไม่ใช่คน ไม่เต็ม ขาดสลึงหนึ่ง ไม่เต็มคน มันจะไม่เป็นไป"

พี่สาวก็เลยว่า “โอ๋...ตั้งแต่วันเกิดมา ฉันเองเป็นคนเลี้ยงมาแต่น้อย จนถึงใหญ่ น้องทุกคน ทั้งที่ตายแล้วหรือยังอยู่ก็ดี สมบัติสีสัน วรรณะ กิริยา มารยาท ก็ไม่เหมือนกัน แต่ก็ไม่เป็นบ้าใบ้อะไร หรอกปู่ พอมีบุญอยู่ แต่ก็ขอให้ปู่ช่วยรับสงเคราะห์ต่อไปเถิด จะดีหรือชั่วก็จะได้เห็นกันข้างหน้าโน้น”

เรื่องดีชั่ว ที่สะสมมาแต่ชาติปางก่อนโน้น ก็ไม่อาจล่วงรู้กันได้ จะรู้กันได้ก็แต่ในปัจจุบันกับอนาคต นั่นแหละ

แต่แล้วพระบางองค์ ท่านก็รังเกียจ เห็นว่า วิชาความรู้อะไรก็ไม่มี อ่านหนังสือก็ไม่ได้ เขียนก็ไม่เป็น ก็เลยไม่สอนให้ เณรบางองค์ก็รังเกียจ บางองค์ก็เมตตา แต่แล้วก็มีน้องชาย ๒ คน ซึ่งเป็นลูกน้าสาว (น้องแม่) เขาบวชอยู่ด้วย องค์หนึ่งบวชเป็นพระได้นักธรรมโท อีกองค์หนึ่งเป็นเณร ได้นักธรรมเอก เขาก็เมตตาสอนให้ ถ้าได้ดีข้างหน้าโน้นแล้วจะได้พึ่งพิงอิงอาศัยบ้าง และจะเป็นบุญเป็นกุศลของผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ นั่นแหละ

๔. คำสั่งสอนของอุปัชฌาย์อาจารย์

พอบวชแล้วอุปัชฌาย์อาจารย์ท่านก็บอกว่า

“พระจันทา (ครับ) เธอนั้นเป็นคนทุกข์ยากลำบาก ความรู้วิชาอะไรก็ไม่ทันเขา วาสนาก็น้อย บุญก็น้อย พลอยรำคาญทุกข์ยากนานไม่มีวันว่างเว้น เธอบวชแล้วอย่าสึกนะ (ครับ) สึกไปฟ้าผ่าห่ากินนะ ให้มันตายฉิบหาย มันไม่มีสติปัญญาวิชาความรู้เกิดมาภพน้อย ภพใหญ่ ทำตนเป็นคนกำพร้า อนาถา ทุกข์ยาก

เดือดร้อน อาทรใจอยู่อย่างนี้ ใช้ไม่ได้ ไม่มีสติปัญญา เขาเหมือนเรา เราเหมือนเขา แต่ไม่เหมือนกัน เขามีที่พึ่งพิงอิงอาศัย เราไม่มี เหมือนกับสุนัขกลางบ้าน นั่นแหละ สุนัขกลางบ้านทั้งเป็นขี้เรื้อน อีกด้วย”

“นั่นแหละ อย่าสึกนะ !... สึกแล้วฟ้าผ่าห่ากิน ไปไหน ให้มันตาย มันโง่นี่ มันไม่มีสติปัญญาฉลาด จะไม่ทำคุณงามความดี ใส่ตน หลงไปตามแต่อารมณ์ของโลก เรื่องโลก ๆ ฟังแต่ว่าโลก มันประกอบไปหมดทุกอย่าง รวมอยู่นั้นเรียกว่าโลก ส่วนเรื่องธรรมนี่มันน้อยนัก แต่ละภพแต่ละชาติที่จะได้มาประสบพบปะ ได้เจริญธรรมนั้นก็เป็นของยาก ทีนี้มาชีวิตนี้ได้พบแล้ว ก็ตั้งใจเจริญสะสมบุญ ให้เกิดมีขึ้นทุกเมื่อ อย่าได้ขาด เอาชีวิตเป็นแดน”

“ครับ” มีแต่ครับ รับได้เลย เพราะมองเห็นแล้วว่า อะไรก็ไม่เหมือนเขา เอ้า...ตั้งใจ

“ถ้าผมประพฤติวัตรปฏิบัติไปอย่างครูบาอาจารย์ หรืออุปัชฌาย์สอนนี่ จะเป็นบุญหรือเป็นบาป จะดีขึ้น หรือเสมอเดิม หรือถอยหลัง”

“อ้าว !... มันก็เป็นบุญ มีแต่ดีขึ้น ไม่ถอยหลัง คงที่ก้าวหน้าไปเท่านั้นแหละ ความโง่ก็จะหมดไป ความฉลาดก็จะเกิดขึ้น นั่นแหละบวชบำเพ็ญบุญล้างบาป บาปคือความโง่หลาย

ทุกข์ยากลำบาก นั่นแหละบาป โทษปาณาติบาตที่ทำไว้ก็หนักมหันต์ เธอต้องบวชบำเพ็ญบุญล้างบาป ถ้าไม่อย่างนั้น ไม่ไหวนะ ตายไปตกนรกหมกไหม้เป็นทุกขเวทนา หาวันจบสิ้นไม่ได้"

อุปัชฌาย์อาจารย์ สอนแล้วสอนเล่า ก็พอใจ มองดูโลกคือหมู่สัตว์ มันเหมือนกันไหมเล่า สูงต่ำ ดำขาว จนมี ดีชั่ว ฉลาดโง่เขลาเบาปัญญา นั่นแหละ มันไม่เหมือนกัน เพราะเหตุใดจึงไม่เหมือนกัน เพราะกรรมดีกรรมชั่ว เป็นผู้ตกแต่งโลกคือหมู่สัตว์นั้นให้ต่างกัน

กัมมุนา วัตตะตี โลโก โลกคือหมู่สัตว์ กรรมย่อมจำแนกตกแต่งให้ฉลาดโง่เขลา เบาปัญญา อายุสั้นพลันตายหรืออายุยืนยาว ไม่เหมือนกัน ร่ำรวย สวย จน ก็ไม่เหมือนกัน เพราะกรรมเป็นผู้ตกแต่งให้ ไม่ใช่สิ่งใดดอกที่จะตกแต่งให้ มีแต่กรรมเท่านั้น

กรรมดี กรรมชั่ว นั่นแหละ ที่ตกแต่งให้โลก ได้แก่สัตว์ทั้งหลายนี้ ไม่เหมือนกัน ถ้ากรรมดีมีแล้ว ก็ได้ดั่งใจหมาย จะทำไร่ทำนา ก็เจริญ ค้าขายก็เจริญ ศึกษาเล่าเรียนก็เจริญ ทันสมัยเขาเป็นเจ้าเป็นนาย ฉลาดมีสติปัญญาดี เพราะบุญเป็นเครื่องเสริม

นั่นแหละ ถ้าบุญไม่มีแล้ว จะทำอะไรก็ล้าสมัยเขา ผลสุดท้ายก็ บ่าแบกหลังหนุน น้ำเหงื่อไหลไคลย้อย ทุกข์จนค่นแค้นแสนกันดาร ทำงานวันยังค่ำก็ไม่พอกิน

โอ้...นี่เห็นจริง ๆ นะ แหม... ผมนั้นรูปร่างล่ำสันใหญ่ เขาจ้างให้ขุดโพนใหญ่ ๒-๓ วัน แล้วเลย พอได้กินสืบวันเท่านั้น นี่มันต่างกัน คนเขาร่ำรวยมีวาสนาไม่ได้ทำมากเท่าใด ก็เหลือกินเหลือใช้ นั่นแหละคงจะเป็นอย่างว่า เกิดขึ้นเพราะกรรมดี กรรมชั่ว ทั้งนั้น

ทีนี้ ก็ตั้งใจเจริญบุญมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ เจริญบุญทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น เดินภาวนา ยืนภาวนา นั่งภาวนา อดนอนผ่อนอาหารมาไม่ลดละ เมื่อเจริญมรรค เครื่องส่งจิตเข้าสู่ความสงบได้ความสุขเยือกเย็นเกิดขึ้นภายใน คือ ความสงบสุขนั้น นั่นแหละก็เห็นอำนาจของบุญ คือ ความสุขเยือกเย็นที่แท้ หาสิ่งใดเสมอเหมือนไม่มี

สมัยเป็นฆราวาส กินลาบวัวลาบควายกับเหล้า ก็นึกว่ามันอร่อยเต็มที่แล้วนะ ซุบหน่อไม้ส้มกับปูนา แต่ก่อนนะมันอร่อยแหม ๑๐๐ ครั้ง ก็ไม่เท่าจิตสงบครั้งหนึ่งนะ

จิตสงบครั้งหนึ่ง แหมมันอร่อยเยือกเย็นหาสิ่งใดเสมอเหมือนไม่มี นั่นแหละเป็นรสชาติอันอร่อย

การสะสมบุญก็ส่งผลมาเป็นระยะ ๆ ถ้าบุญพาวาสนาส่งทั้งภพชาติก่อนโน้นจะได้สะสมไว้ในศาสนาพระพุทธเจ้าองค์ก่อนก็ดี มาองค์นี้ก็ดี ก็ขอจงดลบันดาลให้ข้าพเจ้า มีความยึดมั่นถือมั่นในศาสนาพุทธไม่ลดละ อย่าได้หวั่นไหวไปตามโลก ตามสงสาร มีความยึดมั่นกระสันพอใจเจริญธรรม ทั้งเช้า กลางวัน เย็น กลางคืน อยู่ทุกเวลา ไม่ประมาท นั่นแหละ มันก็เห็น เป็นอย่างนั้น มีความมั่นมาเสมอ

๕. ผลบุญช่วยให้แม่พ้นจากนรกมืด

ตั้งแต่ออกบวช ปี พ.ศ.๒๔๙๐ ก็ตั้งใจบำเพ็ญบุญไม่ลดละ เดินจงกรม ยืนภาวนา ไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้ว ๔ ทุ่ม ๕ ทุ่ม ก็อุทิศส่วนบุญไปให้แม่ผู้บังเกิดเกล้าทุกวัน

“ปุญญัง อุททิสสะ ทานัง สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ ขอบุญจงไปช่วยเหลือแม่ของข้าพเจ้านะ ชื่อว่า **นางเลี่ยม ชมภูวิเศษ** ดวงจิตเขานั้นไปสิงสถิตอยู่สถานที่ใด ไกลหรือใกล้นั้น ขอบุญจงไปช่วยเหลือ ให้พ้นจากทุกข์นั้น”

นั่นแหละ ก็อุทิศส่วนบุญไปให้อย่างนั้น จนกระทั่งอายุพรรษาล่วงมาได้ ๒๕ พรรษา แม่ก็พ้นจากนรกมืดมาเกิดกับหลานสาว พออายุ ๒ ปี ก็พูดจาได้ความรู้เรื่อง

แม่ยายเขาเรียกใช้ว่า “อีหล้า ไปหยิบของมาให้แม่หน่อย”

“มึงอย่ามาเรียกกูว่า อีหล้า กูเป็นแม่มึงนะ”

“เป็นแม่ได้อย่างไร เพิ่งเกิดมาได้ ๒ ปี”

“สมบัติร่างกายนี้ไม่ใช่แม่หรอก เป็นหลาน แต่ว่าใจของฉันนั้นเป็นแม่ของพวกท่าน”

นั่นแหละ เขาก็เลยมานิมนต์ให้ไปซักไซ้ไต่ถามดู ก็เลยได้ความว่า เคยเป็นแม่ในชาติก่อน เมื่อถามว่า เป็นแม่นั้น มีบุตรกี่คน

เขาก็ตอบได้ว่า มีบุตร ๖ คน คนที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ และ ๖ เขาก็ไล่ชื่อเสียงเรียงนามได้ทั้งหมด รวมทั้งสามี ภรรยา ญาติมิตรสายโลหิต ปู่ ย่า ตา ยาย เพื่อนบ้าน เขาบอกได้ถูกต้องทุกอย่าง ตลอดจนเรื่องเรือกสวนไร่นานั้น ก็บอกได้ถูกต้อง รวมทั้งหลักฐาน เครื่องหมายต่าง ๆ ก็บอกได้ไม่ผิด

แต่แล้วก็ยังไม่ลงเอยกันนะ จึงได้ถามเขาต่อไปอีกว่า

“หลวงพ่อ คิดถึงเจ้านั่นแหละ จึงได้ออกบวช แล้วอุทิศส่วนบุญไปให้ ได้รับหรือไม่ ?”

เขาว่า “ได้รับ ได้รับแต่ตอนกลางคืน ๕ ทุ่ม ได้รับทุกคืน แต่ตอนเช้าไม่ได้รับ ไปอยู่ที่ไหนเล่า ?” เขาต่อว่ากลับมาอีก

“โอ๋...ตอนเช้าหลวงพ่อทำบุญน้อย พอตี ๒ ก็ลุกขึ้นมาทุกวัน แล้วนั่งสมาธิตั้งแต่นั้นไป จนกระทั่งรุ่งเช้าของวันใหม่ แล้วก็สวดมนต์ทำวัตรเช้า จากนั้นก็ไปทำกิจวัตร จึงไม่ได้อุทิศส่วนบุญไปให้ อุทิศให้เฉพาะตอนเย็น เพราะตอนเย็น เดินจงกรมตั้งแต่ ๖ โมงเย็นไปจนถึง ๕ ทุ่ม ทุกวัน แล้วก็หยุดยืน นั่งสมาธิ ไหว้พระสวดมนต์ อุทิศส่วนบุญไปให้ เพราะตอนเย็นนั้น ได้บำเพ็ญบุญมาก”

เขาว่า “ถ้าได้ทั้งเช้าและเย็น ก็คงจะพ้นจากนรกมืดได้เร็วกว่านี้”

ก็เลยถามเขาต่อไปว่า “ไปอยู่ในนรกมืดนั้นเป็นอย่างไร?”

เขาก็ว่า “เมื่อขาดใจแล้ว นายนิริยบาลมาคุมตัวไปฝากไว้ในนรกมืด ไม่มีแสงสว่างเลย มืดทั้งวันคืน ไม่ได้เห็นแสงพระอาทิตย์พระจันทร์เลย”

“ในนรกมีคนมากเท่าไหร่ ?”

“โอ๋...ดวงวิญญาณในนรกมืดนั้นแน่นขนัด อัดแอกันอยู่เหมือนข้าวสารยัดกระสอบนั่นแหละ”

ทีนี้เมื่อพวกท่านอุทิศส่วนบุญไปให้ จ่ายมบาลก็ว่า

“นางเลี่ยม ชมภูวิเศษ จงมารับเอาส่วนบุญ ที่ลูกบวชในศาสนาอุทิศมาให้ทุกวันคืน”

นั่นแหละ ฉันก็ดีใจ เมื่อรับเอาบุญทุกวันคืน ตั้งแต่ปี ๒๔๙๐ ไปถึง ๒๕ พรรษา ก็เลยพ้นจากกรรมชั่วช้าลามกทั้งหลายทั้งปวงนั้น มาอยู่เหนืออำนาจการบังคับของจ่ายมบาล เพราะ

อำนาจของบุญนั้นตัดกระแสของบาปกรรมในนรกออกได้ เขาก็ปล่อยไปตามเรื่อง หมดกรรมเวรแล้ว ขอแม่เจ้าจงไปตามเรื่องเถิด จงไปเกิดที่เมืองมนุษย์ แล้วเขาก็เปิดประตูเหล็กให้ เสียงประตูดังสนั่นเหมือนฟ้าร้อง ได้เห็นแสงพระอาทิตย์สว่างจ้าก็ดีใจ แล้วก็หันหน้าไปร้องบอกลาพวกที่ยังอยู่ในนรกว่า

"พี่น้องทั้งหลาย ฉันขอลาไปเกิดเมืองมนุษย์ก่อนนะ"

พวกที่เหลืออยู่ก็ร้องไห้กันสนั่นหวั่นไหว เหมือนอึ่งอ่างในฤดูฝน ไปไหนไม่ได้ เพราะบาปกรรมรึงรัดผูกมัดไว้กับสถานที่นั้น บาปไม่อนุญาตให้ไป เพราะยังไม่หมดเขตเวรกรรม

จากนั้น จ่ายมบาลก็ว่า "ขอให้ไปดี โชคแม่มีแล้ว เพราะได้ลูกเป็นนักปราชญ์ชาติเมธี ใจดีมีศีลธรรม ออกบวชบำเพ็ญบุญส่งมาให้ก็ดีมาก นับว่าหาได้ยากในโลกนี้"

นั่นแหละ ก็เห็นอำนาจของการบวชบำเพ็ญบุญ อุทิศส่วนบุญไปให้ แม่ไปตกนรกมืด บุญก็ไปช่วยเหลือให้มาเกิดตระกูลเดิมได้ ก็หมดความห่วงใยอาลัยแล้ว ได้เห็นผลประจักษ์อย่างนั้น

๖. ทำบุญกับพระทุศีล อุทิศให้ไม่ถึง

ทีนี้ก็ย้อนมาถามพี่สาวบ้างว่า "ไม่ได้ทำบุญอุทิศไปให้แม่บ้างหรือ ?"

พี่สาวก็ว่า ทำ ๓ ครั้ง น้าสาว (น้องแม่) เขาคิดถึงพี่สาว เขาก็เลยพาหลานสาวทำบุญอุทิศไปให้แม่ ทำถึง ๓ ครั้ง

"ทำอย่างไรเล่า ?"

น้าสาวพาทำบุญใส่เหล้าลงไปครั้งละโหลนะ ครั้งละโหลไหใหญ่ ๆ ฝังไว้ในป่าสับปะรด ป่ากล้วย ฆ่าวัว ฆ่าควาย สมัยนั้นวัวควายราคาถูก ทำบุญแต่ละครั้งหมดวัวควายไป ๔-๕ ตัว ตัวละ ๑๐ สลึงก็มี ตัวละ ๖ สลึงก็มี บาทหนึ่งก็มี ๕๐ สตางค์ก็มี สมัยนั้นวัวควายไม่มีราคา

"แล้วพระที่ไปทำบุญด้วยนั้น มีการประพฤติปฏิบัติอย่างไร?"

"โอ๋...พระเหล่านั้น กินข้าวแลงแกงร้อน (กินข้าวมื้อเย็น) เล่นสีกงสีกานารี ขุดดิน ฟันไม้ ถือเงินบายทอง (ใช้จ่ายเงินทอง เยี่ยงฆราวาส) และที่วัดนั้นมีหมาพรานอยู่คู่หนึ่ง เย็นค่ำขึ้นมาก็พาหมาเข้าป่าไปล่าสัตว์ อีเห็น กระต่าย ได้มาก็เอามาทำอาหารกิน กินเหล้า กินยา ต่าง ๆ นานา"

ถ้าทำบุญอย่างนั้นก็ไม่ได้บุญหรอก ถึงจะอุทิศไปให้ก็ไม่ได้รับหรอก เหตุที่อุทิศให้ไม่ถึงก็เพราะ

๑) ฆ่าวัว ฆ่าควาย กรรมของสัตว์นั้นไปขวางไว้

๒) ผู้รับทานนั้น เป็นพระทุศีล พระทุศีล อุทิศให้ไม่ถึงนะ เพราะเครื่องส่งคือศีลนั้นมันขาด ขาดศีลเป็นเครื่องส่งบุญ แม้ตัวพระเองก็ไม่ได้รับ เพราะมีแต่บาป จะรับไทยทานส่งไปให้ผู้อยู่โลกหน้าก็ไม่ถึงทั้งนั้น

๗. ทำบุญอุทิศให้คนเป็น

หลวงปู่ยังเล่าไว้อีกว่า หลานชายซึ่งเป็นลูกของพี่สาวเป็นทหารเสือพรานไปรบที่เวียดนามเหนือ แล้วถูกเขาจับขังไว้

๔ ปีนะ ทุกข์ยากลำบากแสนที่จะตาย ก็นึกว่าจะไม่ได้กลับเมืองไทย

ทีนี้ พี่สาวกับพี่เขย เขาก็มานิมนต์พาไปทำบุญหาหลาน สงสัยจะตายไปแล้ว

มาถึงก็พาเขาทำเลย อย่าฆ่าวัว ฆ่าควายนะ ถ้าต้องการก็ไปหาเนื้อปลาอาหารที่ตลาดที่เขาทำไว้แล้ว จึงจะอุทิศถึง นั่นแหละก็เลยทำ ทำเสร็จก็อุทิศให้ว่า

"ขอบุญจงไปถึงนายแขก เขาไปอยู่เวียดนามเหนือนั้น จะตายหรือยัง ถึงตายแล้วก็ดี หรือยังอยู่ก็ดี ขอบุญจงไปช่วยเหลือ ถ้ายังไม่ตายขอให้กลับคืนมาเมืองไทย"

ไม่นานเขาก็มีการแลกเปลี่ยนเชลยศึกกันนะ รัฐบาลเขาประกาศว่า ใครมีลูกมีหลาน ก็ไปรอรับเอาที่ขอนแก่น หรือโคราชนะ เขาจะขึ้นเครื่องบินมาลงที่นั่น นั่นแหละพี่น้องเขาก็ไปรอรับ โอ๋...ผอมดำเหมือนผี กลับมาแล้ว เขาก็ซักไซ้ไต่ถามดูว่า

"เป็นอย่างไรเล่า ทำบุญให้ได้รับไหม ?"

"โอ้...เดือน ๓ เพ็ญ นอนหลับฝันไปนะ มีแต่ข้าวต้มขนมเต็มอยู่ กินจนเต็มอิ่มนะ ตื่นขึ้นมาก็อิ่มอีกนะ โอ๊...อาจจะแม่นพ่อแม่เขาทำบุญมาให้นะ"

นั่นแหละ ไม่นานก็พ้นโทษ รัฐบาลทั้ง ๒ ก็แลกเปลี่ยนเชลยศึกกัน กลับมาแล้วก็ดีใจ นั่นแหละ ผลของบุญดีอย่างนั้น

๓

ออกปฏิบัติ

ญัตติเป็นธรรมยุต ๒๑

พรรษาที่ ๑ : วัดป่าแพงศรี จ.กาฬสินธุ์ ๒๒

พรรษาที่ ๒ : วัดบ้านตะเบาะ จ.เพชรบูรณ์ ๒๘

พรรษาที่ ๓ : วัดป่าวิเวการาม จ.ชลบุรี ๔๙

พรรษาที่ ๔ : วัดโชติการาม จ.สกลนคร ๕๒

พรรษาที่ ๕ : วัดโชติการาม จ.สกลนคร ๗๕

พรรษาที่ ๖ : วัดเกาะแก้วอัมพวัน จ.นครพนม ๘๑

พรรษาที่ ๗ :	ไม่ทราบสถานที่จำพรรษา	๘๔
พรรษาที่ ๘ :	วัดป่าหนองแซง จ.อุดรธานี	๘๔
พรรษาที่ ๙ :	วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู	๙๙
พรรษาที่ ๑๐ :	วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู	๑๑๙
พรรษาที่ ๑๑ :	วัดป่าช้าบ้านหัวดง จ.นครพนม	๑๒๒
พรรษาที่ ๑๒-๑๕ :	วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู	๑๓๓
พรรษาที่ ๑๖ :	วัดธาตุฝุ่น จ.สกลนคร	๑๔๒
พรรษาที่ ๑๗-๒๐ :	วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู	๑๔๗
พรรษาที่ ๒๑ :	วัดป่าหนองแซง จ.อุดรธานี	๑๖๓
พรรษาที่ ๒๒ :	วัดบ้านโคกก่อง จ.อุดรธานี	๑๗๑
พรรษาที่ ๒๓-๓๕ :	วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู	๑๗๕

๓

ออกปฏิบัติ

ญัตติเป็นธรรมยุต

หลวงปู่เล่าถึงสาเหตุที่มาญัตติเป็นธรรมยุตว่า

ปี พ.ศ.๒๔๙๐ ไม่ได้ปฏิบัติ ปี ๒๔๙๑ - ๙๒ ก็ยังอยู่มีตั้งแต่ท่องสาธยาย สวดมนต์ ทำวัตรเช้า วัตรค่ำ เท่านั้นแหละ ๓ ปีจบ แต่ก็ไม่จบหมดเท่าไร

ปีที่ ๔ ก็เลิกละ เลยเปลี่ยนลัทธิใหม่มาญัตติเป็นธรรมยุต ปี ๒๔๙๓ ญัตติใหม่ ไม่ได้สึกดอก อุปัชฌาย์อาจารย์ท่านว่าไม่ให้สึกดอก เป็นพระมหานิกายก็เหมือนกันนั่นแหละ ต่างกันแต่ว่าธรรมยุต หรือมหานิกายเท่านั้น

ก็เลยญัตติที่วัดสว่างชัยศรี ต.อุ่มเม้า อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ มี**พระครูปฏิภาณธรรมคุณ**เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระปลัดศรี**เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระสมุห์พร**เป็นพระอนุสาวนาจารย์

นั่นแหละ ญัตติ วันที่ ๒๙ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๓

จากนั้น ก็ตั้งใจประพฤติวัตรปฏิบัติ จะกลับหลังก็ไม่มีชิ้นดีอะไร ตัวชีวิตของเราผ่านมานี้นั้น จะไปหน้าชิ้นดีก็ไม่มี จะอยู่เฉย ๆ ละเลยเสียเปล่า ในพรหมจรรย์นี้ก็ไม่มีชิ้นดี ตกลงก็มีตั้งแต่ปฏิบัติเท่านั้น ก็เลยตั้งใจปฏิบัติ

การปฏิบัตินั้น สมัยที่เริ่มตอนแรกได้ครูอาจารย์ดีบ้างไม่ดีบ้าง พอปานกลางบ้าง ธรรมยุตนะ นั่นแหละ ถึงอย่างไรก็ตั้งใจปฏิบัติ ดีก็เป็นเรื่องของท่าน เราไม่ทำมันก็ไม่ดี ไม่ดีก็เป็นเรื่องของท่าน เราไม่ทำเราก็ไม่ดี พิจารณาเห็นว่า มันขึ้นจากเราหมดทั้งนั้น สิ่งทั้งปวงนั้นจะดี ละเอียดประณีต หรือเลวทราม จิตใจนั้นจะเปลี่ยนจากสภาพเดิมไปสู่สภาพที่เป็นปราชญ์ฉลาดรู้ดีนั้นก็ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติทั้งนั้น

๑. พรรษาที่ ๑ (พ.ศ.๒๔๙๓) : วัดป่าแพงศรี อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์

เมื่อหลวงปู่ ได้ญัตติเป็นพระฝ่ายธรรมยุตนิกายแล้ว ได้ไปจำพรรษาอยู่กับ **หลวงปู่ทับ เขมโก** เจ้าอาวาสวัดป่าแพงศรี วัดนั้นเป็นวัดป่าช้า หลวงปู่ทับ ท่านก็แนะนำพร่ำสอนวิธีการฝึกจิตตอนแรกก็อดนอนผ่อนอาหารนั่นแหละ การอดนอนผ่อนอาหารนี้ก็เพื่อว่า เป็นเครื่องฝึกจิตกับกายให้เข้าสัมปยุตต์ เป็นอันเดียวกัน ถ้าให้อาหารร่างกายกับจิตสมบูรณ์ บริบูรณ์ดีแล้ว กินอิ่ม นอนอิ่ม จิตนั้นก็ไม่มีขอบเขตที่จะหยุดยั้ง ชั่งตวงเข้าสู่เหตุผลได้

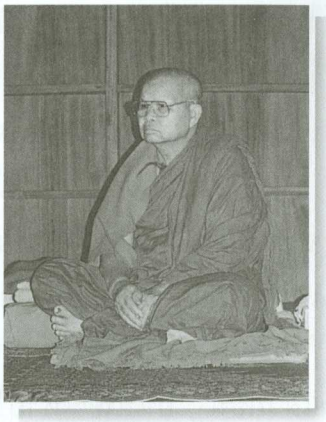

ฉะนั้น จึงต้องมีการอดนอนผ่อนอาหาร ซึ่งเป็นธรรมะแขนงเอกที่จะขัดเกลาเหล่ากิเลสยังจิตให้หยุดอยู่ตามธาตุขันธ์ เพราะธาตุขันธ์มันอ่อนเพลีย มันไม่มีเครื่องหนุน

หลวงปู่ทับ ท่านว่า “ถ้าทำความเพียรอ่อน ก็ไม่เป็นไป เพราะกิเลสกับธาตุขันธ์นั้นมันเหนียวแน่นผูกมัดรึงรัดดวงจิตไว้ พร้อมทั้งกรรมชั่วช้าลามกนั้น ฉะนั้นจึงต้องทำความเพียรชนิดเอาตายเข้าว่า อย่างอุกฤษฏ์ ไม่ห่วงใยในชีวิตสังขาร เห็นว่าสังขารร่างกายนี้นั้น เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เป็นอสรพิษตัวร้ายกาจขบกัดให้เป็นทุกข์อยู่ทุกกาลสมัย นับตั้งแต่วันเกิดเป็นต้นมา”

“อสรพิษใหญ่นั้นคือ ความแก่ ความเจ็บ ความตาย นี่แหละอสรพิษใหญ่ตัวร้ายกาจ ทีนี้จงทำความเพียรเผาจิตให้เร่าร้อนทั้งวันคืน ยืนเดินนั่งนอน เพื่อว่าจะเผากิเลสให้มันเร่าร้อน จะนำดวงจิตเข้าสู่สมาธิธรรมได้ เมื่อจิตเข้าสู่สมาธิธรรมได้แล้วนั้น แสงสว่างแห่งธรรมจะเกิดขึ้น แล้วจะได้เปลื้องตนออกจากอสรพิษใหญ่และจิตจะได้บรรลุธรรม นอกนั้นไม่มี ไม่เป็นไป”

เมื่อ **หลวงปู่ทับ** ว่าอย่างนั้นแล้ว ก็พอใจ เร่งทำความเพียรในปีแรก (๒๔๙๓) ตลอดไตรมาส ๓ เดือนไม่นอน เดินยืนนั่งเอาอิริยาบถ ๓ เท่านั้นแหละ ข้าวก็ ๒-๓ วันฉันครั้งหนึ่ง ฉันก็ฉันน้อย พอยังชีวิตให้เป็นไปเท่านั้น เดินจงกรมบางวันมันเหนื่อยล้า ก็ยืนภาวนา มันจะหลับหรืออย่างไรไม่ทราบ ปัสสาวะ

ไหลออกมาไม่รู้ตัวนะ นี่แหละ การทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ ไม่หวั่นไหว พอออกเดินไปรู้สึกว่าผ้าเปียก กำผ้ามาดมจึงรู้ว่าเป็นกลิ่นปัสสาวะ นั่นแหละ การทำความเพียรเป็นอย่างนั้น

เดือนที่ ๑ ผ่านไป เดือนที่ ๒ ผ่านไป พอเดือนที่ ๓ จวนจะผ่านไป จิตจึงสงบ เพราะการทำความเพียรเผากิเลสให้เร่าร้อน เผาร่างกายให้เร่าร้อนอ่อนเพลียระเหี่ยใจ อาหารของธาตุขันธ์คือกินกับนอนนั้นไม่มี มีแต่ทำความเพียรอย่างนั้น ทีนี้บางคืน เดินแล้วก็ยืน ยืนนั้น หายใจเข้า ว่า **พุท** หายใจออก ว่า **โธ** ผ่อนลมหายใจเข้าออกให้น้อยลง กายสังขารคือลม (เครื่องปรุงกาย) **อานาปานสติ** คือลม (สติกำหนดลม) นั่นแหละ ต่อแต่นั้นมาจิตก็อ่อนลง ๆ ละเอียดลงไปทุกที สติกับจิต กับลมหายใจเข้าออกมันละเอียดเข้าทุกที บางทีจิตก็สงบ ก่อนที่จิตจะสงบนั้น จิตก็วางพุทโธ พอวางพับ จิตก็รวมพับลงถึงขั้น**ขณิกสมาธิ** (จิตสงบเล็กน้อย) พอถึงขั้นนั้นความอ่อนเพลียระเหี่ยใจ หิวโหยเหนื่อยล้าของร่างกายก็หายไปหมด รู้สึกสดชื่นแข็งแรงขึ้น นั่นแหละ อำนาจของความสงบเป็นอย่างนั้น เป็นของอัศจรรย์เลิศประเสริฐสุด แล้วศรัทธาก็เกิดขึ้นพร้อม วิริยะเกิดขึ้นพร้อม สติปัญญาเกิดขึ้นพร้อม เกิดความเห็นชอบว่า

"โอ๋...**วิริเยนะ ทุกขะมัจเจติ** นั้นจริงแท้ ผู้มีความเพียรจะต้องมีทุกข์ **ทุกขะมัจเจติ** ความทุกข์นั้นมันเผาธาตุขันธ์แล้วก็เผาใจด้วย นั่นแหละ จะล่วงทุกข์ได้ก็เพราะความเพียรเห็นธรรมได้ก็เพราะความเพียร นอกนั้นไม่มี" นั่นแหละแน่นอนเป็นของดีเลิศประเสริฐอย่างนั้น รสชาติของความสงบนั้นแสนอร่อยลึกซึ้งจึงสมกับนามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

"นัตถิ สันติปะรัง สุขัง ความสุขอื่นเสมอด้วยจิตสงบไม่มี"

ต่อแต่นั้นจิตก็ไม่หวั่นไหวในโลกธาตุ ขันธ์นี้จะแปรปรวนอย่างไรก็ไม่หวั่นไหว เพราะอาหารของจิตเกิดขึ้นแล้ว ในขณะนั้นก็เพ่ง เพ่งกายนั้น เพ่ง**อนิจจตา** ไม่เที่ยง มันเป็นอย่างไร คือ มันแก่ **ทุกขตา** เป็นทุกข์มันเป็นอย่างไร คือ มันเจ็บ **อนัตตตา** เป็นอย่างไร คือ มันตาย นี่เพ่งอนุโลมปฏิโลม เดินหน้าถอยหลังกลับขึ้นกลับลงอยู่อย่างนั้น นั่นแหละ แต่แล้วก็ยังไม่เห็นมรณะอสุภะ เพราะอินทรีย์อ่อน ก็เร่งกันอยู่อย่างนั้น

ทีนี้ก็ได้ยินเสียงพูดกัน เสียงร้องครางก็มี มองไปข้างหน้าโน้น เห็นผีทั้งหลายยืนอยู่เป็นกลุ่ม ๆ บางตัวก็คอขาด หัวไม่มี มีตาอยู่ที่หน้าอก บางตัวก็มีตาแหกขึ้นข้างบน น่ากลัวนะ แต่เห็นแล้วก็ไม่กลัวทั้งนั้น เพราะอำนาจจิตสงบไม่กลัวใครทั้งนั้น ร้อนหิวหนาวไม่มี ไม่กลัวทั้งนั้น อยากให้ทุกข์เกิดขึ้น เพราะได้เห็นผลของความสงบเยือกเย็นนั้นเกิดขึ้นจากทุกข์ **ถ้าความเพียรมีทุกข์แล้วก็ต้องมีผลคือสุขนั้น จะนำธรรมแปลก ๆ มาให้รู้ให้เห็น ถ้าความเพียรอ่อน ติดสุขแล้ว ไม่เห็น ไม่เป็นไป นี่ข้อสำคัญนะ**

จากนั้นก็กำหนดถามผีเหล่านั้นว่า "พวกท่าน ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ?"

"โอ๋...ท่านเอ๋ย พวกข้าพเจ้าสมัยเมื่อเป็นมนุษย์นั้น วัดไม่เข้า พระเจ้าไม่นบ (ไหว้) **ทาน ศีล ภาวนา พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ไม่มี ถือศาสนาก็ถือตามเพื่อนบ้านลอยลมไปอย่างนั้น หาขอบเขตความจริงไม่ได้ ข้องดเว้นอย่างจริงจังก็ไม่มี รับ **พระไตรสรณคมน์** และ **ศีล ๕** ต่อหน้าพระ พอให้หลังก็กินเหล้า ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตไปเลยตามธรรมดา อยู่กินหลับนอนเหมือนกับวัวควาย นั่นแหละ

ความดีไม่ห่วงใยอาลัยทั้งนั้น ก็ทำไปตามธรรมดาของโลกที่เขาทำกันอย่างนั้น อ๋อ...โทษที่ไม่มีคอนั้น ก็เพราะไปตัดคอเขานั่นแหละเป็นเปรต ทั้งหญิงชายก็เป็นอย่างนั้น"

ถามแล้วก็ได้ความว่า เป็นผี เป็นเปรต มาตั้งแต่เริ่มตั้ง อ.กมลาไสย อยากจะพ้นจากเวรกรรมทุกข์ยากนี้ แต่ก็ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร

นั่นแหละ เมื่อเห็นธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ก็เกิดความสังเวชสลดใจ แล้วก็น้อมมาเป็นเรื่องของตน เขาเป็นอย่างไร ก็เพราะทำความไม่ดีด้วยกาย วาจา จิต นั่นแหละ จึงได้รับผลเป็นอย่างนั้น

กิเลสวัฏฏ์ กรรมวัฏฏ์ วิปากวัฏฏ์ กิเลส เป็นเหตุให้ทำกรรมชั่วช้าลามกด้วยกาย วาจา ใจ ต่อไป กรรมวัฏฏ์ ก็ได้กระทำกรรมชั่วช้านั้น และวิปากวัฏฏ์ ก็ได้เสวยวิบากแห่งกรรมอย่างนั้น

ก็น้อมมาเป็นเรื่องของเรา เขาเป็นฉันใด เราก็เป็นฉันนั้น เพราะเหตุใด เพราะแต่ชาติปางก่อนโน้นเราก็คงเป็นอย่างนี้ หรือในชาตินี้เราประมาทอยู่อีกต่อไป ภพเบื้องหน้าของเราโน้น ถ้าเรายังตัดกระแสของวัฏฏสงสารไม่ได้เมื่อไร จะต้องเป็นเปรตในวัฏฏสงสารอย่างเขานี่

เปโต แปลว่า เปรต หมายถึง เป็นผู้ต้องเวียนเกิดดับในภพน้อยภพใหญ่ และได้เสวยวิบากอย่างนี้ บางทีก็โชคไม่ดีไปพบพาลสันดานหยาบ ชักพาให้ทำความชั่วช้าด้วยกาย วาจา ใจ ผิดศีลธรรม เป็นเปรตอย่างนี้ ไม่ได้ตามใจหวังทั้งนั้น อันนี้ข้อสำคัญสอนตนอย่างนั้น ก็เลยเร่งรีบทำความดีต่อไปอย่างไม่ลดละ

พอรุ่งขึ้นตอนกลางวันก็ไปศึกษากับ **หลวงปู่ทับ** ว่า "ผมจิตสงบเมื่อคืนนี้ ผมทำความเพียรมา ๒ เดือน พอเดือนที่ ๓ นี่จวนจะหมดแล้วจิตจึงสงบ เมื่อจิตสงบแล้วเห็นฝูงเปรตทั้งหลาย หญิงชายเต็มไปหมด ผมเองก็ไม่กลัวนะ น้อมมาเป็นพี่เป็นน้อง ทั้งนั้น แล้วก็ศึกษาเป็นธรรมะสอนผมเองว่า ต่อไปก็จะเป็นอย่างนี้ หรือที่ผ่านมาอาจจะเคยเป็นอย่างนี้มาแล้ว นั่นแหละเห็นอย่างนั้น แล้วจะให้ทำอย่างไร" หลวงปู่ท่านก็บอกว่า "เห็นแล้วก็ให้ซักไซ้ไต่ถามเขาให้ได้ความสังเวชสลดใจ โอ้...หนอ อนิจจา น่าสังเวช สัตว์บก สัตว์น้ำทุกถ้วนหน้าที่อยู่ในโลกทั้งสาม (กามโลก รูปโลก อรูปโลก) นี่แหละ เพราะทำความชั่วช้าลามกใส่ตนแล้ว ก็ลงสู่อบาย หาความสุขความเจริญไม่มี ก็จะเกิดความสังเวชสลดใจ แล้วจะได้ไม่ประมาท **เร่งรีบสะสมคุณงามความดีใส่ตนให้รอดพ้นไปจากวัฏฏทุกข์เสีย ถึงแม้ไม่ได้ธรรมขั้นสูง ก็ขอให้ได้ตัดกระแสของวัฏฏสงสาร คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ตัดได้ ๓ อย่างนี้ก็พอแล้ว แปลว่า ตัดวัฏฏสงสารได้แล้ว ตัดวัฏฏทุกข์ขั้นต้นได้แล้วแน่นอน** อบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ จิตสูง จิตเด่น จิตเลิศประเสริฐแท้ในขั้นนี้" ท่านว่าอย่างนั้น

นั่นแหละเป็นเหตุจะได้เป้าหมาย คือ พระนิพพานต่อไปในเบื้องหน้า อบายอย่างเขาไม่มี

จากนั้นท่านก็บอกว่า "จงเมตตาเขา ให้เขามารับ **พระไตรสรณคมน์** และ **ศีล ๕** แล้วก็แบ่งส่วนบุญให้เขา เขาจะได้พ้นจากกำเนิดเป็นเปรต แปลว่า เราเป็นผู้มีเมตตาธรรม สงสารให้ส่วนบุญเขา เราก็จะได้อีก คือ ได้สติปัญญา"

นั่นแหละ ทำความเพียรขยำกันอยู่อย่างนั้น ตั้งแต่นั้นมา จิตใจที่กล้าแข็ง ก็อ่อนโยนลง เพราะเห็นสัตว์อื่น มวลมนุษย์ นาค ครุฑ ที่ประพฤติไม่ดีแล้วได้รับผลอย่างนั้น นั่นแหละ จิตนั้นก็ใฝ่ฝันขยันในการทำความเพียร ไม่ลดละ จนกระทั่งออกพรรษา

๒. พรรษาที่ ๒ (พ.ศ.๒๔๙๔) : วัดบ้านตะเบาะ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์

๑) เห็นทูตนรกที่บ้านเฉลียงลับ

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่ได้กราบลา หลวงปู่ทับออกเที่ยววิเวกไปกับท่านพระอาจารย์จันทร์ ซึ่งเป็นคนบ้านกะไดใหญ่ จ.ยโสธร

ท่านอาจารย์จันทร์ ได้ ๑๑ พรรษา เป็นหัวหน้าพาไป ส่วนผมก็เป็นพระลูกวัดอ่อนพรรษากว่าเพื่อน เป็นธรรมยุติได้พรรษาเดียว ส่วนมหานิกาย ๓ พรรษา ขณะนั้นเป็นฤดูแล้ง ปี พ.ศ.๒๔๙๔ ได้ไปพักอยู่ที่ **วัดบ้านเฉลียงลับ** อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์

อยู่มาวันหนึ่งก็เลยตั้งใจ ฝึกจิตตามวิธีการที่ **หลวงปู่ทับ** สอนให้ มีหลายประเด็น ประเด็นหนึ่งก็ตั้งสัตย์ไว้ว่า จะไม่นอนวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ข้าวก็ไม่ฉัน ทำความเพียรอยู่ในอิริยาบถ ๓ คือ เดิน ยืน นั่ง เท่านั้น แล้วก็ตั้งใจมั่นอธิษฐานว่า

"ถ้านรก สวรรค์ นิพพานมีจริง ก็ขออำนาจพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงทรงบันดาลให้ได้เห็นในวันนี้หรือคืนนี้ จะได้สิ้นสงสัยว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็น นายโก ผู้นำโลกคือหมู่สัตว์ออกจากวัฏฏทุกข์ได้แท้จริง"

จากนั้นก็ออกเดินจงกรม ก้าวขวาว่า **พุทโธ** ก้าวซ้ายว่า **ธัมโม** ก้าวขวาว่า **สังโฆ** เมื่อครบ ๓ รอบแล้วก็ย่นคำบริกรรมเป็น ก้าวขวาว่า **พุท** ก้าวซ้ายว่า **โธ** ทำอยู่อย่างนั้น ไม่ได้กำหนดเวลา มีแต่เดินกับยืนวันยังค่ำจนกระทั่งถึง ๖ โมงเย็นจึงหยุด ไปอาบน้ำชำระร่างกาย เสร็จแล้วก็ฉันน้ำร้อน

จากนั้นเวลาเกือบ ๖ โมง ๓๐ นาที แสงอาทิตย์จวนจะหมดแล้ว ก็เอากลดไปกางบนศาลา แล้วเข้าที่อธิษฐานตั้งใจมั่นว่า **"คืนนี้จะนั่งภาวนาเพื่อบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญและฝึกจิตให้จิตรู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรมต่าง ๆ นรก สวรรค์ นิพพาน มีไหม ขอให้รู้เห็นเป็นไป จะได้สิ้นสงสัย"**

อธิษฐานแล้วก็ไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้วก็อุทิศส่วนบุญ จากนั้นเข้าที่ นั่งสมาธิ ชำระจิตใจให้ผ่องใส ปล่อยวางอารมณ์ทั้งหลายทั้งปวงให้หมดเสียสิ้น นั่งเอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาวางทับมือซ้าย ทำกายให้ตรงดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า บริกรรม **พุทโธ** เป็นอารมณ์ของสติ หายใจเข้าว่า **พุท** หายใจออกว่า **โธ**

พอจิตยึดมั่นกับ **พุทโธ** ได้ไม่นาน จิตก็ปล่อยวาง **พุทโธ** เหลือแต่ผู้รู้อยู่กับสติ พอจิตรวมลงไปนั้น จะไปถึงฐานอะไรก็ไม่ทราบ แต่เป็นฐานใหญ่กว่า **ขณิกสมาธิ** ที่เคยเป็นมาแล้ว จิตก็วางกาย วางลม วางขันธ์ ลงถึงฐานใหญ่ แสงสว่างกระจ่างแจ้งเกิดขึ้น

กลางคืนเหมือนกลางวัน สว่างรุ่งโรจน์

ในขณะนั้นมีความสุขและความเยือกเย็นร่าเริงบันเทิงเกิดขึ้นกล้าแข็ง จนรู้สึกแปลกประหลาดใจ นั่นแหละพอลงไปถึงฐานนั้นแล้วจิตก็เสวยสุขอยู่ในที่นั้นนานพอสมควร ทีนี้ผู้รู้พูดขึ้นมาในหัวใจว่า

"นัตถิ สันติปะรัง สุขัง ความสุขอื่นเสมอด้วยจิตสงบไม่มี" นี่แหละ พูดขึ้นมาอย่างนั้น อันนี้เป็น ภวังคภาพ ภวังคจรณะ ภวังค์ใหญ่กว่าเมื่อครั้งที่อยู่ อ.กมลาไสย อันนี้ใหญ่กว่านั้น จะเป็นอะไรเล่า ถ้าพูดตามศัพท์หลักธรรมก็เรียกว่า **อุปจารสมาธิ** พูดมาอย่างนั้นว่านี่แหละคือ อุปจารสมาธิ สมาธิธรรมอันมั่นคงหนาแน่น ซึ่งเป็นผลเกิดขึ้นจากการเจริญสมณธรรม

ทีนี้ผู้รู้พูดขึ้นมาอีกว่า "ความสุขนี้ยังเป็นโลกีย์สุขอยู่ ซึ่งไม่แน่นอน เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป แสงสว่างนี่คือ แสงพระนิพพาน แต่ยังไม่ใช่ตัวจริง เป็นรูปเปรียบเทียบเฉย ๆ ฉะนั้นอย่าเพิ่งติดสุข นักปราชญ์ พระโยคาวจรเจ้าทั้งหลายผู้ได้พระนิพพานนั้น เป็นผู้ทำความเพียรเวียนหาความพ้นทุกข์ ไม่ติดสุขทั้งนั้น"

นั่นแหละ เมื่อตั้งมั่นพอสมควรแล้ว ก็มาพิจารณาธาตุขันธ์ ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ **อนิจจตา** ไม่เที่ยง มันไม่เที่ยงแปรปรวนเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นนิจ แปรปรวนเปลี่ยนแปลงยักย้ายกลายมาเป็นอื่น ตั้งแต่วันเกิดมาโน่นจนถึงวันนี้ จากวันนี้ก็จะแปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปอีกข้างหน้าโน้น **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์ทุกถ้วนหน้า โลกคือหมู่สัตว์ไม่ได้ตามใจหมายทั้งนั้น เพราะเป็นทุกข์เพราะใจห่วงใจยึด **อนัตตตา** ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เราเสียสิ้น นั่นแหละพิจารณาน้อมลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์เสมอ มันจึงจะ

เบื่อหน่ายคลายความกำหนัดยึดธาตุขันธ์ว่า ขันธ์เป็นตน ตนเป็นขันธ์ ขันธ์มีในตน ตนมีในขันธ์ ไม่ใช่หรอก เป็นแต่เพียงสัมภาระปัจจัยเครื่องอาศัยชั่วคราว ไม่แน่นอน ไม่นานก็พลัดพรากจากกันไปเท่านั้น เพราะเกิดแก่เจ็บตายทอดทิ้งไว้ อย่าเพิ่งสงสัย ยึดมั่นอยู่เลย ยึดไว้พอเป็นปัจจัย เครื่องอาศัยชั่วคราว เพื่อให้มันได้ตนได้ธรรม ได้บุญได้กุศล มรรคผลเกิดขึ้นจากสมบัติอันนี้ แล้วก็พิจารณาอย่างนั้นอนุโลมปฏิโลมเดินหน้าถอยหลัง ตัวเองก็แจ้งชัด คนอื่นภายนอกก็แจ้งชัด ก็สิ้นสงสัย

อัฑฒา เจวะ ทะลิททา จะ สัพเพ มัจจุปะรายะนา ทั้งจนและมี ดีและชั่ว นอกบ้านในบ้าน นอกเมืองในเมือง ใต้น้ำ บนบกใต้ดินบนอากาศทุกถ้วนหน้า เกิดมาแล้วก็แปรปรวนเปลี่ยนแปลงแก่เจ็บตายทอดทิ้งไว้ทุกถ้วนหน้าทั้งหมด นั่นแหละได้ยินได้ฟังได้เห็นอย่างนั้น จิตก็สังเวชสลดใจจนน้ำตาไหล เกิดความขยันหมั่นในการทำความเพียรไม่ลดละ

จนกระทั่งล่วงไปถึงตี ๒ ๓๐ นาที มีนิมิตผ่านเข้ามาเป็น **นายนิริยบาล** ๘ คน เดินทางออกมาจากบ้านเฉลียงลับ รูปร่างสูงใหญ่มหึมา ขนาดมนุษย์เรา ๖ คน จึงจะเท่ากับเขา ๑ คนนะ ผิวเนื้อดำแดง สวมเสื้อผ้าสีแดง และมีผ้าแดงเคียน (โพก) ที่ศีรษะ มือถือง้าวปลายแหลม เดินเข้ามาหยุดยืนอยู่ตรงหน้าห่างประมาณ ๒-๓ วา เท่านั้น

คนที่เป็นหัวหน้าก็กล่าวว่า “ท่านอาจารย์ พวกข้าพเจ้าทั้ง ๘ คนนี้เป็น **นายนิริยบาล** มาจากเมืองนรก มาเอาบุคคลผู้สิ้นอายุสังขาร ซึ่งเป็นหญิงสาวอายุ ๑๖ ปี หมดเกษียณภพชาติแล้ว

พวกข้าพเจ้าได้ไปทำลายธาตุขันธ์ให้สิ้นลมแล้ว เดี๋ยวเขาจะตามมาภายหลัง”

“พวกท่านเป็น **นายนิริยบาล** มาจากเมืองนรกจริงหรือ ?”

“จริง!...ผู้ที่ทำงานอยู่ในเมืองนรกเหมือนกับพวกข้าพเจ้านี้เรียกว่า นายนิริยบาล นายนิริยบาล เปรียบเสมือนกับพลตำรวจ และมี **จ่ายมบาล** ซึ่งเปรียบเสมือน อธิบดีกรมตำรวจ คอยควบคุมบัญชาการอีกที”

ถามเขาไปอีกว่า“พวกท่านที่ได้ไปทำงานอยู่ในเมืองนรกนั้นทำคุณงามความดีหรือความชั่วอย่างไร ?”

เขาก็บอกว่า “ความดีก็ทำ ความชั่วก็ทำ เอาหมดทั้งนั้นไม่เลือก เมื่อสิ้นชีวิตแล้วกรรมดีและชั่วนั้นจึงพาไปอุบัติบังเกิดเป็นนายนิริยบาล ทำงานอยู่ในเมืองนรก”

จากนั้นก็ถามเขาอีกว่า “นรกนั้นอยู่ที่ไหนเล่า ?”

เขาก็บอกว่า “นรกนั้นอยู่ใต้ภูเขาเทวดาลงไป เป็นอีกเมืองหนึ่งต่างหาก อยู่ระหว่างกึ่งกลางของ ๓ จังหวัด คือ เลย ชัยภูมิ และเพชรบูรณ์

“นรกนั้น เป็นสุข หรือ เป็นทุกข์ ประการใด ?”

“เป็นทุกข์ หาสุขไม่มี”

“ทุกข์อย่างไร ?”

“ทุกข์เพราะถูกต้มด้วยน้ำร้อน และถูกสังหารด้วยหอกด้ามกล้า พร้าด้ามคม ของนายนิริยบาล เป็นทุกข์อย่างนั้น หาสุขไม่มี”

“พวกท่านที่ทำงานอยู่ในเมืองนรกนั้นเล่า เป็นสุข หรือเป็นทุกข์ ประการใด ?”

"เป็นทุกข์ครึ่งหนึ่งของสัตว์นรกเหล่านั้น"

"เป็นทุกข์อย่างไร ?"

"เป็นทุกข์ในขณะที่ไปสังหารสัตว์นรก ตรวจตราสัตว์นรกถูกไฟนรกปลิวขึ้นมาไหม้ ถูกน้ำร้อนกระเด็นขึ้นมาลวกแทบจะตาย นี่เป็นเพราะกรรมชั่วที่สะสมไว้เมื่อครั้งยังชาติเป็นมนุษย์โน้น จึงให้ผลเป็นทุกข์อย่างนั้น ครั้นพอเลิกจากงานก็กลับมาอยู่ปราสาทราชมณเฑียร กินของทิพย์อยู่สุขสบาย เพราะบุญกรรมดีสะสมไว้แต่ครั้งยังชาติเป็นมนุษย์นั้น"

"คนในเมืองไทยนี่คงจะไปนรกหมดทุกคนใช่ไหม ?"

"เปล่า!...คนที่มี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และศีลธรรมนั้น ไม่ได้ไป ถึงไปแล้วก็ไม่ได้ลงนรก"

"ฉะนั้น แสดงว่า คนในเมืองไทยนี้ไม่ว่าอยู่ใกล้หรือไกลเมื่อตายแล้ว พวกท่านไปนำเขามาทั้งหมดใช่หรือไม่ ?"

"ใช่!...คนในเมืองไทยนี้ ไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ทั้งนั้นมีรายชื่ออยู่ในบัญชีของจ่ายมบาลทั้งหมด เขาไปจดไว้หมดแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในที่ลี้ลับซับซ้อนอย่างไรก็ตามที จะโกหกพกลมไม่ได้ทั้งนั้น"

ถามเขาไปอีกว่า "นรกนั้นมีมากน้อยเท่าไหร่ ?"

เขาก็ตอบว่า "เฉพาะในเมืองไทยนี่ก็มีหลายขุม ๔ ภาค ก็คงจะ ๔ ขุมใหญ่ ๆ นั่นแหละ"

อาตมาก็เคยเห็นใน **มหาวิบากสูตร** และใน **พระมาลัยสูตร** กล่าวว่า นรกในโลกมนุษย์นี้มีทั้งหมด ๔๕๖ ขุม ทีนี้ก็เลยถามเขาต่อไปอีกว่า

"เอาเฉพาะคนในเมืองไทยนี่แหละ เพราะต่างคนต่างอวดว่า ศาสนาของตัวนั้นเป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ **ศาสนาพุทธ** ก็ว่าผู้ถือ**พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** เป็นที่พึ่งแล้ว อบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ ส่วนศาสนาอื่น ๆ เขาก็ว่า ฆ่าสัตว์ไม่บาป และไปสวรรค์ได้ เมื่อทำบาปหยาบช้าทั้งหลายทั้งปวงลงไป พระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์นั้นจะเป็นผู้รับแทนทั้งหมด และว่าพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์เป็นผู้สร้างโลก มันจะเป็นจริงอย่างเขาว่านั้นหรือไม่ ?"

"ไม่หรอกท่าน...พูดอย่างนั้นก็เป็นเรื่องของคนหูหนวกตาบอดพูด พูดหลอกลวงโลก และคนอื่นให้หลงตามกันเท่านั้น เพราะเมื่อทำความชั่วลงไปแล้ว ก็ต้องได้รับผลของความชั่วนั้น และเมื่อทำความดีลงไปแล้ว ก็ต้องได้รับผลของความดีนั้น เรื่องของกรรมดีหรือบุญนั้น จะส่งผลให้เห็นว่าทางไปมนุษย์และสวรรค์นั้นสะอาดเตียนดี เหมือนกับเขาถางไว้ให้เรียบร้อยแล้ว ส่วนเรื่องของบาปหรือกรรมชั่วนั้น จะส่งผลให้เห็นไปว่าทางไปนรกนั้นสะอาดเตียนดี เปลวไฟในนรกที่ลุกรุ่งโรจน์ ก็สำคัญว่าเป็นกองดอกไม้ สัตว์ร้องคร่างร้องไห้คร่ำครวญเลือดอาบตัวอยู่ ก็สำคัญว่าเป็นสายสร้อยสังวาลย์สนุกสนาน นั่นก็เพราะบาปกรรมทำให้เห็นเป็นอย่างนั้น ส่วนทางไปมนุษย์หรือไปสวรรค์นั้นกลับมองเห็นเป็นป่ารกชัฏ เป็นขวากหนาม นั่นแหละเรื่องของบาป"

ได้ซักถามเขาต่อไปอีกว่า "สัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ต่างศาสนากัน เมื่อตายไป และถูกท่านนำไปสู่เมืองนรกแล้ว ทำอย่างไรต่อไป ?"

เขาตอบว่า “เมื่อถึงสถานที่นั้นแล้ว จ่ายมบาล จะถามว่า เมื่อครั้งเป็นมนุษย์ทำกิจการงานใดเลี้ยงชีพ บางคนก็ตอบว่าค้าขาย บ้างก็ว่าทำไร่ทำนา บ้างก็ว่ารับราชการต่าง ๆ กันไป”

จากนั้น จ่ายมบาล จะถามต่อไปว่า “นับถือศาสนาอะไร ?” บางพวกก็ตอบว่าศาสนาพุทธ บางพวกก็ว่าศาสนาคริสต์ อิสลาม ซิกส์ และฮินดู แตกต่างกันไป

ทีนี้ จ่ายมบาล จะถามถึง **เทวทูตทั้ง ๕** (**ทูตะ** แปลว่า เครื่องส่ง เครื่องรับรอง) คือ ๑. **ชาติ** ความเกิด ๒. **ชรา** ความแก่ ๓. **พยาธิ** ความปวดไข้ ๔. **มรณะ** ความตาย และ ๕. **นักโทษในเรือนจำ** นั้น ท่านพิจารณาเห็นเป็นอย่างไร โดยถามไปทีละศาสนา ตอนแรกก็ถามศาสนาพุทธก่อน

ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธทั้งหญิงชายก็ตอบว่า **“เป็นทุกข์”** ทั้งนี้เพราะอำนาจของ **พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** นั้นฝังอยู่ที่ใจของเขา จึงดลบันดาลจิตใจให้เป็นปราชญ์ฉลาดรู้สิ่งทั้งปวงนั้น โดยไม่เก้อเขิน ไม่เดือดร้อนอาทรใจ องอาจกล้าหาญชาญชัยอย่างนั้น

ต่อจากนั้น จ่ายมบาล ก็จะถามอีกว่า **“วัตร ๖ กก ๕** และ **สีมาทั้ง ๘** นั้นเป็นอย่างไร ตลอดจนหลักของพุทธศาสนาอื่น ๆ อีก เช่น **วัตร ๓ วัตร ๔ วัตร ๕ วัตร ๖ โพชฌงค์ ๗ สมถวิปัสสนากรรมฐาน** และ **ศีล สมาธิ ปัญญา** นั้น ท่านพิจารณาเห็นเป็นอย่างไร

ด้วยอำนาจของ **พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** ฝังอยู่ในใจ ของผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ เขาก็ตอบได้ว่า

“วัตร ๓ คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ”

"วัตร ๓ คือ ทาน ศีล ภาวนา"

"วัตร ๓ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา"

"วัตร ๓ คือ กาย (กายสุจริต) วาจา (วจีสุจริต) ใจ (มโนสุจริต)"

"วัตร ๔ คือ **อริยสัจ ๔** ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค"

"วัตร ๕ คือ **อินทรีย์ ๕** ได้แก่ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา"

"กก ๕ คือ หัว ๑, แขน ๒, ขา ๒"

"กก ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ"

ศาสนาพุทธสอนว่า เป็น **อนิจจตา** ไม่เที่ยง **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์ **อนัตตตา** ก็ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา

วัตร ๖ คือ **อินทรีย์ ๖** ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ศาสนาพุทธสอนว่า ให้สำรวมให้ดี **ตา** เห็นรูป **หู** ฟังเสียง **จมูก** ดมกลิ่น **ลิ้น** ลิ้มรสเปรี้ยวหวานมันเค็ม **กาย** จับต้องสัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็ง **มโน** น้อมนึกในธรรมารมณ์นั้น ๆ ศาสนาพุทธสอนให้สำรวมให้ดี ไม่ให้ยินดียินร้ายในของเหล่านั้น ถ้ายินดียินร้ายก็เป็นเหตุให้ใจเศร้าหมอง เป็นทุกข์

วัตร ๗ คือ **โพชฌงค์ ๗** เป็นองค์เครื่องตรัสรู้ ได้แก่ สติสัมโพชฌงค์ ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์ วิริยะสัมโพชฌงค์ ปีติสัมโพชฌงค์ ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ สมาธิสัมโพชฌงค์ และอุเบกขาสัมโพชฌงค์

วัตร ๗ คือ **อริยทรัพย์ ๗** ได้แก่ ศรัทธา ศีล หิริ โอตตัปปะ พาหุสัจจะ จาคะ และปัญญา

สีมา ๘ คือ **มรรค ๘** เป็นเครื่องดำเนินให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ **มรรค ๘** ได้แก่ **สัมมาทิฏฐิ** ความเห็นชอบ **สัมมาสังกัปโป** ความดำริชอบ **สัมมาวาจา** กล่าววาจาชอบ **สัมมากัมมันโต** การงานชอบ **สัมมาอาชีโว** เลี้ยงชีวิตชอบ **สัมมาวายาโม** เพียรละบาปบำเพ็ญบุญชอบ **สัมมาสติ** ระลึกชอบ และ **สัมมาสมาธิ** ตั้งใจมั่นชอบ **มรรค ๘ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ผู้ใดดำเนินตามจะนำให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ ไปถึงปรมัตถสุข คือ พระนิพพานเป็นที่แล้ว**

สมถวิปัสสนากรรมฐาน เป็นที่ตั้งสำหรับฝึกกายและจิต ให้จิตมีสติ มีปัญญา นำจิตเข้าสู่ความสงบได้ และเป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลสทั้งหมดออกจากดวงจิตได้

นั่นแหละ ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ เขาก็ตอบได้ถูกต้องทุกอย่าง จากนั้น จ่ายมบาล จึงว่า

"พวกท่านเป็นนักปราชญ์ฉลาดรู้ รู้จักศาสนาที่ดี เป็นศาสนาที่ล้างบาป เป็นศาสนาที่กลั่นกรองกิเลส เป็นศาสนาที่บำเพ็ญบุญกุศลคุณงามความดีให้เกิดมีขึ้น เป็นศาสนาที่ป้องกันโลกคือหมู่สัตว์ไม่ให้ไปอบาย ถึงไปก็ไม่ได้เสวยทุกข์วิบากในอบายนั้น ฉะนั้นพวกท่านจึงไม่ต้องตกนรก แต่จะได้กลับไปเกิดในเมืองมนุษย์อีก"

นี่แหละ เพราะอำนาจของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และศีลธรรมที่ได้ประพฤตินั้นติดตามรักษาอยู่เป็นนิจ จึงสมกับคำกล่าวที่ว่า

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง ผู้ประพฤติธรรม ธรรมย่อมรักษา ไม่ให้ตกไปในโลกที่ชั่ว

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว อบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ จะมีแต่สุคติเป็นที่ไปล้วน ๆ

จากนั้น จ่ายมบาล ก็สั่งให้ นายนิริยบาล นำผู้ที่นับถือศาสนาพุทธนั้นกลับไปเกิดยังเมืองมนุษย์อีก

ต่อมา จ่ายมบาล ก็หันมาซักถามผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ว่า "ศาสนาของท่านสอนอย่างไร ?"

ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นนั้นก็ตอบว่า "ไม่รู้"

จ่ายมบาล ก็ถามเรื่อง **วัตร ๖ กก ๕ สีมาทั้ง ๘** และหลักพระพุทธศาสนาทั้งหมด ก็ตอบเขาไม่ได้ ดังนั้น จ่ายมบาลจึงว่า

"พวกท่านทั้งหลายจะถูกหรือผิดก็เป็นเรื่องของพวกท่านนะ วันนี้จะได้ลงนรกแล้ว เพราะกรรมของพวกท่านทำเอง"

อัตตะนา วะ กะตัง ปาปัง อัตตะนา สังกิลิสสะติ
อัตตะนา อะกะตัง ปาปัง อัตตะนา วะ วิสุชฌะติ

ทำบาปเองย่อมเศร้าหมองเองนะ ไม่ทำบาปเองย่อมหมดจดเอง ความหมดจดและความเศร้าหมองเป็นของเฉพาะตน คนอื่นยังคนอื่นให้หมดจดและเศร้าหมองหาได้ไม่ ฉะนั้นบุญก็ดี บาปก็ดี ตนของตนเองนะเป็นผู้สะสมใส่ตนไว้ เมื่อสะสมใส่ตนไว้แล้วนั้น บุญนั่นแหละจะนำพาไปสู่สุคติคือ สวรรค์ ส่วนบาปนั้นจะพาดวงจิตของโลกคือหมู่สัตว์ไปสู่ทุคติ มีอบายภูมิเป็นที่ไปเบื้องหน้า คือ นรก เปรต อสุรกาย และสัตว์เดรัจฉาน ๔ สถานนี้เป็นที่ไป

ของบุคคลผู้ทำบาป ไม่มีศีล ไม่มีธรรม

ฉะนั้น พวกท่านวันนี้จะได้ลงนรกแน่นอน ไม่ได้กลับเมืองมนุษย์แล้ว เพราะเครื่องรับรองป้องกัน คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีในหัวใจของพวกท่าน ศีลธรรมคำสอนของนักปราชญ์ผู้ดีทั้งหลายไม่มีในหัวใจของท่าน พวกท่านเป็นโมฆะมนุษย์ เพราะเมื่อไปเกิดเป็นมนุษย์ ก็ไปพบกับคนพาลสันดานหยาบชักนำให้ทำความชั่วช้าลามก ถือศาสนาผิด ศาสนามหาโจรใหญ่ นั่นแหละหลอกลวงตนและบุคคลอื่น ทำความชั่วอยู่เป็นนิจ เพราะครูผู้สอนนั้นก็ล้วนแต่เป็นคนมีกิเลสทั้งนั้น

"เอ้า นายนิริยบาล คุมตัวไปลงนรก"

นายนิริยบาล ก็ขับลงนรกหมดเสียสิ้น เป็นหมื่นเป็นแสนเป็นล้านดวงวิญญาณของโลกคือหมู่สัตว์ไปอยู่ในสถานที่นั้น นั่นแหละ พวกที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ที่ทำบาปหยาบช้า ก็ลงนรกหมดเสียสิ้น ไม่ได้กลับมาเมืองมนุษย์อีก หมดเพียงแค่นั้น

นั่นแหละ ไปเสวยวิบากกรรมอยู่ในนรกขุมนั้นนานเท่าใดก็แล้วแต่กรรมของสัตว์นั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด บางจำพวกก็พันปี บางจำพวกก็หมื่นปี บางจำพวกก็แสนปี ถูกต้มด้วยน้ำร้อนและถูกสังหารด้วยหอกด้ามกล้าพร้าด้ามคมของนายนิริยบาลเป็นทุกข์ไปจนกว่าจะพ้นจากสถานที่นั้น เมื่อพ้นจากนรกแล้วไปไหนอีก พ้นจากนรกก็ไปเป็นเปรต พ้นจากเปรตแล้วไปเป็นอสุรกาย พ้นจากอสุรกายแล้วไปเป็นสัตว์เดรัจฉานต่าง ๆ นานา ท่องเที่ยวเกิดดับในภพน้อยภพใหญ่ใช้กรรมใช้เวรอยู่อย่างนั้น ไม่มีวันจบสิ้นได้ เป็นทุกข์ยากลำบากเข็ญใจไร้ทรัพย์อับปัญญา เพราะความดีไม่มี

นั่นแหละ นายนิริยบาล ได้เล่าเรื่องเมืองนรกให้ฟังอย่างนั้น และก่อนจะจากไป เขาก็บอกว่า

"ท่านอาจารย์บวชในศาสนาแล้ว ก็จงไปเทศน์แนะนำพร่ำสอนพี่ป้าน้าอาทั้งหลาย ให้เขาทั้งหลายเอา**พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** เป็นที่พึ่งเดือ บำเพ็ญ**ทาน ศีล ภาวนา** อย่าได้ลดละ พิจารณาธาตุขันธ์ว่าเป็นของ **ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา** อยู่เสมอ จิตใจนั้นจึงจะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ยินดีในโลกสงสารอีกต่อไป จิตใจนั้นจะเห็นว่าธาตุขันธ์ไม่พอกับความต้องการ ไม่นานก็จะพลัดพรากจากกันไปเท่านั้น แล้วให้เร่งรีบ **ตุริตะ ตุริตัง สีฆะ สีฆัง** รีบด่วนเร็วพลัน อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง รีบสะสมแต่บุญกุศล ทาน ศีล ภาวนา เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งสมาธิ กอบโกย เอาบุญกุศลใส่ตนไว้ อันนั้นแหละเป็นของดีเลิศประเสริฐแท้"

"สำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ แม้เพียงน้อยนิดถึงไปแล้วก็ไม่ได้ตกนรก ส่วนผู้ที่นับถือมากนั้นไม่ได้ไปนรก เพราะรายชื่อในบัญชีของ จ่ายมบาล ก็ถูกลบออกไปหมด เมื่อตายแล้วเขาเหล่านั้นมีสวรรค์และพรหมโลกเป็นที่ไปเบื้องหน้า สำหรับผู้บุญพาวาสนาส่งสะสมบุญกุศลไว้มากตั้งแต่ชาติปางก่อนโน้น และมาชาตินี้ได้ประสบพบปะกับนักปราชญ์ชาติเมธีใจดีมีศีลธรรม แล้วก็ประพฤติวัตรปฏิบัติบำเพ็ญสมถวิปัสสนากรรมฐานยังจิตใจเข้าสู่อุปจารธรรมได้ และวิปัสสนาญาณก็เกิดขึ้น พิจารณาเห็นทุกข์ในภพน้อยภพใหญ่ ก็ล้วนมีแต่ตาย ตายแล้วก็เปื่อยเน่าสาบสูญไม่มีอะไรเป็นเขาเป็นเรา นั่นแหละก็รื้อถอนกิเลสออกจากดวงจิต หมดเหตุหมดปัจจัยเมื่อไร ก็จะได้บรรลุวิมุตติวิโมกข์ธรรมอันยิ่งใหญ่

ได้ชื่อว่าเป็น **นิยโตมนุษย์** เป็นมนุษย์อันเยี่ยมเลิศประเสริฐแท้ เมื่อพวกเขาเหล่านั้นดับขันธ์แล้วเข้าสู่พระนิพพาน พ้นทุกข์จากโลกสงสาร ไม่กลับมาเวียนเกิดเวียนตายอีก หมดเพียงแค่นั้น”

จากนั้นพวกนายนิริยบาลก็ลาจากไป

ต่อมาไม่นาน มีหญิงสาวคนหนึ่งเดินออกจากบ้านเฉลียงลับมาถึงก็กราบแล้วพูดว่า “ท่านอาจารย์ ดิฉันหมดเกษียณภพชาติมนุษย์จะได้ไปสู่เมืองนรก ใจร้อนเหมือนไฟ ขออนุโมทนาส่วนบุญกับท่านบ้างเถอะ”

ก็เลยอุทิศส่วนบุญให้ว่า “แม่หนูน้อย จงตั้งใจรับส่วนบุญกับหลวงพ่อนะ บุญกุศลที่ได้บำเพ็ญมา ขอแบ่งครึ่งให้นะ แม่หนูน้อยจงรับเอาไปเถิด”

“สาธุ!...” แล้วเขาก็ว่า “ใจร้อน ๆ เมื่อได้รับส่วนบุญจากหลวงพ่อแล้วใจก็เย็นสบายดี จะไปตกนรกไหมหนอ ?”

“ไม่ตกหรอก แม่หนูน้อย จงบริกรรม **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ไปเสมอนะ อย่าได้ลดละ อย่าได้ประมาท เมื่อไปถึงนรกแล้วจ่ายมบาล เขาก็จะซักไซ้ไต่ถามเรื่องเทวทูต ๕ นะ และอำนาจของ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ที่ฝังอยู่ที่ใจของแม่หนูน้อยนั้น จะตอบได้โดยเร็วพลัน สมบัติทั้งหลายทั้งปวงนั้นก็เกิดขึ้นจาก**พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ทั้งนั้น”

เขาก็ว่า “เจ้าค่ะ” จากนั้นก็กราบ ๓ ที แล้วขอลาออกเดินทางตามนายนิริยบาลไป

ก็จดจำ รูปร่างลักษณะของแม่หนูน้อยคนนั้นไว้ เป็นคนผิวขาว ไว้ผมยาว ใบหน้ารูปใบโพธิ์ สวมเสื้อผ้ากลางเก่ากลางใหม่ มีผ้าขาวเฉลียงบ่า นุ่งผ้าซิ่นมีลวดลายที่ปลายทั้งสอง

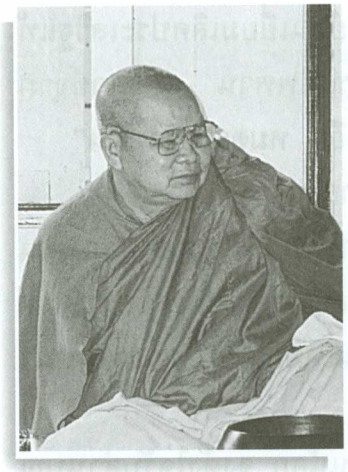

ขณะนั้นเป็นเวลาตี ๓ กว่าแล้ว จิตก็เลยถอน เมื่อจิตถอนออกแล้ว ได้ยินเสียงร้องไห้มาจากบ้านเฉลียงลับวัดกับบ้านอยู่ไม่ไกลกันนะ

พอตื่นเช้าก็ออกภิกขาจารบิณฑบาต พอกลับมาถึงวัด ก็มีโยมทายกนำอาหารมาถวาย แล้วก็พูดว่า

"ท่านอาจารย์ เมื่อคืนนี้ลูกสาวของข้าพเจ้าขาดใจตายแล้วเมื่อตอนตี ๓"

ตอนที่หญิงสาวไปหาในนิมิตนั้นก็เป็นเวลาตี ๓ พอดี ถูกต้องตรงกันนะ ก็เลยพูดกับโยมไปว่า

"อาตมาเพิ่งมาอยู่ใหม่ ไม่เคยพบเห็นลูกสาวของโยม แต่ก็จะแถลงไขให้ทราบ ลูกของโยมคนนั้นหมดเกษียณภพชาติเพียงแค่นั้น เพราะบุญเก่าเขาเอามาน้อย มีนายนิริยบาล ๘ คน มาเอาตัวไป พวกนายนิริยบาลก็มาสนทนากับอาตมาอยู่ที่วัดนี่แหละ เขาบอกว่าหญิงสาวอายุ ๑๖ ปี หมดเกษียณภพชาติเพียงแค่นั้น ทีนี้ลูกสาวของโยมเป็นคนผิวขาว ไว้ผมยาว ใบหน้ารูปใบโพธิ์ สวมเสื้อกลางเก่ากลางใหม่ มีผ้าเฉลียงบ่า นุ่งผ้าซิ่นมีลายคล้ายงูเหลือม ใช่ไหม ?"

"ใช่แล้ว...ไม่ผิดหรอก"

"ลูกของโยมเป็นคนมีกิริยามารยาทเรียบร้อย ท่าทางเป็นนักปราชญ์ใช่ไหม ?"

"ใช่แล้ว...ลูกของข้าพเจ้า เมื่อเกิดมาพอรู้เดียงสา ถ้าไม่ได้ทำบุญแล้ว จะไม่ยอมไปโรงเรียน ไม่ว่าจะมีงานบุญบวช บุญกฐิน หรือบุญอะไร ที่ไหน ใกล้หรือไกล ที่บ้านน้อยเมืองใหญ่ เป็นต้องไปร่วมทั้งนั้น บางทีก็ไปนานเป็น ๑๐ วัน ๒๐ วัน แล้วกลับมาด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส พ่อแม่ก็ไม่ว่าอะไร เคยถามเขาว่า ทำไมจึงทำอย่างนี้ ?"

ลูกก็ตอบว่า "พ่อแม่นี้เป็นสมบัติเบื้องหน้า สมบัติข้าวของเงินทองก็เป็นสมบัติมาหาได้ใหม่ ไม่ใช่เป็นสมบัติติดตามมาแต่ภพชาติปางก่อนโน้น ภพชาติปางก่อนโน้นของฉันเป็นเหตุ ถ้าฉันดีแล้วอะไรก็ดีหมด พ่อแม่ก็ดี ถ้าฉันชั่วแล้ว อะไรก็ชั่วหมดทั้งนั้น ฉะนั้นฉันจึงไม่หวั่นไหว เห็นว่าบุญกุศลให้ผลเป็นสุขพาให้พ้นทุกข์ นั่นแหละจะส่งผลมาให้ได้พ่อแม่ที่ดีไม่อดไม่อยากไม่ยากไม่จน เพราะกรรมดีของฉันสะสมไว้แต่ปางก่อนโน้น มาชาตินี้จึงมาได้พ่อแม่ที่ดี ส่วนสมบัติข้าวของเงินทองก็เป็นสมบัติมาหาได้ใหม่ ไม่นานก็จะจากกันไปเท่านั้น เมื่อจากกันแล้วก็ทอดทิ้งไว้ เอาไปด้วยไม่ได้ทั้งสมบัติภายในและสมบัติภายนอก"

นั่นแหละ พอฉันเช้าเสร็จแล้ว เขานิมนต์ไปทำพิธีเผาศพลูกสาวที่ป่าช้า ไปแต่เช้าเลยนะ ถามเขาว่า

"ทำไมจึงรีบเผาแต่เช้า ?"

เขาก็ว่า "ต้องรีบปลงภาระหนัก เจ้าของร่างเขาปลงภาระหนักไปแล้ว เราผู้ยังอยู่ก็ต้องรีบปลงภาระหนัก เมื่อเสร็จแล้วต่างคนก็ต่างหมดภาระหนัก"

เมื่อไปถึงป่าช้า เปิดฝาโลงดูก็เห็นศพมีรูปร่างเหมือนอย่างที่เขาไปหาในนิมิตเมื่อคืนนั่นแหละ พอทำกิจพิธีทุกอย่างเสร็จแล้วก็เผาทิ้ง ไม่มีอะไร หมดเพียงแค่นั้น นั่นแหละ ดีหรือชั่วก็หมดเพียงแค่นั้น ถูกไฟเผาแล้วก็หมดทุกอย่าง

นี่แหละ ไปเห็นเป็นอย่างนั้น ก็น่าอัศจรรย์ใจนะ **เห็นว่านรกนั้นมีแท้แน่นอน เพราะได้เห็น ทูตานุทูต คือ นายนิริยบาลเป็นผู้ส่งข่าวสารให้ทราบ พร้อมทั้งมีคนตายให้เห็นเป็นพยานอีกก็สิ้นสงสัย**

๒) สิ้นลมที่บ้านตะเบาะ

พอใกล้เข้าพรรษา ได้แยกจากท่านอาจารย์จันทร์ ไปจำพรรษาอยู่ที่วัดบ้านตะเบาะ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ มีพระจำพรรษาอยู่ด้วยกัน ๓ รูป สามเณร ๑ รูป และผ้าขาวเฒ่า ๑ คน (ผ้าขาว คือ ฆราวาส ผู้รักษาศีล ๘ อยู่ที่วัด)

อยู่มาวันหนึ่ง เป็นวันเพ็ญเดือน ๑๐ หลังจากฉันอาหารเช้าแล้ว กลับมาที่กุฏิเอาผ้าคลุมจะไปฟังธรรมะ ก็พอดีไข้มาลาเรียมันกำเริบหนักขึ้นสมอง ล้มลงกับพื้นที่กุฏิซึ่งปูด้วยฟากไม้ไผ่ กุฏินั้นมี ๒ ห้อง พักอยู่กับเณรคนละห้อง เณรได้ยินเสียง ล้มลง จึงออกมาดู แล้วถามว่า

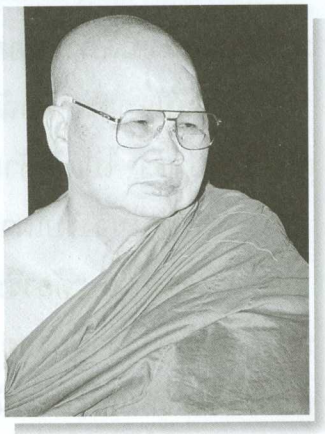

"ครูบาเป็นอะไร?" (ครูบาเป็นคำเรียกพระที่พรรษาหย่อน ๑๐)

"ไม่รู้!...มันมืดตื๊บแล้วก็ล้มลงเลย"

เณรก็วิ่งไปบอกญาติโยมว่า "ครูบาจันทา ล้มลงนะ เป็นอะไรก็ไม่ทราบ ขี้แตก เยี่ยวออก พูดได้อยู่ แต่ไม่รู้อะไร"

ทั้งพระและโยมเขาก็มาดู เอาหมอมาด้วย หมอบ้านนอกเป็นตำรวจเก่าเขาก็มาตรวจดูแล้วบอกว่า "เป็นไข้มาลาเรียขึ้นสมองอย่างหนัก อีก ๕ นาที ก็จะสิ้นลม"

โยมทายกวัดเขาก็ว่า "จะสิ้นหรือไม่สิ้นก็ต้องฉีดยาช่วยเหลือไว้ก่อน"

พอฉีดยาเสร็จแล้ว ไม่นานก็สิ้นลม เมื่อสิ้นลมแล้วดวงจิตนั้นยังไม่ยอมออกจากร่าง ยังห่วงใยเสียดายร่างกายอยู่ ไม่นานมีเพื่อนคนหนึ่งรูปร่างสวยงามมายืนอยู่ข้าง ๆ ร้องบอกว่า

"เพื่อน ๆ ...รีบออกจากเรือนเถอะ ไฟมันจะไหม้ทับหัว"

ก็เลยออกจากร่างมายืนติดกับเพื่อน เพื่อนก็บอกว่า

"นี่แหละ เพื่อนเอ๋ย!...สมบัติร่างกายนี้นั้นอาศัยกันมาตั้งแต่วันเกิดจนถึงวันนี้นั้น ก็ถูกไฟพยาธิเผาให้เร่าร้อนฉิบหายเสียแล้ว จะอาศัยกันอยู่ต่อไปอีกไม่ได้ หมดเพียงแค่นี้นั่นแหละ ถึงจะเสียดายอย่างไร ก็หมดสิทธิอำนาจที่จะเข้าไปครอบครองได้อีกต่อไป"

จากนั้นทั้งพระและโยมก็ช่วยกันเปลี่ยนผ้า ล้างผ้า อาบน้ำให้แล้วก็หามศพไปไว้ที่ศาลา วางนอนไว้เฉย ๆ ไม่ได้ใส่โลง และก็ไม่ได้ฉีดยา ก็ตามไปดูอีก เพราะความเสียดายนั่นแหละ เข้าไปนั่งลูบคลำร่างกายศพดูแล้วก็เฉย เขย่าดูก็เฉย เหมือนขอนไม้

โอ้หนอ...ขึ้นชื่อว่าตายแล้ว ถึงจะคิดเสียดายอาลัยอาวรณ์อย่างไร ก็เอากลับคืนมาไม่ได้ แล้วก็หมดความสงสัย ทีนี้ก็หัน

ไปพูดกับพระเณร เขาก็ไม่พูดด้วย ไปถามญาติโยม เขาก็ไม่พูดด้วย เขามองไม่เห็น เพราะมีแต่นามธรรมคือ ดวงจิตนั้น

จึงหันกลับมาถามเพื่อนว่า "เราจะไปไหนกันดี ?"

เพื่อนก็ตอบว่า "จะพาไปเที่ยวดูภูมิประเทศ"

ก็ออกเดินทางกันวันยังค่ำ มีแต่ดวงจิตไปสบาย ไม่หิวโหย ไม่เหนื่อยล้า ปลิวไปเหมือนนุ่นต้องลมฉะนั้น ครั้นไปถึงกึ่งกลางระหว่าง ๒ หมู่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งเป็นภูเขา อีกหมู่บ้านหนึ่งเป็นป่าดง ในระหว่างกลางนั้นเป็นสนามเล่น ก็เลยไปพักเล่นกับเขา (ผี) เล่นอยู่จนกระทั่งตี ๓ พวกเขากลับบ้านกันหมด เพราะมันจะค่ำ กลางคืนเป็นกลางวันนะ เมื่อพวกเขากลับไปหมดแล้ว จึงถามเพื่อนว่า

"เราจะไปไหนกันอีก ?"

เพื่อนก็บอกว่า "เราเองก็มาใหม่ ยังไม่รู้จักภูมิประเทศ จะไปข้างหน้าก็เป็นป่าดง ไปข้างหลังก็เป็นภูเขา แต่ว่าขณะนี้สมบัติปัจจัยเก่าคือร่างกายนั้นยังสดชื่นอยู่ พอที่จะกลับคืนสู่ร่างเก่าได้ เพราะมีบุญครึ่งหนึ่งรักษาไว้ เหมือนกับเกลือรักษาเนื้อไว้ไม่ให้เน่าเปื่อยนั่นแหละ แต่ว่าเรามาไกลแล้ว จะเดินกลับคงไม่ทันแน่ ต้องวิ่ง"

เอ้าวิ่ง...ก็วิ่งเลย มีแต่นามธรรมคือใจนั้น เบาเหมือนนุ่นต้องลมแล้วก็ปลิวไปอย่างนั้น ไม่หิวโหย ไม่เหนื่อยล้าอะไรหรอก ข้ามดงข้ามทุ่งมาถึงวัดแล้วก็ขึ้นไปบนศาลา ไปดูซากศพก็เห็นนอนสบายดีอยู่ มีแต่ญาติโยมที่มาเฝ้าศพปรึกษากันว่า

"จะเผาหรือฝังนั้น ต้องรอท่านอาจารย์จันทร์ซึ่งจำพรรษาอยู่ที่บ้านเฉลียงลับก่อน เพราะมากับท่าน ท่านจะให้ทำอย่างไรก็ทำตามท่าน"

ไปถึงแล้วเพื่อนก็บอกให้เข้าไปนั่งติดกับร่างศพ แล้วตั้งสติให้ดี นึกถึงบุญเก่าและบุญใหม่ บุญเก่าที่ท่านสะสมมาตั้งแต่ครั้งศาสนาของ พระพุทธเจ้าสิขี โน้นนั่นแหละ คือ เนกขัมมบารมีตั้งแต่อายุ ๗ ขวบจนตลอด ๑๐๐ กว่าปี นั่นแหละ บุญน้อยใหญ่สะสมมาไม่ลดละ และบุญใหม่ที่บวชมานี่อีก ๕ พรรษา (หลวงปู่นับรวมที่เป็นมหานิกายด้วย ๓ พรรษา) ประกอบกันเข้านั่นแหละจะช่วยให้ดวงจิตกลับเข้าสู่ร่างได้ นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณบิดามารดา อุปัชฌาย์อาจารย์ พอนึกจบแล้วดวงจิตก็เข้าสู่ร่างได้สบาย เมื่อหันหน้ากลับมาดูเพื่อน เพื่อนหายไปเสียแล้ว

เพื่อนหายไปไหน พิจารณาแล้วพิจารณาเล่า โอ๋...เพื่อนนั้นกลับกลายมาเป็นเตโชธาตุเผาร่างกายให้อบอุ่นสดชื่นดี เพื่อนนั้นได้แก่บุญกุศลที่ได้สะสมไว้ สามารถนิมิตเพศเป็นอะไรได้ทุกอย่าง บุญนั้นเป็นของดีเลิศประเสริฐแท้

พอแจ้งเป็นวันใหม่ กระดุกกระดิกร่างกายได้ ลืมตาขึ้นได้ยินเสียงนกแซงแซวร้องว่า “แจ้งแล้ว ๆ” ก็ระลึกขึ้นมาว่า เรามีชีวิตกลับคืนมาได้ก็เพราะบุญหรอก บุญที่สะสมไว้ตั้งแต่ชาติปางก่อนโน้นและชาตินี้ประกอบกันเข้าเป็นเครื่องรักษา ไม่ให้เป็นอันตรายฉิบหาย

ฉะนั้น ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เราจะสะสมแต่บุญกุศลเท่านั้น สิ่งอื่นไม่เอานะ สิ่งอื่นไม่ว่าจะเป็นสมบัติข้าวของ เงินทอง กุฏิ วิหาร สบง จีวร สังฆาฏิ ก็ดี เมื่อสิ้นลมแล้วก็ทอดทิ้งไว้หมดเสียสิ้น มีแต่บุญกุศลเก่าและใหม่เท่านั้นที่จะบันดาลให้เป็นเสื้อผ้าอาภรณ์ เป็นผ้าสบง จีวร และสังฆาฏิสวยงาม เป็นที่พึ่งพิงอาศัยได้แท้แน่นอน

เมื่อตั้งสัตย์อธิษฐานเสร็จแล้วก็ลุกขึ้นนั่ง พวกญาติโยมที่มาเฝ้าศพอยู่บนศาลาก็ตกใจ บ้างก็วิ่งหนี บ้างก็กระโดดลงศาลาไปด้วยความกลัวผี

ไม่นาน พอหายตกใจกลัวแล้ว พวกโยมทายกวัดก็เข้ามาถามความเป็นมา เพราะไม่เคยเห็นคนตายไปวันกับคืนแล้วฟื้นคืนมาได้

ก็แสดงให้เขาฟังอย่างที่ได้อธิบายมาแล้วนั่นแหละ และก็ว่าโยมทั้งหลาย ต่อไปนี้จงยึดเอาอาตมาเป็นคติธรรมเตือนใจนะ เพราะบุญกรรมดีสะสมไว้แต่ชาติปางก่อนโน้นและชาตินี้ประกอบกันเข้า รักษาสมบัติร่างกายไว้ ถึงตายแล้วก็ไม่เปื่อยเน่า ยังสดชื่นเหมือนเดิม ทำให้ฟื้นกลับคืนมาได้ ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายจงรีบเร่งสะสมคุณงามความดีใส่ตนไว้ จะได้เป็นเพื่อนสองเป็นคู่ครองติดตามตลอดไป

นั่นแหละ ก็ได้เห็นผลของการบำเพ็ญบุญ เห็นอำนาจของบุญเป็นอย่างนั้น ดีเลิศประเสริฐแท้ ฝังใจแน่นอน ไม่หวั่นไหว จะเป็นหรือตายก็ไม่หวั่นไหวต่อใครทั้งหมดทั้งนั้น ใครว่าดีเลิศประเสริฐอย่างไร ก็ไม่หลงไปตาม

นั่นแหละ จึงสมกับคำที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

สุโข ปุญญัสสะ อุจจะโย การสะสมซึ่งบุญนั้น นำมาซึ่งความสุขความเจริญ ไม่ให้วิบัติฉิบหายจริงแท้

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง ผู้ประพฤติธรรมปฏิบัติธรรม ธรรมย่อมรักษา ไม่ให้เคลื่อนคลาดจากภพชาติที่ได้แล้วดีเลิศประเสริฐอย่างนั้น

๓. พรรษาที่ ๓ (พ.ศ.๒๔๙๕) : วัดป่าวิเวการาม บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

๑) จิตรวมใหญ่ถึงขั้นอัปปนาสมาธิ

ในปี ๒๔๙๕ หลวงปู่ได้ไปจำพรรษาอยู่ที่ **วัดป่าวิเวการาม** ด้วยความอยากเห็นพระนิพพาน จึงทำความเพียรอย่างหนัก ๗ วัน ๗ คืน ไม่นอน ๓ วัน ฉันข้าวครั้งหนึ่ง ๔ วัน ฉันข้าวครั้งหนึ่ง

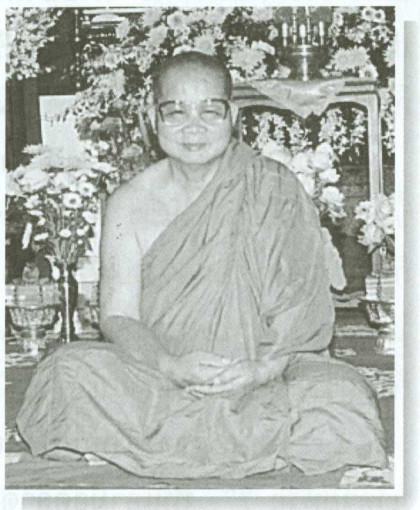

คืนที่ ๗ นั้น มันทุกข์แสนทุกข์ ยืนก็ปวด นั่งก็ปวด เดินก็ปวด ปวดหมดทั้งตัว พอเที่ยงคืนก็เข้าไปนั่งในโบสถ์ โบสถ์นั้นเขาปูพื้นด้วยไม้ พอนั่งลงกราบว่า **"อรหังฯ สวากขาโตฯ สุปฏิปันโนฯ"** ย่อ ๆ พอนั่งเข้าที่พับ โสตะประสาท หูดับพับ เสียงอะไรไม่มี เงียบหมด พอหูดับแล้วเวทนาก็ดับอีก ขั้นที่ ๓ กายก็ดับ พอดับทั้ง ๓ แล้ว จิตก็รวมลงไปถึง ๓ พัก พักที่ ๓ ถึงฐานอันแน่นแฟ้นมีอารมณ์เดียว

ต่อแต่นั้น กายมันก็แข็งร่าเริง บันเทิงดี แต่รัศมีไม่มาก ทีนี้มีดวงวิญญาณออกจากหัว ลอยลงไปนอนอยู่บนฝ่ามือ มีสีขาวเหลือง ขนาดเท่าหัวแม่มือ จิตก็พูดว่า "ทำความเพียรมากทุกข์มาก ไม่ไหว" ไม่นานดวงวิญญาณนั้นก็หายวับเข้ามาในตัวนี้

ตอนจิตรวมลงไปถึงฐานใหญ่นั้น จิตก็พูดขึ้นมาว่า **"นี่แหละรสชาติของพระนิพพาน ได้แก่จิตสงบ ความสุขเยือกเย็นเกิดขึ้น แสงสว่างก็เป็นแสงของพระนิพพาน แต่ยังไม่ใช่ตัวจริงนะ ตัวจริงแท้คือจิตสิ้นอาสวะ สิ้นกิเลส นี่เป็นเพียงรสชาติของพระนิพพาน แต่ตัวจริงลึกซึ้งกว่านี้ ถ้าอยากได้ก็เร่งความเพียรเข้าไป อย่าได้ประมาท อย่าได้ลดละ เอาชีวิตเป็นแดน อินทรีย์แก่บารมีเต็มแล้วก็จะได้บรรลุข้างหน้าโน้น โดยไม่ต้องสงสัย"**

จิตรวมตั้งแต่ ๖ ทุ่ม จนล่วงมาถึงตี ๔ ตี ๕ จิตก็ถอนขึ้นจากฐานนั้น ขึ้นมา ๓ พัก พักที่ ๓ มันจะรวมลงอีก แล้วผมก็ไม่มีปัญญา จนแจ้งเป็นวันใหม่ จิตก็ยังสงบอยู่ มันถอนขึ้นแต่ยังไม่หมด ก็กราบพระทำวัตรเช้า แล้วลุกออกมาก็นึกว่ามันสงบอยู่อีก ก็ถามว่า "ไม่ได้เอากายมาด้วยหรือ ?" เอามือคลำกายดู ก็ยังอยู่

พอออกจากโบสถ์มาแล้ว ถามอีกว่า "ไม่ได้เอากายมาด้วยหรือ ?" ทีนี้เอามือคลำดูอีก กายหายวับ จิตรวมอีกสว่างแจ้งซะเหมือนเดิม

แหม ครั้งนั้นรู้สึกว่า จิตมันลงละเอียดกว่าทุกครั้ง แต่เพราะขาดการได้ยินได้ฟัง จากท่านผู้รู้ทั้งหลาย ขาดปัญญา ขาดผู้นำ นี่แหละการที่เราเจริญสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ศีล สมาธิ ปัญญา ก็ดี ถ้าขาดผู้นำแล้วถึงจะทำความเพียร จิตสงบลงได้ก็ยากที่จะหลุดพ้นไปได้ เพราะมันไม่รู้วิธีการที่จะถอนกิเลสออกจากจิต

ทีนี้ก็มาศึกษากับท่าน **พระอาจารย์ลุน** ซึ่งเป็นเจ้าอาวาส (วัดป่าวิเวการาม) ท่านเป็นคนจังหวัดอุบลราชธานี ท่านเก่งด้าน

ปริยัติ เทศน์ได้ไม่หวั่นไหวทั้งนั้น แต่ท่านก็บอกว่า

"ผมก็ยังไม่เป็น ถ้าท่านพ้นทุกข์ได้ก่อนก็ดีมาก"

...จนกระทั่ง ปี ๒๕๐๐ หลวงปู่ได้ไปจำพรรษากับ **หลวงปู่บัว สิริปุณโณ** เจ้าอาวาสวัดป่าหนองแซง อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี แล้วก็อธิบายเรื่องการทำความเพียรดังกล่าว ให้หลวงปู่บัวทราบ ท่านก็บอกว่า

"จิตรวมใหญ่ครั้งนั้น ลงถึงขั้น**อัปปนาสมาธิ** อันแน่นแฟ้น มีอารมณ์เดียวจะพิจารณาอะไรไม่ได้ มันขาดปัญญา ขาดการศึกษามาก่อน เมื่อจิตมันถอนขึ้นมาอยู่ระหว่าง **อุปจารสมาธิ** นั่น ถ้ามันจะรวมอีก ก็กำหนดไว้ อย่าให้รวม ให้เดิน**วิปัสสนา** ค้นคว้าในภพชาติสงสาร น้อมลงสู่สภาพความแก่ ความเจ็บ ความตาย พอตายแล้วก็เพ่ง เพ่งก็ขึ้นอืดพอง เปื่อยเน่า ถึงสภาพเปื่อยเน่าแล้วก็เบื่อหน่าย แล้วก็ยึดดาบเพชร คือ สติ ปัญญา ถอน **สังโยชน์ ๕ คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ พยาบาท** ขาดจากใจเลย นั่นแหละ ถ้าจิตรวมได้ถึงฐานนี้ เป็นมูลฐานอันใหญ่สำหรับที่จะถอนสังโยชน์ ๕ ออกจากใจได้บรรลุ **พระอนาคามีผล**"

แล้ว **หลวงปู่บัว** ท่านก็ย้ำอีกว่า "เมื่อมันจะเป็นไปข้างหน้าโน้น อย่าให้จิตมันถอนขึ้นมาเฉย ๆ เมื่อจิตถอนขึ้นมาก็กำหนดไว้ให้อยู่ระหว่าง **อุปจารสมาธิ** แล้วก็เดินวิปัสสนาค้นคว้าในสังขาร เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นทุกข์ ถึงสภาพตาย เปื่อยเน่าแล้วก็ไม่มีอะไร จิตเบื่อหน่ายก็ถอน จิตมันถอนสังโยชน์ ๕ ออกจากใจ เมื่อใจหลุดพ้นจากกิเลสขั้นหยาบเบื้องล่างทั้ง ๕ หมดแล้วก็สบายเท่านั้น อันนี้แหละจำไว้สำหรับผู้ที่จะดำเนินต่อไป"

ภายหลังหลวงปู่ได้เล่าถึงเรื่อง จิตรวมใหญ่ครั้งนั้น ให้ฟังอีกว่า

"บวชมานี่ มีครั้งเดียวเท่านั้น จิตรวมใหญ่ ถึง ๓ พักขั้น **อัปปนาสมาธิ** นอกนั้นมีแต่ **อุปจารสมาธิ ขณิกสมาธิ** เท่านั้น **อัปปนาสมาธิ** นี่ โอ๋...ลึกซึ้งเสียจริง ๆ ๓ พัก ถึงฐานใหญ่ มีครั้งเดียวเท่านั้น นอกนั้นไม่ถึงนั้นสักครั้งเลย อย่างลึกก็แค่ **อุปจารสมาธิ ขณิกสมาธิ** ถึงได้แค่นี้ก็ดีมาก เพราะจิตจะมีกำลังรู้แจ้งแทงตลอด กล้าหาญชาญชัย ทำความเพียรเพื่อแลกเปลี่ยนบุญกุศลมรรคผลต่อไปได้"

๔. พรรษาที่ ๔ (พ.ศ.๒๔๙๖) : วัดโชติการาม บ้านหนองบัว - โพนสวาง อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

๑) การฝึกจิตในป่าเขาลำเนาไพร

ในช่วงนอกพรรษา (พ.ศ.๒๔๙๖) หลวงปู่ได้ออกเที่ยววิเวกภาวนา ฝึกจิตตามป่าเขาลำเนาไพร ห่างไกล ทุรกันดาร หลายแห่ง หลวงปู่เล่าว่า

"สมัยนั้นป่าไม้ ภูเขา มันก็รกชัฏ สัตว์มันก็มีหลายประเภทหลายชนิด นั่นแหละ เป็นเหตุให้เตรียมตัวพร้อมอยู่ทุกเมื่อ เตรียมตัวอยู่เสมอ เป็นเหตุให้ตื่นต่อความตายอยู่เสมอ" และว่า

"ครูบาอาจารย์ ท่านสอนว่า ถ้าไปอยู่ป่าเขาลำเนาไพรนั้น อย่านอน กลางวันก็อย่านอน กลางคืนก็อย่านอน เดิน ยืน นั่ง ทำความเพียรอยู่อย่างนั้น ความสงบของจิตก็จะเกิดขึ้น สงบเยือกเย็นดี มีอารมณ์เดียว เพราะสถานที่เหล่านั้นมันห่างไกลจากหมู่บ้าน"

๒) ภาวนาสู้เสือ

ทีนี้ ก็ไปอยู่ที่ดงผาลาด ห่างจากบ้านหนองแปน อ.วานรนิวาส (ปัจจุบันเป็น อ.เจริญศิลป์) จ.สกลนคร มีพระ ๒ องค์ กับเณร ๑ ไปอยู่ด้วยกัน ห่างจากหมู่บ้าน ราว ๒-๓ กิโลเมตร

โยมเขาก็มาทำที่พักให้เป็นที่เตียน ๆ แจ้ง ๆ ข้างหนึ่งก่ายกับพลาญหิน อีกข้างหนึ่งก่ายกับต้นสะแบง สูงเพียงเอวเท่านั้นแหละ พระอีกองค์หนึ่งก็เข้าไปอยู่ใต้ร่มเม็ก ต้นเม็กมันมีใบหนาแน่น คลุมดี เสือมองไม่เห็นนะ ส่วนเณรก็เข้าไปทำที่พักอยู่ในป่ารก

สมัยนั้น (พ.ศ.๒๔๙๖) ป่าดงพงทึบหนาแน่น เสือก็มาก ช้างก็มาก ผีก็มาก แต่คนมีน้อย บ้านหนองแปนนั้นมันก็อยู่ติดกับดงนั่นแหละ

ตอนเช้าก็ไปบิณฑบาตที่บ้านหนองแปน เขาก็หมกห่อใส่บาตรให้ กลับมาแล้วก็พิจารณาฉันพอเป็นยาปนมัตถ์ ๕ คำเท่านั้น ข้าวเหนียวปั้นไว้เป็นคำ ๆ อาหารสิ่งอื่นก็ไม่เอา เอาแต่น้ำพอเจือปนกับข้าว พอให้กลืนลงเท่านั้นแหละ พอยังชีวิตให้เป็นไปเท่านั้น ทีนี้ก็ตั้งสัตย์ จะไม่นอน ถ้านอนแล้วเป็นอันตราย บางทีก็เสือมากิน หรือช้างมาเหยียบ หรือหมีกัด หรืองูใหญ่มาทำร้าย นั่นแหละ

เพราะเห็นขี้ช้าง ขี้เสือ อยู่เต็มป่า ป่าไม้ก็แหลกกระจัดกระจาย เพราะช้างมันทำลาย

จิตมันก็กลัวนั่นแหละ แต่ก็พอใจประพฤติปฏิบัติในสถานที่นั้น เพราะครูบาอาจารย์ท่านก็สอนอย่างนั้น ที่ไหนที่มีเสือมาก ช้างมาก ผีมาก ต้องไปเจริญธรรมที่นั่น เพราะอาศัยพวกนั้นเป็นครูสอน มันกลัวเสือ มันก็ไม่อยากนอน มันกลัวช้าง ก็ไม่อยากนอน กลัวผี ก็ไม่อยากนอน นั่นแหละ ได้ชื่อว่า พวกนั้นเป็นครูสอน ใจมันก็สดชื่น เรื่องที่จะสัปหงกนั้น ไม่มีเสียแล้ว

ตอนกลางวัน ฉันเช้า เอาบาตรเก็บแล้วก็เข้าสู่ทางเดินจงกรม มีร่มป่าไม้ เดินไปจนถึงเที่ยงวัน ก็หยุด หยุดแล้วก็ยืน ยืนแล้วก็นั่ง นั่งแล้วก็ยืน ยืนแล้วก็เดิน เปลี่ยนอิริยาบถอยู่อย่างนั้น จนล่วงไปถึง ๖ โมงเย็น แล้วก็หยุด ลงไปอาบน้ำที่ห้วยหนองตะคอง ซึ่งไหลผ่านดงนั้น เสือช้างมันก็ลงไปกินน้ำอยู่เสมอ มีรอยหมูรอยกวาง อยู่เต็มไปหมด

ค่ำมา ๑ ทุ่ม ก็ก่อไฟไว้ ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ติดไฟไว้เป็นเครื่องอุ่นใจ สัตว์ร้ายมันเห็นแสงไฟ หรือได้กลิ่นไฟ มันก็ไม่เข้ามา จะมาก็แต่เสือเหลือง ถ้ามันรู้ว่ามีหมาอยู่ด้วย เสือเหลืองมันแอบมาเอาหมาไปกินจนได้ นั่นแหละ

ถ้าเสือโคร่งใหญ่มันมา มันเดินก้าวเท้าห่าง ๆ ดอกเหยียบใบไม้ดังขว้าบ...ๆ ห่าง...ๆ หายใจดัง ฮืดฮาด...ๆ...ๆ เหมือนแมว แต่แล้วอย่าเพิ่งฉายไฟดูนะ นายพรานเขาบอก ถ้าฉายไฟมันจะเข้ามาตามไฟฉาย แล้วตระครุบหัวเลย ถ้าไม่ฉายไฟไม่เป็นไรหรอก อยู่ในมุ้งกลดอย่าออกมา แต่ถ้าเป็นเสือเหลือง

นั้นไม่เป็นไร เพราะมันก็กลัวเราอยู่เหมือนกัน

ทีนี้นายพรานเขาบอกว่าเตรียมหวอเอาไว้ด้วย เอาไม้ไผ่กระบอกดี ๆ มาทำเป็นหวอ เป่าดัง หวู๊ด...ๆ...ๆ นั่นแหละ ถ้าช้างมันได้ยินอย่างนั้น ช้างมันเข้าใจว่าเป็นหวอของนายคล้องช้าง มันก็ไม่มาดอก

นายพรานเขาก็บอกอีกว่า ถ้าเสือมันถูกปืนยิงบาดเจ็บผ่านมาเจอเรามันต้องกัดตายแน่ หรือ หมูป่าที่ถูกยิงบาดเจ็บ มันก็กัดเราแน่ และเสือแม่ลูกอ่อนมันหิวอาหาร เอาไปให้ลูกมันกินนั่นแหละ พวกนี้อันตราย นอกนั้นไม่เป็นไร

ตอนกลางคืนมี ๒ อิริยาบถเท่านั้น คือ ยืนกับนั่ง จะออกไปเดินไม่ได้นะ กลัวเสือใหญ่ ครูบาอาจารย์ท่านก็ไม่ให้ออกจากกลดนะ นั่งแล้วก็ยืน ยืนจนเหนื่อยล้าแล้วก็นั่ง ทำอยู่อย่างนั้น

ทีนี้ก็ไหว้พระสวดมนต์ หมดทุกบทนั่นแหละ สวดเสร็จแล้วก็อุทิศส่วนบุญกุศลไปให้สรรพสัตว์ทุกถ้วนหน้า ทั้งใกล้และไกลนั้น เสร็จแล้วก็ชำระใจให้ผ่องใส เมื่อชำระใจผ่องใสแล้ว ก็สอนตัวเอง

"วันนี้ เรามาทำอะไร ? มาตาย !...ตายมี ๒ อย่างนะ อย่างที่ ๑ คือ เสือกิน ช้างฆ่า ผีกิน อย่างที่ ๒ ตายจากกิเลส เออ... มึงต้องตายวันนี้ ฉะนั้น จงทำความเพียรเตรียมตัวตาย"

นั่นแหละ มันก็กลัวแสนกลัว นั่งทำความเพียรจนล่วงไป ๓ ทุ่ม ๔ ทุ่ม เสือโคร่งใหญ่มันมาแล้ว มันลงไปกินน้ำในตะคองแล้วก็ขึ้นมา เดินก้าวเท้าห่าง ๆ เหยียบใบไม้ดังขว้าบ...ๆ...ๆ ห่าง ๆ นะ หายใจ ฮืดฮาด...ๆ...ๆ เหมือนกับแมวนั่นแหละ เราอยู่ในมุ้ง

ก็นึกว่ามันจะผ่านไปโน้น มันก็ไม่ไปนะ ย้อนกลับมาอีก มานั่งที่พลาญหินข้างกลดนั่นแหละ ไม่ไกลหรอก อย่างไกลก็ ๓ วา เท่านั้นแหละ ตัวใหญ่ขนาดเท่าม้านั่นแหละ นี่เสือโคร่งใหญ่

บางตัวก็ร้องคำรามอยู่ไกล ๆ นะ มาว...ว่า มาว...ว่า บางทีก็ร้องเสียง แก๊ก ก๊า...ๆ...ๆ อย่างนี่ก็มีนะ มีหลายอย่างเสียงเสือใหญ่มันร้อง บางทีมันเป่าเล็บตีนดังฟ้าบ...ๆ...ๆ บางทีก็ร้องเหมือนไก่ขัน แก๊กกะแก๊ก...ๆ...ๆ นายพรานเขาว่า ที่เสียงดังฟ้าบ...ๆ...ๆ นั้น เสือโคร่งมันเป่าเล็บตีนล่อกินกวาง เสียงไก่ขันก็ล่อกินไก่

ตัวที่มันอยู่ใกล้ ๆ นั้น มันอยู่เฉย ๆ ไม่นานก็ออกไปคุ้ยเขี่ยขี้ดิน ขว้าด...ๆ แล้วเยี่ยว จ้าก ๆ แล้วก็กลับเข้ามานั่งอยู่ใกล้ ๆ กลดนั่นแหละ

ทีนี้จิตมันก็ไม่ไปไหน จิตก็เลยอยู่กับกาย เพราะกลัวเสือนั่นแหละ จะพิจารณาอะไร ? ก็พิจารณาว่า **"พุทโธตาย ธัมโมตาย สังโฆตาย ข้าพเจ้าเป็นคนตายแล้ว ขอมอบกายถวายชีวิตบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น ไม่บูชาสิ่งอื่นในโลกนี้ บวชเป็นทาสของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์แล้ว ขอจงเป็นไปในธรรมะ และขอจงรู้ธรรม เห็นธรรม พ้นทุกข์"** นั่นแหละ มอบกายถวายชีวิต วางตัวอ่อนน้อม

ต่อแต่นั้น จิตมันก็ไม่ไปไหน ไม่นานจิตก็สงบรวมลงสู่ขั้น **ขณิกสมาธิ** ตอนแรก จิตสงบเฉียด ๆ เย็นกาย เย็นจิต **กายลหุตา** กายเบา **จิตลหุตา** จิตเบา นั่นแหละ เสียงเสือร้อง ก็ไม่ได้ยินเสียแล้ว

ทีนี้ก็เลยพิจารณาธาตุขันธ์ **ปีติ** เกิดขึ้น แสงสว่างเกิดขึ้น พอธรรมทั้งหลายเหล่านั้นเกิดขึ้น ก็เลยเป็นกำลังของจิต ความกลัวตายนั้นก็เลยหายไป

ทีนี้พระธรรม ผู้รู้ ก็พูดขึ้นมาอีกว่า “เรื่องตายนั้นเป็นของธรรมดา จะล่วงพ้นไปไม่ได้ การแก่ เจ็บ ตาย นี้นั้นเป็นผล เกิดมาจากเหตุ คือ การเกิดนั่นแหละ แต่แล้วก็จงยกกรรมเป็นที่พึ่ง ยกให้กรรมเป็นผู้ตัดสินว่าเราควรจะเป็นภักษาหารของเสือหรือไม่ ก็แล้วแต่กรรมดอก ถ้ากรรมควรที่จะได้ตายอย่างนี้ก็แล้วไป แต่ถ้ากรรมไม่มีก็ไม่ตายดอก จงวางเฉย”

นั่นแหละ ก็นั่งภาวนาไปจนแจ้ง เป็นวันใหม่ จิตก็ถอน พอจิตถอนแล้วเป็นอย่างไร เสือมันก็เข้าป่าไปแล้ว นั่นแหละคืนแรกเป็นอย่างนั้น

วันที่ ๒ ตอนเช้าไปบิณฑบาตมา แต่ไม่ฉัน เอาละวันนี้ไม่ฉันข้าว ถ้าจะถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูเสื่อให้อยู่เย็นเป็นสุขทุกกาลสมัยแล้ว ไอ้เจ้าเสนียดจัญไร คือ ร่างกายนี่มันก็นำแต่ของเสนียดจัญไรมาให้ คือ แก่ เจ็บ ตาย นั่นแหละ ก็เลยเร่งรัดพัฒนาทำความเพียร เดินจงกรม ยืนภาวนา วันยังค่ำ

พอค่ำมาก็ไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้วเข้าที่นั่งภาวนาต่อ จิตก็รวมใหญ่อีก วาระที่ ๒ นี้ลงถึงขั้น **อุปจารสมาธิ** แน่นแฟ้นอันดีเลิศประเสริฐ เรื่องความกลัวเสือ ช้าง ผี ไม่มี ปัญญาสัมมาทิฏฐิเกิดขึ้นอีก

“โอ๋...มาเถิดเพื่อน มา...มา เป็นครูอาจารย์สอนคนโง่ ไอ้คนโง่ !...หลงสมมุติไปตามโลก ว่าจะตายอย่างโน้นตายอย่างนี้

ผีเจ้าเข้าสิง ช้าง เสือกิน ถ้ากรรมดีมีแล้ว ไปนอนใต้คางเสือมันก็ไม่กินหรอก หรือไปนอนใต้ท้องช้างมันก็ไม่เหยียบหรอก"

นั่นแหละ พิจารณาแล้ว พิจารณาเล่า ล่วงเข้าไปถึงเที่ยงคืน มีเทพบุตรองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นรุกขเทวดามาบอกว่า

"ท่าน...ๆ...อย่าเพิ่งกลัวนะ แมวใหญ่ ผมบอกให้มารักษาท่าน ตัวหนึ่งอยู่ใกล้ ๆ อีก ๒-๓ ตัว อยู่ห่างไกลออกไปคอยร้องคำรามไว้ สัตว์ทั้งหลายได้ยินเสียงเสือใหญ่ร้อง มันก็กลัว ไม่เข้ามาหรอก ผมกับท่านกับแมวใหญ่นี่เป็นญาติกันมาแต่ภพก่อน ทีนี้เมื่อเห็นญาติมาเยี่ยมญาติ มาเจริญธรรมจะปล่อยปะละเลยก็ไม่ได้ เป็นบาป ก็ต้องมาพิทักษ์รักษา เพราะเคยมีบุญคุณกันมาแล้ว แมวใหญ่นั้นไม่ทำอันตรายหรอก ออกไปขี่หลังมันก็ได้"

"โอ๊ย !...ไม่เอาหรอก สัตว์หน้าขน จะไว้ใจได้หรือ ?"

นั่นแหละ เมื่ออำนาจสมาธิธรรมเกิดขึ้นแล้ว เรื่องกลัวนั้นไม่มี และความหิวโหยอ่อนเพลียระเหี่ยใจ จากการอดนอนผ่อนอาหารก็หายหมด **สมาธิธรรม** เกิดขึ้นแล้ว ความกล้าหาญชาญชัยทุกอย่างก็เกิดขึ้นอาจหาญร่าเริงเต็มที่

๓) เสียงธรรมชนะเสียงทั้งปวง

การไปภาวนาตามป่าเขาลำเนาไพรในถิ่นทุรกันดาร และมีภัยอันตรายรอบด้านนั้น หลวงปู่เล่าว่า

"เรามาอยู่ที่นี่ที่กันดารนะ กันดารที่สุด จะพึ่งใครไม่ได้ ทั้งนั้น พระที่ไปด้วยกันก็ไม่ได้อยู่ร่วมกันนะ แยกไปอยู่ไกลกันนะ เข้าใกล้กันไม่ได้ แสดงว่าเป็นคนขี้กลัว เมื่อมันได้พึ่งอาศัยแล้ว

มันก็ดีใจ ความประมาทก็เกิดขึ้น ฉะนั้นจึงแยกกันอยู่ นั่นแหละก็พึ่งอะไรไม่ได้ทั้งนั้น"

กลางวันเดินจงกรมตั้งแต่ฉันเช้าแล้วไปถึงเที่ยงวัน ยืนแล้วก็นั่ง แล้วก็เดินไปถึง ๖ โมงเย็น แล้วทำกิจวัตรปัดกวาด ทำความสะอาดบริเวณรอบ ๆ สถานที่นั้น แล้วก็ไปอาบน้ำ แล้วก็มาเดินจงกรมจนถึง ๓ ทุ่ม

พอ ๓ ทุ่ม แล้วเข้าที่ไหว้พระสวดมนต์ บำเพ็ญบุญกุศลส่งไปให้ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ อุปัชฌาย์ อาจารย์ ทายก ทายิกา ทุกถ้วนหน้า เทพเจ้าเหล่าเทวาทุกถ้วนหน้า ที่มาอยู่สถานที่นี้ขอจงได้รับส่วนบุญนะ

"สาธุ ปุญญัง อุททิสสะ ทานัง สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ ขอสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทุกถ้วนหน้า จงได้รับกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าอุทิศไปให้แล้วนี้"

คืนนั้น เมื่อเจริญพุทธมนต์แล้ว เสียงทั้งหลายก็เงียบ เสียงอะไรที่ดังสนั่นหวั่นไหวมันก็เงียบ เสียงนก เสียงสัตว์ เสียงกวาง เสียงฟาน มันก็เงียบสงบหมด พออุทิศส่วนบุญเสร็จแล้ว เสียงนั้นก็เงียบสงัดไปตลอดคืนยังรุ่ง นั่นแหละเพราะอำนาจมนต์ของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ นั้นชนะหมดเสียงทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้น

เมื่อเข้าที่นั่งภาวนาต่อไป จิตกับสติ กับปัญญา กับกาย สัมพันธมิตรกันอยู่ ไม่นานจิตก็รวมสงบเฉียด ๆ แล้วพูดขึ้นว่า

"การเจริญธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้านั้น เป็นเครื่องชำระเหล่ากิเลสออกจากดวงจิตได้ เคราะห์เข็ญเวรร้าย กรรม

ชั่วช้าลามกนั้นก็ตกไปหมด ไม่เหลือเศษอยู่ได้ นั่นแหละเสียงต่างๆ นานานั้น สู้เสียงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ไม่ได้ อันนี้เป็นเสียงที่คมกล้า ฝ่าฟันซึ่งอุปสรรคได้ และเป็นเสียงสะอาด อ่อนโยน สัตว์ทั้งหลายได้ยินแล้วก็ใจอ่อน ใจเบิกบาน ร่าเริงบันเทิง เขาก็สาธุการเท่านั้น นี่แหละเป็นเสียงที่ดีเลิศประเสริฐอย่างนั้น" จิตพูดขึ้นมา

๔) อะไรก็เป็นธรรม

ทีนี้เมื่อจิตได้พิจารณาไตรลักษณ์แจ้งประจักษ์ พร้อมทั้งอดนอนผ่อนอาหาร ทุกข์มันเกิดขึ้นเผา มันเผากาย แล้วก็เผาจิตด้วย จิตก็ไม่ไปไหน อยู่กับที่ พิจารณาแล้วพิจารณาเล่า เห็นอะไรทุกอย่างก็เป็นธรรมทั้งนั้น

เสียงช้างมันร้องก็เป็นเสียงธรรม เสียงผีกองกอยสะมอยดงมันร้องก็เป็นเสียงธรรม เสียงเสือมันร้องก็เป็นธรรม เสียงนกเค้าไฟมันร้อง อ๊ด...อ๊ด...อ๊ดเถิด มันก็เป็นธรรมถึงใจ นั่นแหละอะไรก็เป็นธรรม ใบไม้ร่วงลงไปก็เป็นธรรม

โอ๋...สังขารทุกประเภทหนอ ใบไม้นั้น แต่ก่อนมันก็หนุ่มแน่นเหมือนกัน นานเข้ามันก็แก่ แก่แล้วก็ร่วงลงจากขั้วสู่พื้นแผ่นดิน จะเอากลับมาติดตามเดิมอีกไม่ได้ เพราะมันหมดเครื่องติดแล้ว อันนี้ ฉันใด สังขารภายนอกเป็นธรรม เป็นครูสอน สอนเราให้รู้สังขารภายใน มันก็ล่วงเลยไปทุกวันคืน ล่วงไปจากความเป็นเด็กเป็นเล็ก ล่วงไปจากความเป็นหนุ่มเป็นสาว เป็นพ่อคนแม่คน ล่วงไปถึงสภาพปู่ ย่า ตา ยาย อีก เนื้อเหี่ยว หนังเป็นเกลียว

ล่วงไปถึงนั้นแล้วจะว่าอย่างไร หายใจก็ไม่อิ่ม ไปมาก็ไม่ได้ตามใจหมาย หลังก็คดโก่งลงไป อะไรก็หมด อ่อนเพลียละเหี่ยใจ นี่แหละข้อสำคัญ จงพิจารณาดูให้รู้

๕) ผีโป่งที่ผาอีเมย

เมื่อพักภาวนาอยู่ที่ดงผาลาด พอสมควรแล้ว ได้ข่าวว่าที่ผาอีเมย บ้านดงนาซอน อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร มีผีโป่งดุร้ายมาก เขาว่าถ้าไปที่นั่นแล้ว ระวังให้ดีนะ มันจะหักคอกิน

ครูบาอาจารย์ ท่านก็แนะนำพร่ำสอนว่า เรื่องการเจริญสมณธรรมนั้นให้ไปสู่สถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นสถานที่เผ็ดร้อนแล้ว การเจริญภาวนามันก็เยือกเย็น จิตสงบได้เร็ว บางภูมิ บางสถานที่เป็นเปรต เป็นผี เป็นยักษ์โขโมพีร้ายกาจ ทำพิษต่าง ๆ นานา แต่แล้วท่านก็สอนว่า เมื่อไปอยู่สถานที่นั้น ก็จงชำระศีลให้บริสุทธิ์แล้วจะไม่เป็นอันตราย เขาทั้งหลายเหล่านั้นก็รู้เหมือนกันว่า เป็นพระปลอมหรือพระจริง

นั่นแหละ ก็เลยออกเดินทางไปถึงที่นั่น ก็เป็นเวลาเย็นแล้ว ทำที่พักไม่ทัน ก็เลยอาศัยอยู่ใต้ร่มไม้ ค่ำนั้นก็ไม่เดินจงกรม เพราะเดินทางไกลมาแล้ว

พอ ๖ โมงเย็นกว่า ๆ ก็มีเสียงเหาะขึ้นทางโคนโป่งโน้นขึ้นไปบนฟ้า แล้วก็พุ่งลงทางหัวทุ่งทางโน้น เสียงดังตึ้ง...ราวกับว่าทุ่งมันจะพังทลาย ไม่นานก็กลายเป็นไฟไหม้ป่าแดงจ้าร่าเข้ามา ไฟป่าก็ลุกรุ่งโรจน์ใกล้เข้ามา มันจะทำให้ตกใจกลัวจนเป็นบ้าวิ่งหนีเข้าป่าไป

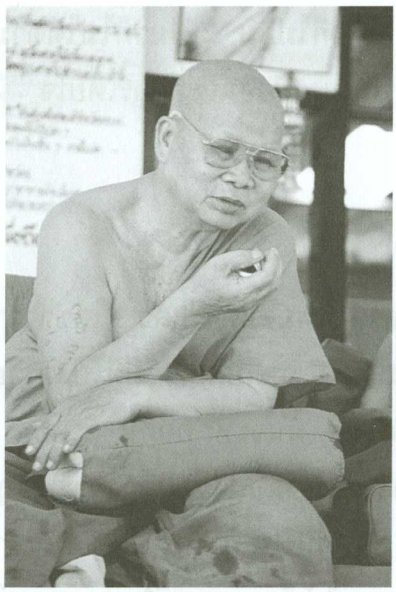

โอ๋...นี่หรือที่เขาว่า ผีโป่งผา อีเมยมันร้าย ถ้าใช่จริง ๆ ก็มาหากันวันนี้ เรามาก็เพื่อว่าจะเจริญสมณธรรมหรอก มิได้มารบกวนหวังยึดเอาสถานที่ของใคร ทั้งนั้น เอานะ มาลองดูกันว่าคาถาอาคมของใครจะเก่งกว่ากัน เราจะได้รู้กันว่าอาคมของศาสนาจะดีเพียงใด จะปราบผีร้ายได้ไหม พอไฟใกล้เข้ามาในระยะประมาณ ๑ เส้น (๒๐ วา) เท่านั้น ก็อ่านคาถาว่า

อิติปิโสวิเสเส อิอิเสเสพุทธะนาเม อิอิเมนาพุทธะตังโส อิอิโสตังพุทธะปิติอิ ตะโจพระพุทธเจ้าขอจงมาเป็นหนัง มังสังพระธรรมเจ้าขอจงมาเป็นเนื้อ อัฏฐิพระสังฆเจ้าขอจงมาเป็นกระดูก ตะริเพ็ชรคงคง อิสวาหะ สวาสุ สวาอิ พุทธะปิติอิ นะมะอะอุมิ นะมะพะธะ นะโมพุทธายะ พุทโธกั้ง (กั้น) ธัมโมบัง สังโฆปิด.

จบแล้วก็เป่าพืบ!...ไฟนั้นก็แตกกระจายไป สีแดงๆ หายไป กลายเป็นสีเขียววิ่งเข้าโคนโป่งไปเลย

คืนนั้น ๓ ทุ่มกว่า มีโยมบ้านดงนาซอนเขามาหา (บ้านดงนาซอน เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ มีประมาณ ๑๒ หลังคาเรือน ตั้งอยู่กลางดงผาลาด) เมื่อซักไซ้ไต่ถามได้ความกันแล้ว ก็ให้เขารับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ จากนั้น ก็อธิบายธรรมะให้เขาฟังบ้าง

เล็กน้อย เสร็จแล้วก็ถามเขาว่า

"โยม...เมื่อเย็นนี้ราว ๖ โมง มีเสียงเหาะขึ้นไปบนฟ้า แล้วตกลงมากลางทุ่งทางโน้น เสียงดังสนั่นราวกับทุ่งมันจะถล่มทลาย และไม่นานก็มีนิมิตเป็นไฟป่ามา อันนั้นเป็นเสียงอะไร ?"

"อ๋อ...ผีโป่งมันมาหาท่าน มันร้ายกาจมากนะท่าน นายพรานในเขตนี้มาล่าสัตว์ ยิงเก้งกวางแล้วมันวิ่งหนีเข้าไปในพุ่มไม้นั้น พอวิ่งตามเข้าไปดูก็เห็นผีตัวใหญ่หัวล้านเพ่อเว่อนั่งสูบยามวนใหญ่เท่าแขนโป้อยู่บนจอมปลวกโคนโป่งนั่น นายพรานในเขตนี้เขากลัวกันมาก ไม่กล้าไปอีกเลยนะท่าน"

นั่นแหละ พอรุ่งเช้าได้ข่าวว่า ผีโป่งมันไปเข้าสิงชาวบ้าน แล้วมันก็พูดว่า

"แหม...เราเป็นเจ้าของโป่งอยู่ที่นี่มาตั้งแต่สมัยศาสนาของพระพุทธเจ้ากัสสโปโน่น เคยเป็นนายพรานใหญ่มาล่าสัตว์ที่นี่แล้วขึ้นไปนั่งบนโคนโป่งใหญ่ มีเสือตัวใหญ่ยาว ๑๒ ศอกผ่านมาก็เลยยิงออกไป แต่ว่าเสือนั้นไม่ตาย มันจึงกระโดดเข้ามากัดเราตาย เราหึงหวงห่วงอาลัยในสถานที่นี้ เมื่อตายก็เลยกลายเป็นผีมาเฝ้าโป่งอยู่ที่นี่ นั่นแหละ พอเห็นพระกรรมฐานจีวรคล้ำๆ ร่มใหญ่ ๆ บาตรโต ๆ เดินผ่านมามีรัศมีด้วยนะ เราก็รู้ว่าพระจำพวกนี้มีธรรมจีดนะ ไปอยู่ที่ไหนก็จีดหมดทั้งนั้น ไม่มีใครสู้ได้ แต่เราก็สู้ด้วยฤทธิ์ด้วยคาถา คาถาของเราก็เป็นหนึ่ง ฤทธิ์ของเราก็เป็นเลิศประเสริฐ ไม่กลัวใครทั้งนั้น แต่เราก็สู้ไม่ได้ เพราะคาถาของพระกรรมฐานนั้นเก่งกว่าเรา"

นั่นแหละ ก็ไปได้ชัยชนะกับผีโป่งที่นั่น ฉะนั้น เรื่องผีสางคางแดงคางดำอะไรจึงไม่กลัวทั้งนั้น **ธรรมพระไตรสรณคมน์เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ ผีเจ้าเข้าสิงใช้ทำน้ำมนต์กำจัดปัดเป่าหายไปได้ทั้งนั้น อันนี้ข้อสำคัญมั่นหมาย ฉะนั้น ขอให้เอาไปภาวนาเช้าเย็นอย่าได้ขาด ไปไหนมาไหนก็ภาวนาอย่างนั้น ตายแล้วอบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ จะได้ไปสวรรค์โดยเร็วพลัน** นี่เรียกว่า **คาถาธรรมพระไตรสรณคมน์** เอาไปบริกรรม อย่าได้ขาด อย่าได้ประมาท อันนี้เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้

๖) ผีกินผี

จากนั้นในช่วงฤดูแล้ง (ปี ๒๔๙๖) ได้ไปเจริญสมณธรรมอยู่ที่ถ้ำเป็ด ภูเหล็ก อ.สว่างแดนดิน (ปัจจุบันเป็น อ.ส่องดาว) จ.สกลนคร ไปกับหลวงพ่อไค ๆ เป็นคนภูไทนะ เขารู้ภาษาไทยโส้

พอค่ำมา ๑ ทุ่ม ได้ยินเสียงร้อง "อาวอี๊ก...ๆ...ๆ" เหมือนวัวมันร้อง ก็ถามหลวงพ่อไค ว่า "นี่เสียงอะไร ?"

หลวงพ่อไคก็ว่า "นี่แหละ เสือเหลือง มีเสือเหลืองอยู่คู่หนึ่งมันอยู่เขตนี้ ที่มันอยู่คือ ถ้ำแกลบ ภูเหล็ก"

"มันไม่กัดเราบ่ ?"

หลวงพ่อไคก็ว่า "โอ๋...ก็ไม่รับรองเหมือนกันแหละเว้ย !"

นั่นแหละ ก็เลยตั้งใจว่าจะไม่นอนทั้งกลางวัน และกลางคืน ตั้งใจเจริญธรรมอยู่อย่างนั้น ฉันเช้าแล้ว ก็ไม่ฉันมากนะ ฉัน ๓ คำเท่านั้นแหละ คำน้อย ๆ เท่าหัวแม่มือ แล้วก็หยุด หลังฉันเช้าแล้วก็เดินจงกรมไปจนเที่ยงวันก็หยุดยืน ยืนนานไม่ได้ ยุงมันมี

แล้วก็เดินต่อไปจนถึงบ่าย ๔ บ่าย ๕ บ่าย ๖ จึงหยุด ปัดกวาดเสนาสนะและสถานที่ต่าง ๆ ทำกิจวัตรเสร็จแล้วก็ไปอาบน้ำ

ต่อแต่นั้น ก็มาเดินจงกรมต่อ วันนั้นเดินตั้งแต่ ๖ โมงเย็นไปจนถึง ๕ ทุ่ม เสียงภูเขาเหล็กใหญ่นั้นมันดังสนั่นหวั่นไหวเหมือนกับว่าจะถล่มทลาย แต่หอมกลิ่นธูปเทียน

"อันนี้ มันเสียงอะไรหนอ ?"

พอหยุดเดินจงกรม แล้วเข้าที่กราบ พุทโธ ธัมโม สังโฆ เสร็จแล้ว ไหว้พระ **"อรหัง สัมมา สัมพุทโธ ภควาฯ"**

เสียงดับหมด เงียบสนิทดี ไม่มีอะไร พอไหว้พระสวดมนต์เสร็จแล้ว ก็เข้าที่อธิษฐานจิตตั้งมั่น จะนั่งภาวนาเจริญสมาธิธรรมบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญฝึกหัดจิต ปลุกเสกจิตด้วยการเจริญธรรม จะนั่งนานเท่าไร โอ๋...เอาคืนยังรุ่งเลย เพราะเราเดินจงกรมมาแล้ว ก็นั่งตั้งแต่ ๕ ทุ่ม ๓๐ ไปจนแจ้งเป็นวันใหม่ ถ้าจะทำความเพียรน้อย มันก็ไม่เป็นไป เพราะกิเลส ธาตุขันธ์ และบาปมันเหนียวแน่นมีกำลังมาก เราจะทำความเพียรอ่อน ๆ มันก็ไม่เป็นไป นี่ข้อสำคัญ

นั่งเอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาวางทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่น เฉพาะหน้า หายใจเข้า **พุท** ออก **โธ** เท่านั้น ไม่นาน จิตก็วาง **พุทโธ** เมื่อจิตวางพุทโธแล้วก็รวมลงสู่ภวังคภพอันแน่นแฟ้น **อุปจารธรรม** ต่อแต่นั้นแสงสว่างกระจ่างแจ้งเกิดขึ้นออกหน้า ออกตา ฮุ่งโร่สว่างดี นี่แหละความสุขในขณะนั้น มันไม่มีสิ่งใดจะเปรียบเสมอได้ จากนั้นไม่นาน ก็มีเสียงร้องไห้มาจากป่าไม้ ดอนนั้นอยู่หน้าถ้ำเป็ด

"พี่น้อง...มาช่วยฉันเถอะว้า ผีปอบมากินลูกฉัน ฉันคลอดลูกใหม่ ๆ ผีปอบมากินเลย"

อ้าว !...มันอะไรกันมาอยู่ที่นี่ ตั้งแต่ตอนกลางวัน ไม่เห็นมีอะไร โอ๋...ดอนป่าไม้นี้ มีผีอยู่ที่นั่นกลุ่มหนึ่งร้องเรียกบักทิดบักจารย์มาช่วยกันขับไล่ผีปอบ ผีเหล่านั้น ก็ออกมาจากพุ่มไม้ กอไม้ ต้นไม้ต่ำ ๆ เป็นปราสาทที่อยู่ มาแล้วก็ขับไล่กันทุกอย่าง ก็ไม่ออก

เมื่อไม่ออกแล้วทำอย่างไร หมดคาถาแล้ว คาถาของเรานี้แต่ก่อนก็คมกล้าดี ต่อมาระยะนี้มาอยู่กับผู้หญิง อาถรรพ์ของผู้หญิงนั้นกล้า คาถาดีเท่าไรก็เสื่อมหมด ฉะนั้น จงไปขอน้ำมนต์จากพระที่ท่านมาเจริญธรรมที่ถ้ำนะ เพราะศีลของท่านดี ท่านไม่ได้อยู่กับผู้หญิง ไม่ได้กินเหล้าสุรานารีอะไร

ยายคนนั้น คนแก่ ๆ ดำ ๆ สูง ๆ ก็เลยเอาขันน้ำมาหาแล้วว่า

"หลวงพ่อขอจงเมตตาช่วยเหลือข้าพเจ้าเถอะว้า ผีปอบกินลูกของอิฉันนะ คลอดบุตรใหม่ ๆ ผีมากินแล้ว"

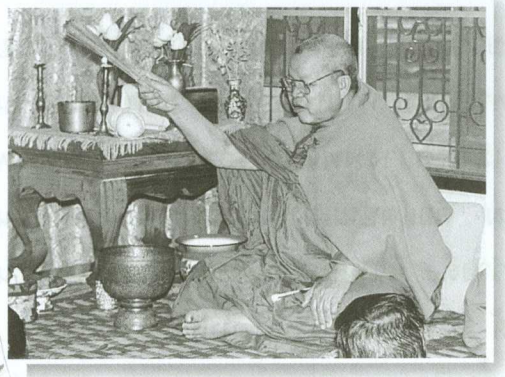

ก็เลย ทำน้ำมนต์ให้ใช้คาถาธรรมพระไตรสรณคมน์ นั่นแหละ ให้เอาไปกิน พอกินแล้วก็อาเจียนออกเลย นั่นแหละ ผีมันออกแล้ว

จากนั้นพวกนี้ก็กลับไปอยู่ตามถ้ำแคบ ๆ

เล็ก ๆ ตามกอไม้ กอหญ้าต่ำ ๆ จึงถามว่า

"ทำไมไม่ไปอยู่ในถ้ำใหญ่ ๆ ?"

เขาตอบว่า "ไปอยู่ไม่ได้นะท่าน เข้าไปแล้วมันร้อนเหมือนไฟ เพราะสมัยที่มีภพชาติเป็นมนุษย์โน้น พ่อแม่พี่น้องปู่ย่าตายายพากันนับถือผี เมื่อถึงฤดูกาลก็บวงสรวงเซ่นไหว้ผีหมอผีฟ้าผีต่าง ๆ ทุกอย่าง น้อมเอาผีมาเป็นที่พึ่งทั้งนั้น แม้ว่านักปราชญ์จะป่าวร้องเชิญชวนให้เข้าวัดฟังธรรม จำศีล เจริญภาวนา สร้างถนนหนทาง สร้างน้ำบ่อก่อศาลาก็ไม่ยินดี ถือว่าพอ สิ่งทั้งหลายทั้งปวงมีพอแล้ว ไม่อดไม่อยากไม่ยากไม่จน ใครยังไม่พอก็ทำไปเถอะ"

"นั่นแหละ ฆ่าวัวฆ่าควาย กินเหล้ากินยาสุรานารี ไม่ถือผัวถือเมีย เสพกามกันไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่ว่าลูกเขาเมียใครไม่ถือกันทั้งนั้น ดังนั้น เมื่อตายแล้วพวกข้าพเจ้าจึงมาเกิดเป็นผีอยู่ที่นี่ ไปไหนมาไหนไม่ได้ ร้องไห้บ่นเพ้อละเมอใจ เป็นทุกข์ทรมานหนอนเจาะของลับ น้ำเน่าไหล อาศัยอยู่ในถ้ำแคบ ๆ แสนทุกข์ยากลำบาก ครั้นเดือน ๔ เดือน ๕ ก็มีไฟไหม้ป่ามาต้องขนข้าวของหนีฉิบหายทุกปีแหละท่าน"

นั่นแหละ เคยเห็นแต่ผีปอบกินคน แต่นี่ ทำไมหนอผีจึงมากินผี จึงกำหนดถามพระธรรม ๆ ก็พูดขึ้นมาที่ใจว่า

"เจ้าอุ้มลุ่ม เจ้าผู้ตุ้มผ้าดำ แสนจะหนีไปลี้ภูเขาถ้ำใหญ่ก็ดีถ่อน กรรมเวร เวรกรรม หากสินำซอกไซ้กินไส้บ่หร่อเจ้าเอย" (คนใจบาปหยาบช้า ถึงจะหลบหนีไปอยู่ที่ใด บาปกรรมก็จะตามไปสังหารให้เดือดร้อนอาทรใจเสมอ)

นั่นแหละ ไปเห็นมาอย่างนั้นก็สิ้นสงสัย คนที่มีนิสัยเคยถือผีสางคางแดงมาแต่ครั้งเมื่อเป็นมนุษย์ เมื่อตายไปก็ไปเป็นผีตกทุกข์ได้ยาก ถึงจะช่วยเหลือให้พ้นทุกข์ มันก็ไม่สนใจหรอก ควรที่จะมาขอรับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ ก็ไม่มา นิสัยเคยถือผีสางอย่างนั้น ถึงจะพ้นทุกข์ได้ก็ไม่อัศจรรย์อะไรหรอก นี่แหละ โทษของการนับถือผีก็เป็นอย่างนั้น

นั่นแหละ ไปเห็นอย่างนั้นก็ได้ธรรมะคือ **คนที่นับถือผีเมื่อตายแล้วก็ไปเกิดเป็นผีอย่างนั้นแน่นอน จะไปมนุษย์หรือสวรรค์ไม่ได้ เพราะไม่มีศีลธรรมอันดีงาม มีแต่กรรมชั่วช้าลามก คือ โลภะ โทสะ โมหะฉาบทาจิตใจ ตายแล้วไปเกิดเป็นผีอย่างนั้น** นั่นแหละก็ได้ความสังเวชสลดใจ ได้วิชาปัญญาความรู้

๗) เทวดาสาธุการ

เมื่อผีเหล่านั้นกลับไปหมดแล้ว ในขณะที่นั่งภาวนาอยู่นั้น ไม่นานก็มีฝูงเทพบุตรเทพยดามาจากภูเขาใหญ่ รูปร่างสวยงามเหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ มาเป็นร้อย ๆ มา กราบไหว้ แล้วก็ขอรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕

ก็เลยถามว่า "จะรับไปทำไม ?"

เขาก็ตอบว่า "โอ๋...เป็นบุญกุศลอันยิ่งใหญ่นะท่าน พวกข้าพเจ้ามีพระไตรสรณคมน์ ศีล ๕ ศีล ๘ และกรรมบถ ๑๐ ประจำชีวิต นั่นแหละ อบายจึงไม่ได้ไป ไฟนรกจึงไม่ได้ไหม้ มีแต่สุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปล้วน ๆ ดังนั้น เมื่อเห็นท่านมาเจริญสมณธรรม จึงพากันมาขอรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕ เพื่อจะไม่ให้ของเก่านั้นเศร้าหมอง"

เมื่อให้พระไตรสรณคมน์และศีล ๕ แล้ว เขาก็ขอฟังธรรมะ ก็เทศน์ให้ฟังอย่างย่อ ๆ ว่า

เย เกจิ พุทธัง สะระณัง คะตา เส นะ เต คะมิสสันติ อะปายะภูมิง.

นรชาติหญิงชายทั้งหลาย เมื่อเอาพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งแล้ว อบายไม่ได้ไป สิ้นแสนกัปดับขันธ์แล้ว จะมีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปเบื้องหน้า เอวัง เทศน์ให้เขาฟังเท่านั้นแหละ แล้วก็ถามเขาว่า

"โยม...ขณะที่อาตมาเดินจงกรมตั้งแต่ ๖ โมงเย็น จนถึง ๕ ทุ่มนั้น ได้ยินเสียงดังสนั่นราวกับว่าภูเขาเหล็กมันจะพังลงมา นั้นเป็นเสียงอะไร ?"

"โอ๋...เป็นเสียงที่พวกข้าพเจ้าสาธุการส่วนบุญกับท่าน การเดินจงกรมมีบุญมากนะท่าน ก้าวขวาลงสู่พื้นดินนั่น **พุทโธ** ดังตึ้งนะ แหมบุญมากอัศจรรย์ใจ พวกข้าพเจ้าจึงมาสาธุการส่วนบุญด้วย"

นั่นแหละ บุญในศาสนาพุทธ คือ เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งสมาธิ ไหว้พระสวดมนต์ นั่นแหละ ได้บุญเยอะ จากนั้นก็ถามเขาต่อไปอีกว่า

"เมื่ออาตมา ไหว้พระสวดมนต์ว่า **อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ภควาฯ**.. แล้วเสียงที่เคยดังนั้น เงียบหายไป นั่นเป็นเพราะเหตุไร ?"

"โอ๋...พวกข้าพเจ้าหยุดส่งเสียงไม่ให้ไปกระทบ **อรหัง สัมมาสัมพุทโธฯ** นั้น กลัวจะเป็นบาป ได้แต่อนุโมทนาสาธุการส่วนบุญเท่านั้น ไม่ให้มีเสียงไปกระทบ **อรหัง** ผู้ไกลจากข้าศึกคือกิเลส

สัมมาสัมพุทโธ เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ จะอุบัติบังเกิดในโลกแต่ละกัปแต่ละกัลป์นั้นก็เป็นของยาก เพราะการสร้างบารมีเป็นพระพุทธเจ้านั้นแสนยาก นั่นแหละ เมื่อมีขึ้นแล้วก็เป็นโชคลาภอย่างดี จะไปสวดที่สวรรค์ก็ชนะทั้งนั้น จะไปสวดที่พรหมโลกก็ชนะทั้งนั้น จะไปสวดที่นรกอเวจี ไฟนรกก็ดับ น้ำร้อนแสบเย็นเค็มก็กลับกลายเป็นน้ำหวาน ให้สัตว์นรกได้กินเป็นอาหาร"

"อันชื่อเสียงเรียงนามของ **อรหังฯ สวากขาโตฯ สุปฏิปันโนฯ สัมมาสัมพุทโธ** นั้นเป็นของดีเลิศแท้นะท่าน พวกข้าพเจ้าถึงแม้ว่าจะได้ไปสวรรค์แล้ว ก็ไม่ลืมไหว้พระ สวดมนต์ ภาวนา เดินจงกรม บูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ยึดเอาพระนิพพานเป็นที่ไปอยู่เป็นนิจ ธรรมทั้งหลายเหล่านี้เป็นธรรมที่ส่งผลให้ไปพระนิพพานได้ อย่างต่ำก็ไปสวรรค์ อย่างกลางก็พรหมโลก อย่างสูงที่สุดวิมุตติหลุดพ้น คือพระนิพพาน เบื้องหน้า มีเท่านั้นแหละ ฉะนั้น พวกข้าพเจ้าจึงไม่ให้มีเสียงกระทบ นี่ข้อสำคัญมั่นหมาย"

นั่นแหละ เทวดาเขาก็เป็นสักขีพยานนะ ว่า การเดินจงกรมเป็นบุญใหญ่ ยืนภาวนาก็เป็นบุญใหญ่ ไหว้พระสวดมนต์นั่งสมาธิก็เป็นบุญใหญ่หลวงนะ

จากนั้นเขาก็ว่า "ท่านอาจารย์ สัญจรไปตามบ้านน้อยเมืองใหญ่ ขอฝากธรรมะไปเทศน์โปรดแม่ป้าน้าอาบ้างเถิด" เขาพูดเป็นภาษาอีสานว่า

"๔ คนหาม ๓ คนแห่ คนหนึ่งนั่งตระแคร่ (เตียงไม้ไผ่) มองทาง ใครแก้ปริศนาปัญหาธรรมะนี้ได้ เป็นปราชญ์ฉลาดรู้เห็นฮ่องคลองธรรม ไปสู่โลกหน้าก็ไม่ข้องคา มาสู่โลกนี้ก็ไม่ติด

สร้างบุญ สร้างกุศลใส่ตนไว้ เป็นพี่เป็นน้องกัน เดินทางไกลพอได้พึ่งพิงอาศัย มื้อเช้าส่งแกง มื้อแลงส่งปั่น สายพอเพล(เที่ยงวัน) พอได้จ้ำแจ่ว ก็ดีหลาย ข้าวสักปั้นเกลือสักก้อนก็ไม่มีเต็มทีมาก”

อย่างพวกที่ประมาทลืมตน ถือผีสางคางแดงเป็นที่พึ่ง ตายแล้วมาเกิดเป็นผีอย่างนั้น ไม่มีสิทธิอำนาจอะไร เทวดาก็เหยียดหยามคนชั้นต่ำ คือผีนั้น นั่นแหละ เมื่อเขาต่อว่าติเตียนแล้วก็หมดสิทธิ ไม่มีอำนาจอะไรจะไปต่อต้านทั้งนั้น สมขี้หน้า

“๔ คนหาม ได้แก่ **ธาตุ ๔** ดินน้ำลมไฟ หามเราไป เรา คือ ใจ”

“๓ คนแห่ ได้แก่ **ตัณหา ๓** กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา มันหามมันแห่เรา ไปสู่ที่ไหนมันก็แห่เราไปอย่างนั้น”

“๑ คนนั่งตระแคร่มองทาง คือ ใจ ตระแคร่ คือ ธาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟนี่แหละ”

นั่นแหละ ไขปริศนาปัญหานี้ได้ก็เป็นปราชญ์ฉลาดรู้เห็นฮ่องคลองธรรม

อันนี้แหละ ๔ คนหาม ได้แก่ ธาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟ นั้นมันจะต้องแก่เจ็บตาย นั่นแหละ **อนิจจตา** ไม่เที่ยง **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์ **อนัตตตา** ก็ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เราแน่นอน เพราะมันเกิดจากเหตุปัจจัยทั้งนั้น

เหตุธรรม ปัจจัยธรรม ได้แก่ ตัณหาอวิชชานั่นแหละ เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นเราก็ต้องน้อมเอา **สมถธรรม วิปัสสนาธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ โพชฌงค์ ๗** มาปราบ ๓ คนแห่ คือ **ตัณหา ๓** และ **อวิชชา** นั้นให้ตกออกไปจากใจ แล้วเราก็จะพ้นไปจากความเกิดแก่เจ็บตาย หมดเพียงแค่นั้น

นั่นแหละ นี่ข้อสำคัญ ทำไว้ให้พร้อมทุกอย่าง เมื่อเราอบรมศีลธรรม ทำคุณงามความดีใส่ตนไว้แล้ว ก็จะบันดาลจิตใจให้เป็นปราชญ์ฉลาดรู้ ว่าสิ่งใดหนอเป็นเสบียงเป็นปัจจัยของเรานั้น เราจะได้เร่งรีบขวนขวายสะสมบุญกุศลใส่ตนไว้ นอกนั้นไม่มี จริงแท้แน่นอน

แล้วเขาก็พูดว่า "เมื่อท่านสะสมบุญใส่ตนไว้พร้อมแล้ว เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ หาสิ่งใดเสมอเหมือนไม่มี เปรียบอุปมาเหมือนกับเรามีกระติกน้ำใหญ่ติดตัวไว้ในเวลาเดินทางไกล ไปถึงร่มไทรก็จะได้ล้างหน้า ไปถึงร่มหว้าก็จะได้ส่วยคิง(เช็ดตัว) ไปถึงที่แจ้ง ๆ แดดร้อน ๆ ก็จะได้อาบเย็นสบาย อันนี้ฉันใดบุญก็ฉันนั้น ไปถึงสถานที่ใดก็เป็นอย่างนั้น สบายดีเลิศประเสริฐสุด นอกนั้นไม่มี"

๘) ผียักษ์กลับใจ

เจริญสมณธรรมอยู่ที่ถ้ำเป็ดไตรมาส ๓ เดือน ไม่นอนทั้งวันคืนนะ เร่งรัดพัฒนาทำความเพียร เดิน ยืน นั่ง อยู่อย่างนั้นก็ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ เมื่อจิตสงบลงไปแต่ละครั้งแล้วมันลืมมันหมดความแสบ ความร้อน ความหิวกระหายก็ไม่มี หิวข้าวก็หายหมด หิวนอนก็หายหมด มีแต่ความสุขร่าเริงบันเทิงใจ นี่ข้อสำคัญนะสำหรับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรม กินธรรมเป็นอาหารก็ดีอย่างนั้น เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้

ไม่นานอยู่มาวันหนึ่ง จิตสงบลงได้แล้ว กลางคืนนะราวเที่ยงคืน มีผียักษ์ตนหนึ่งเขี้ยวยาว ถือตะบองเหล็กเข้ามาหาแล้วว่า

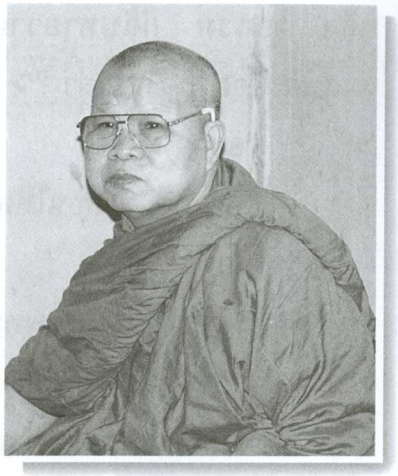

"ท่านมาทำอะไรอยู่ที่นี่ อวดดี หรืออย่างไร ?"

"อ๋อ...มาเจริญสมณธรรม ดอกท่าน"

"อะไร คือ สมณธรรม ?"

"พุทโธ ธัมโม สังโฆ สมณธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา สมณธรรม มรรค ๘ โพชฌงค์ ๗ สมถวิปัสสนา นี่คือ สมณธรรม"

"สมณธรรมอย่างนี้ ดีอย่างไร ?"

"ดี !...ล้างบาปได้ ถอนกิเลสออกจากดวงใจได้ ไม่มีสิ่งใดที่จะชนะได้ ดีเลิศประเสริฐแท้ ฉะนั้น พระพุทธเจ้าซึ่งเป็นเจ้าของ ๆ สมณธรรมนั้น พระองค์ว่าจงไปเจริญสมณธรรมในสถานที่ต่าง ๆ อยู่เป็นนิจ จิตใจจะสว่างผ่องใส นั่นแหละจึงได้มาทำอย่างนี้"

"ไม่กลัวตายหรือ ?"

"ไม่ !...เรื่องตายเป็นของเล็กน้อย เรื่องความตายอยู่เบื้องหลัง ไม่เอามาขวางหน้า ไม่หวั่นไหว จะเป็นจะตายอย่างไร ไม่กลัวทั้งนั้น"

"ไม่กลัวหรือ ?"

"ไม่กลัว !...เอ้า...จะทำอย่างไร ก็ทำเถิดว้า ไม่กลัวทั้งนั้น ท่านเป็นผียักษ์ใหญ่ เป็นเปรตครึ่งหนึ่ง เป็นผียักษ์ครึ่งหนึ่ง เป็นสัตว์โลกครึ่งหนึ่ง เป็นสัตว์เดรัจฉานครึ่งหนึ่ง เป็นสัตว์พเนจรมีแต่ไปอยู่อย่างนั้น ทำแต่บาปหยาบช้าลามกใส่ตน หาความดีไม่ได้ ถึงจะมีอาคมกล้าอย่างไรก็ตามเถอะ เมื่อทำบาปหยาบช้าลงไปแล้ว

ทุศีล ทุธรรม ก็ฉิบหายวายป่วง จะได้ประสบแต่เหตุเภทร้าย นั่นแหละ อยากดีไหมเล่า ?"

"อยากดี !"

"อยากดี จะสอนให้เอาไหม ?"

"เอา"

"เอา...ก็ตั้งใจนะ พุทธัง ธัมมัง สังฆัง สรณัง คัจฉามิ" ว่าตาม เขาก็ว่าตาม ถึง ทุติฯ ตติฯ แล้วก็มอบศีล ๕ ให้อีกนั่นแหละ

"ตั้งใจนะ ธรรมทั้งหลายเหล่านี้จะพาท่านพ้นจากความเป็นผียักษ์ เป็นสัตว์โลก (**สัตวะ** แปลว่า เป็นผู้ข้องอยู่ด้วยความอยากและความหลง) เป็นเปรตในวัฏฏสงสาร (**เปโต** แปลว่า เปรต) นั่นแหละ อดอยาก ทุกข์ยากลำบาก ไม่มีอะไรเป็นที่พึ่งอาศัย มีแต่ทุกข์กับทุกข์ มีแต่ยากกับยาก มีแต่ร้อนกับร้อน มีแต่หนาวกับหนาว มีแต่หิวโหยกระหายอยู่อย่างนั้น นั่นแหละ เพราะไม่ได้ประพฤติธรรมปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระพุทธเจ้า จะอวดอ้างว่าดีก็ตามเถอะว้า" นั่นแหละ เทศน์ให้ฟังจนใจของผียักษ์มันอ่อนโยน อ่อนลงสบาย

"โอ๋...ไม่เคยได้ยินได้เห็นอย่างนี้...ต่อไปจะขอประพฤติปฏิบัติตามอย่างที่ท่านสอน"

"เออ ดีมาก จะได้ชื่อว่า **ตะโม โชติ ปะรายะโน** เบื้องต้นประพฤติธรรมอันมืดดำ มาเป็นเปรตเป็นผี เบื้องปลายมาพบปราชญ์ ชาติเมธีใจดี มีศีลธรรมให้โอวาท จิตอ่อนน้อมอ่อนโยนมาประพฤติปฏิบัติธรรม ก็จะมีสุคติเป็นที่ไปเบื้องหน้านะ ไม่ต้องสงสัย"

เมื่อได้ยินได้ฟังอย่างนั้น ผียักษ์มันก็ยอมเลย ต่อแต่นั้นมันก็ตั้งตนเป็นอุบาสก เป็นผีที่ดี ละชั่ว ไม่ยอมประพฤติชั่วช้าด้วยกายวาจาใจแล้ว พอใจประพฤติปฏิบัติธรรมตลอดไป

๕. พรรษาที่ ๕ (พ.ศ.๒๔๙๗) : วัดโชติการาม บ้านหนองบัว-โพนสวาง อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

๑) อานิสงส์ตักน้ำถวายครูบาอาจารย์

ในฤดูแล้งก่อนเข้าพรรษา ปี พ.ศ.๒๔๙๗ ได้ไปวิเวกที่ดงหม้อทอง อ.วานรนิวาส (ปัจจุบันเป็น อ.บ้านม่วง) จ.สกลนคร กับ **หลวงปู่ขาว อนาลโย** และท่าน**พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ** และพระอื่น ๆ อีก รวมแล้วมีพระ ๗-๘ องค์ด้วยกัน หลวงปู่เล่าว่า

"สมัยนั้น อายุสังขารของผม ๓๐ กว่า เท่านั้น แข็งแรงไม่อ้วนเหมือนทุกวันนี้ ไปปฏิบัติ **หลวงปู่ขาว** ตั้งแต่เดือน ๓ เพ็ญตลอดล่วงไปถึงเดือน ๘ เพ็ญคนเดียวนะ เอาปี๊บลงไปตักน้ำในเหวโน่นขึ้นมา มือ ๒ ข้าง ๆ ละใบนะปี๊บ ขึ้นมาแล้ววิ่งไปใส่กุฏิโน้น วิ่งไปใส่กุฏินี้ แล้วก็ต้มน้ำร้อนสรง **หลวงปู่ขาว** ต้มน้ำร้อนถวายครูบาอาจารย์ ปฏิบัติพระแก่ไม่ให้เดือดร้อน เรื่องน้ำทุกอย่าง ทำอยู่

เป็นนิจ ปฏิบัติอยู่ ๕ เดือน ทำด้วยใจเลื่อมใสศรัทธา ทำด้วยความอยาก ได้บุญ" นั่นแหละ พอเดือน ๘ เพ็ญ จะได้ไปจำพรรษาอยู่ที่อื่น วันจะออกเดินทางก็นึกในใจ

"สาธุ ด้วยบุญกรรมที่ข้าพเจ้าปฏิบัติสมณชีพราหมณ์ ผู้ดีงามนี้นั้น ขอจงเป็นเสบียง เป็นปัจจัย ให้พ้นทุกข์เถิด"

พอไปถึง **วัดโชติการาม** ที่จำพรรษาแล้ว นั่งสมาธิตั้งแต่ ๖ โมงเย็น จิตรวมลงไปสว่างกระจ่างแจ้งเหมือนกลางวัน เห็นบุญตั้งอยู่ข้างหน้าโน้น บุญข้างหนึ่งเหลือง ข้างหนึ่งขาวมน(กลม) งามเห็นบาปตั้งอยู่ข้างหน้าโน้น บาปนั้นข้างหนึ่งแดง ข้างหนึ่งดำนั่นแหละ พอเห็นอย่างนั้น พระธรรมก็พูดขึ้นในหัวใจว่า

"นั่น **บุญ-บาป บุญ** ให้ผลเป็นสุข **บาป** ให้ผลเป็นทุกข์ ท่านจงพิจารณาดู ไม่นานบุญก็เข้ามาเลย สวมกายพี้บ เย็นกาย เย็นจิต สบาย นี่แหละผลรายได้ที่ท่านได้สะสมมา ๕ เดือน ปฏิบัติ **หลวงปู่ขาว** และสงฆ์ทั้งหลายนั้น"

จากนั้นก็ให้ผลเป็นสุขมาอีกตลอด ๓ ปี นะ ฉันเช้าแล้ว ฉันน้ำเสร็จ คว่ำกาเลยไม่เอามาขึ้นกุฏิ เดินจงกรมวันยังค่ำ ทำความเพียรอย่างนั้น ไม่ร้อน ไม่หิว ไม่กระหาย สบาย ถึงวันใหม่ฉันเช้าจึงได้ฉันน้ำ นั่นแหละ ความสบายของการให้ทานเกิดเป็นบุญ ๓ ปี นี่แหละ เห็นผลเป็นอย่างนั้น เห็นผลมาเป็นระยะ

๒) ช้างมาหา

ในช่วงที่อยู่ดงหม้อทองนั้น คืนหนึ่งในขณะที่เดินจงกรมอยู่ประมาณ ๔-๕ ทุ่ม ก็มีช้างฝูงใหญ่ราว ๑๐ ตัว เดินเข้ามาหา

พอห่างได้ระยะ ๑ เส้น (๒๐ วา) จ่าฝูงก็กระทืบตีน ๓ ครั้ง แล้วก็โบกหูไปมา แล้วก็ชูงวงขึ้น ก็ไม่มีความสะทกสะท้านหรือเกรงกลัวแต่อย่างใดทั้งสิ้น เพราะอำนาจพระธรรมเกิดขึ้นแล้วที่จิต คือ ความสงบนั้น จึงกำหนดถามพระธรรมตัวเองขึ้นว่า

"ช้างเขามาทำอะไรกัน ?"

พระธรรมพูดขึ้นว่า "ช้างฝูงนี้เป็นญาติของเรามาแต่ชาติปางก่อน โน้น เขามาอนุโมทนาส่วนบุญกับเรา จงอุทิศส่วนบุญให้เขาเสีย"

ก็เลยตั้งใจมั่นแล้วแผ่เมตตาให้ว่า

"ช้าง... พวกท่านกับอาตมาเป็นญาติกันมาแต่ชาติปางก่อนโน้น มาชาตินี้ก็ได้มาประสบพบปะกันแล้ว จงอนุโมทนาส่วนบุญนะ จะอุทิศให้ **ปุญญัง อุทิสสะ ทานัง สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ** ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้รับส่วนบุญเถิด" จากนั้นก็ให้โอวาทแก่เขาว่า

"ขอให้พวกท่านทั้งหลาย จงน้อมเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไปไว้เป็นที่พึ่งนะ ไหว้พระ สวดมนต์ ภาวนา ประจำชีวิตไม่ลดละ ท่านทั้งหลายจงตั้งตนอยู่ในศีล ๕ **ปาปะกัง ปาณาติบาต** อย่าเพิ่งฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมนุษย์นะ เป็นบาป อย่าเพิ่งลักขโมยกิน

ของไร่ของสวนเขานะ เป็นบาป เขาจะฆ่าเอา อย่าเพิ่งนอกใจซึ่งกันและกัน นั่นแหละอันนี้เป็นข้อสำคัญมั่นหมาย เมื่อพวกท่านมีพระไตรสรณคมน์ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ เป็นสรณะที่พึ่งแล้ว มีศีล ๕ ประจำชีวิตอีก ก็จะได้ มนุสสธัมโม เปลี่ยนชาติภพจากสัตว์เดรัจฉานไปเป็นมนุษย์** เมื่อเปลี่ยนชาติเปลี่ยนภพแล้ว จะได้ทำคุณงามความดีเหมือนอย่างข้าพเจ้านี่แหละ"

เขาก็ตั้งใจฟังจนจบ จากนั้นจ่าฝูงก็กระทืบเท้า ๓ ครั้ง แล้วโบกหูพึบพับ ๆ จากไป

สมัยนั้นที่ดงหม้อทองยังเป็นป่าดงทึบ มีสัตว์ป่ามากมาย ทั้งช้าง ทั้งเสือเหลือง เสือโคร่ง ส่งเสียงร้องกันสนั่นหวั่นไหว แต่สัตว์ร้ายเหล่านั้นก็ไม่ได้มาทำอันตรายแต่อย่างใด เพราะอำนาจของการประพฤติธรรมบันดาลให้เป็นมหาเสน่ห์มหานิยม

๓) อิตถีโยมาร

ในช่วงระหว่าง ปี พ.ศ.๒๔๙๖-๒๔๙๗ หลวงปู่ได้ไปจำพรรษาอยู่ที่**วัดโชติการาม** บ้านหนองบัว-โพนสวาง จ.สกลนคร เป็นถิ่นที่มีชาวภูไทอยู่กันมาก หลวงปู่ว่า สาวภูไทก็สวยงาม หน้าตากลมมนขาวเหลืองงาม มีผู้สาวเข้ามาหาทุกวัน นั่นแหละ ฉันเช้าแล้วก็มี กลางวันก็มี ตอนเย็นก็มี บางทีก็ ๒ คน ๓ คน ผู้สาวนั้นก็ถามเขาว่า

"มาทำอะไร ?"

"โอ๋...ครูบามาพูดกันหน่อย"

"พูดอะไรเล่า ?"

"ข้อย อยากได้เจ้าไปเฮ็ดโผ" (ทำผัว)

"อ้าว !...ช่างมาว่าอย่างนั้นแท้"

"ว่าอีหลีแล้วครูบา มักเจ้า เจ้าเว้าเป็น เอาไปเป็นโผคือจะพามั่งพามี"

"มักอีหลีบ่ ?" (ชอบจริงหรือ)

"มักอีหลี"

"ข้อยก็มักผู้เจ้าคือกัน แต่ว่าขอให้อยู่ไปอีกสัก ๕๐ ปี ได้บ่ ?"

"มี๋...มิได้...มี๋ได้ (มี๋ = ไม่) ๕๐ ปี มันก็เฒ่าเท่านั้นแหละ"

"มิเฒ่าดอก คนบุญ คนศีลธรรมเฒ่าบ่เป็น"

นั่นแหละ วันไหนมาก็มีแต่จะเอาทั้งนั้น มาเวียนหน้าเวียนหลังอยู่อย่างนั้น เมื่อเขากลับไปแล้ว ก็ถามตัวเองว่า

"ถ้าเราหลงไปตามคำพูดของเขานะ รูปร่าง สัณฐานสวยงาม ก็มาจากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของขี้ร้าย นั่นแหละ ไม่นานก็หลอกลวงได้อีก ถ้าหลงไปตามเขาเราก็เป็นคนโง่ เป็นบ้าเป็นพาล สันดานหยาบ หาวิชาความรู้สอนตนไม่ได้ ไปอยู่กับเขาก็เหมือนกับหมาขี้เรื้อน นั่นแหละ เขาก็เหยียบย่ำคอลงเหมือนกันกับหมาไม่ดี ไม่ใช่ของดีหรอก มีแต่ของปลอมหลอกลวงทั้งนั้น เขาก็สมบัติปลอม เราก็ปลอม"

"ถ้าเราไม่หลงไปตามเขานั้น เรามั่นคงในศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่หวั่นไหว เรียกว่าเราเป็นปราชญ์ฉลาดรู้ดี"

สุวิชาโน ภะวัง โหติ เราประพฤติธรรม กินธรรมเป็นอาหาร เราก็มีความมั่นคงถาวร ไม่หวั่นไหวไปตาม **อิฏฐารมณ์ อนิฏฐารมณ์** ของโลก นั่นแหละ จะได้ประสบพบปะตั้งแต่สิ่งที่ดีล้วน ๆ สามารถผ่านพ้นไปจากคำอ้อนวอนของอิตถีโยมารไปได้

ทุวิชาโน ปะราภะโว อันคนขี้เกียจขี้คร้านสะสมบุญนั้น ผลสุดท้ายก็ได้ประสบพบปะตั้งแต่สิ่งที่ไม่น่าปรารถนา

"ทีนี้ครูบาอาจารย์ท่านก็สอนให้เราชนะตน เมื่อชนะตนด้วยการทำคุณงามความดีได้ นั่นแหละ ก็ชนะคนอื่นหมื่นโยชน์ชนะไปหมดสิ่งทั้งปวง" ก็สอนตนอย่างนั้น

ถ้าเราชนะแล้ว ไม่หลงไปตามเขา ตั้งใจบำเพ็ญคุณงามความดี เขาก็สรรเสริญเท่านั้นแหละ เหล่า นาค ครุฑ อินทร์ พรหม ก็สาธุการด้วย

นั่นแหละ ทุกวันนี้ไปเยี่ยมเขา คนรุ่นนั้น ตายไปแล้วก็หลาย ยังอยู่ก็หลาย ได้ลูก ๔ คน ๕ คน ๖, ๗ คนก็มี เขาได้ยินข่าวว่าครูบาจันทามาแล้ว เขาก็ดีใจเตรียมห่ออาหารมาด้วย มาใส่บาตร แล้วถามข่าวคราวสุขทุกข์ "เป็นอย่างไร ครูบา ?"

"เออ สบายดี มีแต่สบาย พวกเจ้าเป็นอย่างไร ?"

"โอ๊...ของสวยงามเสียหมดแล้ว"

คนบ้านนอกมาใส่บาตร ไม่ปิดกระดุมเสื้อนะ มองดูนมเหี่ยวเหมือนมะเขือต้ม ท้องน้อยก็เหี่ยว อะไรก็เหี่ยวหมด นั่นแหละก็ถามเขาว่า "นมแต่ก่อนทำไมมันตึง ๆ ท้องน้อยก็ตึงโต่ง ทีนี้มันเหี่ยวหมดแล้ว"

"โอ๋...นมนั้น ผัวก็กำดึง ลูกก็ดูดกิน มันก็เหี่ยว ท้องน้อยออกลูกหลายคนมันก็เหี่ยว อะไรก็เหี่ยวหมด นั่นแหละ"

"โอ๊ย !...สมขี้หน้าสูบ๊อ !"

นี่มันชนะกันได้อย่างนั้น ชนะคนทั้งโลก เพราะการทำดีได้

มันชนะมาได้อย่างนั้น นี่แหละชนะตนแล้วก็ชนะคนอื่น ดังพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

"อัตตา หะเว ชิตัง เสยโย จงชนะตนนะภิกษุทั้งหลาย ทำคุณงามความดีชนะตน เมื่อชนะตนได้แล้ว ก็ชนะอื่นหมื่นโลกนี่ข้อสำคัญ"

๖. พรรษาที่ ๖ (พ.ศ.๒๔๙๘) : วัดเกาะแก้วอัมพวัน อ.ธาตุพนม จ.นครพนม

๑) พระเถระเหยียดหยามธรรมวินัย

หลวงปู่เล่าว่า สมัยหนึ่ง ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ผมไปจำพรรษาอยู่ อ.ธาตุพนม มีพระเถระผู้ใหญ่องค์หนึ่ง พูดอวดอ้างเหยียดหยามธรรมนะ

"เราภาวนามาตั้งแต่เป็นหนุ่ม เพ่งกสิณใส่พวงมะพร้าวขาดพื้บเลยนะ ไม่ต้องขึ้นให้ยากดอก แต่แล้วก็ได้เพียงแค่นั้น มรรคผลธรรมวิเศษนั้น ไม่มีดอก หมดสมัยแล้ว"

ทีนี้ขุดสระน้ำไว้ ฤดูฝนตกมาน้ำก็เต็ม ปลาและแมลงข้าวสารหัวควายก็เต็ม ตอนบ่ายมาก็ไปตักน้ำด้วยตนเองขึ้นไปรดพลูนะ เทลงไป สัตว์ก็เต้นเลยนะ

"มึงตาย !...กูไม่ได้ขุดสระให้มึงอยู่นะ ขุดเอาน้ำ ใครบอกให้มึงมาอยู่ มึงจะตายก็ตามแม่มึงเถิดว้า"

ฤดูแล้งสระน้ำมันแห้ง ก็พาพระเณรไปขุดสระ ปลาไหลอยู่ในตมนะ สับแม่มันเลย กบเขียดก็สับแม่มันเลย

"ใครบอกให้มึงมาอยู่นี่ กูไม่ได้ขุดสระให้มึงอยู่นะ"

นกเอี้ยงหรือนกอะไรตกลงมาจากโบสถ์นั้น ก็ดีเลยนะ

"ใครบอกให้มึงไม่บินไป กูไม่ได้สร้างโบสถ์ให้มึงอยู่นะ"

ตุ๊กแก วิ่งไปตามกุฏิ ศาลา ก็เอาไม้กวาดฟาดคอหักตาย

"นี่แน่...มึงมาอยู่ศาลากูหรือ โคตรแม่...ไปตายที่ไหนก็ไปเถอะ"

นั่นแหละ อยากทำอะไร ทำไปตามใจชอบ นุ่งผ้าอาบน้ำแล้วแบกพร้าเข้าไปถางป่า แฮ่...ๆ...นะ

"ใครบอกแม่มึงมาเกิดในบริเวณวัดกู กูไม่ได้สร้างวัดให้มึงมาเกิดนะ ถางแม่มึงทิ้ง"

โอ๊ย !...มันก็เหลือวิสัยไป นานเข้าเกิดเจ็บไข้ได้ป่วย พระเณรทั้งหลายก็แตกหนีหมด ปล่อยทิ้งไว้ให้อยู่คนเดียว โยมทายกทายิกา จดหมายไปบอกทางบ้าน น้องสาวกับหลานชายขึ้นมารับไปถึงก็ยังเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ ก็ช่วยกันหาม ข้างหนึ่งน้องสาวหาม ข้างหนึ่งหลานชายหาม นั่นแหละ พระเณรเถนชีหนีหมด เพราะเหตุใด

เพราะตัวเราเป็นเหตุใช่ไหม...ทุศีล หาคุณงามความดีไม่ได้ ถ้าล่วงเกินแล้วก็เป็นที่รังเกียจของเพื่อนบรรพชิตทั้งหลาย แม้ญาติโยมก็รังเกียจ นั่นแหละ เรื่องทุศีล เป็นอย่างนั้น

๒) คาถาหลวงปู่ฝั้น อาจาโร

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่ก็ออกเที่ยววิเวกไปตามสถานที่ต่าง ๆ จนกระทั่ง ได้มีโอกาสไปศึกษาธรรมะกับ **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร** ที่ถ้ำขาม อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร ในปี พ.ศ.๒๔๙๘

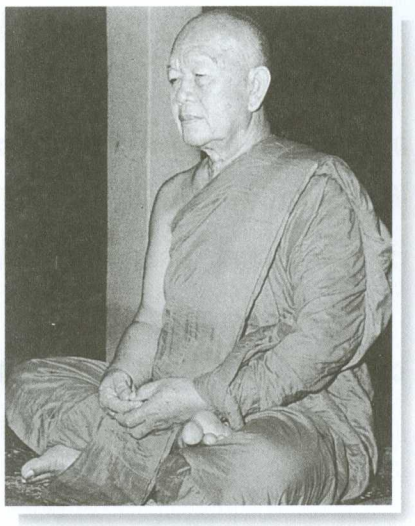

หลวงปู่ฝั้น ท่านว่า

"ใครอยากรวย มาเรียนคาถา **ละรวย** กับเรา เรียนคาถา **ละ** แล้วมันก็ **รวย** เท่านั้นเอง"

ท่านยกตัวอย่างว่า เจ้าคุณวัดโพนเมือง เป็นถึงมหาเปรียญธรรม ๖ ประโยค จะกินก็ไม่พอ นุ่งห่มก็ไม่พอนั่นแหละ ผลสุดท้าย ก็มาขอเครื่องบริขาร อาหาร การกิน ทุกอย่างจากหลวงปู่ฝั้น นี่มันต่างกันอย่างนี้ ท่านทั้งหลาย

๓) ความตระหนี่เหนียวแน่น

อีกตัวอย่าง มีพระอาจารย์องค์หนึ่งอยู่ที่อำเภอพรรณานิคม เป็นพระเถระใหญ่ แล้วเก็บผ้าเป็นไม้ ๆ ไว้เต็มกุฏิ จนไม่มีที่จะอยู่ ทั้งว่านยาอะไรทุกอย่าง เขามาทานอะไรให้ก็เก็บไว้ ๆ ตระหนี่เหนียวแน่น **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร** และ **ท่านเจ้าคุณพิศาล** แนะนำพร่ำสอนก็ไม่ยอมละ ผลสุดท้ายก็เลยตาย

หลวงปู่ฝั้น ก็เลยไปอปโลกน์ของทั้งหลายเหล่านั้น แล้วก็สั่งให้พระเณรและท่านเจ้าคุณพิศาล จัดการขนลงมาเต็มลานวัดเผาไฟทิ้ง เพราะผ้ามันขาดหมด ว่านยา ปัจจัย ๔ ทุกอย่างก็เสียหายหมด โอ๊ย...น่าเสียดาย เผาทิ้งเต็มบริเวณวัดนั้น นั่นแหละ

หลวงปู่ฝั้น ว่า "**ทุวิชาโน ปะราภะโว** พระปัญญาทรามตระหนี่เหนียวแน่น หวงแหนว่าเป็นสมบัติของตัว ฟังธรรมะครูบาอาจารย์ ฟังแล้วฟังเล่าก็ไม่เข้าถึงใจ ไม่ยอมละ ไม่ยอมวาง ไม่ยอมเชื่อฟัง นั่นแหละ สมบัตินั้นเก็บไว้หลายก็เป็นโมฆะ ควรที่จะเป็นบุญเป็นกุศลของตน และคนอื่นก็ไม่ได้ ผลสุดท้ายก็เสีย ต้องเผาทิ้ง"

๗. พรรษาที่ ๗ (พ.ศ.๒๔๙๙) : ไม่ทราบสถานที่จำพรรษา

๘. พรรษาที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๐๐) : วัดป่าหนองแซง อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

๑) เรื่องของหลวงปู่บัว สิริปุณโณ

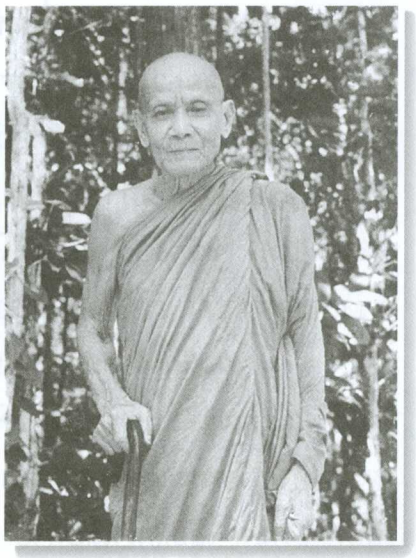

หลวงปู่ได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับ **หลวงปู่บัว สิริปุณโณ** (ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าหนองแซงในขณะนั้น) ว่า **หลวงปู่บัว** ท่านเป็นพระโบราณ ไม่ได้ศึกษาปริยัติ เพราะไม่ได้เข้าโรงเรียน ท่านว่า ท่านดำเนินภาวนาอยู่ที่บ้านกับลูกกับเมียนะ บ้านของท่านอยู่ทุ่งนา ดำเนินภาวนาอยู่ถึง ๘ ปี จิตสงบทั้งกลางวัน

กลางคืน ขณะดำนาอยู่ ถ้าจิตมันจะรวม ก็นั่งบนคันนาเลย จิตก็รวม พอจิตถอน ร้อนหลังแป๊บ ๆ

ตอนเย็น กินข้าวเย็นแล้ว ท่านลงเดินจงกรมที่สวนข้างบ้าน ตั้งแต่ ๑ ทุ่ม หรือ ๒ ทุ่ม ไปถึง ๖ ทุ่ม ทุกวัน พอถึง ๖ ทุ่มแล้ว ท่านก็นั่ง ไหว้พระ **อรหังฯ สวากขาโตฯ สุปฏิปันโนฯ** เท่านั้น ทำวัตรเช้า วัตรเย็นไม่ได้ เพราะอ่านหนังสือไม่ได้ นั่งอยู่ ถ้าจิตมันสงบลงได้แล้ว ก็นั่งเลย จนแจ้งเป็นวันใหม่ทุกวัน นั่นแหละภาวนาอยู่อย่างนั้น วันคืน ไม่ลดละ

ถึงปีที่ ๘ ท่านก็บอกว่า เมื่อจิตสงบลงไปนั้น ถึง **อุปจารธรรม** ท่านก็พิจารณาดูว่า

โอ๋...หัวแขนขาตีนมือทุกอย่าง ก็เราเป็นผู้ทำขึ้น สร้างขึ้น แล้วก็เป็นภาระที่จะเยียวยารักษาให้อยู่เย็นเป็นสุขทุกวันคืน อะไรก็มีแต่เราทำทั้งนั้น เรือกสวนไร่นา บ้านช่อง ทุกอย่างมีแต่เราทำขึ้นแล้วก็มาผูกมัดตัวไว้ ไปไหนไม่ได้

ทีนี้ลูกกับเมียก็ดี ตัวเองเป็นผู้ทำมา สะสมขึ้นแล้วก็เป็นเครื่องผูกมัด จะไปไหนก็ไปไม่ได้ ไปยาก ไปแล้วก็มีแต่ความห่วงใยอาลัยถึง อยู่อย่างนั้น

ทีนี้ท่านก็ตัดสินใจในปีนั้น ก็ใครเล่าจะแก้ให้ ตัณหา รักลูกเหมือนเชือกผูกคอ นั่นแหละ ได้แก่ **กามตัณหา** ลูกเป็นก้อนของกาม ตัณหา รักเมีย รักผัว เหมือนปอผูกศอกไพล่หลัง ได้แก่ **ภวตัณหา** ตัณหารักข้าวของเงินทอง ได้แก่ ปอกสุบตีน (ปลอกสวมตีน) ปอกสุบตีน สุบขาเหมือนช้าง ได้แก่ **วิภวตัณหา**

ตัณหา ๓ นี้ เป็นบ่วงบาศก์ผูกคล้องรัดสัตว์ทั้งหลายไว้ให้เวียนเกิดเวียนตายในภพน้อยภพใหญ่ มาแบกภาระหนัก

ท่านก็เลยตัดสินใจออกเลย เรียกลูกและเมียมาให้โอวาทบอกว่า

"เราเป็นพ่อแม่ลูกกันแล้ว ได้สมสู่อยู่ด้วยกัน ร่วมสุขทุกข์ต่อแต่นี้ไปจะออกบวชนะ อยู่ไม่ได้ ธรรมเกิดขึ้นภายในแล้ว อยู่ในครอบครัวนั้น ร้อนเหมือนอยู่ในกองไฟ"

ท่านก็พิจารณาจนแตกทุกอย่าง ตัดความห่วงใย อาลัยในบุตร ภรรยานั้น แล้วออกเดินทางด้วยกัน ๓ เฒ่าแก่ ๆ มาถึงขอนแก่น มาบวชเป็นพ่อขาว กับ **หลวงปู่คำดี (ปภาโส)**

พอบวชแล้วปีแรก ท่านเก่งในการภาวนานะ นั่งภาวนาคืนยังรุ่ง ๆ เลย ทีนี้ ท่านก็บอกว่า คืนหนึ่งไม่กินข้าว กลางวันก็ไม่กิน เป็นพ่อขาวตั้งใจทำความเพียร เข้าที่ถ้าไม่แจ้งเป็นวันใหม่จะไม่ถอน นั่งพั๊บเดียวเลย จิตรวมลง ๓ พัก ท่านว่าพักแรกวางลม พักที่ ๒ วางเวทนา พักที่ ๓ วางกาย จนถึงฐาน **อัปปนาสมาธิ** อันแน่นแฟ้น พอลงถึงฐานนั้น นานจนล่วงมาถึงเที่ยงคืน จิตก็เลยถอนขึ้นมาจาก **อัปปนาสมาธิ** นั้น เมื่อจิตถอนขึ้นมาแล้ว มันจะถอนก็กำหนดไว้ ท่านว่า มันจะรวมลงอีกก็กำหนดไว้ อยู่ในระหว่าง ๓ สมาธิ คือ **ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ** และ **อัปปนาสมาธิ** นั่นแหละ

ทีนี้ท่านก็กำหนดอยู่พอสมควรแล้ว ก็ออกเดินวิปัสสนาพิจารณาเกิดทุกข์ แก่ทุกข์ เจ็บทุกข์ ตายทุกข์ ตายพึ๊บ !...ตายลงเลย พอตายพึ๊บลงแล้ว

โอ้หนอ !...อนิจจา ร่างกายมันตาย อะไรที่ว่าเป็นเขาเป็นเราก็หมดทุกอย่าง พอเพ่งไปมันก็พองขึ้นเปื่อยเน่า พอ มรณะ เกิดขึ้นก่อน อสุภะ เกิดขึ้นที่ ๒ ก็เพ่งได้ **มรณะ อสุภะ** ทีนี้อะไรเป็นเขาเป็นเรา ก็ไม่มี ปัญญาของท่านก็น้อมเข้าหา **ผู้รู้** คือ **ใจ** สอนแล้ว **ท่านก็เลยถอนด้วยปัญญา ตัดสังโยชน์ ๕ (สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ และพยาบาท) ขาดออกจากใจ ได้บรรลุ อนาคามีผล ในคืนนั้น**

ท่านว่า ตัดสังโยชน์ ๕ ขาดจากใจ จักขุญาณ ปัญญาญาณเกิดขึ้น โสตญาณเกิดขึ้น ความสว่างเกิดขึ้น หมดตัณหา รักลูก คือ **กามราคะ** ตัณหารักข้าวของเงินทอง ได้แก่ **พยาบาท** นั่นแหละ หมดตัณหา ๓ ท่านบรรลุ **อนาคามี** คืนนั้นหมดเสียสิ้น

นั่นแหละดีเลิศประเสริฐสุด สำหรับผู้เจริญธรรม ได้สำเร็จอนาคามีผล ในปีแรกที่บวชเป็นพ่อขาว

ต่อแต่นั้นก็เลยไปกราบนมัสการ **หลวงปู่มั่น (ภูริทัตโต)** ที่วัดป่าหนองผือนาใน จ. สกลนคร หลวงปู่มั่น ท่านก็บอกว่า

"คน จ.ร้อยเอ็ด จะได้อรหันต์ไปนิพพานด้วยกัน ยุคนี้นะมีอยู่องค์หนึ่ง เป็นหลวงพ่อเฒ่าแก่ๆ (คือ **หลวงปู่บัว สิริปุณโณ** นี่แหละ) นั่นแหละ มาข้องข่ายญาณ มีองค์เดียวเท่านั้นแหละ ท่านว่า นอกนั้นยังไม่โผล่ขึ้น"

นั่นแหละ ท่านก็ตั้งใจทำความเพียรมาจนได้บรรลุ อนุตรธรรมอันยอดเยี่ยม หมดทุกข์โทษภัยน้อยใหญ่

หลวงปู่มหาบัว ญาณสัมปันโน (แห่งวัดป่าบ้านตาด จ. อุดรธานี) ท่านก็พยากรณ์บอกว่า

"ผู้เฒ่า คือ **หลวงปู่บัว** นี้หมดภพชาติสังขารแล้ว ท่านไม่ค้างโลกอีกแล้ว"

๒) หลวงปู่บัว นั่งภาวนา ๕ วัน ๕ คืน

หลวงปู่พูดถึงเรื่อง หลวงปู่บัว ต่อไป อีกว่า

"พระอาจารย์องค์นี้นะ ท่านเน้นหนักในการปฏิบัติ เก่งทางนั่งสมาธิภาวนา ๕ วัน ๕ คืน นะ ข้าวไม่กิน น้ำไม่กิน นั่งอยู่อย่างนั้นนะ ทั้งวันคืน พวกผมปฏิบัติดูอยู่ทั้งวันคืน ก็เห็นนั่งอยู่อย่างนั้น พอถึงวันที่ ๕ เต็มแล้ว ออกมาใบหน้าก็ยิ้มแย้มแจ่มใสดี"

ทีนี้หลวงปู่บัว ท่านก็แนะนำพร่ำสอนว่า การที่เราเจริญสมถกรรมฐาน เดินจงกรม ภาวนา บริกรรมนั้น ต้องเอาหลายวิธี มันจึงจะมีวิธีการแก้ไข จะเอาแต่อย่างเดียว มันแก้จิตใจไม่ถึง ไม่ทัน ต้องเปลี่ยนไปหลาย ๆ อย่าง การเดินจงกรมก็เอาตายว่า ยืนภาวนาก็เอาตายว่า นั่งสมาธิก็เอาตายว่า ไม่ต้องหวั่นไหวอาลัยในชีวิตสังขาร

๓) ทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์

เมื่อหลวงปู่ ได้มาจำพรรษาอยู่กับ **หลวงปู่บัว** ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ นั้น ท่านได้เล่าเรื่องการทำความเพียรอย่างหนัก (สมัยที่ไปจำพรรษาอยู่ที่ อ.ศรีราชา ในปี ๒๔๙๕) จนกระทั่งจิตรวมใหญ่ถึง ๓ พัก และ **หลวงปู่บัว** ได้ บอกว่า นั่นคือ จิตรวมลงไปถึงขั้น **อัปปนาสมาธิ** แต่มันขาดปัญญา ขาดผู้รู้ ผู้แนะนำ จึงได้เพียงแค่นั้น...

ทีนี้ **หลวงปู่บัว** ก็บอกว่า "เอ้า !...คราวนี้ ต้องทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ มันจึงจะเป็นไปได้อีก ถ้าอ่อนแล้วไม่เป็นไปนะ"

ต่อแต่นั้น **หลวงปู่บัว** ก็ให้ผมอดนอนผ่อนอาหาร ๑๕ วัน ๑๕ คืน ไม่นอน เว้นวันฉัน ฉันก็ฉันน้อย แล้วให้พิจารณาทุกข์ทุกลมหายใจเข้าออก อย่าพิจารณาอย่างอื่น

พิจารณาทุกข์ คือ ชาติความเกิดเป็นทุกข์ ชราความแก่เป็นทุกข์ พยาธิความปวดไข้เป็นทุกข์ มรณะความตายเป็นทุกข์เท่านั้นแหละ ไม่ให้พิจารณาอย่างอื่น ยืนกระต่ายขาเดียวคงที่จนได้ ๑๕ วัน ๑๕ คืน พอได้แล้ว ผมก็ไปศึกษาอีก

"ผมทำได้แล้วหลวงปู่ ทีนี้จะให้ผมทำอย่างไรต่อไป ?"

เราทำได้เท็จหรือจริงท่านก็รู้ เพราะท่านมีญาณรู้ ท่านก็บอกว่า

"เอ้า !...เอาเดือนหนึ่ง ยืนเดินนั่ง เท่านั้นแหละ ข้าวก็เว้นวันฉัน ฉันก็ฉันน้อย อาหารมันจึงไม่ทับธาตุ ถ้าฉันมากอาหารทับธาตุ **ถีนมิทธะ** เกิดขึ้นเผามันก็ทำให้ธาตุอ่อนเพลีย ทนความง่วงเหงาหาวนอนไม่ไหว"

ผมก็ปฏิบัติตามที่ท่านสอน ก็เร่งกันอยู่อย่างนั้น เดือนหนึ่งพอดีจบ พอจบแล้วก็ไปศึกษาหลวงปู่อีก

"จบแล้ว หลวงปู่ ผมทำได้แล้ว จะให้ผมทำอย่างไรต่อไปอีก ?"

ท่านก็บอกว่า "วันนี้อย่าฉันข้าวนะ เดินจงกรมวันยังค่ำเดินกับยืนเท่านั้น"

ผมก็ทำอย่างนั้น วันยังค่ำเดินกับยืนเท่านั้น ๒ อิริยาบถ ข้าวไม่กิน กินแต่น้ำ พอ ๖ โมงเย็นจวนจะหมดแสงพระอาทิตย์แล้ว ก็ไปศึกษาท่านว่าจะให้ทำอย่างไรต่อไปอีก

"เอ้า !...นั่งคืนยังรุ่ง ถ้าไม่ทำตามนี้ ให้หนีไป ไม่ให้อยู่ด้วย" ท่านว่า **"ต้องทำความเพียรผ่านดงเสือร้ายขั้นนี้ให้ได้เสียก่อน คือ นั่งคืนยังรุ่ง"**

วิธีนั่ง ทำอย่างไร ?

๑) ไม่กระดุกกระดิก ไม่ให้กายไหว

๒) ไม่ลูบคลำและเกา เมื่อเกิดอาการมึนชาปวดร้อน แสบเย็น นั้น

๓) ไม่ให้พลิกกาย ให้นั่งนิ่งเหมือนตอกลางไร่

ผมก็ตั้งใจทำวันนั้น พอ ๖ โมงเย็นเต็มพอดี ก็เข้าที่ไหว้พระ **"อรหังฯ สวากขาโตฯ สุปฏิปันโนฯ"** ย่อ ๆ เท่านั้น แล้วก็ตั้งสัจจาธิษฐาน ตั้งใจมั่น

"วันนี้ ข้าพเจ้าจะตั้งใจปฏิบัติบูชา พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ครูบาอาจารย์ อุปัชฌาย์อาจารย์ ท่านผู้ดีทั้งหลาย จะนั่งทับทุกข์คืนยังรุ่ง ไม่กระดุกกระดิก ไม่พลิก ไม่เกา ไม่ลูบคลำ นั่งนิ่งเหมือนตอกลางไร่ ถ้าไม่แจ้งเป็นวันใหม่ ไม่เคลื่อนที่ ถ้าไม่ได้ให้มันรากเลือดตาย ไอ้คนโง่ตายแล้วไปตกนรกหมกไหม้ในอเวจีโน่น อย่าได้มาเกิดในโลกอีก ล้าสมัยเขา"

ตั้งสัตย์ พับลงไป แล้วเข้าที่เลย นั่งเอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาวางทับมือซ้าย

ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า บริกรรม **พุทโธ** เป็นอารมณ์ของสติ หายใจเข้าว่า **พุท** ออกว่า **โธ** นั่นแหละ ทำอยู่อย่างนั้น นั่งนิ่งเหมือนตอกลางไร่

ล่วงเข้ามา ๑ ทุ่ม ปวดเกิดขึ้น ปวดที่ขาทับขา เหมือนมันจะขาดทิ้ง วิ่งขึ้นหัวเข่าเหมือนหัวเข่าจะขาดทิ้งทั้ง ๒ ข้าง แล้วก็วิ่งขึ้นเอว เหมือนเอวมันจะขาด วิ่งตามสันหลังขึ้นไป เหมือนมันจะพังทิ้ง ขึ้นถึงบนศีรษะ เหมือนศีรษะมันจะแตก กลับขึ้นกลับลงอยู่อย่างนั้น ๓ ชั่วโมง ตั้งแต่มันเล่นงาน เรื่องปวดนั้นมีแต่คงที่และก้าวหน้า

ทีนี้ก็พิจารณารู้เท่าต่อภพชาติสังขาร เรามาอยู่กับของเจ็บของปวด ของทุกข์ยากลำบาก ร่างกายสังขารนี้นั้น มันเป็นของเหลือวิสัยเสียแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่จะต่อต้านได้ พอถึง ๓ ทุ่มเต็มแล้ว เวทนาดับ ความปวดหายไป ก็นั่งสบาย

พอล่วงเข้า อีก ๑ หรือ ๒ นาที จะ ๔ ทุ่ม ร้อนเกิดขึ้นที่ขาทับขา และที่ก้น มันเผาขึ้น เผาขึ้นหมดกายเลย เหมือนกับนั่งอยู่บนกองไฟใหญ่ แหม...มันร้อนแสนร้อนก็ไม่หวั่นไหว หนักเข้าล่วงถึง ๔ ทุ่ม ๑๔ นาที ดวงจิตพูดขึ้นมาอีกว่า “ความร้อนในโลกนี้มีเท่านี้หรือ ถ้ามีขอจงมาอีก จะไม่หวั่นไหวแล้ว” เพราะรู้เท่าเอาทันต่อเวทนาขันธ์

ขั้นแรก ผ่านมาแล้ว **เสือตัวที่ ๑** คือ **ปวด** มันอยู่ปากดงนะ **เสือตัวที่ ๒** คือ **ร้อน** นี่มันเขี้ยวยาวเล็บยาว เสือตัวที่ ๒ นี่มันอยู่ถัดปากดงเข้ามา นั่นแหละ

พอล่วงไปถึงเที่ยงคืน เวทนาทั้งหลายก็ดับหมด ปวดร้อนไม่มี เหลือแต่ ผู้รู้ กับ สติ กับ ปัญญา เท่านั้น

ต่อแต่นั้น ล่วงเข้าอีก ๑ หรือ ๒ นาที จะตี ๑ แสบมันเกิดขึ้นอีก แทงตั้งแต่กันจนถึงศีรษะ เย็นเกิดขึ้นอีก แทงตั้งแต่ศีรษะลงไปถึงกัน แทงไขว้หน้าไขว้หลัง ๒ อย่างนี้ คือ แสบกับเย็น เย็นนี่มันเย็นเหนือน้ำแข็งไปเสียแล้ว แสบก็เหนือบักพริกปลาร้าไปเสียแล้ว ไม่มีอะไรเสมอเหมือน เอ้า !...ดูจะสู้ได้ไหมเล่า อวดอ้างว่าเก่งกล้า

พอล่วงไปถึงตี ๓ จิตมันอึ๊ก ๆ นะ มึงอึ๊กขึ้นมามึงตาย!... พอถึงตี ๔ ผู้รู้ พูดขึ้นมาอีกว่า

"นี่แหละ ปวด ร้อน แสบ เย็น **ปวด** ได้แก่ **เสือร้ายตัวที่ ๑** มันอยู่ปากดง เขี้ยวยาวเล็บยาว **เสือร้ายตัวที่ ๒** คือ **ร้อน** อยู่ถัดเข้ามาอีกจวนจะถึงกลางดงแล้ว เขี้ยวมันก็ยาว เล็บมันก็ยาว ขยุ้มเข้าให้ปวดร้อนไปทั่วกาย **เสือตัวที่ ๓** คือ **แสบ** อยู่ถัดกันเข้ามาอีก **เสือตัวที่ ๔** คือ **เย็น** เขี้ยวยาวเล็บยาว

เสือร้าย ๔ ตัวนี่ เป็นเจ้าของอยู่กลางดง ร่างกายเปรียบเหมือนดงใหญ่ เสือร้าย ๔ ตัวนี้ มันรักษาคุ้มครองอยู่"

ทีนี้พระโยคาวจรเจ้าทั้งหลาย ท่านทำความเพียรผ่านดงเสือร้าย ๔ ตัวนี่ได้แล้ว ท่านจึงไปพระนิพพานได้

นี่เป็นการฝึกจิตอย่างอุกฤษฏ์ อย่างเหลือวิสัยที่จะทำได้ ถ้าไม่เก่งกล้าสามารถ ทำไม่ได้นะความเพียรขั้นนี้ แล้ว **ผู้รู้** ก็พูดขึ้นมาอีกว่า

"เวทนา ปวด ร้อน แสบ เย็น เปรียบเหมือนยางเหนียว ร่างกายเปรียบเหมือนกระบอกใส่น้ำยางเหนียว ใจเปรียบ

เหมือนลิง ลิงวอกแวกหยิบโน่นฉวยนี่ ทีนี้อาศัยแต่สติกับปัญญาก็ตามลิงไม่ทัน มันต้องอาศัยทำความเพียร อาศัยทุกข์ ปวด ร้อน แสบ เย็น เป็นเชือกเส้นที่ ๓ มันจึงจะผูกลิงอยู่ได้ นั่นแหละ ถ้าผ่านขั้นนี้ได้ ก็จะเห็นธรรมของจริงเกิดขึ้นต่อไปข้างหน้า"

พอล่วงเข้ามาตี ๕ จิตก็พูดขึ้นมาอีกว่า "พระพุทธเจ้าก่อนที่พระองค์เจ้าจะตรัสรู้นั้น ค่ำคืนวันนั้น พญามาราธิราช ยกพลเสนามาร ช้างใหญ่จะไปตีชิงเอาแท่นแก้ว ของพระองค์เจ้า ก็ไม่หวั่นไหว นึกถึงพื้นปฐพีเป็นสักขีพยานแล้ว ไม่หวั่นไหวทั้งนั้น แม่เจ้าธรณีก็ผุดขึ้นมาเอามือรีดมวยผม น้ำไหลออกมาท่วมมารนั่นแหละ พระองค์เจ้าก็ได้ชัยชนะในคืนนั้น

ทีนี้ พญามาราธิราช ได้แก่ ดวงจิต พระยาจิตราช ช้างนาฬาคีรี ได้แก่ กาย เสนา อำมาตย์ พลมารน้อยใหญ่ ทุกประเภท ได้แก่ กิเลส สังโยชน์ ๑๐ ปัจจัย ๑๐ ครบทุกอย่าง นั่นแหละ

ผู้ทำความเพียรผ่านขั้นนี้ได้ จึงจะรู้ว่าปริศนาปัญหาธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้นั้น เป็นอย่างไร เราจะแก้ผ่านไปได้ ถ้าผ่านความเพียรอย่างนี้ไปได้ ก็จะรู้ธรรมเห็นธรรมต่อไป

คืนนั้น จิตไม่สงบนะ ทำความเพียรคั่วแห้งเอาเลยนะ ทุบตีเอาอย่างตายว่า ไม่หวั่นไหว เพราะอยากเป็นไป พอแจ้งเป็นวันใหม่แล้วก็ลุกขึ้นยืน มันก็ไม่เหนื่อยล้า ไม่เจ็บปวดเร่าร้อนอะไร เพราะอานิสงส์ ปัจจัยที่กระทำความเพียรผ่านดงเสือร้ายทั้ง ๔ ตัวนี้ได้ เสร็จแล้วก็ไปทำกิจวัตร ไปกราบไหว้หลวงปู่

"ผมทำได้แล้ว เมื่อคืนนี้"

"เออ...ดีมาก มีธรรมอะไรเกิดขึ้นบ้าง ?"

ก็เล่าให้ท่านฟังตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จากนั้นก็ไปบิณฑบาตมาฉัน วันนั้นฉัน ๕ คำ เอาบาตรขึ้นกุฏิแล้ว เดินจงกรมไปจนถึงเที่ยงวัน แล้วก็ยืน ยืนเหนื่อยล้าแล้วก็นั่ง นั่งแล้วก็กะว่าจะพักผ่อนเสียชั่วคราว จึงนอนหงาย ก็นอนกำหนดสติปัญญาพิจารณาธาตุขันธ์น้อมลงสู่ไตรลักษณ์

อนิจจตา ไม่เที่ยง ร่างกายนี้ไม่เที่ยง เพราะมันแก่เจ็บตาย **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์ ร่างกายนี่เพราะมันไม่เที่ยง **อนัตตตา** ก็ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา พิจารณาตั้งแต่บนศีรษะลงถึงปลายเท้า พิจารณาจากปลายเท้าขึ้นไปถึงศีรษะ อยู่อย่างนั้น กำหนดพิจารณาไปพิจารณามาไม่นาน จิตก็รวมพึ่บ เมื่อจิตรวมพึ่บลงไปนั้น มองสายตาเข้าไปในท้อง ตับ ไต ไส้ พุง ไม่มี มีแต่ซี่โครงกระดูกอยู่เป็นซี่ ๆ มีหนังหุ้มอยู่ ทีนี้พูดขึ้นในท้องที่ว่าง ๆ

"ศาลาร้าง พ่อ ตา แม่ ยาย ปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน ญาติมิตรสายโลหิตสร้างขึ้น ใคร ๆ ในโลกก็สร้างขึ้น แต่สร้างขึ้นแล้วก็ไม่ใช่ของใครสักคนนะ ไม่ใช่ของใครทั้งนั้น ศาลาร้าง"

อะไรเรียกว่า **"ศาลาร้าง"** กำหนดถาม ไม่บอก อยากรู้ทำความเพียรไปนะ ให้รู้ด้วยตนเอง ให้เห็นด้วยตนเอง มันจึงจะสิ้นสงสัย

จากนั้น มาถึงบ่าย ๓ จิตก็ถอน ก็ไปทำกิจวัตร ปัดกวาดเสนาสนะ หาบน้ำใส่โอ่งอ่าง เสร็จแล้วอาบน้ำ แล้วก็ไปศึกษากับหลวงปู่ว่า

"หลวงปู่ ผมนอนภาวนาตั้งแต่บ่าย ๑ ไปถึงบ่าย ๓ จิตสงบมองเข้าไปในท้องไม่มีอะไร ตับ ไต ไส้ ปอด พุง ไม่มี เห็นเป็น

ที่ว่าง ๆ พูดขึ้นที่ว่าง ๆ นั้นว่า **ศาลาร้าง** พ่อเฒ่าก็สร้าง แม่เฒ่าก็สร้าง ปู่ ย่า ตา ยาย ก็สร้างขึ้น ลูกหลานทุกถ้วนหน้า สร้างขึ้นหมด แล้วก็ไม่ใช่ของใครสักคนนะ พูดมาอย่างนั้น อะไรเรียกว่า **ศาลาร้าง ?"**

ท่านก็พูดเป็นปริศนาปัญหาว่า "ถ้ามันดังเหมือนปืนนะ กูสร้างมึงสร้างทั่วโลก กลางวัน กลางคืนมันไม่ได้ยินอะไร มันสร้าง **ศาลาร้าง"** แล้วท่านก็ให้ไปทำความเพียร

คืนนี้ ก็เร่งความเพียรอีก จะไม่นอน เข้าที่ไหว้พระสวดมนต์แล้ว ๑ ทุ่ม ก็เข้าที่ภาวนา ยึดพุทโธเป็นอารมณ์ของสติ ไม่นานจิตวางพุทโธ รวมลงอีก รวมครั้งนี้ถึงขั้นอุปจารธรรม สังขารดับหมด ร่างกายไม่มี เหลือแต่ ผู้รู้ กับ สติ เท่านั้น นั่งเสวยสุขอยู่พอสมควร แล้วกำหนดถาม

"อะไร เรียกว่า **ศาลาร้าง ?"**

พูดขึ้นมาพร้อมกับยกรูปภาพกรรมฐานมาสอน ยกรูปกรรมฐาน **ชาติความเกิด** เห็นคนเกิดใหม่ ๆ นอนเกลื่อนกลาดอยู่ทั้งชายหญิง ยกกรรมฐาน **ชราความแก่** หัวหงอก แก้มตอบ ฟันหัก ถือไม้เท้า เดินเซซ้ายเซขวา ยกกรรมฐาน **พยาธิความปวดไข้** ได้ป่วย นอนป่วยอย่างหนักอยู่ก็มี นั่งอยู่ก็มี คลานไปคลานมาก็มี บาดแผลเต็มตัว ยกกรรมฐาน **มรณะ** ขึ้นมา นอนตายเกลื่อนกลาดอยู่ อันนี้แหละ **ศาลาร้าง** คือ **ชาติ** ความเกิด **ชรา** ความแก่ **พยาธิ** ความปวดไข้ **มรณะ** ความตาย นี่คือ **ศาลาร้าง** เทียวสร้างอยู่ทุกภพทุกชาติ แต่แล้วมันก็ร้างอย่างนั้น จะถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูปก ให้อยู่เย็นเป็นสุข แต่แล้วมันก็ร้าง อย่างนั้น จงเพ่ง

ศึกษา **ศาลาร้าง** ให้มันถึงใจ ให้ได้ความสังเวช ให้ได้ปัญญา รู้เท่าทันต่อ **ศาลาร้าง** หลังนี้ จะได้ไม่หลงในรูปร่าง สังขาร หญิงชาย เพราะมันร้างอยู่ทุกกาลทุกสมัย ไม่มี **ศาลาร้าง** หลังใดจะมั่นคงถาวรได้ตามใจหมายของโลก คือ หมู่สัตว์

ถึงนี่พูดมาอย่างนั้น ก็เพ่ง เพ่งมันก็ทำท่าแก่เจ็บตาย เกลื่อนกลาดเต็มพื้นแผ่นดิน ถึงสภาพตายแล้ว **ศาลาร้าง** หลังนี้ก็เพ่งอืดพองเปื่อยเน่าสาบสูญ ไม่มีอะไรเป็นเขาเป็นเรา พอเห็นเป็นอย่างนั้น ก็ถามจิตอีก

"เจ้าจิต จะไปหรือจะอยู่ จะรู้หรือจะหลง **ศาลาร้าง** เป็นอย่างนี้ คือร่างกายมันร้าง เพราะแก่เจ็บตาย เราก็มาท่องเที่ยวเกิดดับ สะสมเอา **ศาลาร้าง** หลังนี้อยู่ทุกภพทุกชาติ นั่นแหละจะไปหรือจะว่าอย่างไร ?"

จิตก็ว่า "ถ้าเป็นอย่างนี้ ก็ไม่หลง หยุดอยู่เพียงแค่นี้จะไปล่ะ"

ถ้าไป จิตก็ทำงานตามหน้าที่ **ยึดดาบเพชร** คือ **สติปัญญา** พิจารณารื้อถอนสังโยชน์ ๑๐ จนถึงสภาพสูญ ไม่มีอะไร เป็น **สมุจเฉทปหาน** ถ้าได้ถึงขั้นนี้ก็ดีมาก ถ้าไม่ได้ ก็เป็นแต่ **ตทังคปหาน** ประหารด้วยสมถกรรมฐาน เดิน ยืน นั่ง อดนอน ผ่อนอาหาร **วิกขัมภนปหาน** ประหารด้วยปัญญา วิปัสสนา ค้นคว้าในศาลาร้างภพชาติสังขารน้อมลงสู่ไตรลักษณ์ เหตุที่จะได้เพียงแค่นั้นก็เพราะอินทรีย์อ่อน บารมีธรรมก็อ่อน ก็ยังอยู่ก่อน แต่ก็จะเป็นนิสัย เป็นปัจจัยต่อไป ในวันหน้าแน่นอน

นั่นแหละ พูดมาอย่างนั้น ก็จบเรื่องกัน วันนั้นคืนยังรุ่งเอากันสนั่นหวั่นไหว ไม่มีความวิตกวิจารใจ จิตใจนั้นมีสติปัญญาฉลาดรู้ต่อภพชาติสังขาร ฉลาดรู้ต่อสิ่งทั้งปวง

๔) ยากที่ใครจะทำได้

ต่อมาภายหลัง หลวงปู่ได้มีโอกาสไปกราบศึกษากับ **หลวงปู่มหาบัว ญาณสัมปันโน** แห่งวัดป่าบ้านตาด จ. อุดรธานี ถึงการทำความเพียร ด้วยการนั่งตลอดคืนยังรุ่ง

หลวงปู่มหาบัว ท่านก็ว่า ผู้ที่จะนั่งตลอดคืนยังรุ่งได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีศรัทธา ความเชื่อมั่น และบำเพ็ญมรรค เผากิเลสกับกาย อย่างหนักมาแล้วเป็นเดือน ๒ เดือน ๓ เดือน นั่นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง จิตของผู้นั้นรวมลงสู่ **อุปจารสมาธิ**ได้ ก็สามารถนั่งคืนยังรุ่งได้ เพราะอำนาจของสมาธินั้นจะไปปราบกิเลสและธาตุขันธ์ไม่ให้มีเวทนาเกิดขึ้น นั่นแหละ ๒ ประเด็น ถ้าทำได้ก็ดีมาก ท่านว่า

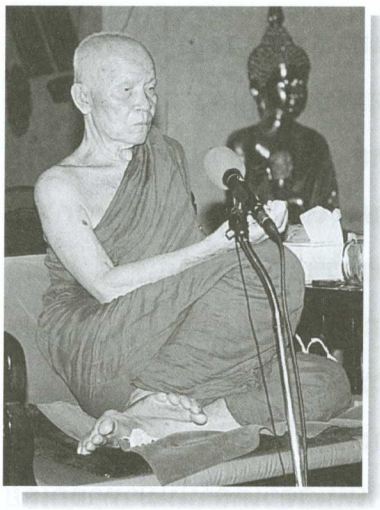

๕) บำเพ็ญบุญล้างบาป

หลังจากได้ทำความเพียรอย่างอุกฤษฎ์มาแล้ว วันหลังเข้าที่นั่งสมาธิอีก จิตก็สงบ พอจิตสงบลงไปก็เกิดนิมิตเห็นสัตว์ทั้งหลาย มีกบเขียดปูหอยนกหนูปูปีกที่ตนได้ฆ่าเขามาแล้วนั้น ทั้งวัวและหมู

ก็ได้ทำมาแล้ว แต่ควายไม่ได้ทำ และมนุษย์ก็ไม่ได้ทำ สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นหลั่งไหลมาเต็มสถานที่นั้น จึงกำหนดจิตถามไปว่า

"มาทำอะไรกันมากมายเช่นนี้"

เขาก็ตอบว่า "ได้ทราบข่าวว่าท่านมาบวชในศาสนาแล้ว จึงมาขอรับส่วนบุญ ขอท่านจงแบ่งส่วนบุญให้ด้วย เพราะท่านเมื่อสมัยที่เป็นฆราวาสนั้น ได้ฆ่าพวกข้าพเจ้ากินเป็นอาหาร ฉะนั้น ถ้าไม่แบ่งส่วนบุญให้ จะขอจองเวรจองกรรมนะ ขอให้เป็นผู้ได้ประสบพบปะแต่เหตุเภทร้าย อายุสั้นพลันตาย ประกอบด้วยโรคภัยนานาชนิด ไม่มีวันจบสิ้น"

เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้น ก็เลยตั้งจิตอุทิศแบ่งส่วนบุญไปให้ และให้เขารับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕ แล้วก็บอกให้เขามารับทุกวัน

เขาก็ว่า "ดีแล้ว นับว่าเป็นโชคลาภอันดี จะได้มีโอกาสไปเกิดเป็นมนุษย์ เพราะภพชาติของพวกข้าพเจ้านี้ต่ำช้าลามก ไม่มีอิทธิพลใด ๆ ทั้งสิ้น"

รุ่งเช้า จึงได้ไปกราบเรียนถาม **หลวงปู่บัว** ท่านก็ว่า "ผมเองก็เหมือนกัน เมื่อภาวนาจนจิตสงบลงไปแล้ว จะเห็นฝูงสัตว์ทั้งหลายมากันสนั่นหวั่นไหว หลั่งไหลมาขอรับส่วนบุญ เมื่ออุทิศให้แล้ว เขาก็รับ แล้วก็ไปเกิดเป็นมนุษย์ เขาไม่มาจองเวรจองกรรมอีกต่อไป เพราะเขาเห็นว่าภพชาติสังขารของเขานั้นมันต่ำช้าลามก ไม่เหมือนกับพวกมนุษย์ มนุษย์เป็นภพชาติสูงยิ่งกว่าใด ๆ ทั้งหมด สามารถทำคุณงามความดีได้ยิ่งเลิศประเสริฐทุกอย่าง"

ก็เลยอุทิศส่วนบุญไปให้อย่างนั้น ไม่ลดละ จนกระทั่งอายุพรรษาล่วงมาได้ ๒๐ พรรษา ไม่พบเห็นสัตว์เหล่านั้นมาหาอีกเลย

นั่นแหละ ที่เรียกว่า การบวชบำเพ็ญบุญล้างบาป เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นแล้วก็สิ้นสงสัย

๙. พรรษาที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๐๑) : วัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

๑) วัดถ้ำกลองเพล เป็นวัดเก่าแก่

ปี พ.ศ.๒๕๐๑ ขึ้นมาถ้ำกลองเพล **มีหลวงปู่หลุย จันทสาโร** และ **หลวงปู่ขาว อนาลโย** เป็นประธาน มาริเริ่มสร้างถ้ำกลองเพลครั้งแรก

ถ้ำกลองเพล เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งแต่สมัยใดไม่ทราบ ที่นั่นภาวนาดี จะไปนั่งที่ไหน ไปอยู่ที่ไหนก็สบายดี อากาศสดชื่น

สมัยนั้น เสือมันยังหลายอยู่ ช้างมันก็ยังหลายอยู่ ค่ำมาเสือร้อง ช้างมันก็ร้องมาเป็นฝูงเดินตามป่าเขาลำเนาไพรมานั้นเหมือนป่ามันจะพังนะ

ฤดูนั้นเป็นฤดูหนาวนะ เดือน ธันวาคม มกราคม กุมภาพันธ์ สมัยนั้น ภาคอีสานฤดูหนาวนั้นหนาวจริง ๆ หนาวจนไม่มีที่จะหยุดยั้ง แต่ก็เอาความหนาวนั้น มาเป็นเครื่องช่วยกำจัดนิวรณ์ธรรม คือ

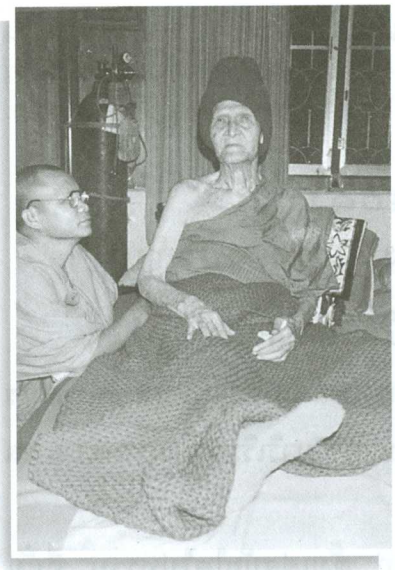

ถีนมิทธะ ถีนมิทธะที่เกิดขึ้น เมื่อถูกความหนาวเผา มันก็อ่อนไป

๒) ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่ขาว

เมื่อขึ้นมาอยู่ถ้ำกลองเพลกับท่านแล้ว ก็เลยถวายตัวเป็นลูกศิษย์ผู้ใกล้ชิดให้ **หลวงปู่ขาว** ไว้ใจ ไม่มีความเก้อเขินในการที่จะแนะนำพร่ำสอน ในข้อวัตรปฏิบัติแล้วก็เลยศึกษาหลวงปู่ขาวว่า

"การทำความเพียรที่จะนำจิตเข้าสู่ความสงบเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา เป็นบุญกุศล เกิดขึ้นนั้น ทำอย่างไร หนักเบาอย่างไร ขอหลวงปู่จงเมตตาเกล้ากระผม พอใจยอมตัวเป็นศิษยานุศิษย์ ประพฤติปฏิบัติตามแล้ว โดยไม่หวั่นไหว"

หลวงปู่ขาว ก็ว่า **"วิธีการกระทำนั้น เจริญสมถกรรมฐาน เดิน ยืน นั่ง วิปัสสนากรรมฐาน พิจารณาค้นคว้า ในร่างกายนี้ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ เห็นแจ้งประจักษ์ทุกเมื่อ"**

ท่านก็เน้นอีกว่า **"การที่จะทำจิตให้เกิดสมาธิ ผลเกิดขึ้นอันแน่นอนมั่นคงนั้น ศีลต้องบริสุทธิ์ ทำความเพียร อดนอนผ่อนอาหาร อันนี้จะนำจิต เข้าสู่ความสงบได้เร็ว อย่างช้าเดือนหนึ่ง อย่างกลาง ๑๕ วัน อย่างเร็ว ๗ วัน เห็นผล นั่นแหละ ถ้าใครทำความเพียร อดนอนผ่อนอาหาร ได้ก็จะเป็นไป"**

๓) อยู่เชียงใหม่ ๑๔ ปี เหมือนไม่ได้นอน

หลวงปู่ขาว ท่านว่า "ไปอยู่เชียงใหม่ ๑๔ ปีกับ**หลวงปู่มั่น** คล้าย ๆ กับไม่ได้นอนหรอก ๑๔ ปี นั่น เพราะ**หลวงปู่มั่น** ท่านสอนว่า"

"ท่านขาว !...จิตมันหยาบ อวิชชา ตัณหา มันเหนียวแน่นปกคลุมหุ้มห่อมาหลายภพหลายชาติแล้วจิตนี้ ทีนี้ต้องทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ ทั้งกลางวัน และกลางคืน ไม่ขาดวรรค ไม่ขาดตอน เหมือนลูกโซ่ไม่ขาดสาย ด้วยการอดนอนผ่อนอาหาร หนักเข้าจิตกับสติปัญญา กับกายนี้ มันจะเข้ามรรคสามัคคีกันแน่นแฟ้นแล้ว ต่อไปจิตมันก็จะเข้าสู่ความสงบได้ แล้วจึงจะได้แสงสว่าง และความรู้ และกำลังของจิต และจะรู้ฉลาดต่อธรรมทั้งปวงได้ ถ้าทำความเพียรอ่อน ก็ยากที่จะเป็นไปนะ นักบวช" ท่านว่า

วันหนึ่งหลวงปู่ขาวนั่งภาวนาอยู่ หงายหลังล้มตึ้ง ลงไปใส่ฟากเลยนะ พื้นศาลาปูด้วยฟาก พอลุกขึ้นมาก็ไปเลย

ท่านอาจารย์นู คนร้อยเอ็ดก็ว่า "ครูบาขาว ทำความเพียร**อัตตกิลมถานุโยค** ไม่ได้อะไรดอก"

หลวงปู่ขาว ก็ว่า "โอ๋...โยค หรือไม่โยคก็ตามเถอะ ไอ้เจ้าผู้ไม่โยค จงติดสุขอยู่นั่นเถอะ"

นี่ ผู้มีความเพียร ไม่หลงไปตามคำพูดของใครทั้งนั้น ๑๔ ปี ท่านได้บรรลุอรหันต์พ้นทุกข์ เพราะการทำความเพียรไม่ลดละ ทั้งวันคืน นั่นแหละ

ทีนี้ อาจารย์นู ไม่ได้อะไร เพราะทำความเพียรติดสุขนั่นแหละ

๔) ตั้งสัจจะไม่นอนไตรมาส ๓ เดือน

ก็ถามหลวงปู่ขาวว่า "วิธีการที่จะอดนอนผ่อนอาหารนั้น ทำอย่างไร ?"

หลวงปู่ก็บอกว่า "ต้องตั้งสัตย์ไว้ ตั้งสัจจะ ความจริงใจมั่นลงไปเสมอ ไม่หวั่นไหวในชีวิตสังขาร จะเป็นจะตายก็ไม่ว่า ตั้งสัตย์ไว้ไตรมาส ๓ เดือนนี้จะไม่นอน เอา ๓ อิริยาบถ คือ เดิน ยืน นั่ง เท่านั้น"

ทีนี้ก็ถามหลวงปู่ต่อไปอีกว่า "การเดิน ยืน นั่ง อดนอน ผ่อนอาหาร ทำอย่างไร อะไรจะเป็นเครื่องแก้ เครื่องปราบเจ้าถีนมิทธะ จึงจะไม่เผาให้เร่าร้อน สัปหงกเกิดขึ้น"

หลวงปู่ก็ว่า "อดข้าว ๒-๓ วันฉันครั้งหนึ่ง ฉันก็ปั้นไว้เป็นคำ ๆ ๑, ๒, ๓ หยุด ถ้ามันเพลียมาก ก็ให้ถึง ๕ คำ ก็หยุด ถ้าอดนอน ต้องผ่อนอาหารมันจึงจะเป็นเครื่องปราบถีนมิทธะ

ถีนมิทธะ ความง่วงเหงาหาวนอน มัวมึดง่วงซึม เปรียบเหมือนน้ำอยู่ใต้จอกและแหน ถ้าเราไปกวาดจอกและแหนออก จึงรู้ว่าน้ำใสหรือขุ่น อันนี้ฉันใด **ถีนมิทธะ** จะเอาตั้งแต่คุณงามความดีมาปราบก็ไม่ไหว จะนึกถึงคุณงามความดีของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ก็ไม่ไหว เพราะการนอนเป็นอาหารของธาตุขันธ์

จะออกไปที่แจ้งๆ ลืมตาดู โลกฟ้าอากาศสว่างไสว ก็ไม่ไหว

จะเอาผ้าชุบน้ำมาปกศีรษะ ลูบทาทั่วกาย ก็ไม่ไหว

เพราะเหตุใด ?

เพราะ**อาหารของกาย**นี้ ที่สำคัญก็คือ **นอน** ที่ ๒ ก็คือ

กิน นั่นแหละ สิ่งที่จะปราบได้มีแต่อดนอน ถ้าอดนอนก็ต้องผ่อนอาหาร

ก็เลยตั้งสัตยาธิษฐานใจมั่น ต่อหน้าครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ไตรมาส ๓ เดือนนี้ จะอดนอน ผ่อนอาหาร ทดลองร่างกาย และจิตใจดูว่าจะเป็นไปได้ไหม แต่ถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยหนัก ๆ ก็จะลดหย่อนผ่อนผันให้ตามธาตุขันธ์

ทีนี้เมื่อตั้งสัตยาธิษฐานแล้ว ก็ตั้งใจทำความเพียร เดิน ยืน นั่ง ตลอดไตรมาส ๓ เดือน

เดินจงกรม ก้าวขวาว่า **พุทโธ** ก้าวซ้ายว่า **ธัมโม** ก้าวขวาว่า **สังโฆ** ทางเดินนั้นถ้าได้ยาวเป็นเส้น ๆ ดีมาก แต่ถ้าไม่ได้ก็แล้วแต่สถานที่นั้น นั่นแหละ

แต่หลวงปู่บอกว่า ให้ไปทำทางเดินจงกรมไว้หลายแห่ง เดินที่นี่ จิตไม่สงบ ฟุ้งซ่าน เพราะสถานที่นั้นเป็นอัปมงคล ไม่ดี ไปเดินที่อื่นนั้น จิตก็สงบเยือกเย็นดี ดึงดูด พอใจประพฤติปฏิบัติ เพราะสถานที่นั้น ภูมิที่อยู่ที่นั่นเป็นสัมมาทิฏฐิ

นั่นแหละ ก็ตั้งใจทำอย่างนั้น ทั้งวันคืน ไม่อยู่สถานที่เก่า เปลี่ยนสถานที่อยู่อย่างนั้น เดินก็มีสติปัญญา กำกับจิต ไม่ให้ไปอื่น ว่าเราจะเจริญธรรม ปลุกเสกตนให้เป็นคน ให้เป็นพระโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี อรหันต์ ถ้าไม่ได้ชาตินี้ ก็ให้เป็นนิสัยเป็นปัจจัยต่อไป และให้ได้สติปัญญา ฉลาดรู้ในธรรมะทั้งหลายนั้น ถ้าบุญพาวาสนาส่ง ขอให้เป็นไป

เดือนแรก จะเดิน ๑ ชั่วโมง ยืน ๑๐ นาที นั่งก็ต้อง ๑ ชั่วโมง อันนี้เป็นเกณฑ์ ตั้งสัตย์ไว้ ฝึกให้ได้เสียก่อนเดือนแรก

เดินจงกรม เมื่อเข้าสู่ทางเดินจงกรมแล้ว ยกมือขึ้นไหว้ครู **"พุทโธ ธัมโม สังโฆ สรณัง คัจฉามิ** ข้าพเจ้าจะฝึกจิต บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ขอจงให้เป็นไป ให้รู้ธรรมเห็นธรรมเกิดขึ้น" จากนั้นก็วางมือซ้ายไว้ใต้พกผ้า เอามือขวาทับ นี่ก็หลวงปู่ท่านสอน

ก้าวขวานึก **พุทโธ** ก้าวซ้ายนึก **ธัมโม** ก้าวขวานึก **สังโฆ** ไม่ให้เดินเร็ว ไม่ให้เดินช้า เดินพอหมดบาทก้าวขาของตัวเองนั่นแหละ ไปถึงสุดทางเดินจงกรมทางโน้นแล้วก็เลี้ยวกลับทางขวา ทำอย่างนั้น ๓ รอบ รอบที่ ๔ หยุดเอาอารมณ์เดียว คือ ก้าวขวาว่า **พุท** ก้าวซ้ายว่า **โธ** เท่านั้น เมื่อครบชั่วโมงแล้วก็ยืน

ยืนภาวนา ๑๐ นาที ยืนหันหน้าสู่ทิศตะวันออก หายใจเข้าว่า **พุท** ออกว่า **โธ** ผ่อนลมให้ละเอียดเข้านะเป็นที่สบายของผู้ภาวนา ให้มีสติอยู่กับกายสังขาร คือ ลมหายใจเข้าออกนั้น ถ้าหายใจเข้าแรงออกแรง เข้ายาว ออกยาว ก็กระทบจิต จิตก็เลยไม่สงบ จะเกิดความฟุ้งซ่าน นั่นแหละ เมื่อยืนครบ ๑๐ นาที แล้วก็นั่ง

นั่งสมาธิ ถ้าเดิน ๑ ชั่วโมง นั่งก็ต้อง ๑ ชั่วโมง ให้สมดุลย์กัน ก่อนนั่งภาวนาก็ต้องไหว้พระย่อ ๆ ว่า

"อรหังฯ สวากขาโตฯ สุปฏิปันโนฯ" แล้วก็ว่า **"พุทธัง ธัมมัง สังฆัง สรณัง คัจฉามิ"** ถึงทุติฯ ตติฯ ๓ จบ แล้วก็พอ

นี่เป็นวิธีการที่หลวงปู่สอนครั้งแรก ไม่ใช่เดาเอานะ การกระทำมานั้นต้องอาศัยครูสอน

ทีนี้ จะเข้านั่งสมาธิต้องชำระปล่อยวางความอยาก นี่... **หลวงปู่ขาว** ย้ำแล้ว ย้ำเล่า เรื่องความอยากนั้น อยากให้จิตเป็นสมาธิ อยากรู้ธรรม เห็นธรรม ไม่เป็นไป

๕) โทษของความอยาก ๒ ครั้ง

อันนี้ ผมได้ประสบพบเหตุเภทร้ายมาแล้วถึง ๒ ครั้ง ในเรื่องโทษของความอยาก

ครั้งที่ ๑ อยู่ที่ถ้ำกลองเพล นั่นแหละ เดือน ๓ หนาว ๆ นะ ฉันข้าวแล้ว **หลวงปู่ขาว** พาไปภาวนา ที่ผาผึ้ง (บริเวณที่สร้างพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ในปัจจุบัน) ไปนั่งอยู่คนละฟากก้อนหินใหญ่ ๓ โมงเช้า เข้าที่กำหนดเอาความอยากบังคับจิต ให้จิตรวมลงสู่สงบ ความร้อนเกิดขึ้น เผากายและจิต ตั้งแต่ ๓ โมงเช้าล่วงไปถึงบ่าย ๓ ผ้าเปียกหมดเพราะเหงื่อมันไหล นั่นแหละ เพราะความอยากมันเผาให้เร่าร้อน จิตไม่สงบจนถึงบ่าย ๓ ก็ออกจากที่มาหาหลวงปู่ขาว ตำหมากถวายท่าน

หลวงปู่ขาว ท่านก็รู้ เพราะท่านสำเร็จอรหันต์แล้วนะ ไปถึง ท่านก็พูดขึ้นก่อนเลยว่า

"ทา...(ครับ) ธรรมดาว่า เรานั่งสมาธิ อยากให้จิตเป็นไป ให้จิตสงบนั้น ไม่สงบดอก ถ้าเอาความอยากบังคับ" ท่านว่าอย่างนั้น เพราะท่านรู้

"เหมือนกับผลักสุนัขลงน้ำ มันไม่ยอมลงเป็นเด็ดขาด อันนี้ฉันใดจงปล่อยวางความอยาก อย่าให้มี และปล่อยวางความ

หึงหวงห่วงอาลัยในร่างกาย กลัวว่าจะเกิดโรคอย่างโน้น อย่างนี้ ถึงเราไม่ทำความเพียร มันก็เกิดอยู่เสมอธาตุขันธ์นั้น เพราะเป็นเรือนรังที่อยู่ของโรค ไม่ช้าก็เร็ว ไม่น้อยก็มาก"

นั่นแหละ ท่านให้ปล่อยวางเสมอ ทำใจให้เหมือนผ้าเช็ดเท้าและน้ำหรือดิน **ธัมมัญญุตา** ประกอบเหตุดีแล้ว **อัตถัญญุตา** ผลดีจะเกิดขึ้นสนองให้ได้รับผลข้างหน้า นี่ข้อสำคัญ

ครั้งที่ ๒ นั่งตั้งแต่ ๖ โมงเย็น ไปถึง ๖ ทุ่ม ๖ ชั่วโมงนะ ในฤดูหนาวเดือน ๑๒ อยู่บนก้อนหินใหญ่ เอาความอยากบังคับจิต ให้จิตสงบก็ไม่สงบ มีแต่ร้อนกับร้อน ผ้าเปียกหมดเหงื่อมันไหล เพราะความอยากนั้นมันเผากายให้เร่าร้อน

นับตั้งแต่ ๖ โมงเย็น ไปถึง ๖ ทุ่ม ๖ ชั่วโมง ความเจ็บปวดอะไรไม่มีทั้งนั้น เพราะเอาความอยากบังคับ จนมันลืมปวด เพราะมันอยากได้ ความอยากได้เป็นเหตุ ทำให้ลืมปวดลืมเหนื่อยล้า นั่นแหละ ไปถึง ๖ ทุ่ม ไม่ได้ ก็เลยวางความอยาก นั่งเอามือค้ำแก้มสบาย เพราะมันหมดแรงแล้ว พอวางความอยาก ทำใจให้สบาย ๆ จิตก็รวมพึ่บเลย

ไม่ได้นั่งสมาธิอะไรนะ ออกจากที่ภาวนาแล้ว นั่งชันหัวเข่าข้างเดียวขึ้น เอาศอกค้ำหัวเข่า มือค้ำแก้ม นั่นแหละ จิตก็รวมพึ่บ แจ้งซะ (สว่างจ้า) ก็พูดขึ้นมาว่า

การทำความเพียรนั้น เอาความอยากมาเป็นเครื่องกีดขวางอยู่ข้างหน้า ไม่เป็นไป ตายทิ้งเสียเปล่า นั่นแหละ การทำความเพียรทุกประโยคต้องปล่อยวางความอยากเสมอ มันจึง

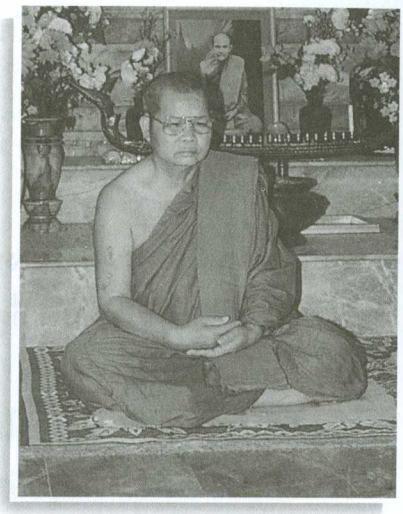

จะเป็นไป เมื่อประกอบเหตุพร้อมแล้ว ผลจะเกิดขึ้นสนอง อย่างไม่ต้องสงสัย นั่นแหละ ได้เห็นโทษของความอยากมาแล้ว ๒ ครั้ง

๖) นั่งทับทุกข์

ทีนี้ เมื่อไหว้พระย่อ ๆ แล้ว ก็เข้าที่นั่งเอาขาขวามาทับขาซ้าย มือขวาวางทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า ไม่ให้ก้ม ไม่ให้เงย ไม่เอียงซ้าย ไม่เอียงขวา วางกายให้อ่อน วางใจให้อ่อน หายใจเข้าว่า **พุท** ออกว่า **โธ** เข้ายาวออกยาว ก็ให้มีสติรู้อยู่ ก็ผ่อนลมให้อ่อนเข้า จนเป็นที่สบายในการนั่งภาวนา นี่เป็นโอวาทคำสอนของ**หลวงปู่ขาว** แนะนำแล้วแนะนำเล่า

ทีนี้เมื่อนั่งไปนานเข้า เวทนาขันธ์ เกิดขึ้น มึนชาปวดร้อนแล้วแต่มันจะเกิดขึ้นต่างๆ นานา ที่ขาทับขาหรือที่ก้น หรือเหมือนมีแมลงมาไต่ตามหน้าตามตา คันยุบๆ ยิบ ๆ

หลวงปู่ก็บอกว่า อย่าเพิ่งไปลูบคลำ อย่าเพิ่งเกา อย่าเพิ่งพลิก **ให้นั่งทับทุกข์** เอามันจนชนะทุกข์ นั่นแหละ การทำความเพียรมีทุกข์ เกิดขึ้นเผากาย มันก็เผาจิตด้วย หลวงปู่ว่าอย่างนั้น

ถ้าอาศัยแต่สติกับปัญญา มันก็ตามไม่ทัน วิถีของจิตนั้นเร็วมาก พั๊บเดียวเท่านั้นแหละ เหมือนแสงฟ้าแลบ ไปแล้ว...

โน่น !...จนกว่าจะรู้สึกตัว มันไปกินอารมณ์ของโลกพอแรงแล้วอิ่มแล้ว จะลากมันกลับมาอีก มันก็ยาก จึงต้องอาศัยโซ่เส้นที่ ๓ คือ ทุกข์ ทุกข์เกิดขึ้นเผากาย มันก็เผาจิตด้วย โซ่เส้นที่ ๓ นี่สำคัญ มัดเจ้าจิตไว้กับกาย

จิตเหมือนกับลิง ร่างกายเปรียบเหมือนหลักและตอ สติปัญญากับทุกข์ นี่เป็นสายโซ่ที่ผูกเจ้าลิงไว้กับหลักตอ คือ กายให้มันอยู่ ให้มันเห็นทุกข์

นั่งจนครบกำหนดชั่วโมง แล้วก็ยืน ยืนแล้วก็เดิน เดินแล้วยืน ยืนแล้วก็นั่ง ทำอยู่อย่างนั้น คงที่และก้าวหน้าเสมอ

ทีนี้การทำความเพียรอย่างนี้ ก็รู้สึกว่า มันทุกข์แสนทุกข์แสนยาก แสนลำบาก เดือดร้อนอาทรใจ แต่แล้วก็ไม่หวั่นไหวในขณะเดิน ยืน นั่ง นั้น จิตอยู่ด้วยความอดทน อยู่ด้วยความเพียร อยู่ด้วยความชนะตน อยู่ด้วยความเห็นภัยในโทษในโลกสงสารเบื่อหน่าย ไม่อยากเกิดอยากตายอีกต่อไป เห็นว่าเป็นทุกข์ยากลำบาก สิ่งทั้งปวงไม่ได้ตามใจหมาย

เดิน ยืน นั่ง นี่เรียกว่า **การเจริญสมถกรรมฐาน** ขั้นเหตุ บำเพ็ญให้เต็มเสียก่อน พร้อมเสียก่อน บำรุงลำต้นคือเหตุ ให้มันพร้อมสมบูรณ์ทุกอย่างแล้ว ผลนั้นแม้ไม่ปรารถนา มันก็พลอยจะเกิดขึ้นเอง

เมื่อเจริญสมถกรรมฐาน คือ เดิน ยืน นั่ง ขั้นเหตุแล้ว **หลวงปู่ขาว** ก็บอกว่า ให้เจริญ**วิปัสสนา** ขั้นเหตุต่อไป คือ กำหนดคาดหมาย เอาว่าจะเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ ในธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ คือร่างกายนี้ **ขันธ์ ๕** ได้แก่ **รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ**

น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ สอนจิต หางานให้จิตทำ เมื่อจิตได้งานทำแล้ว มันก็ไม่ไปไหน ทำงานตามหน้าที่ **อนิจจตา** ไม่เที่ยง ขันธ์ ๕ นี้ **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์เพราะมันแก่ เจ็บ ตาย ซ้ำ ๆ ซาก ๆ **อนัตตตา** ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา ผิดหวังอยู่ทุกภพทุกชาติ ท่องเที่ยวเกิดดับอยู่ในภพน้อยภพใหญ่ ก็ผิดหวังอย่างนั้น จิตจงศึกษา สอนจิตให้มันรู้ ก็เร่งรัดพัฒนาทำอยู่อย่างนั้น เอาชีวิตเป็นแดน จนครบ ๑ เดือนแล้ว ก็ยังไม่ได้อะไร จิตยังไม่สงบ

๗) ข้อห้ามสำหรับนักภาวนา

หลวงปู่ขาว บอกว่า การทำความเพียรอดนอนผ่อนอาหารนั้น ต้องกินน้อย นอนน้อย พูดน้อย แล้วสิ่งทั้งปวงที่มันผิดในระยะที่ทำความเพียร นั้นมีอะไรบ้าง หลวงปู่ก็บอกว่า

"อย่าเพิ่งเอาหนังสือมาอ่าน อย่าเพิ่งทำงาน การงานอะไรน้อยนิดไม่ให้มีทั้งนั้น เว้นไว้แต่ข้อวัตร หาฟืนต้มน้ำร้อนเข็นน้ำใส่ตุ่ม อันนั้นไม่เป็นไร เป็นกิจวัตร แต่จะไปก่อสร้างอย่างโน้น อย่างนี้ไม่ได้ ไม่เป็นไป เรื่องภาวนา จะเอาหนังสือมาอ่านก็ผิด แปลว่าเราส่งจิตออกไปภายนอก อันนั้นผิด ยังมีความสงสัยอยู่ เกิดวิจิกิจฉาหรือสีลัพพตปรามาส ลูบ ๆ คลำ ๆ ของภายนอกอยู่ ถ้าทำอย่างนั้น จิตก็เลยออกนอกไปเสีย ความเพียรนั้นไม่ดี ไม่ปลอดภัย เศร้าหมอง การทำความเพียรนั้นต้องเอาอารมณ์เดียว คือ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** เดิน ยืน นั่ง เท่านั้น ไม่หวั่นไหว มันจึงจะเป็นไป"

หลวงปู่ว่า "ถ้าเอาหนังสือมาอ่าน เช่น หนังสือพิมพ์ สมัยนั้นไม่มี แต่สมัยนี้มีหนังสือพิมพ์นะ พระบางคณะ บางวัดเอาหนังสือพิมพ์มาดูกันสนั่นหวั่นไหว นั่นแหละ สั่งให้โยมซื้อมาให้ด้วย อ่านหนังสือพิมพ์แล้วว่าได้ปัญญา โอ๋...ก็ได้ปัญญาเรื่องโลก เรื่องสงสาร ไปเห็นรูปผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อย เห็นของลับบ้าง ไม่เห็นบ้าง มันก็เป็นบ้าเท่านั้นแหละ นั่นแหละ บ้า...บ้าปัญญา ไปดูของภายนอก ทำใจให้เศร้าหมองเท่านั้น"

"ถ้าจะทำความเพียรจริง ๆ ไม่ให้อ่านทั้งนั้น ดูหลักธรรมะก็ไม่ให้ดู อะไรก็ไม่ให้ดู ทำความเพียรเอา ธรรมะมันเกิดขึ้นมาเองดอก เมื่อจิตสงบแล้วนั่นแหละ ต้องสะอาดทุกอย่าง ไม่มีอะไรทั้งนั้นมาเจือปน"

๘) ผลของการปฏิบัติ

เดือนที่ ๒ ก็เร่งความเพียรให้ก้าวหน้าขึ้นอีก เดิน ๒ ชั่วโมง ยืน ๑๕ นาที นั่ง ๒ ชั่วโมง เดิน ยืน นั่ง ทั้งวันคืน อดนอนผ่อนอาหาร ทำกันอยู่อย่างนั้น จิตกับกายกับสติกับปัญญา ก็รวมกันเข้ามาเป็นมรรคสามัคคี แล้วไม่นานจิตก็สงบเฉียด ๆ มันสุขกาย เย็นจิต แสนสุข แสนสบายในขณะนั้น แต่ก็ไม่รู้ว่าเป็นอะไรนะ รู้แต่ว่ามันสงบ ชื่อเสียงเรียงนามอะไรไม่ทราบ

เมื่อมันถอนขึ้นมาแล้วก็ไปศึกษา **หลวงปู่ขาว** ท่านก็บอกว่า นั่นแหละ จิตสงบเฉียด ๆ ขั้น **ขณิกสมาธิ** บางทีก็เกิดขึ้นนาน บางทีก็ไม่นาน

นั่นแหละก็ได้ดื่มรสของความสงบสบาย โอ๋...ผลเป็นอย่างนี้ ทีนี้ศรัทธาเกิดขึ้น อินทรีย์ ๕ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา มันเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ในขณะนั้น แหม...รู้สึกว่า จิตมันเปลี่ยนสภาพ จะเอาแพ้เอาชนะกับกิเลสและธาตุขันธ์ต่อไปให้ได้

จากนั้น ก็ **ปีติ ๕** เกิดขึ้นอีก **ขุททกาปีติ** เกิดขึ้นขนพองสยองเกล้าจนน้ำตาไหล โอ๊...ร่าเริงบันเทิงดี **ขณิกาปีติ** เกิดขึ้นเป็นระยะเหมือนแสงฟ้าแลบ **โอกกันติกาปีติ** เกิดขึ้นเหมือนคลื่นน้ำกระทบฝั่ง **อุพเพงคาปีติ** เกิดขึ้นคล้าย ๆ กับจะหอบกายเหาะฟ้าได้ แหม...มันสบาย **ผรณาปีติ** เกิดขึ้นซึมซาบทั่วกายและจิต ร่าเริงบันเทิงดี แสงสว่างเกิดขึ้นออกหน้าออกตาสว่างจ้าทีเดียวนะ แต่ไม่มากเท่าใด เมื่อเกิดขึ้นอย่างนี้ก็ไปศึกษา หลวงปู่ขาวอีก

หลวงปู่ขาวก็ว่า “ปีติเกิดขึ้น แสงสว่างนั้นก็เป็นแสงบารมีธรรม ให้น้อมเอาปีติและแสงสว่างนั้นมาเป็นกำลังของจิต” ก็ทำอยู่อย่างนั้น เป็นเดือนก็ได้รับผลเพียงแค่นั้น คือ **ขณิกสมาธิ**

เดือนที่ ๓ ก็เร่งความเพียรก้าวหน้าอีก เดิน ๓ ชั่วโมง ยืน ๒๐ นาที นั่ง ๓ ชั่วโมง เร่งกันอยู่อย่างนั้นทั้งวันคืน จิตก็สงบบ่อย ๆ แต่ก็ได้แค่**ขณิกสมาธิ** เท่านั้น ไม่ก้าวหน้าไปไหน จวนจะออกพรรษาแล้ว ยังอีกราว ๑๐ วัน ก็เลยไปศึกษาหลวงปู่ขาว

หลวงปู่ขาวก็ว่า “อินทรีย์อ่อน บารมีธรรมก็อ่อน มันก็ไม่ก้าวหน้า เอ้า !...ทีนี้ต้องฝึกอย่างอุกฤษฏ์ เป็นปรมัตถบารมี คือ **นั่งคืนยังรุ่ง** อย่ากระดุกกระดิก อย่าพลิกไหว เอาให้ชนะทุกข์ เป็นการสร้างอินทรีย์ธรรม บารมีธรรมให้แก่ขึ้น”

เอ้า !...ตั้งสัตย์พื้บเลย เข้าที่นั่ง ทีนี้มันก็ปวดเกิดขึ้นที่ขาทับขา ปวดที่กัน ความปวดมันเผาขึ้นทั่วกาย เหมือนมันจะพังทิ้งนั่นแหละ ก็ทนทุกข์อยู่อย่างนั้น ไม่หวั่นไหว ความสงบก็ไม่เกิดขึ้น ทำความเพียรคั่วแห้ง เอาเลยนะ เอาตายว่า ชนะกันได้คืนยังรุ่งพอแจ้งเป็นวันใหม่ มันก็ไม่มีอะไร

จากนั้นก็ลุกขึ้นยืน แล้วก็เดิน เดินแล้วก็ยืน ยืนแล้วก็นั่งอีก เข้าที่พับ จิตสงบพับขั้น**ขณิกสมาธิ** สงบเฉียด ๆ เย็นกาย เย็นจิต ไม่นานก็ดับปั๊บ ดับไปเลย พอจิตดับปั๊บสมาธิดับ ทีนี้จิตกับกายรวมมรรคสามัคคีกันแล้ว จิตก็วางพุทโธ จิตก็วางกาย วางเวทนา วางขันธ์ รวมสู่ภวังคภพอันแน่นแฟ้น คือ **อุปจารสมาธิ** ลงไปนั้นเร็วหรือช้า สติกับจิตนั้นติดตามกันทันอยู่ ลงไปถึงฐานขั้นนั้นแล้ว ทีนี้ก็พูดขึ้นมาว่า

"นัตถิ สันติปะรัง สุขัง ความสุขอื่นเสมอด้วยจิตสงบไม่มี นี่เป็นผลรายได้จากการเจริญสมถกรรมฐาน เดิน ยืน นั่ง" แต่แล้วก็พูดขึ้นมาอีกว่า

"อย่าติดสุข ความสุขนั้นเป็นเครื่องปิดทุกข์ ไม่เห็นทุกข์ ไม่เห็นธรรม ไม่เห็นตน"

เมื่อมาถึงขั้นนี้ **หลวงปู่ขาว** ก็ว่าให้พิจารณาสัจจะของจริงทั้ง ๔ คือ **ชาติ** ความเกิดเป็นทุกข์ **ชรา** ความแก่เป็นทุกข์ **พยาธิ** ความปวดไข้เป็นทุกข์ **มรณะ** ความตายเป็นทุกข์ ทุกข์จนตายนี่แหละ เป็นเครื่องแก้ติดสุขในสมาธิ

นั่นแหละจิตก็เลยขึงขังตึงตังขึ้น โอ้...แม่นจริง ๆ เราจะมานั่งซบเซาเหงาอยู่ติดสุขในสมาธิก็ไม่มีความสำคัญมั่นหมายอะไร

ก็เลยเร่งพิจารณาเกิดทุกข์ แก่ทุกข์ เจ็บทุกข์ ตายทุกข์ อนุโลม ปฏิโลม เดินหน้า ถอยหลัง อยู่อย่างนั้น จนถึงสภาพตาย

เรามาอยู่กับของตาย ตายแล้วก็เปื่อยเน่า ไม่มีอะไร เหลือแต่ร่างกระดูก กำหนดเอาไฟเผา พึ้บ...ไม่ได้ เพราะอินทรีย์อ่อน บารมีธรรมอ่อน ก็เพ่งต่อไป เพ่งนานเข้า ๆ ก็เลยสาบสูญเป็นระยะ ร่างกระดูกนั้นหมดเข้า ๆ ผลสุดท้ายก็หมดสาบสูญว่างพึ้บ !...ไม่มีอะไร

ทีนี้จิตก็เห็นว่า เรามาอยู่กับของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ของแก่เจ็บตาย สาบสูญ เปื่อยเน่า ไม่มีอะไร หมดเพียงแค่นั้น จิตก็เลยยึดดาบเพชร คือ สติปัญญา ถอนอาสวะ คือ สังโยชน์ ๓ สังโยชน์ ๕ สังโยชน์ ๑๐ ก็แล้วแต่จะถอนได้ทำลายได้ตามบุญพาวาสนาส่ง เมื่อถอนขาดจากใจแล้ว จิตนั้นเปลี่ยนจากสภาพเดิม สภาพที่มืดมนอนธกาล ไม่รู้เท่าสังขารให้เกิดรูปนาม ตามยถากรรมทำไว้ให้ผล มาเป็นจิตที่มีสภาพมั่นคงถาวร เบิกบานสำราญใจ นั่นแหละ จิตก็เลยตั้งมั่น เชื่อมั่นในคุณแก้วทั้ง ๓ ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และเชื่อมั่นในกรรมดี กรรมชั่ว ไม่หวั่นไหว

พอออกพรรษาแล้ว รู้สึกว่าใจนั้นมันเปลี่ยนจากสภาพเดิมมาเป็นสภาพที่มั่นคงถาวรในการเจริญสมถวิปัสสนาธรรม ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ละลด ก็ได้รับผล คือ ความสงบสุขเยือกเย็นสบาย เป็นอาหารของใจ เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ เป็นนิสัย เป็นปัจจัย มั่นคงแล้วไม่หวั่นไหว ทุกวันคืน ยืน เดิน นั่ง ทำอยู่อย่างนั้น ตลอดไตรมาส ๓ เดือน ถึง ๕ ปีนะ ไม่ใช่

ทำครั้งเดียว ทำถึง ๕ ปี ปีที่ ๕ ทำถึง ๗ เดือนจึงพัก ทำไมไม่ตาย ไม่ตายดอก

ผู้ทำความเพียรเป็นคนไม่ตาย ผู้ไม่ทำความเพียร เป็นคนตาย ตายจากมรรค จากผลอันวิเศษ เกิดมีแล้วก็ไม่ทำความเพียร ก็ไม่ได้รับผลนั้นแล

๙) พาเจ้าคุณ ปธ.๖ ไปฝึกปฏิบัติ

หลวงปู่เล่าว่า ขึ้นถ้ำกลองเพล ปีแรก (พ.ศ.๒๕๐๑) มีมหาเปรียญ ๖ ประโยค เป็นเจ้าคุณอีกด้วย อยู่ อ.หนองบัวลำภู (ปัจจุบันเป็นจังหวัด) คือ **เจ้าคุณมหาไข** สมัยนั้นได้ ๔๗ พรรษา แก่กว่า **หลวงปู่หลุย หลวงปู่ขาว**

ทีนี้เรียนจบแล้ว ถึงได้เป็นเจ้าคุณ ก็ไม่ได้ปฏิบัติอะไร และสำคัญว่าจบเพียงแค่นั้น ในการเจริญธรรม

กาลต่อมาสมัยนั้นมีผีใหญ่ตัวหนึ่ง อยู่วัดมหาชัยนั่นแหละ มันก็ไปกำคอกำเอวจะฆ่าทิ้ง บวชมาถึง ๔๗ พรรษา ก็เป็นโมฆะในการบวช ไม่ได้รับผลอะไรสักอย่างในศาสนา บวชเรียนจบเปรียญ ๖ ก็ไม่มีความหมาย เป็นโมฆะ เพราะไม่ได้เอาความรู้นั้นมาใช้มาปฏิบัติ ได้แล้วก็อยู่อย่างนั้น

ผีมันกำคอแน่นเข้า ๆ จนจะตาย ถ้าไม่ไปภาวนามันจะเอาให้ตาย จึงยอมไป ไปไหนเล่า? คิดดูก่อน ตกลงใจว่าไป ถ้ำกลองเพล

พอตื่นเช้า เตรียมของออกเดินทางไปเลย ไม่บอกใคร ไปแล้วก็ไปมอบตัวให้หลวงปู่หลุย หลวงปู่ขาว สอนในด้านสมถวิปัสสนา เพราะรู้แต่ตำรา แต่การปฏิบัตินั้นทำอย่างไรไม่รู้นั่นแหละ

หลวงปู่ขาว ก็เลยใช้ให้พาไป คืนแรกพาไปภาวนาที่ผาผึ้ง ไม่มีกุฏิหรอก มีก็หลังน้อย ๆ ค้างอยู่บนก้อนหิน ไม่มีใครไปอยู่

"ท่านอาจารย์..." ยกฐานะให้เป็นอาจารย์เลยนะ หลวงปู่ก็ว่า

"โอ๋...อย่าเพิ่งพูดถึงขั้นนั้น"

"ไม่ !...ผมพอใจแล้ว สอนผมเถอะว่า เดินภาวนา ยืนภาวนา นั่งภาวนา ทำอย่างไร แต่คืนนี้ผมไม่เดินหรอก กลัวเสือและกลัวช้าง จะเอาแต่นั่ง"

"เออดี ไม่เป็นไร เอาคืนยังรุ่งนะ" แล้วก็บอกวิธีให้

"นั่งเข้าที่ เอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า ปล่อยวางความอยากและอุปาทาน ปล่อยวางหมดเสียสิ้น ทำใจให้เหมือนดินและน้ำ หรือผ้าเช็ดเท้า หายใจเข้า **พุท** ออก **โธ** เท่านั้น อย่าส่งจิตไปอื่น นั่งคืนยังรุ่ง นั่นแหละ

"เอ้า !...คืนนี้จะไม่นอน" ท่านว่า

"ไม่นอน นั่นแหละดี ถ้าไปนอนแสดงว่าเป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน มาเลี้ยงกิเลส มันไม่เป็นไป"

๑๐) เจ้าคุณได้บรรลุพระโสดาปัตติผล

ท่านก็เจริญในคืนนั้น มีนกประเภทหนึ่ง นกเค้าไฟมันมาร้องสอนนะ จะว่าสอนก็ใช่ ไม่สอนก็ใช่ มันร้องว่า "อ๊ด...อ๊ด...อ๊ดเถิด"

แหม...ถึงใจ ธรรมะนี้มันถูกกับ **ขันตี ตะโป ตะปัสสิโน** ความอดทนเป็นตะปะแผดเผาเสียซึ่งกิเลส

ท่านก็เร่งรัดพัฒนาอยู่อย่างนั้น จิตก็เลยรวมใหญ่ ลงถึงฐาน **อุปจารสมาธิ** อันแน่นแฟ้น เสร็จแล้วท่านก็เดิน**วิปัสสนา** ค้นคว้าในกายนี้ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ถึงสภาพตาย ก็ตายพึ่บ ท่านก็เพ่งอืดพองเปื่อยเน่าขึ้น เห็นแจ้งชัด **ท่านก็ใช้ปัญญาวิจัยหาเหตุผล แล้วท่านก็ใช้ปัญญาถอนสังโยชน์ ๓ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ขาดจากใจ ได้บรรลุเอกพีชีภิกขุในคืนนั้น**

ทีนี้ ความหิวโหย อยากนอนไม่มี กลัวเสือ กลัวช้าง ไม่มีนั่นแหละ จิตของท่านก็สว่างผ่องใส น้ำตาไหลคืนยังรุ่ง

ท่านก็บอกว่า ผมเพิ่งได้บวชวันนี้คืนนี้ ในศาสนาพุทธบวชเป็นพระถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในคืนนี้ เพราะจิตได้บรรลุธรรมตัดสังโยชน์ ๓ ขาดจากใจ นั่นแหละ แต่ก่อนโน้นบวชก็เป็นโมฆะ ถึงได้เปรียญ ๖ ก็เป็นโมฆะ ๔๗ พรรษาก็เป็นโมฆะ อะไรก็เป็นโมฆะทั้งนั้น ไม่ได้อะไร

เมื่อมาภาวนาปฏิบัติ คืนเดียวเท่านั้น ตัดสังโยชน์ ๓ ขาดจากใจได้บรรลุ พระโสดาปัตติผล เอกพีชีภิกขุ ท่านบอกว่า รู้ด้วยตนเอง**ปัจจัตตัง** เห็นแจ้ง ท่านก็เลยปฏิญาณตนถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่หวั่นไหวแล้ว ข้าพเจ้าเป็นคนไม่ตายแล้ว ท่านว่าอย่างนั้น

“สาธุ อะโห พุทโธ ธัมโม สังโฆ ข้าพเจ้าเป็นคนประมาทแล้ว เป็นพระประมาทแล้ว เรียนรู้แล้วก็ไม่ได้นำมาประพฤติปฏิบัติ เรียกว่า ประมาทพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์เจ้า แล้วก็ได้นึกประมาท**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** หลวงปู่ หลาย ๆ หลวงปู่ที่ท่านเที่ยวธุดงค์ภาวนาอยู่ป่าเป็นวัตร

นั่นแหละ ก็เลยประมาทว่าไปนั่งหลับหูหลับตาอยู่ในป่าเขาลำเนาไพรนั้น หาว่า อวดดี และว่าจะได้ความรู้วิชาอะไร เราเรียนเราจึงได้ นั่นแหละ ได้นึกประมาทแล้ว"

ทีนี้ก็เลยได้สติ กลับตัวใหม่

"สาธุ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติกรรมฐานสมัยนี้ ตรงกับครั้งพุทธกาลโน้นแน่นอน ข้าพเจ้านึกประมาทแล้ว **หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** หรือหลวงปู่ใดก็ดี ขอครูบาอาจารย์ท่านผู้ดีทั้งหลายจงอโหสินำเสียซึ่งโทษ ไม่ให้ข้าพเจ้าเป็นบาปเป็นกรรม ข้าพเจ้าเพิ่งบวชเป็นพระในคืนนี้ ต่อแต่นี้ไป จะตั้งใจปฏิบัติบูชาคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไปตลอดชีวิตจนวันตาย และคุณครูบาอาจารย์ผู้มาฟื้นฟูการปฏิบัติกรรมฐานขึ้นในสมัยนี้ ท่านพระอาจารย์สีทา องค์แรก ท่านพระอาจารย์เสาร์ องค์ที่ ๒ ท่านพระอาจารย์มั่น องค์ที่ ๓ ล้วนแต่เป็นนักปราชญ์เอกเมืองอุบลฯ ที่มาฟื้นฟูการปฏิบัติกรรมฐาน และได้บรรลุมรรคผล เกิดขึ้นทำให้โลกสะท้านหวั่นไหวนั่นแหละ ข้าพเจ้านึกประมาทแล้ว เพราะความไม่รู้"

"ทีนี้ ได้มาปฏิบัติ คืนเดียว จิตได้บรรลุมรรคผล ขออโหสินำเสียซึ่งโทษ ขอขมาโทษอย่าให้เป็นบาปเป็นกรรม จะได้ประพฤติปฏิบัติบูชาคุณของท่าน ผู้ดีทั้งหลายตลอดชีวิตไปจนวันตาย"

๑๑) เจ้าคุณสำเร็จอรหันต์

ต่อมาในฤดูแล้ง ปีนั้น ท่านก็ป่วยหนักขึ้น เป็นโรค ตับ ไต เป็นมะเร็ง ไปหาหมอ เขาบอกไม่ไหวแล้ว จะสิ้นลมโดยเร็ว ให้กลับบ้าน สั่งให้หลวงปู่ขาวลงไปเตรียมทางบอกทางให้

หลวงปู่ขาว ก็ไปว่า "ตั้งใจดี ๆ นะ อารมณ์อดีต อนาคต ปล่อยวางให้หมด เอาปัจจุบันธรรม พิจารณาทุกข์ทุกลมหายใจเข้าออก เกิดก็ทุกข์ ตั้งอยู่ดับไปก็ทุกข์ มีแต่ทุกข์ทั้งนั้น ในโลกทั้ง ๓ นอกจากทุกข์ไปแล้วไม่มี นั่นแหละ มีสติ ปัญญา กำกับจิตให้รู้ทุกข์อย่างนั้น มันจะได้เกิดความเบื่อหน่ายภพชาติสังขาร เมื่อจะสิ้นลมนั้น จิตมันจะรื้อถอนเครื่องร้อยรัด อวิชชา ตัณหา สังโยชน์ ปัจจัยให้หมดเสียสิ้น ในขณะนั้น"

นั่นแหละ พระอริยเจ้าทั้งหลายในครั้งพุทธกาลโน้น ท่านก็ได้สำเร็จอรหันต์ในขณะที่เจ็บไข้ได้ป่วยก็มาก ได้สำเร็จอรหันต์ในระยะที่จะสิ้นลมหายใจ ก็นับไม่ถ้วน"

หลวงปู่ขาว ให้โอวาทบอกแนวทางแล้ว ท่านก็กลับวัด คืนนั้นหลวงปู่ขาวไม่นอนนะ ภาวนาเพ่งดู ช่วยอยู่

ท่านก็ตั้งใจภาวนา เมื่อจะสิ้นลม ปัญญาเกิดขึ้นเห็นพร้อมว่า **"เรามาอยู่กับกองทุกข์ ดับขันธ์ ไปก็ทุกข์ ไปโลกหน้าก็ทุกข์ มาแต่ก่อนก็ทุกข์" ท่านก็เลยปล่อยวางสังโยชน์ ปัจจัย ๑๐ หมดสิ้นกิเลสในระยะนั้น พอสิ้นกิเลสพื้บก็รู้แจ้งว่าสิ้น พอดีก็สิ้นลม นั่นแหละได้สำเร็จอรหันต์ในคืนนั้น**

นี่แหละ หลวงปู่ขาวว่า "พวกปริยัติโดยมาก ทำให้อินทรีย์อ่อน บารมีธรรมอ่อน ศึกษาเล่าเรียนได้สำเร็จเปรียญ ๙ ก็ดี แล้วก็ไม่ปฏิบัติ บุญพาวาสนาส่งให้แล้วก็ไม่เอา นั่นแหละ ลาภกับยศ เจ้าฟ้าเจ้าคุณและก็วิชาความรู้นั้นก็เปรียบเหมือนศิลาทับหญ้า หญ้านั้นก็งอกเงยไม่ได้ มีแต่เหี่ยวแห้งเฉาตายเท่านั้น"

อันนี้ฉันใด พวกเรียนปริยัติ แต่ไม่ปฏิบัติ ก็ฉันนั้น ท่านว่าเป็นอย่างนั้นหมด

๑๐. พรรษาที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๐๒) : วัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

๑) แปลพระปาฏิโมกข์

ในพรรษานี้ หลวงปู่จำพรรษาอยู่ที่วัดถ้ำกลองเพล ทำความเพียรไปด้วย แปลพระปาฏิโมกข์ไปด้วยตลอด ๓ เดือน จนจบ ส่วนการท่องพระปาฏิโมกข์นั้น เข้าใจว่าหลวงปู่คงหัดท่องในปี ๒๔๙๖ หรือ ๒๔๙๗ ซึ่งหลวงปู่พูดถึงเรื่องนี้ว่า

"พระปาฏิโมกข์ นี้มันเป็นของลึกล้ำนะ โอ๊...ถ้าไม่เก่งไม่ได้นะ ผมเอง ๕ เดือนจบ ท่องตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ เพ็ญ จนเดือน ๘ เพ็ญ ถึงจบนะ แหม...เอาอย่างจริงจังนะ"

แต่งขันธ์ ๕ ไปขอขมาโทษต่อหน้าพระพุทธรูป ตั้งสัตย์ "ขอพระพุทธเจ้าจงบันดาลช่วยให้ข้าพเจ้าท่องพระปาฏิโมกข์ได้ ถ้าไม่ได้ปาฏิโมกข์ ไม่เอาสิ่งอื่น"

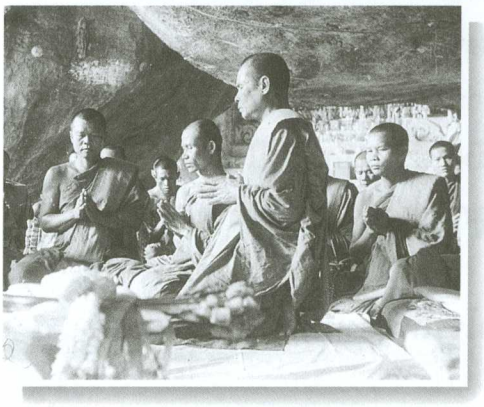

นั่นแหละ ตั้งใจ เอาแต่อย่างนั้น เดินจงกรมก็ว่า **"สุณาตุ เม ภันเต สังโฆฯ..."** ไปอย่างนั้นแหละ แต่ไม่ได้ออกเสียงนะ ไปบิณฑบาตก็ว่า ปาฏิโมกข์ เข้าถึงบ้านก็หยุด

ว่าในใจ พอออกจากบ้าน ก็ว่าต่อ เว้นไว้แต่กินข้าวนั่นแหละ มันขยันจริง ๆ นะ จึงได้ปาฏิโมกข์ ๕ เดือน จบ จบแล้วก็ปั่น (สวด) เลยนะ อยู่สำนักนั้น ไม่มีพระปาฏิโมกข์ พระอาจารย์สีลา (เจ้าอาวาสวัดโชติการาม) ก็ไม่ได้ นั่นแหละ ๒ วัด รวมกัน ท่านถามว่า

"ได้ไหมเล่า ?"

"ได้แล้ว เพิ่งจบวันนี้ แต่ไม่ได้หัดนะเล่า"

"เอ้า หัดไปด้วย ปั่นไปด้วย"

ก็สวดเลยนะ เสียงมันดัง เสียงกังวาน ๕๕ นาทีจบครั้งแรกนะ ต่อมาก็เร็วเข้า ๆ ก็ ๔๓, ๔๒, ๔๑ นาที จบ อยู่ในระดับนี้แหละ

โอ๊...ปาฏิโมกข์มันยากนะ ดงเสือใหญ่ คือ สังฆาทิเสส ข้อที่ ๑๓ นี่แหละ เลยจากนั้นไปก็ จีวรวรรค สิกขาบทที่ ๘, ๙, ๑๐ นี่แหละ มันคล้าย ๆ กัน ถัดจากนั้นไปก็สบาย แต่มันก็มีคล้าย ๆ กันอีกนะ โอ๊...ยาก แต่แล้วก็ไม่ผิดหวังดอก สำหรับผู้ตั้งใจนะ

เป็นบุญใหญ่นะ พระปั่นปาฏิโมกข์ ลูกปั่นปาฏิโมกข์ พ่อแม่ตกนรกพันขึ้นได้ นักปราชญ์โบราณท่านว่าอย่างนั้นนะ

นั่นแหละ ข้อสำคัญ ผมก็ขยันหมั่นเพียร บวชมาแล้วในศาสนาไม่มีกิจอื่นดอก มีกิจที่จะทรงจำพระพุทธวจนะ คำสอนของพระพุทธเจ้าไว้เท่านั้นแหละ เพื่อว่าเป็นนิสัยเป็นปัจจัย เราเป็นพระน้อยวันนี้ จะเป็นพระใหญ่ในวันหน้า เป็นครูเป็นอาจารย์เขาแล้วทำอย่างไร อาจารย์ก็ไม่ได้ ลูกศิษย์ก็ไม่ได้ ก็เป็นบ้าเท่านั้นแหละเว้ย !...พอถึงวันลงอุโบสถ ก็พากันแต่งของไปวัดอื่น พันวันอุโบสถก็กลับมาอีก นี่ !...มหาโจรใหญ่ หนีไปก็ไม่พ้นนะ

ทีนี้ อยู่มาก็สงสัยเว้ย !...อ้าว...แปลว่าอย่างใด สิกขาบทหนึ่งๆ นะ ถ้าลูกศิษย์มาถาม

"สิกขาบท ๑, ๒, ๓ ถึง ๒๐๐ นี่แปลว่าอย่างใด หลวงพ่อ ?"

หลวงพ่อก็ไม่รู้ ลูกศิษย์ก็ไม่รู้ ผลสุดท้ายก็เป็นโมฆะเท่านั้น เอ้าแปล ปีนั้น ๒๕๐๒ แปลไตรมาส ๓ เดือน ไม่นอนนะ เอา ๓ อิริยาบถเท่านั้น ทั้งวันคืน เดิน ยืน นั่ง เท่านั้นแหละ ตั้งใจแปลปาฏิโมกข์ด้วย เอาจนจบพอดีนะ กูไม่ตายดอกทีนี้ ไม่กลัวใครทั้งนั้นนะ ปั่นก็ได้ แปลก็ได้ ไปถามมหาบางองค์

"ท่านมหา ปั่นแปลได้ไหมปาฏิโมกข์ ?"

"ไม่ได้หรอกท่าน"

"อ้าว เป็นมหาอย่างไร ?"

"มหา ก็เรียนพอได้ชื่อเสียงเฉย ๆ ดอกท่าน หลวงพ่อได้ไหมเล่า ?"

"ได้ ปั่นก็ได้ แปลก็ได้"

"โอ้...ดีมาก สาธุการด้วยท่าน"

โอ้...มันยากนะ นั่นแหละ สิ่งทั้งปวงถ้าไม่ทำเอามันก็ไม่ได้ จะให้มันเกิดเองมีเองไม่ทั้งนั้น เหมือนกับทางโลกนั่นแหละ อยากได้อะไรก็ทำเอาทั้งนั้น มันจึงจะเกิดมีได้ ทางธรรมก็ฉันนั้น อยากได้สิ่งใด ก็ศึกษาเล่าเรียนประพฤติปฏิบัติเอา มันจึงได้ ถ้าให้มันเกิดเองมีเอง ไม่มีหรอกในโลกนี้ มีแต่ทำเอาทั้งนั้น

ผมเองเห็นว่า มันชั่วช้าลามกแล้ว ความรู้วิชาอะไรก็ไม่ทันเขา ก็ตั้งใจทำนั่นแหละ อ่านหนังสือก็ไม่ได้ เขียนก็ไม่เป็น ฉันข้าวแล้วก็เอาหนังสือเจ็ดตำนานไปหาเณร

"เณร...ครูบาเณร" เรียกครูบานะ

"ครูบา สอนให้แน้"

เขาก็บอกให้ ตัวนั้น ตัวนี้ว่าอย่างไร ก็จำเอา ผลสุดท้าย ก็พออ่านหนังสือได้นะ ท่องสวดมนต์ก็ได้ ทำอะไรก็ได้ นั่นแหละ ฝึกฝนเอาทั้งนั้น

อุปัชฌาย์ อาจารย์ท่านว่า ถ้าสิ่งใดไม่ได้ไม่มี ก็ต้องขวนขวายเอานะ อย่าเมินเฉย อย่าได้ประมาท ต่อไปจะได้เป็นใหญ่ บุญพาวาสนาส่งนะ จะได้เป็นครูเป็นอาจารย์ ถ้าความรู้วิชาไม่มีนั้นใช้ไม่ได้

นั่นแหละ บุญพาวาสนาส่ง ภพปางก่อนทำมาอย่างไร ไม่รู้ ถ้าที่มาดีแล้ว จะเจริญชาติภพไปในศาสนา ถ้าที่มาไม่ดีก็อับเฉาเท่านั้นแหละ

๑๑. พรรษาที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๐๓) : วัดป่าช้าบ้านหัวดง อ.เมือง จ.นครพนม

๑) หญิงเปรต

ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ หลวงปู่ตั้งใจจะจำพรรษาอยู่ถ้ำกลองเพลกับหลวงปู่ขาวต่อไป แต่แล้วท่าน **เจ้าคุณสารภาณ** (เจ้าคณะจังหวัดนครพนม) ขอพระกรรมฐาน ๓ องค์ พระเถระนะ ไปโปรดโยมบ้านโน้น เมืองนครพนม หลวงปู่ขาว ก็เลยจัดให้ **หลวงปู่** กับ **ท่านพระอาจารย์อ่ำ*** และ **ท่านอาจารย์เพียร**ไป

** ปัจจุบันเป็น พระครูสันติวรญาณ (หลวงปู่อ่ำ ธัมมกาโม) เจ้าอาวาสวัดป่าเขาน้อย อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร และเป็นพระอุปัชฌาย์*

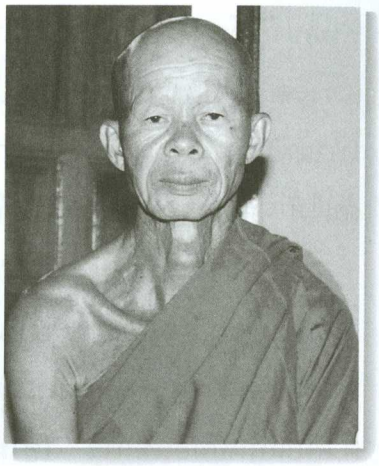

โอ๊ย!...เสียใจมากนะ ปีนั้น ตั้งใจว่าจะตั้งใจทำคุณงามความดี เอาให้รอดพ้นไปเสียในปีนั้น ก็เลยออกเดินทางไปอาจารย์เพียรท่านไปอยู่บ้านท่าควาย ส่วนผมกับอาจารย์อ่ำไปอยู่วัดป่าช้า บ้านหัวดง อ.เมือง จ.นครพนม

ที่นั้นเป็นป่าช้าเก่าแก่ตั้งแต่สมัยเริ่มตั้ง จ.นครพนม เมื่อไปอยู่แล้วก็ตั้งใจทำความเพียร เพราะเราจากครูบาอาจารย์มาแล้วจะประมาทไม่ได้ ในพรรษานั้นก็ตั้งใจไม่นอนตลอดไตรมาส ๓ เดือน ทำความเพียรอยู่ใน ๓ อิริยาบถเท่านั้น คือ เดิน ยืน นั่ง ทำอยู่อย่างนั้น ไม่ลดละ ไม่หวั่นไหวต่อชีวิตสังขาร เพราะหวั่นไหวแล้วก็ไม่ได้ตามใจหมายทั้งนั้น ทำคุณงามความดีให้เกิดมีขึ้นในตนเสียดีกว่า

วันหนึ่ง เดินจงกรมถึง ๓ ทุ่ม แล้วก็ยืน ยืนกำหนดลมหายใจเข้าว่า **พุท** ออกว่า **โธ** อยู่กับ **อานาปานสติกรรมฐาน** ไม่ลดละ ไม่นานจิตก็วางพุทโธ จิตก็รวมพับเกิดแสงสว่างกระจ่างแจ้งในท่ายืนนั้น ไม่นานก็มีกลิ่นเหม็นลอยมา กลิ่นอะไรหนอ เขาฝังศพไม่ลึกแล้วหมาไปคุ้ยกินหรือเปล่า หรือว่ากลิ่นอะไร

ไม่นานก็ปรากฏเป็นหญิงเปรต ๓ ตน ร่างกายใหญ่โต ตัดผมสั้นทรงดอกกระทุ่มเหมือนคนโบราณในภาคอีสาน ไม่มีผ้าปกปิดร่างกาย มายืนอยู่ตรงหน้าห่างประมาณ ๒ วา เท่านั้น มี

หนอนตัวดำ ๆ ใหญ่ ๆ ขนาดเท่านิ้วมือเจาะไชของลับเต็มไปหมด แทงงัด ๆ บิดซ้ายบิดขวาเจ็บปวด มีน้ำเน่าไหลโทรมกายโทรมขา โทรมก้นส่งกลิ่นเหม็น ไม่นานก็เอาของลับไปถูไถกับเครือไม้กิ่งไม้ต้นไม้ หนอนหลุดออกแล้วก็ไต่เข้าไปอีก

กำหนดถามไปว่า "ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ?"

เขาก็ตอบว่า "ท่านอาจารย์ ตั้งแต่เริ่มตั้งจังหวัดนครพนม พวกข้าพเจ้าทั้ง ๓ คนนี้เล่นชู้นอกใจผัวทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำให้ผัวคับแค้นอัดอั้นตันใจ ได้ไม่พอกินไม่อิ่มเป็นคนมักมาก ขี้โลภในกิเลสกาม นั่นแหละ พระเทศน์ให้ฟังว่า **กาเมสุมิจฉาจาร** นั้นไม่ให้ทำ เป็นบาปชั่วช้าลามกก็เฉย ไม่เชื่อฟัง เอาแต่สนุกสนานในการคบชู้สู่ชาย ไม่เลือกทั้งฆราวาสทั้งพระเอาหมดทั้งนั้น เมื่อตายแล้วจึงมาเกิดเป็นเปรตมีหนอนเจาะของลับอยู่ในป่าช้านี่แหละท่าน"

ถามว่าจะพ้นจากเวรกรรมได้เมื่อไหร่ ก็ไม่รู้ ทำอย่างไรจึงจะพ้นจากเวรกรรม ก็ไม่รู้อีก จึงได้กำหนดถามพระธรรมตัวเองว่า

"หญิงเปรต ๓ ตนนี้เป็นญาติของเราบ้างไหมหนอ ?"

พระธรรมพูดขึ้นมาที่ใจว่า "เป็น...เป็นญาติกันมาหลายภพหลายชาติแล้ว ครั้นเมื่อเราตกทุกข์ได้ยาก เขาก็ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัย ๔ เมื่อเขาตกทุกข์ได้ยากเราก็ช่วยเหลือสงเคราะห์ ต่างคนก็ต่างสงเคราะห์กันมาอย่างนี้ มาชาตินี้ภพนี้ต่างคนต่างทำกรรมไม่เหมือนกัน ต่างคนก็ต่างไปคนละภพ แต่กรรมเก่าที่เคยสงเคราะห์กันมา ก็ดลบันดาลให้มาจำพรรษาอยู่ที่นี่ ฉะนั้นจงช่วยเหลือสงเคราะห์เขาเสีย"

จากนั้น ก็พูดกับหญิงเปรตนั้นว่า

"โยมทั้ง ๓ กับอาตมา เคยเป็นญาติกันมาแต่ปางก่อนโน้น หลายภพหลายชาติแล้ว ต่างคนต่างทำกรรมไม่ดี มาชาตินี้ก็เปลี่ยนแปลงภพชาติเป็นอย่างนี้ แต่กรรมเก่าก็ส่งผลให้มาสงเคราะห์ อาตมาจะสงเคราะห์ให้เอาไหม ?"

"เอา...เมตตาสงเคราะห์บ้างเถิดท่าน เป็นเปรตทุกข์ยาก ทรมานมานานแสนนานตั้งแต่ครั้งเริ่มตั้ง จ.นครพนมแล้วละท่าน"

"เอ้า...นั่งลง เจ็บปวดก็ทนเอานะ เพราะตนเองทำไว้ ทำอย่างไรก็ให้ผลอย่างนั้น นั่นแหละ **อัตตะนา วะ กะตัง ปาปัง อัตตะนา สังกิลิสสะติ อัตตะนา อะกะตัง ปาปัง อัตตะนา วะ วิสุชฌะติ** ทำบาปเองย่อมเศร้าหมองเอง ไม่ทำบาปเองย่อมหมดจดเอง ความหมดจดและความเศร้าหมองเป็นของเฉพาะตน คนอื่นยังคนอื่นให้หมดจดและเศร้าหมองหาได้ไม่ ฉะนั้น บุญก็ดี บาปก็ดี ตนของตนเองหรอกเป็นผู้กระทำสะสมไว้ และให้ผลเป็นทุกข์แน่นอน"

เขาก็นั่งลง กราบไหว้ เสร็จแล้วก็ให้เขารับ **พระไตรสรณคมน์** และ ศีล ๕ ธรรมทั้งสองรวมกันเข้าแล้วได้ชื่อว่า **มนุสสธัมโม** จะได้ภพชาติกลับมาเป็นมนุษย์อีก

ต่อจากนั้นก็ให้เขาเดินจงกรมบูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญ ยืนภาวนาบูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญ **พระไตรสรณคมน์และศีล ๕ กับการเดินจงกรม นั่งภาวนา เป็นการบำเพ็ญบุญเพื่อล้างบาป** พวกท่านทำบาปใหญ่โตมโหฬาร แล้วใคร ๆ ก็ไม่ต้องการทั้งนั้น ฝนตกก็หนาว ลมพัดก็หนาว

แดดออกก็ร้อน เป็นทุกข์ยากลำบากแสนกันดารนานแล้ว นั่นแหละจะบอกให้ ชาวบ้านหัวดง เขาทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ เขาก็เป็นญาติของเราของท่านเหมือนกัน

พอรุ่งเช้าเสร็จจากการบิณฑบาตแล้ว ก็เล่าให้โยมฟังว่า

"เมื่อคืนได้พบหญิงเปรต ๓ ตนมาหา ไม่มีเสื้อผ้าใส่ มีแต่หนอนเจาะไชของลับ เจ็บปวดแสนทุกข์ยากทรมาน ดูแล้วน่าสังเวชสลดใจ พวกเขาเหล่านั้นก็เคยเป็นญาติพี่น้องกับพวกท่านมา ฉะนั้นจงทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้เขาเสีย"

ชาวบ้านเขาทำบุญอุทิศส่วนบุญไปให้แล้ว เปรตเหล่านั้นก็มารับส่วนบุญ พอถึงวันพระ ๘ ค่ำ ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ก็ให้เขามารับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๘ ตามอย่างมนุษย์

นั่นแหละเทศน์แนะนำพร่ำสอนเขาอยู่อย่างนั้น กรรมชั่วช้าลามกใครเล่าทำให้ เราเองหรอกเป็นผู้มักมากมักใหญ่ใฝ่สูง ไม่ยอมทำความดี ทำแต่ความชั่วใส่ตัวอยู่เป็นนิจ นี่แหละทำลงไปแล้วก็ให้ผลเป็นทุกข์อย่างนี้

ต่อจากนั้น บางคืนสงบสงัดก็ได้ยินเสียงร้องไห้อยู่กลางป่าช้า (บางทีกลางวันสงบสงัดก็ได้ยิน)

"โอ๊ย!...เจ็บเหลือเกิน เจ็บเด๊...ปวดเด๊...พ่อเอ๊ย...แม่เอ๊ย...เมื่อไหร่หนอจะพ้นจากกรรมเวร"

ได้ยินแล้วก็น่าสงสาร น่าสังเวชสลดใจ

เวลาล่วงเลยไปถึงเดือนตุลาคม ขึ้น ๑๐ ค่ำ ไปยืนภาวนาอยู่กลางป่าช้า ไม่นานจิตก็สงบ เห็นหญิงเปรต ๓ ตนนั้นมาหา ใส่เสื้อผ้าและมีผ้าเฉลียงบ่าเรียบร้อยดี เข้ามากราบแล้วพูดว่า

"ท่านอาจารย์ พวกดิฉันพ้นบาปกรรมจากกำเนิดเป็นเปรตแล้ว เพราะว่าท่านมาโปรด หนอนเจาะของลับนั้นตายหมดแล้ว เพราะอำนาจของพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ สังหารล้างบาปเคราะห์เข็ญเวรร้ายได้หมด และอำนาจที่ไปอนุโมทนากุศลกับญาติทั้งหลายที่อุทิศให้ และท่านอาจารย์อุทิศให้ นั่นแหละ ก็พ้นทุกข์จากกำเนิดเป็นเปรตได้ รวมทั้งที่พวกข้าพเจ้าทั้งหลายได้น้อมเอาพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ ไหว้พระสวดมนต์ ภาวนาเดินจงกรมอย่างที่ท่านสอนนั่นแหละ บาปทั้งหลายก็หมดไปสิ้นไป ไม่เหลือเศษอยู่ได้ เมื่อก่อนนี้ก็มีพระมาจำพรรษาอยู่ที่นี่เป็นร้อยๆ ก็ไม่มีใครโปรดได้ ไปหาแล้วก็เฉย ผลสุดท้ายเขย่าต้นไม้ถาม ก็วิ่งหนีขึ้นกุฏิไปเลย บางทีก็หันกลับมาด่าว่าและขว้างปาใส่อีก แต่สำหรับท่านอาจารย์ มาหาแล้วก็คุยกันรู้เรื่องและโปรดสงเคราะห์ช่วยเหลือได้ ต่อแต่นี้ไป พวกดิฉันทั้ง ๓ จะขอลาไปเกิดยังเมืองมนุษย์"

อาตมาจึงว่า "พวกพระเหล่านั้นเขาไม่ใช่ญาติของโยมและก็ไม่เคยมีอุปการคุณต่อกันมา อีกทั้งจิตของเขาก็ไม่สงบลงสู่ภพเดียวกันมันก็ไม่เห็นกันหรอก แต่อาตมากับพวกท่านเป็นญาติกันมาหลายภพหลายชาติแล้ว กรรมเก่าจึงบันดาลให้มาโปรดนะ และถ้าจะไปเกิดยังเมืองมนุษย์ก็ขอให้ไปเกิดที่ จ.สกลนครโน่น เพราะมีพระกรรมฐานมาก มี **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่กงมา จิรปุญโญ** และอีกหลายองค์ หรือไม่ก็ไปที่ จ.อุดรธานี ก็มีพระกรรมฐานมากเช่นกัน ขอให้ภาวนาพุทโธ ธัมโม สังโฆ ไปนะ อย่าได้ประมาท อำนาจของพุทโธ ธัมโม สังโฆ จะพาไปเกิดในตระกูลของนักปราชญ์ จะได้แนะนำพร่ำสอนแต่ในทางที่ดี ไปเกิด

เป็นมนุษย์แล้วขอให้เข็ดหลาบและจดจำผลของความชั่วช้าลามกที่ทำให้มาเกิดเป็นเปรตนี้ไว้ให้ดี อย่าดื้ออย่าด้านอย่าล่วงประเวณีเล่นชู้นอกใจผัวอีกนะ”

เขาก็ว่า “เข็ดแล้วกลัวแล้วจะไม่ทำอีกต่อไป” จากนั้นก็กราบลาแล้วออกเดินทางไป

นั่นแหละ ในพระไตรปิฎก ใน **มหาวิบากสูตร** และ **พระมาลัยสูตร** ก็ว่าไว้อย่างนั้นว่า

หญิงก็ดี ชายก็ดี นอกใจสามีภรรยา ตายแล้วไปตก **มหาตาปนะนรก** ถูกนายยมบาลต้มด้วยน้ำร้อน สังหารด้วยหอกด้ามกล้าพร้าด้ามคมแสนปี พ้นจากนั้นเวรกรรมยังไม่สิ้นมาตก **คูถนรก** จมในหลุมมูตรหลุมคูถท่วมศีรษะ มีหนอนเจาะไชอยู่อย่างนั้นเป็นแสน ๆ ปี พ้นจากนั้นมาตก **สิมพลีนรก** ถูกนายยมบาลบังคับให้ปีนต้นงิ้วสูงใหญ่มีหนามยาว สัตว์นรกขึ้นไปแล้วก็ถูกหนามงิ้วทิ่มแทงเป็นบาดแผลตามหน้าตามเนื้อตัวและแขนขาเป็นทุกขเวทนาสาหัส พอขึ้นไปถึงยอดก็ถูกแร้งกาปากเหล็กจิกหน้าตาตกลงมาถูกหมาขย้ำฉีกเนื้อกินเป็นอาหาร เหลือจากนั้นหนอนก็เจาะไชกินเป็นอาหาร

พ้นจากนั้นเวรกรรมยังไม่สิ้น ไปเกิดเป็นเปรต ผู้หญิงไปเกิดเป็นเปรตของลับใหญ่เต็มหว่างขา มีไฟไหม้เดินไปไหนมาไหนก็ลำบาก ผู้ชายก็ไปเกิดเป็นเปรตมีของลับใหญ่ มีไฟนรกเผาไหม้อยู่ปลายของลับนั้น เดินไปไหนมาไหนก็ลำบากทุกข์ยากแสนเข็ญ นั่นแหละบาปกรรมเวรเป็นอย่างนั้น ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย เป็นอยู่อย่างนั้นถึง ๕๐๐ ชาติ

พ้นจากนั้น ไปเกิดเป็นสุนัขทั้งตัวผู้ตัวเมียเป็นกามโรค เป็นทุกข์จนตาย ตายแล้วเกิดอีกเป็นอยู่อย่างนั้นอีก ๕๐๐ ชาติ

พ้นจากนั้นมาเกิดเป็นมนุษย์ ก็หน้าด้านเสพกามไม่เลือก เป็นกามโรคตายแล้วตายเล่าอีก ๕๐๐ ชาติ

พ้นจากนั้นมาเกิดเป็นมนุษย์ธรรมดา ก็ทุกข์ยากลำบาก นอกใจผัวนอกใจเมียเป็นทุกข์อยู่อย่างนั้นอีก ๕๐๐ ชาติ

นี่แหละ โทษกรรมของกามคุณทั้งหลาย

๒) เปรตเลี้ยงควาย

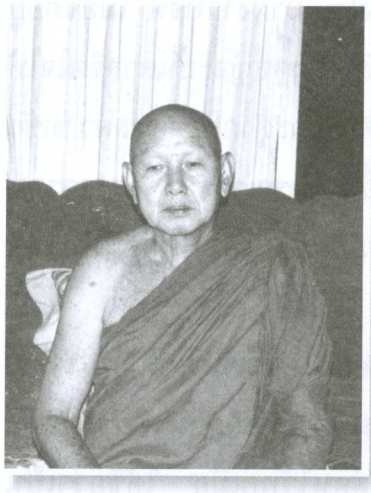

พอออกพรรษาแล้วก็ออกเดินทางไป จ.สกลนคร ขึ้นถ้ำขาม แล้วก็ไปภูเหล็ก จากนั้นก็ไปหนองคาย ต่างคนต่างไปแล้ว กับพระอาจารย์อ่ำ แยกทางกันแล้ว

จากนั้น ก็พบกับ**พระอาจารย์บุญพิน*** พระจ่อย แล้วก็พากันไปวิเวกขึ้นถ้ำขามแล้วก็ลง จากนั้นมาวิเวกที่บ้านดงเชียงเครือ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร ซึ่งเป็นบ้านพระอาจารย์บุญพิน

** ปัจจุบันเป็นพระครูสุวิมลบุญญากร (หลวงปู่บุญพิน กตปุญโญ) เจ้าอาวาสวัดผาเทพนิมิต บ้านดงสว่าง อ.นิคมน้ำอูน จ.สกลนคร และเป็นพระอุปัชฌาย์*

ไปนั่งภาวนาอยู่ในป่าช้า คืนนั้นราว ๕ ทุ่ม จิตสงบ มีฝูงเทพบุตรเทพยดาจำนวนมาก มาจากสถานที่ต่างๆ มาขอรับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ เสร็จแล้วก็เทศน์อบรมว่า

"โย จะ ปุคคะโล บุคคลทั้งหลายเมื่อมาเกิดในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์นาคครุฑอินทร์พรหมก็ดี จงมาชำระตนเอาสิ่งที่มัวหมองออกจากดวงจิต คือ กิเลส โลภ โกรธ หลง นั้นอย่าให้ฉาบทาจิตจะทำให้เป็นทุกข์เร่าร้อนอาทรใจ เป็นที่หลั่งไหลมาแห่งบาปทั้งหลายทั้งปวง เป็นช่องทางให้บาปเกิดขึ้น แล้วฉาบทาจิตใจให้ทำความชั่วช้าลามกด้วยกาย วาจา ใจ นั่นแหละ จงยึดมั่นถือมั่นปราชญ์ทั้ง ๓ คือ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** มาฝังไว้ที่จิต เมื่อจิตอยู่กับปราชญ์สัมพันธมิตรกันแนบชิดดีแล้ว ปราชญ์จะบันดาลจิตใจให้มี **หิริ** ความละอายแก่ใจ **โอตตัปปะ** ความสะดุ้งกลัวต่อผลความชั่ว **เมตตาธรรม** เมตตาตนและบุคคลผู้อื่น **กรุณาธรรม** สงสารตนและบุคคลอื่น **มุทิตาธรรม** พลอยยินดีในเมื่อบุคคลผู้อื่นได้ดี **อุเบกขาธรรม** วางเฉย"

"สุกกัง ธัมมัง ภาเวถะ ปัณฑิโต บัณฑิตชาตินักปราชญ์ผู้มีธรรมอันขาวฝังที่ใจแล้ว จะมีแต่ธรรมอันขาวเกิดขึ้น คือ บุญกุศลล้วน ๆ ได้ชื่อว่าเป็นผู้สะสมบุญกุศลใส่ตนไว้ทุกเมื่อ ได้ชื่อว่าเป็นผู้เจริญธรรมตัดกระแสวัฏฏทุกข์ให้ออกจากดวงจิตได้ ตัดกระแสทางไปอบาย ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ขอให้ตั้งใจรักษาไว้ให้ดี"

เสร็จแล้วเขาก็ลากลับไป เมื่อเทพบุตรเทพยดาทั้งหลายกลับไปหมดแล้ว ยังเหลือเปรตตกค้างอยู่ตนหนึ่ง ยืนสะพาย

ถุงย่าม ใบหนึ่ง มีผ้าแพรผืนหนึ่งเคียนเอว มีมีดเล่มหนึ่ง กับเชือกเก่าคร่ำคร่า ท่าทางเหมือนคนเลี้ยงควาย จึงถามว่า

"ทำไมไม่กลับบ้านกับเขา ?"

เขาก็บอกว่า "จะไปเลี้ยงควาย"

ไม่นานเปรตตนนั้น ก็ล้วงมือลงไปในย่ามเอาห่อข้าวขึ้นมา พอเปิดออกเห็นมีราขึ้นเต็มห่อข้าวนั้น ถามว่า

"ทำไมข้าวถึงขึ้นรา ?"

เขาก็ตอบว่า "ของตัวมีอย่างไรก็กินอย่างนั้น"

เห็นเช่นนั้นแล้วก็สลดใจ นั่นแหละ ไม่ทำสิ่งใดไว้ ก็ไม่มีอย่างนั้น พอรุ่งเช้าไปบิณฑบาต จึงได้ถามโยมว่า

"โยม...เมื่อคืนนี้ อาตมานั่งภาวนาอยู่มีฝูงเทวดาทั้งหลายมาขอรับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ และฟังธรรมะเสร็จแล้วก็กลับไป แต่มีเปรตตนหนึ่ง เป็นคนเลี้ยงควาย รูปร่างไม่สูงไม่ต่ำพอดี ๆ ถือมีดเล่มหนึ่งถุงย่ามใบหนึ่ง เสื้อผ้าเก่า ๆ ขาด ๆ โยมเคยรู้จักไหม ?"

"อ๋อ...เขาคือ นายหล้า เมื่อครั้งเป็นมนุษย์นั้น วัดไม่เข้า พระเจ้าไม่นบ (ไหว้) ทาน ศีล ภาวนา ไม่มี นักปราชญ์ป่าวร้องเชิญชวนว่า ท่านเอ๊ย...เราจะได้ประสบพบปะเนื้อนาบุญของโลก คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ละกัปแต่ละกัลป์นั้นก็เป็นของยาก เมื่อเราได้มาประสบพบปะแล้วก็เป็นลาภอย่างยิ่ง อย่าเพิ่งติดกิจธุระการงานใดเลย เพราะติดแล้วตายแล้วก็ไม่ได้อะไรหรอก มาบำเพ็ญ ทาน ศีล ภาวนา ตามพระสงฆ์องค์เจ้ากันเถิด นั่นแหละเขาก็ไม่ยินดี อยู่กันสองคนกับน้องสาว เลี้ยงวัวเลี้ยงควายไปตามประสา พอตายแล้ววัวควายก็ตกเป็นของคนอื่นไปหมดเสียสิ้น"

“นั่นแหละ โยม...เดี๋ยวนี้เขาเป็นเปรตแล้ว ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้เขาเสีย”

ทำบุญอุทิศให้เขาอยู่อย่างนั้น ๒๘ วัน พอถึงวันที่ ๒๘ นั่งภาวนาจิตสงบแล้วก็พูดกับเทวดาว่า “มาเด้อ... วันนี้ เพราะพรุ่งนี้จะไปภูเหล็กแล้ว” นั่นแหละ เขาก็มารับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ จากนั้น ก็เทศน์ให้ฟัง เสร็จแล้วก็กำหนดถามว่า

“โยม...นายหล้า เขาพ้นจากกำเนิดเป็นเปรตหรือยัง และเขาได้รับส่วนบุญบ้างไหม ?”

“ไม่ได้รับหรอกท่าน”

“เพราะเหตุใดจึงไม่ได้รับ ?”

“เพราะใจของเขานั้นปิดหมด”

“อะไรปิด ?”

“กิเลสวัฏฏ์ - กรรมวัฏฏ์ - วิปากวัฏฏ์ นั่นแหละคือกระแสของวัฏฏสงสารปิดบังดวงจิตไว้ ดวงจิตนั้นมืดมิดไม่มีสติปัญญานั่นแหละ เพราะไม่ได้สะสมไว้ซึ่ง พุทโธ ธัมโม สังโฆ ทาน ศีล ภาวนา ตั้งแต่ชาติที่เป็นมนุษย์ ฉะนั้น ถึงจะอุทิศส่วนบุญให้ก็ไม่เข้า เปรียบเหมือนกับหม้อที่คว่ำอยู่ เราเทน้ำลงไปมันก็ไม่เข้า น้ำมันก็ไหลผ่านไป อันนี้ฉันใด ใจที่ไม่มีแร่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ฝังที่ใจ และศีลธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าก็ไม่มีในหัวใจ มีแต่ความโลภ โกรธ หลง และความชั่วช้าครอบงำจิตใจ มีกระแสของอบายอยู่เต็มหัวใจ ฉะนั้น อุทิศให้เท่าไหร่เขาก็ไม่รับ เปรียบเสมือนกับวิทยุที่เครื่องมันเสียแล้ว ถึงเขาจะปล่อยคลื่นเสียงมาจากอุดรธานี ขอนแก่น หรือ กรุงเทพฯ มันก็ไม่เข้า

เพราะเครื่องมันเสียแล้ว อันนี้ฉันใด ใจของบุคคลและสัตว์เมื่อเสียแล้วก็เป็นอย่างนั้น”

นั่นแหละ วัดไม่เข้า พระเจ้าไม่นบ (ไหว้) ทาน ศีล ภาวนา พุทโธ ธัมโม สังโฆ ไม่มี ได้ชื่อว่าทำตนเป็นเปรตแน่นอน ไม่ต้องสงสัยหรอก อย่าถือว่ามีลาภยศสรรเสริญสุขน้อยใหญ่ ถึงจะเป็นผู้นำของชาติก็ตาม ประมุขของชาติก็ตามทีทั้งทางโลกและทางธรรม เมื่อไม่มีพระไตรสรณคมน์ ศีล ๕ ศีล ๘ และศีลธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วละก็ ผิดหวังทั้งนั้นแหละ ท่านเอ๊ย... เมื่อตายลงก็ไปเป็นเปรตในวัฏฏสงสารแสนทุกข์ยากลำบาก ไม่มีวันที่จะพ้นทุกข์ไปได้แน่นอน นั่นแหละ อย่าเพิ่งสงสัยเสียเลย เห็นอย่างนั้นแล้วก็สิ้นสงสัย

ทุกวันนี้ก็ยังเป็นเปรตอยู่นะ ถามพระอาจารย์บุญพินแล้วท่านก็ว่ายังเป็นเปรตอยู่ ห่วงหน้าพะวงหลัง ได้ยินเสียงนกร้องก็วิ่งหน้าวิ่งหลังเป็นบ้าอย่างนั้น นั่นแหละ นิสัยเคยเป็นมาอย่างไรก็เป็นอยู่อย่างนั้น

๑๒. พรรษาที่ ๑๒ - ๑๕ (พ.ศ.๒๕๐๔-๒๕๐๗) วัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

ในช่วงที่หลวงปู่จำพรรษาที่ถ้ำกลองเพล ในฤดูแล้งนอกพรรษาหลวงปู่ก็ยังคงออกเที่ยววิเวกไปตามสถานที่ต่าง ๆ บางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่สามารถระบุปี พ.ศ.ได้ ดังนั้นการลำดับเรื่อง (ก่อน-หลัง) อาจคลาดเคลื่อนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงไปบ้าง

๑) จิตเสื่อมเพราะทำกุฏิ

หลวงปู่เล่าว่า สมัยขึ้นถ้ำกลองเพลใหม่ ๆ กุฏิที่อยู่มันก็ไม่มีใครทำให้ ต้องทำเอง ผมทำเองนะ เอาไม้ ๔ ลำเท่าขานี่ ยาวชั่วระยะพอนอนได้ ไปวางบนพลาญหิน ตีตะปูทับ แล้วเอาฟากไม้ไผ่ปู แล้วก็เอาเสายาวแค่วานี่แหละ ตีตอกขึ้นไป ทำเองนะ มุงด้วยหญ้าแอ้มด้วยฝาแขบตอง ปูด้วยฟากนั่นแหละ พอคลานเข้า คลานออก อาศัยกันแดดลมฝนเท่านั้น มีห้องเดียว ยืนไม่ได้ มีแต่นั่ง

ทีนี้ฝนมันก็รั่ว แต่ก็พออยู่ได้ ก็เลยคิดปรุงแต่งหาสัมภาระมาปรุงแต่งขึ้น พอทำให้เสร็จเท่านั้น เจริญสมถวิปัสสนาจิตแห้งแล้ง สมาธิไม่เกิดเลย เงียบสนิท เป็นเพราะอะไรหนอ

เป็นเพราะเรานั้น ทำไม่จริง ธรรมเกิดขึ้นแล้ว ไม่รักษาเอาเห็นว่าที่อยู่ ที่นอน ที่อาศัยนั้น เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ ทีนี้ก็ไม่รักษา (ธรรม) ไว้ เหมือนพี่น้องมาเยี่ยมมายามแล้วไม่ต้อนรับเขาก็ไม่มาอีก อันนี้ฉันใด **สมาธิธรรม** ก็ฉันนั้น เกิดขึ้นแล้วไม่รักษาไว้ ไปทำงานสิ่งอื่น มันก็ดับเสียแล้ว เพราะกระทบของแข็ง

นั่นแหละ ธรรมเป็นของละเอียด ต้องมีอารมณ์เดียว ไม่มีสอง ถ้ามี ๒ แล้วผิดหวังทั้งนั้น ไม่เป็นไป

นั่นแหละ เห็นโทษของการเจริญธรรมไม่ละเอียด ไม่สม่ำเสมอ คิดอยากทำอย่างโน้น คิดอยากทำอย่างนี้ เข้ามาทำลายมันก็เลยดับ

ต่อแต่นั้น ก็ตั้งสัตย์ ทำความเพียรเร่งรัดต่อไปอีก ไม่เลิกละ ๓, ๔, ๕ วัน ข้าวไม่กิน กินแต่น้ำ ไม่นอน เดิน ยืน นั่ง วันที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๗ จิตรวม รวมลงสู่ **ขณิกธรรม** อยู่พอสมควรแล้ว กำหนดถาม

"ทำไมหนอ...สมาธิธรรมจึงดับ จึงไม่ต่อเนื่อง เหมือนลูกโซ่" พูดขึ้นมาว่า "โอ๋...เพราะไปก่อสร้างกุฏิสถานที่อยู่นั้น ของเดิมก็พออยู่พออาศัยไปได้ แต่มาห่วงใยอาลัยของไม่มีแก่นสาร ของภายนอก นั่นแหละ ไม่รักษาธรรมไว้ ให้ของแข็งมากระทบ มันก็เลยไม่เป็นไป ก็เลยดับ"

นั่นแหละ ห่วงใยแต่คนอื่น ตัวเองไม่ห่วงใย

คนอื่นได้แก่ใคร ?

ได้แก่สังขารร่างกายนี้แหละ อื่นเพราะมันแก่ เจ็บ ตาย สร้างบ้านสร้างเรือนให้อยู่ สนุกสนาน ทำไร่ ทำนา ค้าขาย เป็นเจ้าเป็นนาย หามาถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูเสื่อ ไอ้เจ้าคนอื่นนี่ มันก็อื่นอยู่เสมอ ทั้งวันคืน ไม่ยินดีกับใครทั้งนั้น ว่าเราเป็นผู้สงเคราะห์ ไม่ดอก มีแต่คอยเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ เพราะแปรสภาพเปลี่ยนแปลงอย่างนั้น นี่แหละจะให้สักปานใดก็อื่นอยู่เสมอ

ส่วนอาหารของตนนั้น คือ เร่งรัดทำความเพียรได้แล้ว อดนอนผ่อนอาหารทำงานประเภทเดียว ไม่เลิกละ เมื่อ**ขณิกสมาธิ-ธรรม** เกิดขึ้น นั่นคือตัวบุญกุศลเกิดขึ้น นั่นแหละเป็นอาหารของตนแท้ จงรักษาไว้

อย่าเพิ่งไปหยิบโน่นฉวยนี่ คิดอยากทำอย่างโน้น อยากทำอย่างนี้ ไม่ใช่ทาง พระพุทธเจ้าไม่สอน

ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ขาวท่านก็ไม่สอน สอนให้ทำแต่ความเพียรอย่างเดียว นั่นแหละ มันจึงจะเป็นไป

นี่แหละ เห็นโทษแห่งการทำความเพียรไม่สม่ำเสมอ ทำไม่จริง นั่นแหละอยากทำโน่น อยากทำนี่ ถึงว่าจิตไม่เป็นสมาธิ

ก็ไม่เป็นเสียเลย อยู่ไปก็แห้ง ๆ แล้งลมไปอย่างนั้น เป็นโมฆะในการบวช เพราะทำไม่จริง หาแต่ของปลอมภายนอกเสมอ ยากที่จะเป็นไปนะ

นี่มันผ่านมาแล้วของเหล่านี้ และทั้งได้อยู่กับครูบาอาจารย์ผู้ดี **หลวงปู่ขาว อนาลโย** ท่านเป็นพระอรหันต์ ผู้ดีเลิศประเสริฐสุด และท่านเป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ของ **หลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ**

ข้าพเจ้าเองก็ถามท่านว่า "หลวงปู่มั่น ทำอย่างไร ?"

"โอ๋...ท่านเน้นหนักแน่นตั้งแต่การทำความเพียรเท่านั้น กุฏิที่สร้างอยู่ห้องเดียวเท่านั้น ปูด้วยฟาก แอ้มด้วยฝาแขบตอง มุงหญ้าพออยู่ฤดูฝนเท่านั้น ท่านเห็นว่าที่อยู่ไม่สำคัญอะไร สำคัญแต่การกระทำความเพียรเท่านั้น"

นั่นแหละ การทำความเพียรต้อง ๑ ไม่มี ๒ มันจึงจะเป็นไป ได้ศึกษาเห็นมาอย่างนี้แล้ว ก็ดีเลิศประเสริฐสุด

๒) เห็นของดีสมาธิหาย

สมัยหนึ่ง ไปเทศน์พระเวสสันดร ที่บ้านป่าหญ้าคา ๑๐ เดือน ๓ ในภาคอีสานอากาศหนาว เทศน์แล้วกลับเดินผ่านบ้านป่าหญ้าคามากับเด็กวัดคนหนึ่ง มาเห็นหญิงสาวคนหนึ่ง โอ๊...กำลังงามนะ... ชอบอีก...

"เอ้า !... มึงไปมึงตาย บักบ้ามึงจะไปกินขี้เขาหรือ ? นั่นแหละ หนังห่อขี้"

พอจวนจะพ้นบ้านออกมา จะเป็นสาวแก่หรือแม่ลูกอ่อน นั่งผิงไฟอยู่ข้างทาง เปิดผ้าเห็นกกขาขาวใหญ่ ขาวเหลืองนะ นั่นแหละ เห็นของดีเขา พอเห็นเท่านั้นแหละ

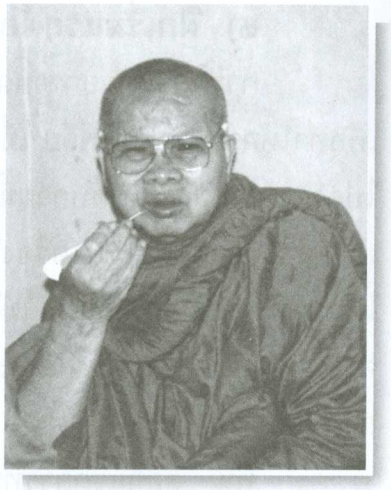

ปึ๊บ!... ทีเดียวนะ ไฟไหม้ปึ๊บเลยนะ ตายกูตาย...แหม... คุณงามความดีที่ทำมาถูกไฟราคะไหม้ปึ๊บเดียวเลย กำหนดไว้ก็ไม่ฟัง

พอมาถึงวัดก็กราบไหว้หลวงปู่ขาว “สมาธิธรรม หายแล้ว หลวงปู่ มาเห็น ผู้หญิงนั่งผิงไฟอยู่ เห็นแล้วก็หายปึ๊บเลย จะทำอย่างไร ?”

“เออ...มันหายไปไหนเล่า? เอ้า...ไปทำความเพียรเอาคืนมา” หลวงปู่ขาวว่านะ

“ต่อแต่นี้ ในคืนวันนี้ไปถึง ๓ วัน ๓ คืน ผมจะไม่กินข้าว กินแต่น้ำ และผมจะแยกไปอยู่ถ้ำบิ้งคนเดียว กิจวัตรอะไรผมก็ไม่ทำ ผมจะไม่กินข้าว จะไม่นอน เดิน ยืน นั่ง ใน ๓ วัน ๓ คืน จะเอาสมาธิธรรมคืนมาอีก”

“เออเอาเลย...” หลวงปู่ว่า

ก็เร่งทำความเพียรอยู่อย่างนั้น เดิน ยืน นั่ง พอถึงคืนที่ ๓ เดินจงกรมจนถึง ๕ ทุ่ม เสร็จแล้วเข้าที่ ไหว้พระย่อ ๆ เสร็จแล้วเข้าที่ ในคืนนี้จะไม่เคลื่อนที่ พอเข้าที่พับ จิตก็รวมเลย ลงถึงขั้น **อุปจาระ** แสงสว่างเกิดขึ้น กำหนดธาตุขันธ์อะไรมันก็สว่างไสวดี จิตกลับสู่สภาพเดิม สมาธิกลับคืนมาได้

นั่นแหละ ต้องทำความเพียรอย่างนั้นนะ จึงจะเป็นเครื่องแก้ไฟราคะได้

๓) ฝึกเริ่มแรกต้องผ่อนสั้นผ่อนยาว

การฝึกจิตด้วยการอดนอนผ่อนอาหารนั้น หลวงปู่บอกว่าเพื่อทำให้กายนั้นอ่อนเพลีย เมื่อกายอ่อนเพลีย จิตใจมันก็อ่อนเพลียไปตามกาย เพราะจิตกับกายนั้น สัมปยุตต์อยู่ด้วยกัน จิตอาศัยกายเป็นเครื่องอาศัย เป็นเครื่องใช้ให้ทำงาน มันก็ต้องทรมานกายให้กายนี้ทุพพลภาพอ่อนลง ไม่ให้มีกำลังกล้าแข็งหนุนจิตให้เกิดราคะความกำหนัดกระสันต์นั่นแหละ มันจึงจะเป็นไป เพราะอาหารของกาย คือ นอนกับกิน

ทีนี้ ตอนแรกการทรมาน ก็ต้องผ่อนสั้นผ่อนยาวไปเสียก่อนเพื่อว่าจะอบรมกายให้เข้าสู่ความสงบของการทรมานนั้นกับจิต

ทีนี้ ผมเอง ทำตอนแรก เอาตั้งแต่วันพระน้อยกับวันพระใหญ่ ทั้งกลางวันและกลางคืนเท่านั้น ต่อมาก็พิจารณากำลังของกายว่า พอจะต้านทานอารมณ์ได้ ก็ขยับขึ้นไปอีกเป็น ๗ วัน ๗ คืน เดิน ยืน นั่ง

ในระยะ ๗ วัน ๗ คืน นั้น การที่จะอดนอนนั้น มันก็ต้องผ่อนอาหาร ถ้าให้อาหารของกายอิ่มหนำสำราญ อาหารก็ทับธาตุ เมื่ออาหารทับธาตุ ธาตุก็เลยง่วงเหงาหาวนอน สู้ถีนมิทธะไม่ได้ เห็นไหมหมู หมูคือสุกรนั้น เขาให้อาหารกินอิ่มหนำสำราญแล้วมันก็นอนเท่านั้น นอนแล้วก็อ้วนพีไม่มีประโยชน์อะไร นั่นมันเรื่องของหมู

ในระยะ ๗ วัน ๗ คืน ผมเองก็ทำไปตามธาตุขันธ์ พิจารณาเสียก่อนว่าจะเอาอย่างหนักได้ไหม ก็ทดลองดู ๓ วัน ๓ คืนแรก ไม่นอน ไม่กิน ต่อมา ๔ วัน ๔ คืน ข้างปลายนี้กิน ๒ วัน กินก็

กินน้อย ข้าวเหนียวนะ ปั้นไว้เท่าหัวแม่มือเท่านั้น ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ เอาละจะปั้นคำใหญ่ไม่ได้นะ มันขี้โลภ ปั้นหนึ่งมันเต็มกำยัดเข้าปาก ไม่ได้นั้น ใช้ไม่ได้ เห็นหมู่เพื่อนกันทำอย่างนั้น กิน ๕ ปั้น ก็ปั้นบักใหญ่เต็มที่เลย นั่นแหละ มันเกินไปเสียแล้ว สักแต่ว่าทำแล้วก็ไม่เป็นไป

๔) ทรมานจิตจนน้ำตาร่วง

นั่นแหละ ก็ปั้นไว้ ๕ คำ เท่าหัวแม่มือแล้วก็เอาน้ำแกงน้ำพริก หยดลงไปพอให้มันกลืนลงเท่านั้น (ผักหมี่สี่ใบไม่เอานะ เนื้อ ปลา ก็ไม่เอา) เมื่อคลุกเข้ากันแล้วก็เอามือหยิบเข้าปากเลย หมดแล้วก็เอาน้ำล้าง น้ำล้างนั้นก็เทออกจากบาตรลงใส่แก้ว กินหมดทั้งน้ำล้างบาตรนั้น

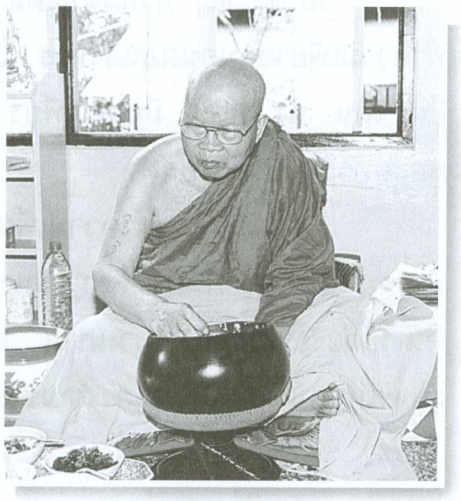

บางครั้งจนน้ำตาไหล เพราะเหตุใด เพราะกายกับจิตนั้นมันสังเวชสลดใจ เพราะการประพฤติปฏิบัติทรมาน แต่ก่อนเรานั้นอยู่เป็นฆราวาสวิสัย สนุกกิน สนุกนอน แต่แล้ว มาบวชทำความเพียร อดนอน ผ่อนอาหาร บังคับกายกับจิต กินน้อย นอนน้อย

เจ้าจิตนั้นมันสังเวช มันเผลอไป มันหลง หลงรักคนอื่น คืออร่างกายนี้นั่นแหละ มันก็เผลอไปจนน้ำตาไหล เราเกิดมาอยู่

กับพ่อแม่ก็ถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูปกให้อยู่กินไม่อด ไม่อยาก ไม่ยาก ไม่จน แต่แล้วมาบวชนี่ ทำไมหนอ ครูบาอาจารย์พาทรมานถึงขนาดนี้

นั่นแหละ ผู้รู้เกิดขึ้นมาอีก โอ้...เราอยากได้ดีหรืออยากได้ชั่ว จึงเป็นบ้า ครูบาอาจารย์ท่านทั้งหลาย ท่านประกาศให้ทราบแล้วนั้น ท่านก็คงจะได้ดีแล้ว แม้เรานึกคิดทางใจ ท่านก็รู้ เราประพฤติผิดท่านก็รู้ เราทำอย่างไร ท่านก็รู้ นั่นแหละ เหตุที่ท่านจะรู้ได้นั้น ก็เพราะท่านประพฤติปฏิบัติมาอย่างนี้

นักปราชญ์ ท่านผู้ดีทั้งหลายนั้น ท่านเป็นผู้ทวนกระแสน้ำ ทำความเพียรอดนอนผ่อนอาหาร ไม่เลิกละ ไม่ปล่อยวางทั้งวันคืน ยืน เดิน นั่ง นอน มีความเพียร เผากิเลสอยู่เป็นนิจ ไม่เลิกละ ผลสุดท้ายท่านก็ได้เป็นผู้ดี

นี่แหละ การทำความเพียรต้องทวนกระแสน้ำ เรื่องกายมันเคยนอนมาก กินมาก สนุกสนาน ใจมันก็พลอยไปตามกายนั้น ทีนี้เราต้องอาศัยการทรมานกาย อดนอนผ่อนอาหารมันจึงเป็นไป ถ้าจะให้นอนสนุก กินสนุก ตามชอบพอใจ ก็ยากนะที่จะเป็นไป

๕) กิเลสกล่อม

ฉะนั้น จึงต้องทำความเพียรกลั่นกรองกิเลสเผากิเลสให้เร่าร้อน อยู่ทั้งวันคืน เผากายนี่แหละ เผากายให้ย่อยยับอ่อนเพลีย กิเลสมันก็อ่อนเพลียไปตามธาตุขันธ์เหมือนกัน กิเลสกับใจกับกายมันสัมพันธมิตรกันมาแต่วันเกิดมาทุกภพทุกชาติ แต่แล้วมันก็เอาเปรียบเอารัดเอาแพ้เอาชนะเราอยู่อย่างนั้น ทีนี้เราต้องฝืนเสมอ

บางทีก็พูดขึ้นมาว่า “ทำความเพียร มันทุกข์ยากลำบากเว้ย !...อย่าเพิ่งรีบร้อน นอนให้อิ่ม กินให้อิ่มเสียก่อน อย่าเพิ่งรีบร้อนเสียเลย แม้นักปราชญ์ท่านผู้รู้ทั้งหลายไม่ขาดจากโลกดอก ค่อยทำค่อยเป็นไปเถอะ มันทุกข์แสนจะตาย”

โอ๋...ใครอยากกิน อยากนอนสนุกสนานก็ไปเถอะว้า เราไม่ไปแล้ว เพราะสังขารร่างกายนี้ไม่ยั่งยืน ไม่นานหนอ ก็จะลงนอนทับพื้นแผ่นดินเท่านั้น เปรียบเหมือนท่อนไม้และท่อนฟืนที่ไฟไหม้แล้วก็หมดดีเท่านั้น ทีนี้เราไม่หยุดยั้งฟังคำใครทั้งนั้น จะอยากกินหลับนอนสนุกสนานก็ไปเถอะ

คนอยู่กินหลับนอนสนุกสนานเป็นอย่างไร เห็นมาแล้ว เพื่อนร่วมบ้าน ร่วมสวน เป็นอย่างไร หญิงชาย จนมีก็ดี ก็เห็นแต่มันอับอายขายหน้า ทุกข์จนค่นแค้นแสนกันดาร เบื้องปลายไม่น่าคบหาสมาคมเสียเลย เพราะติดสุขนั่นแหละ

ทีนี้เราไม่เอาคนอย่างนั้นเป็นอาจารย์ เราจะเอานักปราชญ์ผู้ดีทั้งหลายเป็นอาจารย์ เราจะทำตนเป็นนักปราชญ์ไม่หลงไปตามแล้ว ใครอยากกินอยากนอนก็ไป เราไม่ไป

นั่นแหละ เถียงกันอย่างนั้นนะ บางวันกลางคืนก็เถียงกันอยู่อย่างนั้น มันจะตายนั่งอยู่สัปหงก พึ่บ หงายหลังตึ้งเลยนะ นั่งอยู่กับพลาญหินนั้น หัวกระแทกก้อนหินป๊อก !...ชื่นแจ๊ะ...ตาสว่าง ถีนมิทธะ วิ่งหนีเข้าป่าเลยนะ ไปมึงไป !...

นั่นแหละ ถึงขนาดนั้นนะ การทำความเพียร เอากันอยู่อย่างนั้น

๑๓. พรรษาที่ ๑๖ (พ.ศ.๒๕๐๘) : วัดธาตุฝุ่น อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร

๑) รู้วันตายล่วงหน้า

สมัยหนึ่งผมไปจำพรรษาอยู่วัดธาตุฝุ่น อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร พอออกพรรษาแล้วขึ้นไปวิเวกที่ภูวัว ภูสิงห์ ภูทอก จ.หนองคาย มีอาจารย์สุพัฒน์ ผมนี่ อาจารย์น้อย และเณรย่อม

เณรย่อม อายุ ๑๘ ปี บวชได้ ๔ พรรษา ออกพรรษาแล้วจะกลับไปสึกที่บ้าน เดือน ๖ จึงจะสึก ถ้าจะสึกก็มันยังไกลอยู่ดอก ไปบำเพ็ญบุญเสียก่อน ไปวิเวกกรรมฐานตามท่านพระอาจารย์จวนที่ภูวัวโน่น

พอไปวิเวกก็เกิดโรคมาลาเรียขึ้น เพราะไม่ได้กินยานั่นแหละ ป่วยหนัก ผมก็เลยลงจากภูวัวกลับไปถึงบ้าน บอกพ่อแม่เขาว่า เณรย่อมเป็นโรคมาลาเรีย ป่วยหนักแล้ว ไปไม่ไหว พ่อแม่ก็เหมารถไปเอากลับบ้าน

ผมกลับลงมาแล้วอยู่ ๓ วัน ไข้มาลาเรียขึ้นอย่างหนักเหมือนกัน แทบจะตาย แต่ไม่ตาย เอายามากินและมาฉีดไว้ พอสร่างโรคแล้วผมก็ลุกขึ้นเดินจงกรมนะ ไม่ทอดธุระ เดินจงกรมเป็นกำลังช่วยยา

ต่อมาวันหนึ่ง ก็เดินจงกรมอยู่กลางบริเวณวัด ถึง ๓ ทุ่ม ยืนภาวนา บริกรรมหายใจเข้า **พุท** ออก **โธ** ผ่อนลมให้ละเอียดเข้าทุกที พอลมละเอียดเท่านั้น จิตรวมพั้บ พอจิตรวมพั้บ

บริเวณนั้นสว่างจ้าเหมือนกลางวัน คืนนั้น ๓ ทุ่ม แล้ว ไม่นานเห็นเณรย่อมมานอนตายอยู่ข้างทางเดินจงกรมนั้น กำหนดถาม

"นี่คือใคร ?"

"เณรย่อม"

"เป็นอะไร ?"

"โอ๋...เณรย่อม หมดเกษียณภพชาติแล้ว...สังขารภพนี้ชาตินี้ เอามาหมดเพียงแค่นี้ ข้าวถุงเก่า (บุญเก่า) หมดแล้ว ไม่มีถุงต่อไปอีก อย่าเพิ่งขวนขวายพยาบาลให้เสียเวลา"

"โอ้...จะจริงหรือ ? วันไหนจะตาย ?"

"วันที่ ๖ นับจากวันพรุ่งนี้ วันที่ ๖ นั่นแหละ"

จากนั้นขึ้นกุฏิ ไหว้พระสวดมนต์อุทิศส่วนบุญเสร็จแล้วเข้าที่นั่งภาวนาหายใจเข้า **พุท** ออก **โธ** อ่อน ๆ ผ่อนลมให้น้อยเข้าทุกที สติปัญญาตามจิตรักษาจิตกับกายอยู่อย่างนั้น ไม่ลดละไม่นานจิตรวมพึ่บ รวมลงไปแจ้งซะสว่างจ้า เณรย่อมมานอนตายอยู่ข้าง ๆ อีก ก็ถามอีก ก็ได้ความอย่างเดิม รุ่งเช้าจึงไปพูดกับพ่อแม่พี่น้องเขา

"ขอพูดความจริงนะ สิ่งที่ควรรู้ควรเห็นนั่นแหละ จะจริงหรือเท็จก็ขอพูดเสียก่อน อย่าเพิ่ง ว่าใส่ร้ายป้ายสี ยืนภาวนาจิตสงบ นั่งภาวนาจิตสงบ เห็นเณรย่อมไป นอนตายอยู่ข้างทางเดินจงกรมนั้น นั่นแหละถามดูก็รู้ว่าเณรย่อมจะตาย หมดเกษียณภพชาติเพียงแค่นี้ ข้าวถุงเก่าเอามาน้อย"

"ฉะนั้น พ่อแม่พี่น้อง อยากให้เณรย่อมได้สมบัติอะไรไปบริโภคชาติหน้าอีก ก็จงเตรียมข้าวของเงินทองมามอบให้แก่เณรย่อม

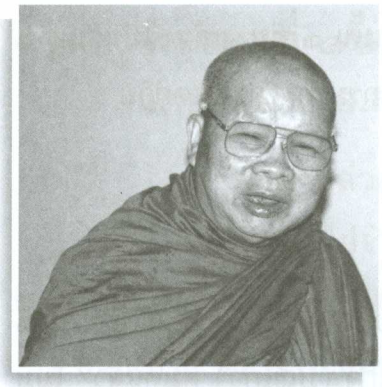

ให้เป็นของเณรย่อม แล้วไปนิมนต์พระครูบาอาจารย์ในเขตนี้มาเป็นปฏิคาหกผู้รับไทยทาน ให้เณรย่อมเป็นผู้ถวาย ถึงเณรย่อมจะตาย ก็จะได้เป็นสมบัติปัจจัย ไปบริโภคภพหน้า ไปภพหน้าไม่มีอะไรหรอก มีแต่บุญเท่านั้น"

บอกแล้วก็กลับกุฏิ แล้วก็ไปรอฟังข่าวดูว่า เขาจะพูดว่าอย่างไร เขาก็ว่า

"โอ๋...จะมาพูดอย่างนี้ ไม่เชื่อทั้งนั้น ท่านอาจารย์สิงห์ทองแก่พรรษากว่านี้ ก็ไม่เห็นท่านพูดว่าจะรู้วันตายของคนนะ"

เออดีเหมือนกัน ไม่ใช่พ่อแม่พี่น้องดอก แต่ว่าสงสารนั่นแหละ บอกให้เฉย ๆ พอถึงวันที่ ๕ เณรย่อม ก็กระเสือก-กระสนดิ้นรนกวัดแกว่ง พูดหน้าใส่หลัง พูดหลังใส่หน้า (พูดจาวกวน) ก็เลยไปพูดเตือน

"ย่อม...อย่าเพิ่งสงสัยเถอะว้า ถ้าฉันเห็นแล้วอย่างนี้ไม่ผิดหวังดอก ฉันเห็นมาหลายครั้งแล้ว...เฒ่าขุนศรี ป่วยหนักอยู่พังโคน ฉันก็เห็นอย่างนี้แหละ ก็บอกว่าอย่างนานเดือนหนึ่ง อย่างเร็ว ๑๕ วัน เขาก็ไม่เชื่อ นั่นแหละ ตระหนี่หวงแหนข้าวของเงินทอง ผลสุดท้าย ๑๕ วัน สิ้นลม"

นั่นแหละ วันที่ ๕ ในคืนวันนั้น เณรย่อมว่าใจจะขาดหายใจฝืด

พอตื่นเช้า ผมเองก็ล้างหน้าแล้วไปหาหลวงพ่อคำมี "หลวงพ่อ...ๆ...ไปดูเณรเถอะว้า วันนี้วันที่ ๖ แล้วจะจริงหรือเท็จ"

เณรย่อมก็นอนหันหน้าออกทางนอกกุฏิ พ่ออยู่นั่น พ่อตา แม่ยาย (ตากับยาย) ก็อยู่นั่น

"เป็นอย่างไรเล่าย่อม ?"

"โอ๋...ครูบาเอ๊ย ผมนึกว่ามันจะหมดตั้งแต่เมื่อคืนนี้ แต่ก็อดรอไว้นั่นแหละ ครูบาพูดแล้วไม่ผิดหรอก ฉะนั้น เคราะห์เข็ญเวรร้าย ผมประมาทครูบาอาจารย์อย่างไร ขออโหสิกรรมให้ผมด้วยนะ"

"เออ...ไม่ให้เป็นบาปเป็นกรรมดอก ไปดีเถอะ !"

ทีนี้เณรย่อมก็หันไปถามพ่อแม่ปู่ย่าตายาย "ว่าอย่างไรเล่า...ข้าวของเงินทองนั้นเตรียมพร้อมหรือยัง ?"

พ่อแม่ก็ว่า "ยังอยู่ก่อน พ่อปู่ว่าอีกสัก ๑๓ วัน จึงจะทำ"

"โอย... พ่อแม่เอ๊ย !... ฉันมาเกิดร่วมด้วยก็ช่วยทำทุกสิ่งทุกอย่างนั่นแหละ ออกไปบวชก็บวชให้พ่อแม่ แต่แล้วทำไมหนอครูบาอาจารย์พูดแล้วไม่เชื่อฟัง ฉันนี้ผิดหวังแล้วมาเกิดในตระกูลทุกข์ยากลำบาก ตระกูลมัจฉริยะตระหนี่เหนียวแน่น..."

"สาธุ...ภพเบื้องหน้า ขออย่าได้มาเกิดร่วมกับตระกูลนี้อีกนะ เพราะเป็นคนตระหนี่เหนียวแน่น มิจฉาทิฏฐิ ใจบาปหยาบช้า พระพูดแล้วก็ไม่เชื่อฟัง"

เสร็จแล้วเณรย่อมก็ร้องไห้ ก็เลยพูดปลอบเณรย่อมไปว่า

"อย่าร้องไห้ !...ตั้งสติ นึกถึงศีลธรรมที่บำเพ็ญมา ๔ พรรษานั้น ไปปฏิบัติกับหลวงปู่ขาวนั่นแหละ เป็นบุญ เป็นปัจจัย เป็นเสบียงเท่านั้น นอกนั้น ไม่มีดอก อย่าห่วงใยอาลัย กำหนดใจให้อยู่กับ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ให้ชนะตน มันจึงจะชนะคนเหล่านี้ ถ้าแพ้ตนแล้วมันก็แพ้คนเหล่านี้"

เณรย่อมก็พลิกหน้าออกนอกกุฏิ หายใจ ๖ ครั้งเท่านั้น สิ้นลมเลย หมดลมแต่ตายังลืมอยู่

“เณรย่อม...อย่าห่วงใยอาลัยเถอะ ห่วงแล้ว เขาก็ไม่ให้หรอก นั่นแหละ สิ่งทั้งปวงนั้น ถ้าเราไม่ได้ทำไว้ อย่าเพิ่งหวัง อย่าเพิ่งหวังกับผู้อื่น เสียหวังทั้งนั้น ฉะนั้นจงทำเอาด้วยตนเอง จึงได้ ถูกหรือผิด ดีหรือชั่ว มากหรือน้อยก็เกิดจากตนทั้งนั้น ปลอดภัยบริสุทธิ์ดีเลิศประเสริฐแท้ อันนี้ข้อสำคัญ หลับตาลงเสีย”

หลับตาพี้บเลย !...ใจขาดแล้วนะ พ่อแม่ก็ร้องไห้ ห่วงอาลัย...

ทีนี้ หลวงพ่อคำมีก็ร้องไห้นะ พรรษามากแล้ว อ่อนกว่าผมพรรษาหนึ่ง นั่นแหละยังร้องไห้

“ร้องไห้ทำไมหลวงพ่อ ?”

“โอ๊ย...ผมนี่น้อยใจ...ๆ...สงสารเณรย่อม อยากได้อะไรก็ไม่ได้ พ่อแม่ปู่ย่า เป็นพาลสันดานหยาบ สงสารพ่อแม่คนพาลสันดานหยาบ เชื่อแต่กิเลสของตนเอง ควรที่จะได้บุญจากครูบาอาจารย์ก็ไม่ได้ สงสารทั้งผู้ไปและผู้อยู่ โง่ทั้งหมด เก้อเขินลำบาก”

“เออดี...ร้องไห้ให้มันสมใจเสียหลวงพ่อ”

๑๘ ปี ไม่ควรจะตายหรอก แต่ทำไมจึงตาย เพราะหมดเกษียณ นี่ข้อสำคัญมั่นหมาย ส่วนผมเองนั้นถูกกรรมเข้าสังหารหลายครั้งนะ เป็นฆราวาสก็ว่าจะตาย แต่ก็ไม่ตายรอดพ้นมาได้ มาเป็นพระก็ตาย วันหนึ่งคืนหนึ่งที่เพชรบูรณ์ ปี พ.ศ.๒๔๙๔ ก็กลับคืนมาได้เพราะบุญ นอกนั้นก็อีกหลายครั้งก็ไม่เป็นไร

เมื่อภาวนาจิตสงบลงไปนั้น ก็ถามพระธรรมว่า เป็นอาพาธถึงหลายครั้ง ทำไมไม่ “ไปแล้วไม่กลับ” ทำไมจึงกลับมา

อีก ก็เพราะบุญสะสมไว้แต่ปางก่อนโน้น พระธรรม ว่าอย่างนั้น

นั่นแหละ บุญแต่ชาติปางก่อนโน้นกับภพนี้ ชาตินี้ประกอบกันเข้ารักษาไว้เป็นสายโซ่ผูกมัดรึงรัดไว้กับภพชาติสังขาร ถึงแม้วิบัติใหญ่เกิดขึ้น ก็เพียงแต่ว่าวิบัติชั่วคราวเท่านั้น แล้วก็ไม่ถึงความวิบัติฉิบหายดอก กลับคืนมาได้ เพราะบุญนี้เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ หาสิ่งใดเสมอเหมือนไม่มี พระธรรมพูดว่าอย่างนั้น

๑๔. พรรษาที่ ๑๗-๒๐ (พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๒) : วัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

๑) ไปศึกษากับหลวงปู่พรหม จิรปุญโญ

หลวงปู่เล่าว่า สมัยที่อยู่ถ้ำกลองเพลโน้น ได้ไปบ้านดงเย็น อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี ไปศึกษากับ **หลวงปู่พรหม จิรปุญโญ** ทราบข่าวว่าท่านสำเร็จอรหันต์ก่อนหมู่เพื่อนทั้งหลาย ท่านเป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ของ **หลวงปู่มั่น** ก็ไปกราบเรียนถาม

"ข้าแต่หลวงปู่ ขอจงเมตตา ลูกหลานผู้ยังจมอยู่ เจริญธรรมอย่างไร จิตจึงจะล่วงพ้นจากกิเลสวัฏฏ์ กรรมวัฏฏ์ ได้ ขอจงเมตตาลูกหลานเถิด"

ท่านก็ว่า "จำนะ ลูกหลาน กิเลสของหลวงปู่มันหนาแน่นหยาบ ปีหนึ่งอยู่เชียงใหม่กับหลวงปู่มั่น ทำร้าน (ที่พัก) พอได้นั่งกลดใหญ่ ริ้วกลดเท่านิ้วมือ ยาวข้างละวา เอาขี้ยาง และ น้ำมันยางผสมกันแล้วทา พอได้กั้นแดดกั้นฝน เอาไม่นอน เดิน ยืน นั่งเท่านั้น ๗ วันฉันครั้ง ๑๕ วันฉันครั้ง ฉันข้าวน้อยมันก็ไม่ทับธาตุมันก็เบา ให้มันทุกข์เกิดขึ้น เผากาย มันก็เผาจิต ท่านว่าอย่างนั้น

ในไตรมาส ๓ เดือน มีแต่เดิน ยืน นั่ง เท่านั้น เดินจงกรม เอาทุกข์เป็นอารมณ์ของจิต จิตสงบพั้บ สงบลงขั้น **ขณิกสมาธิ** ท่านว่า **พอจิตมันสงบแล้ว สติกับปัญญาเป็นดาบเพชร ตัดกิเลสออกจากจิต จิตสิ้นกิเลสในขณะเดินจงกรม** ทางยาว ๒ เส้น กว้าง ๒ เมตร นั่นแหละ กิเลสมันหมดไปในขณะเดินจงกรม เจริญธรรม

นี่ได้ไปศึกษากับหลวงปู่พรหม เป็นอย่างนั้น หลวงปู่พรหมท่านก็ว่า "ลูกหลานทั้งหลาย จงทำความเพียรเวียนหาทางพ้นทุกข์อย่างหลวงปู่ทำนี้ดีมาก นั่นแหละ ไม่ผิดหวัง ในการเจริญธรรม"

๒) ผู้อินทรีย์แก่ ไม่ต้องทำความเพียรยาก

หลวงปู่เล่าให้ฟังว่า สมัยอยู่ถ้ำกลองเพล อยู่กับ**หลวงปู่ขาว** ท่านพูดให้ฟังว่า **ท่านอาจารย์บุญ (หลวงปู่บุญ)** คนบ้านหนองไข่นก จ.อุบลราชธานี เป็นคนรูปร่างเล็ก ๆ เหมือนท่าน เร็ว เป็นพระพี่เลี้ยงของผม (หมายถึงหลวงปู่ขาว) หลวงปู่บุญท่านก็ว่า

"ท่านขาว...เรื่อง พระนิพพาน จะไม่เดินจงกรม ภาวนายากดอก ผมนอนภาวนาคืนเดียวเท่านั้น นอนทับขวาบริกรรม

พุทโธจิต สงบพั้บ ลงขั้น **ขณิกสมาธิ** เท่านั้นแหละ สติปัญญาเก็บกิเลสออกจากใจหมด ในคืนนั้น ไม่ยากอะไร”

หลวงปู่ขาวได้ยินอย่างนั้น ก็ชื่นใจ

ทีนี้ผมเองอยู่กับหลวงปู่ขาวที่ถ้ำกลองเพล ท่านก็แนะนำว่าให้พากันศึกษากันมันจึงจะดึงดูดกัน (ในการทำความเพียร)

อยู่มาวันหนึ่งก็พากันสนทนาเรื่องธรรมะกัน พูดเรื่องการทำความเพียร วันนั้นมีท่านอาจารย์สิงห์ทอง ท่านอาจารย์เพียร ท่านอาจารย์สุพัฒน์ ท่านอาจารย์บุญเพ็งและอีกหลาย ๆ องค์ พูดเรื่องการทำความเพียรอย่างเด็ดเดี่ยว แล้วองค์ที่ ๑ ได้แก่ **ท่านอาจารย์คำบุ** บ้านเหล่าเขว้า จ.อุบลราชธานี โน่น องค์ที่ ๒ ได้แก่ ผม **(หลวงปู่จันทา)** นี่แหละ ทำความเพียรอดนอนผ่อนอาหารนั่นแหละ นอกนั้นไม่เอ่ยถึง เพราะติดสุข ทำไม่ได้

ทีนี้ **ท่านอาจารย์สิงห์ทอง** ท่านก็พูดตัดสินให้

“โอ๋...ดีมาก ทำความเพียรได้ก็ดีมาก เป็นนิสัย เป็นปัจจัย แต่ผมเองก็ไม่อยากไปพระนิพพานดอก ชีวิตนี้ ภพนี้ อยากเล่นสนุกสนานกับหมู่เพื่อน ไปก่อนนั่นแหละ อยู่มาวันหนึ่ง ผมก็นอนเอาขาไขว่ห้าง มือก่าย หน้าผาก นึกบริกรรมพุทโธดู จิตสงบพั้บ พอจิตสงบลงถึง**อุปจาระ** นั่นแหละ กิเลส โลภะ โทสะ โมหะ อวิชชา ตัณหา วิ่งเข้าป่าหมด หลั่งไหล

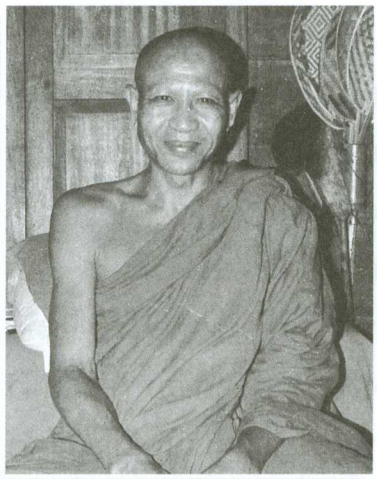

เข้าป่าหมด ไม่อยู่นะ ร้องเรียกบักใด๋ ให้อยู่ด้วยก็ไม่อยู่ กูจะกลัวผีหลอกมันก็ไม่ว่า ไปหมด...ผมได้พ้นจากวัฏฏทุกข์ กิเลสวัฏฏ์ กรรมวัฏฏ์ วิปากวัฏฏ์ หมดในขณะนอนนั้น จิตของผมได้เสวยวิบากกรรมดี คือ โลกุตรธรรม พระนิพพาน ไม่ได้ทำความเพียร ยากอย่างพวกท่านดอก"

นั่นแหละ มันง่ายเร็วอย่างนั้น เพราะเหตุใด เพราะภพเบื้องหลังปางก่อนโน้น ครูบาอาจารย์ ๒ องค์นี้ ท่านก็เจริญมาไม่ใช่น้อย เจริญความดีมาเป็นนิสัย เป็นปัจจัยมาเต็มแล้ว อินทรีย์ธรรมแก่มาแล้ว บารมีธรรมก็เต็มมาแล้ว เหมือนดอกบัวพ้นน้ำ พอต้องแสงอาทิตย์ก็แย้มกลีบบาน มี ๒ องค์เท่านั้น พระยุคนี้ สมัยนี้ มี ๒ องค์ที่ไม่ได้ทำความเพียรยากอะไร

นอกนั้นฟังข่าวแล้ว โอ๊ย !...สนั่นหวั่นไหวนะ เรื่องการทำความเพียร จนขนพองสยองเกล้า

๓) เห็นธรรมครั้งแรก

หลวงปู่แสดงให้ฟังว่า เมื่อเราเจริญมรรคทางดำเนินให้แก่แล้ว อินทรีย์ก็แก่ บารมีก็เต็ม พอควรแก่มรรคผลขั้นนั้น ๆ แล้ว ธรรมะก็จะเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ นี่เป็นผลรายได้

เมื่อจิตสงบลงไปนั้น แสงสว่างเกิดขึ้นครั้งแรกนะ ออกทางด้านหลังก่อน ร้อนนะ อ้าว !...ใครมาจุดไฟวะ หันหน้าดู ไม่มี พอลืมตาดูแสงก็ดับ หลับตาเข้าเพ่งอีก แสงออกอีก ออกหน้าออกตาอยู่อย่างนั้น หลายวันหลายคืนนะ โอ๋...ทีนี้หนักเข้าก็แก่กล้า

สว่างจ้านะ สว่างหมด นั่นแหละ ที่ไหนก็มองเห็นทั้งนั้น ของที่นั่นมีอะไร เป็นอะไรรู้เห็นทั้งนั้น เมื่อจิตถอนแล้วจุดไฟดู โอ๋...แม่นจริง ๆ นั่นแหละเป็นของแปลกประหลาดอย่างนี้ การเจริญธรรม

ต่อแต่นั้นมาจะว่าอย่างไร สงสัยแล้วเว้ย !...ทีนี้ก็กำหนดถามผู้รู้ พระธรรม คือ ผู้รู้ คือ จิต นั่นแหละ ถามจิต

"อันนี้เป็นอะไร ?"

ธรรมเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ นี่ นี่แหละเป็นผลรายได้จากการเจริญธรรม ทีนี้แสงสว่างกระจ่างแจ้งนี้เป็นแสงบารมีธรรม หรือว่าเป็นแสงพระนิพพานก็ได้ เป็นเครื่องส่องทางให้เจริญธรรม อะไรเกิดขึ้นก็จะรู้เห็นเป็นไปทุกอย่าง นั่นแหละ จงมั่นใจในการเจริญธรรมอย่าได้หวั่นไหว พูดอย่างนั้น...

จากนั้น แสงสว่างกระจ่างแจ้งพูดขึ้นมาอีกว่า อย่าเพิ่งส่งจิตไปตามแสงสว่าง น้อมแสงสว่างมาเพ่งที่ตรงหน้าอก หรือเพ่งเข้ารูจมูก รูหู อะไรก็ได้ แล้วแต่มันจะได้อะไร จะเห็นธรรมของจริงเกิดขึ้น นั่นแหละ ถ้าส่งจิตไปตามแสงสว่างภายนอก เดี๋ยวจะเกิดวิปัสสนูปกิเลส เป็นบ้า ถึงไม่เป็นบ้า ก็ไม่ใช่ทาง เพราะออกนอก ธรรมะของจริงอยู่ที่กายกับจิตเท่านั้น

ต่อแต่นั้น ก็เพ่งลงตรงหน้าอก ครั้งแรก ๆ นะ เพ่งอยู่อย่างนั้น ไม่นานหนังก็แตกจ้าทีเดียวนะ โอ๊ว !...เลือด พุ่งออกนะกลัวเว้ย !...ครั้งแรก พระธรรม คือ จิต พูดขึ้นมาอีกว่า

"อย่าเพิ่งกลัวนะ ถ้ากลัวไม่ได้ธรรมนะ ไม่ได้ตน อย่าเพิ่งกลัว เป็นแต่ยก **อสุภะ มรณะ** มาสอนเฉย ๆ นี่แหละ**ปูติกายัง** เหม็นเน่าอยู่เป็นนิจ ถ้ามีชีวิตอยู่ก็น่าเกลียดน่าชัง แต่บรรดาโลกียชน

คนเขลาเบาปัญญา จะพึงพากันสรรเสริญว่าสวย ว่าดีงามกันเปล่า ๆ ถ้าลอกหนังออกแล้ว ภายในมีอะไร หนังหุ้มห่อเฉย ๆ ภายในมีแต่ของปฏิกูลน่าเกลียด ตับ ไต ไส้ ปอด พุง อะไรทุกอย่าง ไส้น้อย ไส้ใหญ่ อาหารใหม่ อาหารเก่าเต็มอยู่ มีแต่ของไม่ดีทั้งนั้น"

นี่จงศึกษา ๆ ให้มันถึงใจ ให้มันได้เป็นธรรมะแขนงเอก สอนใจ มันห่วงอะไร ห่วงรูป ผู้หญิง ผู้ชาย ยก **มรณะ อสุภะ** ขึ้นใส่ มันก็เป็นอย่างเดียวกันหมด จะเอาอะไร ไม่มีของชิ้นดีแล้วเอาไม่ได้ เป็นอย่างนี้หมด ก็สิ้นสงสัย จิตนั้นก็ไม่ห่วงใยอาลัยไม่เอาแล้ว ของตาย ของเน่าเปื่อย ของ**อนิจจตา** ไม่เที่ยง ของ**ทุกขตา** ไม่ได้ตามใจหมาย ของ**อนัตตา** ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เรา เป็นอย่างนี้ นั่นแหละ

หนังก็เปื่อยเน่ากองลงพื้นแผ่นดิน เหลือแต่ชิ้นเนื้อ น้ำเน่า น้ำเลือดไหลโทรมกายอยู่ นี่แหละ จงศึกษาของจริงเป็นอย่างนี้ ครั้งแรกเห็นเป็นอย่างนี้

การเจริญธรรม **ขณิกะ** เกิดขึ้นเห็นธรรมมาเป็นระยะ ๆ เป็นอย่างนี้ นั่นแหละ เห็นแล้วก็เป็นสมบัติที่น่าหวาดเสียว น่ากลัว สกปรก ปฏิกูล น่าเกลียด สกปรกโสโครก เพ่งอย่างนั้น ไม่นาน เนื้อก็เปื่อยเน่าลงไปกองพื้นแผ่นดิน เหลือแต่เส้นเอ็นรัดรึงกระดูกอยู่เป็นพวง ๆ นั่นแหละ อีแร้ง อีกา มายื้อแย่งกันกินเป็นอาหาร นี่ท่องเที่ยวเกิดดับภพน้อยภพใหญ่ สำคัญมั่นหมายอะไร **อนัตตา** ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เราหรอก ถ้าเป็นของเขาของเราแล้วก็คงจะไม่เป็นอย่างนี้ นี่แหละขั้นแรก เห็นเป็นอย่างนี้ แจ้งชัดโดยไม่ต้องสงสัย อำนาจ**ขณิกะ** เกิดขึ้นส่งผลให้เห็น เป็นอย่างนี้

นั่นแหละ อีแร้ง อีกา ยื้อแย่งกินเป็นอาหารหมด อีแร้ง อีกา กินใส่ท้องย่องใส่พุงเต็มอิ่มแล้ว มันก็จะตายเหมือนกัน ตายทับแผ่นดิน เป็นแต่ธาตุอาศัยธาตุ ธาตุบำรุงธาตุเท่านั้น ไม่ยืนยงคงทนถาวรตามใจหมายดอก

นี่แหละ ท่านทั้งหลายฟังไว้ ถ้าเจริญไปอาจจะเป็นอย่างนี้ก็จำไว้นั่นแหละ เป็นวิชาธรรมะแขนงเอก สำหรับที่จะแก้จริตจิตใจที่ยึดครองร่างกาย ว่าสวย ว่างาม ว่าดี ว่างาม เสียเปล่า อสุภะ อสุภัง เปื่อยเน่า ปฏิกูล น่าเกลียด สกปรกโสโครก นี่ของจริงนะ

๔) เจ้ายอดอกตัญญู

ผมอยู่กับ **หลวงปู่ขาว** นะ ไปปฏิบัติท่านตอนเช้า ท่านบอกว่า อันนี้แหละ **เจ้ายอดอกตัญญู** ท่านว่าอย่างนั้น ผมก็ยังไม่รู้ พูดแล้วพูดเล่า ผมก็เลยถามว่า

"ใคร...หลวงปู่ ? ที่เป็นเจ้ายอดอกตัญญู ผมหรือเปล่า ?"

หลวงปู่ขาว ก็ว่า "อยากรู้ไปภาวนาดู คนอื่นหรือเราก็ภาวนาไป"

ผมก็ตั้งใจภาวนา อดนอนผ่อนอาหารตลอดไตรมาส ๓ เดือน นั่นแหละ ปีที่จะรู้นั้นเป็นปีที่ ๕ นะ ทำอยู่ ๕ เดือน เดือนแรกก็ยังไม่รู้ เดือน ๒ เดือน ๓ จึงรู้...

ทีนี้ก็เจริญมรรคให้สมบูรณ์ เดินจงกรม ภาวนา ยืนภาวนา อดนอนผ่อนอาหาร ไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ ภาวนา พิจารณาธาตุขันธ์ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ เห็นแจ้งประจักษ์...ไม่นานจิตก็รวมใหญ่ลงสู่ภวังคภพอันแน่นแฟ้น คือ **อุปจารธรรม** พอลงถึงฐานนั้นแล้วก็มาเพ่งพิจารณา เกิดทุกข์ แก่ทุกข์ เจ็บทุกข์ ตายทุกข์ ถึงบทบาทตายนั่นแหละ ตายพี้บลงต่อหน้า พอเห็นตายแล้วก็เพ่งเห็นอืดพองเปื่อยเน่า เหลือแต่ร่างกระดูก เพ่งเอาไฟเผาพี้บมันก็ได้บ้าง ไม่ได้บ้าง นานเข้าก็ผุกร่อนสาบสูญ...ว่าง

ผู้รู้พูดขึ้นมาว่า **จิตตัง ทันตัง สุขะมาวะหาติ** จิตมาถึงขั้นนี้เป็นสุข แต่ยังเป็นโลกียสุขนะ ไม่ใช่ทางพ้นทุกข์ จิตพูดอย่างนั้น นั่นแหละ ทำอย่างไรจึงจะได้สุขกว่านี้อีก ทำไปอีกนั่นแหละ ขั้นนี้ละเอียดแท้ ถ้าโง่เขลาแล้วไปไม่รอด เพราะจะหยุดอยู่เพียงแค่นั้น นั่นแหละ หนักเข้าก็พิจารณา ถามผู้รู้อีกว่า

"เจ้ายอดอกตัญญู คือใคร ?"

ผู้รู้ก็พูดขึ้นมาเองนะ "โอ๋...เจ้ายอดอกตัญญูที่หลวงปู่ขาวพูดวันนั้น ก็ได้แก่กายนี่แหละ **เจ้ากายนี่เป็นเจ้ายอดอกตัญญู** ไม่รู้บุญคุณของใครทั้งนั้น จะเป็นผู้ดีมีหน้า ทุกข์จนค่นแค้นแสนกันดารทั่วหน้า จะถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูเสื่อให้อยู่เย็นเป็นสุขทั้งวันคืนแล้ว ก็เป็นคนอกตัญญูอย่างนั้น ไม่มีเวทิตาธรรม ตอบแทนแม้แต่นิดหนึ่ง มีแต่นำของที่ชั่วช้าลามก เนื้อเหี่ยวหนังเป็นเกลียวมาให้ ผมหงอก แก้มตอบ ฟันหักมาให้ นั่นแหละ ทุกอย่างนำแต่ของที่ไม่ดีมาให้ มากระแทกแดกดันให้เจ็บปวดร้าวไปทั่วกาย

เจ็บแข้ง เจ็บขา เจ็บตา เจ็บหู นำแต่ของไม่ดีมาให้ นั่นแหละ ทำลายอยู่เป็นนิจ ถึงเราจะให้สุขอยู่ทั้งวันคืน แต่แล้วเขาก็ไม่ดีทั้งนั้น ไม่มีความปราณีหายโกรธยกโทษใครแม้แต่นิดหนึ่งทั้งนั้น

นี่แหละ จงรู้มายาสาไถย์ของเจ้ายอดอกตัญญู นักปราชญ์ท่านผู้รู้ คือ **หลวงปู่ขาว** ท่านรู้แล้ว ท่านได้แล้ว ท่านจึงมาพูดเป็นปัญหาสอนเราคือคนโง่ ก็เราคนโง่เง่าเต่าตุ่นไม่รู้อะไร เพราะขาดความเพียร ขาดความอดทน ขาดความชนะตน นั่นแหละ ทำไม่ได้

หลงถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูลูบ ๆ คลำ ๆ เจ้ายอดอกตัญญูอยู่อย่างนั้น ปู่ย่าตายายพ่อแม่ของเราไปแล้วไม่ใช่หรือ ? ไปแล้ว ท่านก็ได้บุคคลยอดอกตัญญูทั้งนั้น ปู่ย่าตายายก็ดี ท่านก็ทำไร่ ทำนา ค้าขาย แดดก็ไม่บ่น ฝนก็ไม่ว่า ค่ำไม่ยืน คืนไม่อยู่ ขวนขวายถนอมกล่อมเกลี้ยงอย่างนั้น ฟ้าจะผ่าห่าจะกินก็ตามที ท่านก็ไม่หวั่นไหว หาข้าวปลาอาหารทุกอย่างมาถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูปูเสื่อ แต่แล้วเจ้ายอดอกตัญญูก็เป็นอย่างนั้น ให้มันรู้เสียนั่นแหละ

"ทำอย่างไร จึงจะพ้นไปได้ ?"

"ก็ทำความเพียรนี่แหละ จะรอดพ้นจากอำนาจของเจ้ายอดอกตัญญูไปได้"

ในขณะนั้น ก็น้อมจิตเข้าผู้รู้ เห็นจริงแจ้งชัด ถามผู้รู้อีกว่า

"จะไปหรือจะอยู่ จะรู้หรือจะหลง ภาระหนักเจ้ายอดอกตัญญูนั่น จะอยู่ไปอีกด้วยหรือจะหยุดเพียงแค่นี้ ?"

ผู้รู้ก็ว่า "หยุดแล้ว ไม่เอาอีกแล้ว สู้ไม่ไหว"

สู้ไม่ไหว ก็เลิกเสียเถิด นั่นแหละดวงจิตก็ทำงานตามหน้าที่ได้ตาม ใจหมาย ก็ได้รู้หน้ารู้ตากันวันนั้นว่า **เจ้ากายนี่คือเจ้ายอดอกตัญญู**

๕) สงสัยมรรคผล

สมัยหนึ่งหลวงปู่ไปทำความเพียรอยู่ที่วัดป่าแก้ว บ้านชุมพล อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร หลวงปู่เล่าให้ฟังว่า

ทีนี้ผมเองก็ยังไม่สิ้นสงสัยดอก ฟังแต่คำพูดของครูบาอาจารย์แล้ว ก็ฟังแล้วฟังเล่า บางองค์ก็ถูกจริตจิตใจดี บางองค์ก็ไม่ถูกจริตจิตใจ แล้วก็สงสัยไม่รอดไม่แล้ว

จะมีหรือไม่หนอ บุญกุศลมรรคผลธรรมวิเศษนั้น หรือหมดเขตหมดสมัยแล้ว ผมเองก็สงสัยอย่างนั้น ไม่สิ้นสงสัยลงได้ต่อเมื่อจะตัดความสงสัยลงได้ว่า บุญมี บาปมี นรก สวรรค์ นิพพานมี ยังมีอยู่ ไม่ขาดไปจากศาสนาพุทธ ไม่ขาดไปจากโลก สำหรับผู้ปฏิบัติจะต้องได้รู้ได้เห็น และได้ดื่มรสของความสงบนั้น ๆ แล้วจะสิ้นความสงสัย

ผมก็เลยตั้งใจ อธิษฐานใจมั่น ถ้าบุญพาวาสนาส่ง ที่ได้ประพฤติปฏิบัติมาแต่ภพก่อนและชาตินี้ประกอบกันเข้า ก็ขอจงให้เห็นเป็นไป จะได้สิ้นสงสัย จะทำความเพียรบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพื่อว่าจะได้แลกเปลี่ยนเอาซึ่งบุญกุศลมรรคผลเท่าที่ควรนั้น ขอจงเป็นไป

ก็เลยตั้งสัตย์ ๖ วัน ๖ คืน จะไม่นอน ใน ๖ วัน ๖ คืนนี้ จะฉันมื้อเดียวเท่านั้น คือ วันที่ ๔ ฉัน ๕ คำ แล้วก็หยุด เรื่องการ

ทำความเพียรนั้น ยืน เดิน นั่ง ทั้งกลางวัน และกลางคืน

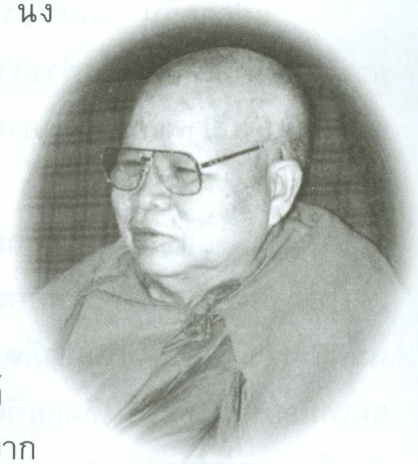

พอถึงวันถ้วน ๖ จบแล้ว การตั้งสัตย์ทำความเพียร ก็เลยนอนพักผ่อน พอนอนพักผ่อนก็วางความอยาก อยากรู้ อยากเห็นอย่างโน้นอย่างนี้ จะมีหรือไม่ วางหมด ไม่ยึด ถึง ๖ วัน ๖ คืน แล้วก็คงจะไม่มีหรอกนะ พอวางความอยากเท่านั้นแหละ จิตก็สงบพั้บ

จิตสงบพั้บนั้น จะเป็นขั้น **ขณิกสมาธิ**นี่แหละ แต่ก็ไม่รู้ดอก เพราะไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนตรี โท เอก เอากำปั้นไถไปเลย บวชมานี่

พอจิตสงบเท่านั้นแหละ แขนขวานี่ก็แตกเลย หนังแตกตั้งแต่สุดปลายมือไปถึงแขนศอก กระดูกขาดเสียก (แทงทะลุหนัง) ขึ้นมาเลย เพ่อเว่อขึ้นมาเลยกระดูกนั้น

"อันนี้มันอะไรเล่า ?"

"นี่แหละเริ่มแรกจะเกิด **อสุภกรรมฐาน มรณกรรมฐาน** ของร่างกายนี้นั้น ขั้นแรก แต่ต้องศึกษาให้รู้ อันนี้เป็นผลของการปฏิบัติให้ผลเป็นอย่างนี้ แล้วก็จงอย่าได้สงสัยในธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น จะเกิดมีขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติ ถ้าไม่ปฏิบัติแล้วก็ไม่มี" พูดมาอย่างนั้น

"ใครเล่าเป็นคนพูด ?"

พระธรรมเป็นคนพูด !...

แต่กาลนั้น ผมก็รีบร้อนไปก่อน โลดโผนไปเลย ก็เลยดวงจิตผมนี้นั้น ออกจากร่างกาย ร่างกายนอนอยู่ ก็เลยจับเอามีดแหลมคมกริบมาพร้อม จะเอามาจากไหนไม่ทราบ นึกว่ามีก็มีเลย ก็เลยเอามีดปาดหนัง แล่หนัง ลอกเข้าไปถึงปลาย ปาดหมดทั้งขา ๒ ขา แขน ๒ แขน ลอกออกหมด มีแต่เนื้อหุ้มห่ออยู่ แล้วก็ปาดเข้าไปถึงศีรษะ ศีรษะก็ลอกหมด ไปติดอยู่ที่ตา ดึงก็ไม่ขาด หมดแรงดึง และก็ไม่ได้เอามีดปาด นั่นแหละ วางมีดไว้แล้ว ดึงจนเหนื่อยล้าก็ไม่ขาด ติดอยู่ที่ตานี่ ตานี่เหนียวแน่น ถ้าเอามีดมาปาดก็คงจะขาดออกหมด

เมื่อดึงออกไม่ขาดก็เลยวาง หนังนั้นก็รีบรุดหุ้มห่อกายเข้าทั้งหมดทุกอย่างดีตามสภาพเดิม ดวงจิตนั้นก็เข้าในกายพับไปสู่ภพเก่าที่มาถือปฏิสนธิในครรภ์มารดานั่นแหละ เป็นภพของจิตสถานที่จิตอยู่นั้น เมื่อไปอยู่นั้นเป็นอย่างไรเล่า ธรรมที่เกิดขึ้นนี้เป็นธรรมอะไร กำหนดถาม

ก็พูดขึ้นมาอีกว่า ความสงบนั้น เป็นผลของการปฏิบัติเดินจงกรม ยืนภาวนา อดนอนผ่อนอาหาร ๖ วัน ๖ คืน ยืน เดิน นั่ง นี่ผลเกิดขึ้น จากเหตุคือการปฏิบัตินั้น ฉะนั้น จงตกลงใจเสีย อย่าเพิ่งสงสัย ถ้าสงสัยลังเลแล้วก็ไม่เป็นไป เป็นเหตุให้เก้อเขิน และเป็นเหตุให้กีดขวางซั่งตวงจิตไม่ตกลงการปฏิบัติได้

ฉะนั้น ผู้ปฏิบัติธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามีอยู่ตราบใด บุญกุศลมรรคผลธรรมอันวิเศษก็มีอยู่ตราบนั้น ไม่หมดไปจากโลก ไม่สาบสูญไปจากผู้ปฏิบัติ ต้องปฏิบัติคงที่ก้าวหน้าอยู่เสมอ แข่งวัน แข่งคืนแข่งกาลปีเดือนอยู่อย่างนั้น แล้วก็จะเป็นไปดอก

ทีนี้ธรรมเกิดขึ้นแล้ว เอาไม่เป็น รีบร้อนไปเสียก่อน จะทำอย่างไรเล่า ?

ธรรมที่เกิดขึ้นนั้น เรียกว่า **มรณะ อสุภะ** เครื่องหมายของกายนี้เกิดขึ้น หนังมันแตก กระดูกมันเสียกขึ้นมานั้น มรณะ อสุภะ พร้อมกัน ทำอย่างไร จึงจะเป็นไป จึงจะถูกต้อง มันเกิดขึ้นอย่างนั้นก็เพ่ง เพ่งน้อมลงสู่ไตรลักษณ์

โอ้หนอ...อนิจจา สังขารทุกประเภทในโลกนี้ ไม่มีสังขารประเภทใดที่จะคงที่อยู่ได้ตามใจหมาย ของโลกคือหมู่สัตว์ จะต้องแปรปรวนเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างนี้ นั่นแหละ เกิดขึ้นตั้งอยู่ ดับไปเท่านั้น

ก็เพ่งอยู่อย่างนั้น ธรรมะเป็นของเป็นเอง ไม่ใช่เราจะปรุงแต่งปั้นเอา เหมือนเอาดินเหนียวมาปั้นควาย มันเป็นเองจะเป็นเองได้ก็เพราะเกิดขึ้นจากการกระทำ จากการประพฤติปฏิบัติทั้งนั้น นั่นแหละพูดมาอย่างนั้น

เพ่ง !...ๆ อยู่อย่างนั้น ไม่กลัวตาย ใจกล้าแข็ง อาจหาญชาญชัย กำหนดปล่อยวางเสมอ อุปาทาน ความยึด

เพ่ง !...น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ นี่แหละสังขารทั้งหลาย ไม่เที่ยงอยู่เฉย ๆ มันก็แตกก็เพพังเกิดขึ้นของหนังและร่างกายนั้น กระดูกก็แตกโผล่ขึ้นมา

น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ **อนิจจตา** มันไม่เที่ยง จะหาสิ่งใดคงที่ตามใจหมาย ไม่มีทั้งนั้น พูดมาอย่างนั้น น่าฟัง

น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ **ทุกขตา** ก็เป็นทุกข์ ไม่ใช่ของที่ได้ตามใจหมาย เทียวเกิดเทียวตายภพน้อยภพใหญ่ก็มาได้รูปร่าง

สังขารคือ มันแก่ มันเจ็บ มันตาย มันแปรปรวนเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างนี้

ฉะนั้น จงน้อมลงสู่ไตรลักษณ์เสมอ เพ่งพิจารณาอย่างนั้น **อนัตตา** ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ตัวตนเราเขา เพราะมันแปรปรวนเปลี่ยนแปลง เพราะมันแก่เจ็บตายซ้ำ ๆ ซาก ๆ เกิดขึ้นภพนี้ตั้งอยู่ แก่ เจ็บ ตาย เข้าครอบงำอีก ทำลายสังขารร่างกายให้ย่อยยับลงสู่สภาพคือ ความแตกดับ ผลสุดท้าย ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แตกสามัคคีกันแล้ว ต่างคนต่างไป ก็ทำงานตามหน้าที่ของธาตุขันธ์ที่ยังเหลืออยู่เท่านั้น คือ ดินและน้ำ เขาก็ทำงานตามหน้าที่ คือ เปื่อย เน่า แตก ดับ สาบสูญ ลงทับแผ่นดินเท่านั้น

ก็เราคือใจ ก็จงเพ่งพิจารณาให้มันเห็นแจ้งชัด นี่แหละภพชาติสังขารทุกประเด็น **อนิจจตา** ไม่เที่ยงแปรปรวนเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ ให้มันเห็นแจ้งชัดถึงใจ ใจนั้นจึงจะเบื่อหน่ายคลายความกำหนัด ไม่ยึดไม่ถือต่อไป

เมื่อไม่ยึดไม่ถือต่อไปแล้ว ก็เร่งความเพียรเผากิเลส สิ่งเป็นเหตุให้เกิดภพชาติสังขารซ้ำๆ ซากๆ ให้กิเลสนั้นเร่าร้อนกระวนกระวาย ผลสุดท้ายกิเลสนั้นก็ทนไม่ไหว ก็คงจะออกไปได้ ถ้าไม่ขาดจากใจไปอย่าง **สมุจเฉทปหาน** ก็จะออกจากใจไปอย่างที่เรียกว่า **ตทังคปหาน** ประหารอยู่ด้วยความเพียร เดิน ยืน นั่ง หรือ **วิกขัมภนปหาน** ประหารอยู่ด้วยสติปัญญาข่มขู่ฝึกสอนจิตให้เห็นชอบทุกอย่าง

น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ กิเลสนั้นก็พลอยที่จะอ่อนกำลัง จะหมดไปสิ้นไป แล้วกายกับจิตกับสตินั้นจะรวมเข้าเป็นมรรคสามัคคี

อารมณ์เดียว เห็นจริงแจ้งชัดทุกอย่างนั่นแหละ โดยไม่ต้องสงสัย

จากนั้นจิตก็จะสงบรวมพั้บ ลงขั้นไหนก็ไม่ทราบ สงบลงไปนั้น แสงสว่างเกิดขึ้น ปีติก็เกิดขึ้น ก็เป็นกำลังของจิตนั่นแหละ จิตนั้นได้ดื่มรสของความสงบ และเห็นธรรมเกิดขึ้น จิตนั้นก็สิ้นสงสัยในไตรวัฏโลกธาตุ ไม่มีอะไรเป็นเขา เป็นเรา หมดเสียสิ้น

๖) สอนภาคปฏิบัติให้เจ้าคุณ ปธ.๙

สมัยหนึ่ง ผมไปวิเวกกับพระอาจารย์เพ็งนะ ไปบ้านโพนน้อย อ.ม่วง จ.กาฬสินธุ์ ไปพบท่านเจ้าคุณหลวงพ่อเขียนมหาเปรียญ ๙ ประโยคนะ ท่านกำลังจัดอบรมธรรมะ พระที่อยู่นั่นมีแต่มหาเปรียญนะ ๗, ๘ ลงไปถึง ๑, ๒, ๓ ประโยค นักธรรมตรี โท เอก ก็เต็มอยู่นั่น แต่ท่านเหล่านั้นไม่ได้ปฏิบัติ ไม่ได้ภาวนา เห็นผมไปก็ดีใจ

ท่านอาจารย์ทราบข่าวว่าท่านนี่เป็นลูกศิษย์หลวงปู่ขาว องค์ที่ ๒ ไม่รู้ด้านปริยัติ แต่ดีทางด้านปฏิบัติ ขอจงเมตตาช่วยเหลือแนะนำพร่ำสอนบ้างเถอะ พวกข้าพเจ้าเก่งแต่ปริยัติ แต่การปฏิบัติไม่รู้ ขอให้ท่านช่วยสอน เดินจงกรมทำอย่างไร ยืนภาวนาทำอย่างไร นั่งสมาธิทำอย่างไร พิจารณาธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ พิจารณาอย่างไร

จิตรวมลงสู่ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ จะทำความรู้เห็นเป็นอย่างไร สมาธิทั้ง ๓ นี้เห็นแต่ตามตำรา บอกแต่ทฤษฎีแต่ผลนั้นไม่รู้ นั่นแหละให้สอนให้ จิตรวมลงไปนั้น แสงสว่างเกิดขึ้น ทำความรู้กับแสงสว่างนั้นอย่างไร

ปีติ ๕ เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ นั้น ทำความรู้ ความเข้าใจกับปีติ ๕ นั้นอย่างไร

ทีนี้ นิมิตมันเกิดขึ้น เป็นอะไรต่าง ๆ นานา นิมิตภายในก็ดี มาแต่ภายนอกก็ดี แล้วจะทำความเข้าใจนิมิตนั้นอย่างไร ขอท่านจงช่วยสอนและอธิบายให้

เรื่องธรรมะด้านปริยัติ อย่าเพิ่งเอามาพูด ฟังแต่ว่า มหาเปรียญ ๙, ๘, ๗ ลงไปจนถึงนักธรรมตรี โท เอก เต็มอยู่นี่ มันไม่รู้การปฏิบัติ มีแต่ปริยัติ ปฏิบัติไม่มี เรื่องปฏิเวธธรรมนั้นไม่ต้องพูดถึง เพราะมันขาดการปฏิบัติ ท่านว่า

ก็เลยอบรมแนะนำพร่ำสอนให้เขานะ สอนตั้งแต่เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งภาวนา พิจารณาธาตุขันธ์ ขณิกะ อุปจาระ อัปปนา ตลอดจนนิมิตภายในภายนอกสอนให้หมด

คืนแรก เทศน์อยู่ ๒ ชั่วโมง คืนที่ ๒ เอาอีก ๓ ชั่วโมง คืนที่ ๓ ขึ้นธรรมมาสน์ ตั้งแต่ ๖ ทุ่ม เริ่มอธิบายธรรมปฏิบัติล้วน ๆ ล่วงไปถึงตี ๕ ๓๐ นาที ยังเหลืออีก ๓๐ นาที จะแจ้งก็เลยหยุด เอาละพอดีแล้ว ครั้งหน้าจึงฟังใหม่อีก

เขาก็ว่า โอ...ดีมาก อันนี้ของจริง เอาของจริงมาสอนเลย ถึงใจ พอใจ

นี่แหละ การที่ประพฤติปฏิบัติมาตาม **หลวงปู่ขาว หลวงปู่บัว** ท่านสอนและได้ประพฤติปฏิบัติ **อารัญญิกังคะ** อยู่ป่าเป็นวัตร **รุกขมูลิกังคะ** อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร **โสสานิกังคะ** อยู่ป่าช้าเป็นวัตร **ยถาสันถติกังคะ** อยู่ตามถ้ำรูภูเขาเงื้อมเขาเป็นวัตร มาตลอด **เนสัชชิกังคะ** อดนอนผ่อนอาหารทำอย่างนี้มาเป็นวัตรไม่ลดละ ตั้งแต่ปี ๒๔๙๓

ปี ๒๔๙๐, ๙๑,๙๒ ศึกษาปริยัติ คือ ไหว้พระ สวดมนต์ ให้พระเณรสอนให้ ทำอย่างนี้มาก็ได้รับผลเท่าที่ควร

๑๕. พรรษาที่ ๒๑ (พ.ศ.๒๕๑๓) : วัดป่าหนองแซง อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

๑) พระเปรต

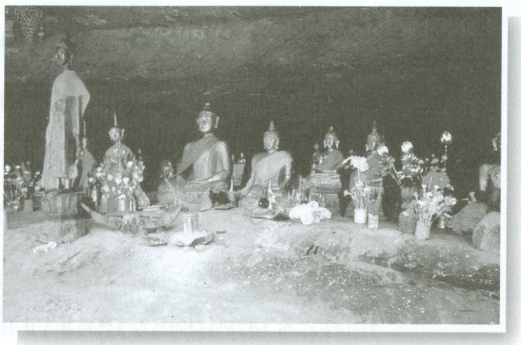

ฤดูแล้ง ได้ไปเจริญกรรมฐานที่ถ้ำจำปา บ้านใหม่เมืองพาน บ้านกะลึมบนภูเขาพาน อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี ไปด้วยกัน ๓ องค์ คือ พระอาจารย์บุญพิน พระจ่อย และผมนี่แหละ

ถามดูเขาว่า เขตนั้นมีถ้ำจำปาเป็นสถานที่ลึกลับ มีพระพุทธรูปอยู่ในถ้ำมาก และสถานที่นั้นมีผีร้าย ใครจะไปเอาของหรือพระพุทธรูปในถ้ำมา หรือพระไปเอามาก็ตาม ผีร้ายมันทำเข็ญเลย ถ้าใครเก่งกล้าหรือพระองค์ใดอวดดีก็ไปเถอะ จะได้เห็นผลเขาว่าอย่างนั้น

ทีนี้ครูบาอาจารย์ ท่านก็แนะนำพร่ำสอนว่า เรื่องการเจริญสมณธรรมนั้น สถานที่ใดมีภุมเทวดา ปัพตาเทวดา รุกขเทวดา ภูมิเจ้าทั้งหลายอยู่ในสถานที่นั้น วัดร้าง บ้านร้าง ถ้ำรูภูเขาต่าง ๆ ไปอยู่ ไปเจริญธรรมในสถานที่เหล่านั้น ก็รู้สึกว่า จิตใจนั้น

เยือกเย็น เต็มตื้นขึ้นมา การเจริญธรรมจิตก็สงบเร็ว ต้องอาศัยภูมิสถานที่นั้น

เราไปเจริญธรรมในสถานที่นั้น เมื่อจิตเราสงบแล้ว เขามาหาเราก็เห็นกันได้ แล้วก็ซักไซ้ไต่ถาม แนะนำพร่ำสอน เหตุผลต้นปลายทำมาอย่างไร เขาก็พูดให้ฟัง แล้วก็เป็นธรรมะเตือนเราอีกนั่นแหละ

บางภูมิสถานที่ เป็นเปรต เป็นผี เป็นยักษ์โขโมพีร้ายกาจทำพิษร้ายต่าง ๆ นานา แต่แล้วครูบาอาจารย์ท่านสอนว่า ไปอยู่สถานที่นั้น ก็จงชำระศีลให้บริสุทธิ์ ไตรสรณคมน์ให้บริสุทธิ์ แล้วจะไม่เป็นอันตราย เขาทั้งหลายเหล่านั้น เขาก็รู้เหมือนกันว่าเป็นพระปลอมหรือพระจริง

ถ้าพระจริงนั้นมีศีลบริสุทธิ์ เขาก็เคารพนบน้อม ช่วยพิทักษ์รักษาไม่ให้เป็นอันตราย นั่นแหละ

ทีนี้ ก็ออกเดินทาง พอไปถึงแล้วก็ให้โยมทำร้าน (ที่พัก) ให้ไปถึงสถานที่นั้น แล้วก็อุ่นใจ ใจนั้นปลื้มปีติยินดี แล้วก็ตั้งสัตยาธิษฐานใจมั่น เร่งรัดพัฒนาทำความเพียร จะเอาไม่นอนเดือนหนึ่ง การทำความเพียร อดนอนผ่อนอาหารนั้น ก็เร่งรัดพัฒนาไม่ลดละ เอาชีวิตเป็นแดน ไม่ว่าไปอยู่ในสถานที่ใดนั้น นั่นแหละ

โภนโต ดูก่อนรุกขเทวดา ภุมเทวดา หญิงชายเจ้าของสถานที่ ผู้ไปอย่าให้คา ผู้มาอย่าให้ข้อง เราเป็นพี่น้องอันเดียวกัน จะมาเจริญสมณธรรม จงช่วยอนุโมทนาส่วนบุญนะ นั่นแหละ

ก็ตั้งใจมั่น กินน้อย นอนไม่มีเสียเลย ตั้งสัตย์ เอาทั้งวันคืนเดือนหนึ่ง

ทีนี้พวกเขาเหล่านั้น ไม่เคยเห็นพระปฏิบัติเคร่งครัดในธุดงควัตร ศีลวัตร เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งสมาธิ เขาไม่เคยเห็น

เมื่อไปถึงสถานที่นั้น ก็ให้โยมทำทางเดินจงกรมให้ยาวเหยียด สถานที่มันราบดีบนภูเขาพาน เสร็จแล้วก็เข้าที่ยกมือขึ้นไหว้ครู

พุทโธ ธัมโม สังโฆ สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้ามาสู่สถานที่นี้ ตามที่พระพุทธเจ้าสอน **อารัญญิกังคะ** อยู่ป่าเป็นวัตร **รุกขมูลิกังคะ** อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร **โสสานิกังคะ** อยู่ป่าช้าเป็นวัตร **ยถาสันถติกังคะ** อยู่เงื้อมเขาเป็นวัตร **เนสัชชิกังคะ** อดนอนผ่อนอาหารเป็นวัตร อันนี้เป็นธรรมเครื่องกลั่นกรองกิเลส

กิเลสมันเหนียวแน่น มันฝังจิตใจมาทุกภพทุกชาติ ไม่มีภพใดชาติใดที่จะหลุดถอนออกจากจิตใจได้ เพราะเกิดมาภพน้อยชาติใหญ่นั้น ก็มาบำรุงส่งเสริมตั้งแต่กิเลส เอาตั้งแต่สิ่งที่เป็นเหตุเกิดทุกข์ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส นั้นมากลืนกินเป็นอาหาร มันก็เป็นของชอบของกิเลส และธาตุขันธ์นั้น

แต่ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลสนั้น ยากที่จะได้ประสบพบปะ ยากที่จะได้มาในศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แสนชาติ ล้านชาติ ก็ยาก นั่นแหละยากเพราะเหตุใด ?

ยากเพราะ กิเลสกับธาตุขันธ์มันไม่ชอบ ยากเพราะจิตใจนี้นั้น ไม่ได้สะสมธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้ที่จิตใจ ฉะนั้นจึงได้ชื่อว่า ยาก

ต่อแต่นั้น พอค่ำลงก็ทำความเพียร เดินจงกรมจนถึง ๓ ทุ่ม จากนั้น ก็ไหว้พระสวดมนต์แล้วอุทิศส่วนบุญ เสร็จแล้วก็เข้าที่นั่งภาวนากำหนด **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ไม่นานจิตก็รวม พอจิตสงบเกิดแสงสว่างจ้า ไม่นานเห็นเทพบุตรองค์หนึ่งมาบอกว่า

"ท่านอาจารย์ หันปลายเท้าเข้าหน้าถ้ำนั้นเป็นทางไปพระนิพพานนะ"

ถามเขากลับไปว่า "ทางไปพระนิพพานคืออะไร ?"

เขาก็ว่า "พระพุทธรูปนั่นแหละ ผู้เป็น นายโก ผู้นำโลก คือหมู่สัตว์เข้าพระนิพพานได้ ทีนี้ท่านหันเท้าเข้าไปอย่างนั้นมันผิดแล้ว"

"โอ๋...โยมเขาทำให้ อย่างนั้น ต้องขออภัยด้วย พรุ่งนี้จะให้เขาทำให้ใหม่"

เสร็จแล้วเขาก็ลากลับไป จากนั้นไม่นานก็มีเปรตพระ ๓ ตน เข้ามาหา เป็นคนโบราณรูปร่างสูงใหญ่ มีเครายาวถึงหน้าอก เข้ามานั่งใกล้ ๆ ลูบขาข้างซ้ายแล้วพูดว่า

"ท่าน ๆ ผมกับท่านใครจะแก่พรรษากว่ากัน ?"

ก็ตอบเขาไปว่า "หลวงพ่อนั่นแหละแก่กว่า"

"ก็คงจะจริงอย่างท่านว่านั่นแหละ พรรษาของผมนั้นแก่กว่าท่าน แต่ว่าคุณธรรมของท่านนั้นแก่กว่าผมนะ"

"แก่เพราะเหตุใด ?"

"แก่เพราะท่านเจริญธรรม เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งสมาธิ อดนอนผ่อนอาหาร นี่มันแก่อย่างนี้ เพราะการเจริญธรรมถูกต้อง"

จากนั้นก็เลยถามเขาต่อไปอีกว่า “พวกท่านเป็นพระบวชในศาสนาพุทธอันบริสุทธิ์แล้ว สมควรที่จะเจริญสมณธรรมอย่างต่ำก็ไปสวรรค์ ๖ ชั้น อย่างกลางก็พรหมโลก (รูปพรหม ๑๖ ชั้น) อย่างสูงก็อรูปพรหม ๔ ชั้น และอย่างถึงที่สุดก็ วิมุตติหลุดพ้นไปพระนิพพานข้ามโลกสงสารไปได้ เพราะมีกิจอันเดียว แต่เหตุใดท่านจึงมาเป็นเปรตค้างอยู่ที่นี่”

“ท่านเอ๊ย!...พวกข้าพเจ้าเกิดมาพบปะศาสนาในสมัยพระเจ้าไชยเชษฐา (เป็นเจ้าเมืองเวียงจันทน์เรืองอำนาจและสร้างวัดต่าง ๆ มากมาย) เมื่อบวชมาแล้ว อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ไม่แนะนำพร่ำสอนให้เดินจงกรม ยืนภาวนา นั่งสมาธิ อดนอน ผ่อนอาหาร พิจารณาธาตุขันธ์ เหมือนอย่างพวกท่านในขณะนี้”

“บวชเป็นพระตั้ง ๑๐๐ กว่าพรรษา ก็ไม่ได้ภาวนาอะไรอยู่สนุกสนาน ฉันเช้าฉันเพลแล้วก็ทำกิจการงานต่าง ๆ ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงม้า เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เหมือนอย่างฆราวาสญาติโยมเขา”

“บวชมาแล้วก็ล่วงเกินสิกขาบทวินัยไตรสิกขาน้อยใหญ่เสียสิ้น ศีลวัตร ศีล ๒๒๗ ก็ล่วงเกิน จะเหลือก็แต่ปาราชิก ๔ ถึงเหลือก็เศร้าหมอง ล่วงเกินพระวินัยด้วยการขุดดินฟันไม้ จับจ่ายเงินทอง กินข้าวแลงแกงร้อน (ฉันอาหารยามวิกาล) นั่งนอนเสื่อสาดยัดด้วยนุ่นและสำลี (ต้องอาบัติปาจิตตีย์) กินลาบดิบลาบวัวลาบควายพอญาติโยมเขาฆ่าวัวควายอยู่ในบ้าน ก็สั่งเอาเนื้อสันใหญ่ ๆ ตับไตเอามาลาบก้อยกินกันสนุกสนาน กินกับเหล้ากับยาสนุกสนาน”

นั่นแหละ ขุดดิน ฟันไม้ จับจ่ายเงินทอง ก็ต้องอาบัติปาจิตตีย์ กินข้าวแลงแกงร้อนก็ต้องอาบัติปาจิตตีย์นะ

นั่นแหละ “พอถึงช่วงเดือน ๑๒ เขาลงจับปลากัน ก็ให้เณรไปขอปลาและกุ้งเป็น ๆ มาลาบกินกันสนุกสนาน บางทีก็เข้าป่าหากระต่ายและอีเห็นมาหมกมาคั่ว (ทำอาหาร) กินกันสบาย”

“ทีนี้ฤดูทำนา เขาก็มานิมนต์ไปช่วยเขาดำนา แล้วก็กินเหล้ากินยาลาบวัวลาบควาย สนุกสนานคุยสาว (จีบผู้หญิง) นะท่าน ถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็ไปเก็บเกี่ยวกับเขา กินเหล้ากินยา เล่นสาว (พูดเกี้ยวผู้หญิง) สนุกสนาน เวลานวดข้าวเขาก็มานิมนต์ไปนวดกับเขา เวลาเอาข้าวขึ้นยุ้งขึ้นฉางเขาก็มานิมนต์ไปสวดมนต์ข้าวนะ แหม... กินเหล้ากินยาวันยังค่ำ ท่านเอ๊ย...สนุกสนาน ได้กินลาบไก่ ต้มไก่ สนุกสนาน”

“วันพระก็ตีกลองให้ผู้สาว (หญิงสาว) มาดายหญ้าในบริเวณวัดแล้วก็เล่นสาวสนุกสนาน งานบุญพระเวสสันดรมีการละเล่นต่าง ๆ ก็เล่นสาวสนุกสนาน จับโน่นจับนี่ เมื่อมีโยมตายในหมู่บ้าน เขานิมนต์ไปสวดกุสลา มาติกา ในงานศพมีการละเล่นในงานนั้น ก็หยิกหยอกกับผู้สาว จับก้นจับขาจับของดี ถูกบ้างไม่ถูกบ้าง นั่นแหละทำอยู่อย่างนั้นเป็นนิจ”

“ทีนี้มาถึงเดือน ๕ เมษายน ขึ้นปีใหม่ อุปัชฌาย์อาจารย์ก็บอกว่า เอ้า...พระเราเป็นนาคนะ ฤดูนี้เราเป็นนาค เล่นน้ำได้ไม่เป็นบาปเป็นกรรม นั่นแหละมันก็สนุกสนาน เล่นน้ำปล้ำผู้สาว จับอกจับก้น จับของลับกันสนั่นหวั่นไหว แต่อาจารย์ไม่ให้เสพนะ ถึงอย่างนั้นมันก็เกิดความกำหนัดยินดีในกาม นั่นแหละกระทำกันอยู่อย่างนั้นเป็นนิจ เสร็จแล้วก็มีการขอขมาลาโทษกัน ทำพิธี

สู่ข้าวเล่าขวัญ (พิธีขอขมา) อันนี้ต้องอาบัติทุกกฎนะ"

นั่นแหละ "ความไม่ดีทั้งหลายที่พวกข้าพเจ้าทำขึ้น จึงได้ส่งผลให้มาเกิดเป็นเปรตตกค้างอยู่ที่นี่"

นอกจากเปรตพระ ๓ ตนนี้แล้ว ก็ยังมีเปรตแม่ขาวนางชี (แม่ชี) ตกค้างอยู่ที่นั้นอีกมาก

พอถามว่า เมื่อไหร่จะพ้นกรรม เขาก็บอกว่าไม่รู้ ถามว่าทำอย่างไร จึงจะพ้นกรรมได้ เขาก็ไม่ทราบ จึงได้กำหนดจิตถามพระธรรมว่า

"เปรต ๓ ตนนี้ กับแม่ชีนั้น เคยเป็นญาติของเราบ้างไหม ?"

"โอ๋...เป็นมาหลายภพหลายชาติแล้ว แต่มาภพนี้ชาตินี้เขาทำกรรมไม่ดี จึงมาเกิดเป็นเปรต นั่นแหละ จงช่วยเหลือเขาเสีย ถ้าเราไม่ช่วยแล้ว ก็ไม่มีใครช่วยเขาหรอก"

จากนั้น จึงพูดกับเปรตเหล่านั้นว่า "พระพุทธรูปที่อยู่ ในถ้ำนั้น อย่าเพิ่งหึงหวงห่วงอาลัยนะ เมื่อมีพระเณรหรือญาติโยมมาเอา ก็ให้เขาไปเถิด เราจะได้พ้นจากบาปกรรมได้ เอ้า...เตรียมรับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ จะช่วยให้พ้นจากสภาพเปรตไปเกิดเป็นมนุษย์ได้อีก และเมื่อข้าพเจ้าเดินจงกรมเสร็จแล้ว ก็มารับส่วนบุญนะ"

เจริญสมณธรรมอยู่ที่นั่นได้ ๒-๓ เดือน ก็มีแม่ชีคนหนึ่งมาบอกลาว่า

"ท่านอาจารย์ ดิฉันพ้นจากบาปกรรมชั่วช้าลามกแล้ว จะได้ไปเกิดที่เมืองมนุษย์อีก"

ไปดีเถิด จงภาวนา **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ไปนะ ไปที่ อ.บ้านผือ หรือที่ จ.อุดรธานี โน่นแหละดี เพราะจะมีพระกรรมฐานผ่านมามาก

ทีนี้พอล่วงมาถึงเดือน ๖ ก็ได้บอกพวกเปรตทั้งหลายว่า ปีนี้จะกลับไปจำพรรษากับ หลวงปู่บัว สิริปุณโณ ที่วัดป่าบ้านหนองแซง ปีหน้าถ้าบุญพาวาสนาส่งจะกลับมาโปรดอีกนะ แต่แล้วก็อย่าได้ประมาท ขอให้พากันเดินจงกรม บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญ ยืนภาวนาบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอาบุญ ไหว้พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ ฝึกจิต อบรมจิต สอนจิต ทรมานจิต ให้มันเป็นไปในธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าให้จิตอยู่กับนักปราชญ์ คือ พุทโธ ธัมโม สังโฆ นั่นแหละ จะเป็นจิตเกษมสำราญ พ้นจากกำเนิดเป็นเปรต ไปเกิดเป็นมนุษย์ได้อีก โดยเร็วพลัน ช่วยตัวเองนะ **อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ** (ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน) พึ่งคนอื่นชื่นใจเป็นบางครั้ง ไม่เหมือนดั่งตนพึ่งตนผลทวีตนจะเป็นคนดีหนีทุกข์โทษภัย ในวัฏฏสงสาร มีพระนิพพานเป็นที่ไปเบื้องหน้าก็เพราะตนทำดี สะสมบุญดี ให้เกิดมีขึ้นเพราะตนพึ่งตน อันนี้ข้อสำคัญมั่นหมาย

นั่นแหละ ต่อแต่นั้น ก็ไปจำพรรษาอยู่กับหลวงปู่บัว พอออกพรรษาแล้วก็ กลับมาที่เก่าอีก ไปแล้วรู้สึกว่าเป็นเบา ๆ นะ พวกเปรตทั้งหลายนั้นหายไปหมดแล้ว เมื่อภาวนาจิตสงบแล้วมีพวกเทวดาทั้งหลาย มาขอรับพระไตรสรณคมน์และศีล ๕ เสร็จแล้วเทศน์ให้ฟัง แล้วก็ถามเขาว่า

"พวกเปรตพระ ๓ ตน กับแม่ชีทั้งหลาย หายไปไหนกันหมด"

เขาก็ตอบว่า "ท่านมาโปรดเขา เมื่อปีกลายโน้น เขาก็ได้เจริญสมณธรรมตามอย่างที่ท่านสอนนั้น แล้วก็รักษาศีล อย่างบริสุทธิ์ จึงได้ไปเกิดที่เมืองมนุษย์กันหมดแล้วละท่าน"

นั่นแหละ เรื่องการไปวิเวกตามสถานที่ต่าง ๆ ก็ได้สงเคราะห์ฝูงเปรตทั้งหลาย และผีสางคางแดงทุกอย่าง

นี่แหละ การไปเจริญสมณธรรมในที่ต่าง ๆ นั้น ก็ได้ธรรมเกิดขึ้นสอนใจ เขาเป็นอย่างไร ตกทุกข์ได้ยาก เป็นเปรตเป็นผีค้างโลกโลกีย์อย่างนั้น ก็เพราะทำบาปหยาบช้าลามก ลืมตน คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล คบคนชั่วพาตัวยากจน คบใครก็เป็นอย่างนั้น ทีนี้ก็น้อมมาเป็นธรรมะสอนเรา ถ้าเราเป็นผู้ประมาทแล้ว ต่อไปก็จะไม่แคล้วคลาดจากสมบัติอย่างที่เขาได้นะ นั่นแหละ ข้อสำคัญมั่นหมาย

๑๖. พรรษาที่ ๒๒ (พ.ศ.๒๕๑๔) : วัดบ้านโคกก่อง อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี

๑) เณรเปรต

จากนั้น ก็ไปวิเวกที่ถ้ำพระ บ้านโคกก่อง อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี คืนนั้นนั่งภาวนาอยู่จนตี ๓ มีเปรตพระตนหนึ่ง กับเณรน้อยขี้กลากกินหัวเต็มไปหมด เดินผ่านมาทางหน้าถ้ำ จึงถามไปว่า "จะไปไหนเล่า ?"

เขาก็ตอบว่า “จะไปบ้านจอมศรี ไปเยี่ยมพี่น้อง”

“อ้าว...พี่น้องสำคัญอย่างไร อาคันตุกะมาถึงวัดแล้ว ทำไมจึงไม่ต้อนรับและแสดงที่ให้พัก”

“โอ๋...ไม่มีเวลา มีแต่งาน”

“งานอะไรสำคัญ อ้าว...แล้วนั่น เณรน้อยทำไมขี้กลากกินหัว ?”

“มันกินข้าวแลง กินข้าวเย็น” เขาว่าอย่างนั้นนะ

“นั่นแหละ บ้านเรือนจะรั่วก็รั่วมาแต่ขื่อแต่แปโน่น อันนี้ฉันใด อาจารย์ก็กินข้าวเย็นด้วยใช่ไหมเล่า ?”

“ใช่!...”

“นั่นแหละประพฤติไม่ดี พากันล่วงเกินสิกขาบทวินัยน้อยใหญ่ บวชมาก็เป็นโมฆะ ไม่รักษาธุดงควัตร ศีลวัตร นั่นแหละอยากทำอะไรก็ทำไป ตายแล้วจึงมาเป็นเปรตเป็นผีอย่างนี้ เป็นเปรตขี้กลากกินหัว บาปติดตามมาอย่างนี้ สมขี้หน้า”

ต่อว่าเขาไปอย่างนั้น เขาก็ไม่ว่าอะไร เพราะกลัวอำนาจ แล้วเขาก็ไม่มาหาอีก เพราะเห็นโทษของตนเอง นั่นแหละ ก็เลยโปรดไม่ได้ เป็นเปรตค้างอยู่ที่นั่น

การไปภาวนายังที่ต่าง ๆ ก็ได้เห็นเป็นอย่างนั้น บางแห่งจิตสงบลงแล้วมีผีกองกอยสะมอยดงมาหา ก็ไม่มีความสะทกสะท้านหวั่นไหวอะไร พอจิตสงบแล้ว องอาจกล้าหาญชาญชัยทุกอย่าง เห็นชอบอย่างนั้น จะเป็นหรือจะตายก็แล้วแต่บุญแต่กรรมหรอก

ฉะนั้น เรื่องผีเรื่องเปรตทั้งหลาย จึงไม่กลัวทั้งนั้น ผีสางคางแดงอะไรก็ตามเถิด ถ้าเรามีพระไตรสรณคมน์และศีลธรรม

บริสุทธิ์สมบูรณ์แล้ว ทุกอย่างชนะหมดทั้งนั้น ไม่ต้องหวั่นไหว นอกนั้นก็เป็นมหาเสน่ห์ เป็นมหานิยม เป็นเครื่องดึงดูด นาค ครุฑ เทพยดาทั้งหลายทั้งปวง เห็นแล้วเย็นตาเย็นใจ

เรื่องการไปภาวนายังสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นสถานที่เผ็ดร้อน พระกรรมฐานชอบมากนะ ไปแล้วเจริญภาวนามันก็เยือกเย็น จิตสงบได้เร็ว เมื่อจิตสงบได้แล้ว ลงสู่สัมภเวสีภพอันเดียวกัน พวกนั้นมาหาก็เห็นกันได้เลย เพราะมีตาทิพย์เกิดขึ้น แล้วก็พูดจาพาทีถามกันได้ เป็นอย่างไร เป็นอย่างโน้น อย่างนี้ เขาก็บอกให้ได้ทุกอย่าง นั่นแหละ ก็สิ้นสงสัยได้

ครูบาอาจารย์สายนี้ ท่านแนะนำพร่ำสอนนะ โน่นถ้ำรูภูเขา โน่นบ้านร้าง วัดร้าง โน่นสถานที่ช้างร้าย เสือร้าย ไปนั่นแหละ มันจะภาวนาจิตสงบได้เร็ว อาศัยพวกเหล่านั้นปราบกิเลสด้วย เมื่อจิตสงบแล้วจึงเห็นผลว่า โอ๋...เสือก็เป็นครู ช้างก็เป็นครู ผีร้ายก็เป็นครูทั้งนั้น เป็นครูผู้แนะนำพร่ำสอน ช่วยปราบกิเลสให้จิตสงบได้ รู้ธรรมเห็นธรรมได้ นี่แหละ ของจริงเป็นอย่างนี้

๒) เทศน์โปรดเทวดา

จากนั้นก็ไปวิเวกที่ ถ้ำพระ บ้านตาลเลียน อ.กุดจับ จ.อุดรธานี ภูเขาลูกนั้นมีถ้ำอยู่ ๒-๓ ถ้ำ ไปอยู่คนละถ้ำกับ พระอาจารย์บุญพิน

วันนั้นนั่งภาวนาตั้งแต่หัวค่ำ ราวเที่ยงคืนจิตสงบแล้ว เกิดแสงสว่างกระจ่างแจ้ง จากนั้นก็มีฝูงเทพบุตรเทพยดาลงมา

จากภูเขาใหญ่ ปัพตาเทวดา รุกขเทวดา รูปร่างใหญ่โตสวยงาม พูดจาเสียงแข็ง แต่ก็ไม่ใช่ลักษณะการด่าว่ากันหรอก เขามาขอรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕

ถามว่า "จะรับไปทำไม ?"

เขาก็ว่า "พวกข้าพเจ้าหมดเกษียณภพชาติที่อยู่บนภูเขาใหญ่แล้ว จะได้ไปเกิดยังเมืองมนุษย์อีก เมื่อเห็นท่านมาอยู่ที่นี่ก็ดีใจ เลยมาขอรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕"

เมื่อให้เสร็จแล้ว เขาขอฟังธรรมะ ก็เทศน์ให้ฟังว่า

"พุทธัง สะระณัง คะตา เส นะ เต คะมิสสันติ อะปายะภูมิง ฯ นรชาติหญิงชายทั้งหลาย เมื่อเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งแล้ว อบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ สิ้นแสนกัปดับขันธ์แล้ว จะมีแต่สุคติสวรรค์เป็นที่ไปเบื้องหน้า ได้ชื่อว่า **มนุสสธัมโม** เป็นผู้มีธรรมเป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลส เป็นผู้มีธรรมเป็นเครื่องล้างบาป และเคราะห์เข็ญเวรร้าย นั่นแหละ เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้"

เสร็จแล้วเขาก็ลาจากไป เข้าสู่ จ.อุดรธานี มีราว ๆ ๑๐๐ ตน เห็นจะได้

คืนนั้นนั่งภาวนาทั้งคืนจนถึงรุ่งเช้าแจ้งเป็นวันใหม่ พระอาจารย์บุญพิน ก็มาถามว่า "เมื่อคืนนี้เทศน์ให้ใครฟัง ?"

"เทศน์ให้เทพบุตรเทพยดา มาจากภูเขาใหญ่ เขาหมดเกษียณภพชาติแล้ว เขามาขอรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕ เขาจะไปเกิดเป็นมนุษย์ที่เมืองอุดรธานีโน่น"

๑๗. พรรษาที่ ๒๓-๓๕ (พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๒๗) : วัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

๑) เห็นสาวสวรรค์

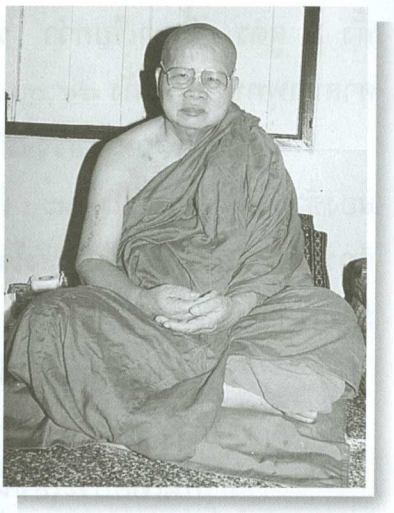

สมัยแรก ๆ ที่หลวงปู่ขึ้นไปจำพรรษาที่ถ้ำกลองเพล กับ **หลวงปู่ขาว** และ **หลวงปู่หลุย** นั้น ถ้ำกลองเพลยังไม่เจริญ ไม่สะดวกสบายเหมือนทุกวันนี้ หลวงปู่ว่า ไปทำความเพียรอยู่ที่ถ้ำกลองเพลนั้น ม่วนสนุกสนานดี คือ เข้าที่จิตรวมได้ทุกขณะไปอยู่ที่นั่น ก็เลยตั้งใจทำความเพียรไม่ลดละ

เร่งรัดพัฒนาทำความเพียรด้วยการอดนอนผ่อนอาหาร ตลอดไตรมาส ๓ เดือน ตั้งใจทำความเพียรอย่างนั้น อยู่มาวันหนึ่งเป็นวันเพ็ญ เมื่อเดินจงกรมเสร็จแล้วก็ไปนั่งภาวนาอยู่ในถ้ำใหญ่ นั่งสมาธิกำหนด **พุทโธ** เป็นอารมณ์ของสติ ไม่นานจิตก็วาง **พุทโธ** แล้วจิตก็รวมลงสู่ภวังคภาพอันแน่นแฟ้น **อุปจารธรรม** เกิดขึ้น มีแสงสว่างกระจ่างแจ้งเกิดขึ้น กลางคืนเหมือนกลางวันสว่างโร่อย่างนั้น ไม่นานมีฝูงเทพยดาทั้งหลายมีแต่ผู้หญิงล้วน ๆ รูปร่างใหญ่โตมโหฬารสวยงาม เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ ถือธงแดงและธูปคนละอันลงมาจากฟากฟ้า มาถึงถ้ำแล้วก็เอาธงปักจุดธูปแล้วก็

พากันกราบไหว้ กราบที่ ๑ ว่า **พุทโธ** กราบที่ ๒ ว่า **ธัมโม** กราบที่ ๓ ว่า **สังโฆ สรณัง คัจฉามิ** เสร็จแล้วก็ทำวัตรเย็น จากนั้นก็สวด **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร อนัตตลักขณสูตร** และ **อาทิตตปริยายสูตร** ทั้ง ๓ สูตร นี้เขาเรียกว่า **ราชาธรรม** เป็นธรรมอันยิ่งใหญ่ของศาสนาพุทธ ธรรมทั้ง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์มารวมอยู่ที่นี่ทั้งหมด

เมื่อสวดมนต์เสร็จแล้ว เขาก็นั่งภาวนา นานนะเป็นชั่วโมง สองชั่วโมง สามชั่วโมงนะ เรียบร้อยดี สงบดี เมื่อเสร็จแล้วเขาก็กราบ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** แล้วเขาก็จะจากไป จึงได้กำหนดถามเขาว่า

"โยม...มาจากสถานที่ใด ?"

เขาก็ว่า "ท่านอาจารย์ พวกดิฉันมาจากเมืองสวรรค์"

"มาที่นี่เพื่อประโยชน์อะไรหรือโยม ?"

เขาก็ตอบว่า "มาบูชาแก้วทั้ง ๓ ประการนะท่าน"

"บูชาเพื่อประโยชน์อะไร?"

"เพื่อบำเพ็ญกุศลนะท่าน เพราะแก้วพุทโธ แก้วธัมโม แก้วสังโฆ นั้นเป็นบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ในการบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียนและของหอม"

ถามเขาไปอีกว่า "อยู่บนสวรรค์ไม่ได้บำเพ็ญหรือโยม ?"

"บำเพ็ญอยู่เหมือนกัน แต่ได้รับผลน้อย ไม่ได้มากเหมือนบำเพ็ญอยู่ในเมืองมนุษย์ ในเมืองมนุษย์ทำน้อยได้มาก ทำมากก็ยิ่งได้มาก เพราะเป็นสถานที่สำหรับบำเพ็ญบุญกุศล จะไปสวรรค์หรือพรหมโลก ก็ต้องมาบำเพ็ญบุญในเมืองมนุษย์นี้ก่อน จะไปพระนิพพาน พ้นทุกข์จากโลกสงสารก็ต้องมาบำเพ็ญบุญ

ในศาสนาพุทธ ในเมืองมนุษย์นี่เสียก่อน จึงจะได้ นอกนั้นไม่มี”

“นั่นแหละ ในสมัยศาสนาพระเจ้ากัสสโปโน้น พวกข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นหญิงชาวบ้านชาวเมือง พากันประพฤติวัตรปฏิบัติขัดสีแก้วทั้ง ๓ ประการ ให้สว่างไสวรุ่งโรจน์ทั้งกลางวันและกลางคืน ด้วยการเดินจงกรมบูชาแก้ว ยืนภาวนาบูชาแก้ว นั่งสมาธิบูชาแก้ว ไหว้พระสวดมนต์บูชาแก้วทั้ง ๓ ดวงนี้ แก้วพุทโธ แก้วธัมโม แก้วสังโฆ ทำอยู่อย่างนั้นเป็นนิจ ไม่ลดละ ล้วนแต่เป็นบุญเป็นกุศลทั้งนั้น ทานการกุศลสิ่งใดที่ให้แก่สมณะชีพราหมณ์นั้นก็จะกลายเป็นของทิพย์ไปรอคอยอยู่บนสวรรค์หมดทั้งนั้น”

“ฉะนั้น เมื่อพวกข้าพเจ้าไปเกิดบนสวรรค์ ก็มีแต่ความสุขสำราญ เป็นผลมาจากการประพฤติปฏิบัติธรรมกันมาถึง ๒ หมื่นปี ในสมัยศาสนาพระเจ้ากัสสโปผู้คนอายุยืน ๒ หมื่นปีนะท่าน”

พวกเทวดาเหล่านั้นก็ล้วนแต่มีรูปร่างสูงใหญ่ สวยงาม มีผิวสีขาวเหลืองแดง ไว้ผมยาว มีสายสร้อยรอบตัว นุ่งผ้ายาวครึ่งแข้งเหมือนคนโบราณ เวลาเดินก็งาม พูดก็งาม อะไร ๆ ก็ดูสวยสดงดงามทั้งนั้นเหมือนกับพระจันทร์วันเพ็ญ เมื่อเปรียบเทียบกับมนุษย์แล้วไกลกันเหมือนฟ้ากับดินนะ ดูมนุษย์เราแล้วเหมือนกับลิง จากนั้นเขาก็ฝากธรรมะว่า

“ท่านอาจารย์ ขอได้โปรดไปแนะนำพร่ำสอนญาติโยมทั้งหลายให้พากันบำเพ็ญ ทาน ศีล ภาวนา บำเพ็ญสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ โพชฌงค์ ๗ และพากันเดินจงกรม ฝึกจิต อบรมจิต สอนจิต ทรมานจิต นั่งสมาธิ ยืนภาวนา ฝึกจิตอบรมจิต สอนจิตให้มันดี นั่นแหละ จะเป็น

บุญกุศลอันยิ่งใหญ่ เหมือนดังที่พวกข้าพเจ้าทำอยู่อย่างนั้น ๒ หมื่นปี เมื่อสิ้นลมแล้วเหมือนกับว่านอนหลับแล้วก็ตื่นขึ้นฉะนั้น"

"ให้เอาศรัทธาเป็นไม้ถ่อและไม้พายนะ ทาน ศีล ภาวนา เป็นเรือขี่ข้ามโอฆะสงสารไปพระนิพพาน ภาวนา พุทโธ ธัมโม สังโฆ เป็นที่พึ่ง จะพาขึ้นสู่สวรรค์จนกระทั่งถึงพระนิพพานได้"

เสร็จแล้วเขาก็ลาจากไป ปลิวขึ้นสู่อากาศเหมือนกับนุ่นต้องลม ปลิวเข้าสู่กลีบเมฆหายไปเลย

ขณะที่สนทนากันนั้นลืมถามไปว่า พวกเขาเหล่านั้นมาจากสวรรค์ชั้นใด ได้ถามแต่ว่า "ทำไมจึงมีแต่นางเทพยดา ไม่เห็นมีเทพบุตร ?"

เขาก็ตอบว่า "เมื่อครั้งที่พวกข้าพเจ้าเป็นมนุษย์ได้บำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา นั้น ไม่มีพวกผู้ชายไปบำเพ็ญด้วย ดังนั้น เมื่อไปเกิดบนสวรรค์จึงไม่มีเทพบุตร" นั่นแหละ ทำอย่างไร ก็ได้ผลอย่างนั้น

รุ่งเช้าไปทำกิจวัตร **หลวงปู่ขาว** ท่านถามว่า "เมื่อคืนนี้ภาวนาเห็นอะไรบ้าง ?"

"หลวงปู่ครับ ผมตั้งสัตย์ไว้แล้วว่า จะไม่นอนทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อคืนนี้ ภาวนาแล้วจิตสงบ เห็นสาวสวรรค์ลงมาจากสวรรค์ในราว ๖๐ คน มีรูปร่างสูงใหญ่สวยงาม ถือธงแดงและธูปลงมาคนละอัน เอามาปักไว้หน้าถ้ำ แล้วก็พากันไหว้พระสวดมนต์จบแล้วก็นั่งภาวนา เสร็จแล้วก่อนที่เขาจะจากไป ได้ถามเขาว่ามาจากไหน เขาก็ตอบว่า มาจากเมืองสวรรค์"

หลวงปู่ขาว ท่านก็ว่า **"ปัจจัตตัง** จะรู้เห็นเฉพาะผู้ปฏิบัติใครปฏิบัติผู้นั้นก็จะเห็นเองนะ แต่ถ้าปฏิบัติแล้วจิตไม่สงบก็ไม่เห็น เมื่อจิตสงบลงสู่อุปจารธรรมแล้วจะเห็นได้ เพราะจิตเข้าสู่ภพเดียวกับพวกเขาเหล่านั้น"

นั่นแหละ ก็เห็นจริงแจ้งชัดประจักษ์ว่า สวรรค์นั้นมีจริง ถึงแม้จะไม่ได้ไปเห็นเมืองสวรรค์ แต่ก็ได้เห็นนางเทพยดาทั้งหลายเหาะลงมาจากฟ้า ลงมาไหว้พระสวดมนต์และนั่งภาวนา อยู่ที่วัดถ้ำกลองเพลนั้น

๒) ถวายชีวิตพรหมจรรย์

จากนั้น สมัยหนึ่งขึ้นไปภาวนาที่ถ้ำผาบิ้ง ซึ่งอยู่ในบริเวณวัดถ้ำกลองเพลนั่นแหละ ภาวนาอยู่ ๗ วัน ๗ คืน โดยไม่นอน ข้าวก็ไม่กิน กินแต่น้ำ เดินจงกรมอย่างหนัก อานิสงส์ของการเดินจงกรมมี ๕ อย่าง นะ

๑. เดินจงกรม เพื่อปลุกไฟธาตุให้ลุกขึ้นเผาผลาญอาหารให้ย่อยยับ ช่วยให้การย่อยอาหารดีขึ้น

๒. เดินจงกรม เพื่อปลุกไฟธาตุให้ลุกขึ้นเผาเส้นเลือดลมให้เดินสะดวก ทำให้ร่างกายอบอุ่นดี

๓. เดินจงกรมมาก ๆ ทำให้อดทนต่อการเดินทางไกลโดยไม่ปวดแข้งปวดขา

๔. ผู้เดินจงกรมนั้น จิตจะสงบลงสู่สมาธิได้ และสมาธิของบุคคลผู้นั้นจะไม่เสื่อม มีแต่จะเจริญขึ้น

๕. ผู้เดินจงกรม เมื่อจิตสงบแล้ว จะได้เห็นเทพยดาถือธูปเทียนมาบูชา

ในวันนั้น เมื่อเดินจงกรมจนจิตสงบแล้วก็ได้เห็นจริง ๆ นะ เห็นฝูงเทพยดามานั่งถือธูปเทียนบูชาอยู่เป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ ๒-๓ ตน จึงกำหนดถามไปว่า "มาทำอะไร ?"

เขาก็ตอบว่า "มาบูชา อนุโมทนาส่วนบุญกับท่าน"

"เออเอา...อยากได้ก็ตั้งใจเอา"

นั่นแหละ ปีติเกิดขึ้นร่าเริงบันเทิงใจดีในวันนั้น เสร็จแล้ว ๔-๕ ทุ่ม ก็เข้าที่ไหว้พระสวดมนต์อุทิศส่วนบุญ เสร็จแล้วก็เข้าที่นั่งภาวนากำหนดจิตวางพุทโธพับ จิตก็รวมพับลงสู่ภวังคภพ **อุปจาระ** อันแน่นแฟ้น นั่นแหละ ในขณะนั้นก็ร่าเริงบันเทิงดี

ทีนี้ก็มาพิจารณาธาตุขันธ์ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์จนถึงสภาพตายเปื่อยเน่าสาบสูญไม่มีอะไร ทีนี้ก็กำหนดถามผู้รู้ว่า

"ธรรมที่ประพฤติมานี้ ได้มาจากอะไรบ้าง ?"

"โอ๋...กิจวัตรทุกประเภท ปัดกวาดเสนาสนะกุฏิวิหาร ศาลาเป็นบุญทั้งนั้น เป็นมรรคเป็นเครื่องส่งนะ ปฏิบัติครูบาอาจารย์ให้อยู่เย็นเป็นสุขก็เป็นมรรคเป็นเครื่องส่งทั้งนั้น อดนอนผ่อนอาหารก็เป็นบุญใหญ่ เดินจงกรม ยืนภาวนา ไหว้พระสวดมนต์ก็เป็นบุญทั้งนั้น นั่นแหละ ทำเอาทุกอย่างให้มันเป็นมรรคเป็นเครื่องส่ง"

แล้วก็กำหนดพิจารณาธาตุขันธ์อีกต่อไป เอามีดปาดเถือเนื้อออกทั้งหมดเป็นชิ้น ๆ เอาไปบูชาแก้ว ๓ ประการ นั่นแหละ จิตรวมใหญ่พืบก็เหลือแต่ผู้รู้กับสติเท่านั้น เมื่อเห็นผลเกิดขึ้นเป็นเช่นนั้น ก็มั่นใจ จึงได้ถวายชีวิตพรหมจรรย์ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

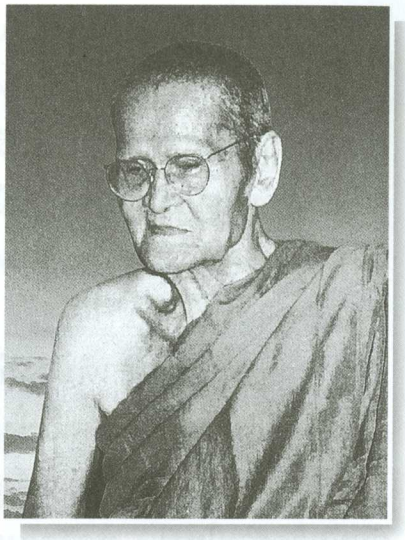

นี่แหละ ก่อนที่จะถวายชีวิตได้ ก็เพราะได้เห็นของจริงเกิดขึ้นลึกซึ้งอัศจรรย์ นั่นแหละก็เลยถวายชีวิตเพศพรหมจรรย์ตั้งแต่วันนั้น ไม่กลับโลกอีก นี่ข้อสำคัญมั่นหมาย

คืนนั้น นั่งภาวนาคืนยังรุ่ง ตอนเช้ามาทำกิจวัตร **หลวงปู่ขาว** ท่านถามว่า

"ทา...พันทุกข์หรือยัง? ผมเข้าใจว่าท่านพันทุกข์แล้วนะ เพราะเห็นท่านนั่งภาวนาแล้วมีรัศมีรุ่งโรจน์คืนยังรุ่งนะท่าน"

"โอ๋...ยังหรอกครับหลวงปู่ แต่ว่าตั้งแต่ผมบำเพ็ญความเพียรกับหลวงปู่มาหลายปีแล้ว รู้สึกว่าเมื่อคืนนี้จะสำคัญที่สุดกว่าทุกคืนนะ จิตรวมลงเห็นธรรม โอ้...น่าเลื่อมใสแปลกประหลาดใจ จนถวายชีวิตพรหมจรรย์ได้ไม่หวั่นไหวทั้งนั้น ไม่กลับโลกอีกแล้ว"

แต่ก่อนจิตยังไม่สงบ ฝึกยังไม่ทันได้ก็ไม่เห็น เมื่อจิตฝึกได้สงบลงไปมันก็เห็นเป็นอย่างนั้น เปรต ผี ช้าง เสือ ยักษ์โขโมพีมีอยู่ ผีกองกอยสะมอยดง ร้องสนั่นหวั่นไหว ค่ำมาแล้วก็ไม่เห็นว่าเป็นอะไร จิตสงบลงไปเป็นครั้ง ๆ แหม ฝูงรุกขเทวดา ภุมเทวดา ปัพตาเทวดา อากาศาเทวดา นั้น หญิงชาย จุดธูปเทียนบูชาอยู่เป็นกลุ่ม ๆ สาธุการส่วนบุญสนั่นหวั่นไหว

ทีนี้เราฝึกอบรมตนได้แล้ว เปรียบเหมือนดอกไม้มีกลิ่นหอม แมลงภู่ผึ้งมาตอมเอาเกสรไปทำรวงรัง นั่นแหละ ฝูงเทพบุตรเทพยดาทั้งหลายเหล่านั้น เปรียบเหมือน แมลงภู่ผึ้ง มาสาธุการส่วนบุญ จุดธูปเทียนบูชา นี่มันก็เห็นอานิสงส์ที่ประพฤติปฏิบัติมาอย่างนั้น แล้วก็มีกำลังใจมาตลอดจนถึงทุกวันนี้

๓) บุพเพชาติปางก่อน

ในตอนเย็นวันหนึ่งนั่งแปล **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** จนจบแล้วก็เข้าที่ไหว้พระสวดมนต์อุทิศส่วนบุญ จากนั้นก็นั่งภาวนา วันนั้นจิตรวมใหญ่ พอจิตสงบลงก็มีแสงสว่างกระจ่างแจ้งเกิดขึ้น แล้วพระธรรมก็ยกเพศนักบวชมาให้เห็นยืนอยู่ตรงหน้า แหมรูปร่างสวยงาม แต่ไม่ใหญ่โตนะ มีขนาดเท่ากับปัจจุบันนี้แหละ แล้วพระธรรมก็พูดขึ้นว่า

"นี่แหละ สมบัติของท่าน ยกเอามาให้ดูเป็นสมบัติที่ดีตั้งแต่ชาติปางก่อนโน้น สมัยศาสนาของพระพุทธเจ้าสิขี ก่อนพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ขึ้นไปอีก ๕ พระองค์ นั่นแหละ ท่านได้บวชในศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์นั้น ตั้งแต่เป็นเณรไปตลอดจนถึงวันตาย นั่นแหละไม่หวั่นไหวในเรื่องโลกสงสาร พอใจใฝ่ฝันในการทำดี เพราะเบื่อหน่ายในภพชาติสังขารที่ได้ไปอบายเสียเป็นส่วนมาก ได้มีโอกาสทำคุณงามความดีเพียงชาติเดียวเท่านั้น และก็ได้มอบกายถวายชีวิตรักษาเพศพรหมจรรย์ไว้ บวชจนตลอดชีวิต ไม่สึกไปสร้างโลก ไม่หวั่นไหวในเรื่องกิเลสทั้งนั้น จนกระทั่งได้เอาผ้าเหลืองห่อร่างเข้ากองไฟไปเลยนะในชาตินั้น นั่นแหละ เป็น

ปัจจัยใหญ่ที่ชาตินั้นได้บวชทำคุณงามความดีไว้ ได้ศึกษาพุทธวจนะฝังไว้ที่ใจ ไม่สาบสูญหายไปไหนหรอก มาชาตินี้ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เรียนหนังสือก็ตามที แต่คุณงามความดีที่ได้ทำไว้ก็ดลบันดาลให้มาได้บวชอีก ถ้าชาตินั้นไม่ได้บวช มาชาตินี้ก็ไม่ได้บวชนะ"

ทีนี้ก็กำหนดถามพระธรรมต่อไปว่า "ชาตินี้ภพนี้จะไปพระนิพพานตามพระพุทธเจ้าได้ไหม ?"

"แล้วแต่เหตุปัจจัยนะ"

"อะไรคือเหตุ อะไรคือปัจจัย ?"

"**เหตุ** คือ การประพฤติปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เดินยืนนั่ง พิจารณาธาตุขันธ์น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์อย่างนั้น นี่เรียกว่า การประกอบเหตุดี"

"**ปัจจัย** ได้แก่ บุญกุศลแต่ชาติปางก่อนโน้น ถ้ามันสมดุลกันแล้วก็ไปได้ บุญกุศลนั้นจะเป็นเครื่องตัดกระแสของสงสารไปได้"

"ถ้าปัจจัยเต็มแล้ว แต่ขาดเหตุ ก็ไปไม่ได้ หรือว่า เหตุพร้อมแล้ว แต่ขาดปัจจัย ก็ไปไม่ได้เช่นกัน ฉะนั้น มันต้องพร้อมมูลทั้งสองอย่างมันจึงจะไปได้ นั่นแหละ ไม่ต้องสงสัย"

"แต่ถึงจะไปได้หรือไม่ได้ก็ตามที ก็อย่าได้หวั่นไหวในการประพฤติปฏิบัติศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ว่าจะทำน้อยหรือมากก็เป็นบุญเป็นกุศลเป็นนิสัยเป็นปัจจัยทั้งนั้น"

นั่นแหละ พระธรรมพูดขึ้นมาอย่างนั้นแล้วก็ดับสูญไป

ถ้ามีผู้ถามว่า "อยากจะสึกไปสร้างโลกกับเขาอีกหรือไม่ ?"

"โอ๋...อย่าคิดเสียเลย เสียเวลาภาวนา ชาติก่อนเคยเป็นมาอย่างไร ชาตินี้ก็จะเป็นอย่างนั้น ในชาติปางก่อนเคยบวช

อยู่จนตายในเพศพรหมจรรย์ หามเข้ากองไฟไปเลย ชาตินี้ก็จะไปอย่างนั้น"

เห็นพระเณรอยากสึก มาขอสึก แล้วก็รู้สึกใจหายนะ ใจร้อน สงสารเมตตา เพราะอินทรีย์อ่อน บารมีธรรมอ่อน สติปัญญาก็อ่อน ตัดวัฏฏสงสารกระแสแห่งความทุกข์ไม่ได้ ก็ไปตามเวรตามกรรมเถิดไม่ว่ากัน พอหันกลับมามองเพศพรหมจรรย์แล้ว ก็รู้สึกเย็นตาเย็นใจนะ ใจสบาย นี่เป็นเพราะปัจจัยเก่าสร้างสมมาอย่างนั้น

จากนั้นจิตก็รวมอีก พระธรรมก็ยกบุพเพชาติมาให้เห็นอีก เป็นจระเข้ใหญ่นอนอยู่ในถ้ำ จึงถามว่า "นี่คืออะไร ?"

"นี่แหละ **ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ** ชาติภพของท่านที่เป็นมาแต่ชาติปางก่อนโน้น"

"เป็นอย่างนี้ก็เป็นหรือ ?"

"เป็น"

"เพราะเหตุใดจึงเป็น ?"

"เพราะกลืนกินยาพิษ ความโลภโกรธหลงนั้นคือยาพิษใหญ่ฉาบทาจิตใจไว้ ไม่มีที่พึ่ง คือ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** และ **ศีลธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า** ดังนั้น เมื่อตายแล้วจึงไปเสวยภพชาติเป็นจระเข้"

"นานเท่าใด ?"

"โอ๋...เป็นแสน ๆ ชาตินะท่าน"

"เพราะเหตุใดจึงนาน ?"

"เพราะไปเกิดเป็นจระเข้ใหญ่อาศัยอยู่ในห้วยหนองคลองบึงลึกกว้างใหญ่ สัตว์ตัวเมียก็มาก ดังนั้นจึงไปติดในกิเลสกามวัตถุ

กาม อาหารก็ไม่อดไม่อยาก อยู่กินสนุกสนานนั่นแหละ โลกคือหมู่สัตว์ ถึงจะไปเกิดเป็นภพชาติใด ถ้ากิเลสกับกรรมนั้นครอบครองหัวใจแล้ว ก็จะซักพาหลอกลวงให้หลงติดหลงยึดอยู่ในภพชาตินั้น ๆ ไม่รู้จักเบื่อหน่าย ดังนั้น กว่าจะเปลี่ยนชาติภพมาได้จึงนานแสนนาน”

จากนั้นพระธรรมยกบุพเพชาติขึ้นมาอีก เป็น ตะขาบใหญ่วิ่งเข้ามา ร้องว่า อ๊ด...ๆ...ๆ

“นี่คืออะไร ?”

“นี่แหละ บุพเพชาติปางก่อนที่ท่านได้เสวยมาแล้ว”

“โอ๋...ตะขาบก็เป็นหรือ ?”

“เป็น”

“เพราะเหตุใดจึงเป็น ?”

“เพราะกลืนกินยาพิษนั่นแหละ ยาพิษ คือ โลภโกรธหลง และไม่มี **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** อยู่ที่ดวงจิต”

“นานเท่าใด ?”

“เป็นแสน ๆ ปีนะท่าน”

โอ๋...เห็นแล้วก็สลดสังเวชใจจนน้ำตาไหล จากนั้นก็เกิดเป็นภาพงูใหญ่วิ่งเข้ามา ร้องว่า

“วิริเยนะ ทุกขะมัจเจติ”

นี่แหละ ภพชาติปางก่อนยกมาสอนให้ดู ก็ได้ความสังเวชสลดใจ เพราะมันตายสาบสูญหมดเสียสิ้น พอตายแล้วดวงจิตออกจากร่างไปไหน ไปเกิดเป็นหมี มีครอบครัว มีบุตร มีภรรยา มีบุตร ๒ ให้ภรรยาเลี้ยงดูบุตร ส่วนตัวเองออกไปหาอาหารผลไม้และรวงผึ้งมาเลี้ยงทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่งมีเสือโคร่งใหญ่มากัดกินบุตร กลับมาเห็นพอดีก็กัดกันเลยนะ

กูก็ตาย มึงก็ตาย นั่นแหละ ตายจากหมีแล้วไปไหน ดวงจิตออกจากร่าง ไปเกิดเป็นหมูตัวใหญ่

ผู้ชนะย่อมแพ้ ผู้แพ้ย่อมก่อเวร นั่นแหละ เมื่อไปเห็นก็กัดกันอีก เขาก็ตาย เราก็ตาย

ดวงจิตออกจากร่างหมูแล้วไปไหน เหลือบไปเห็นลิงอยู่บนยอดไม้ โอ๋...ไปเกิดเป็นลิงดีกว่าจะได้พ้นจากปากเสือ ก็เลยไปเข้าท้องลิง

เกิดมาเป็นลิงหากินผลหมากรากไม้ตามต้นไม้ ก็เลยพ้นจากปากเสือไปได้ ขณะนั้นพ่อแม่เที่ยวไปตามชายเขาไปเห็นวัดแห่งหนึ่งเป็นวัดพระกรรมฐาน ตั้งอยู่กลางภูเขาลำเนาไพร พ่อแม่ก็เลยพาไปฟังธรรมะ

พระก็เทศน์ว่า **"โย จะ ปุคคะโลฯ** บุคคลทั้งหลายทั้งมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานก็ดี เมื่อมาเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และ ศีลธรรมเป็นเครื่องประดับเป็นเครื่องล้างบาปแล้วอบายไม่ได้ไป ไฟนรกไม่ได้ไหม้ สิ้นแสนกัปดับขันธ์แล้ว จะมีพระนิพพานเป็นที่ไปเบื้องหน้า"

พ่อแม่ก็เลื่อมใส อยากเปลี่ยนภพชาติ ก็เลยไปศึกษากับพระที่เป็นหัวหน้าว่า

"ข้าพเจ้าเป็นลิงจะปฏิบัติธรรมได้ไหม ?"

"ได้...ไม่เป็นไร ไม่เลือกชาติชั้นวรรณะหรอก มนุษย์ทำได้สัตว์ก็ทำได้"

พ่อแม่ก็เลยพาไปรับพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕ เสร็จแล้วพระก็บอกว่า

"ลิง...พวกแกขึ้นต้นไม้ได้เร็ว ผลไม้สุกมีอยู่เต็มป่านั้นไป เก็บเอามาไว้ใส่บาตรพระกับโยมมนุษย์ทั้งหลายเขา พวกใบไม้ที่กินเป็นอาหารได้ก็ไปเก็บมาไว้ทำทาน"

ก็เลยทำอยู่อย่างนั้น เพราะอยากเปลี่ยนภพชาติ ได้ผลไม้มาลูกไหนที่ไม่สวยไม่ดีก็เก็บไว้กินเอง ส่วนลูกที่ดีและสวยงามเก็บไว้ใส่บาตรพระบำเพ็ญบุญ จากนั้นก็เข้าป่าหาหัวเผือกหัวมันต้มถวายพระ บำเพ็ญบุญเช่นนั้นเรื่อยมา

ต่อมามีอุบาสิกาคนหนึ่งเป็นหัวหน้าเพื่อน มีรูปร่างใหญ่โตมโหพาร มีเสียงกังวาน เห็นแล้วก็ชอบใจ เพราะเขาเป็นสัมมาทิฏฐิ บำเพ็ญบุญกุศลวัตรไม่ลดละ ก็คิดในใจว่า ถ้าเราสิ้นลมจากลิง เราจะไปเข้าท้องอุบาสิกาคนนี้

พอดีอายุสังขารร่วงโรยหมดสิ้นลงก็สิ้นลม ขณะนั้นสติปัญญาตามจิตทันอยู่ ด้วยความห่วงใยอาลัย เมื่อจิตออกจากร่างลิงก็ไปเข้าท้องอุบาสิกาคนนั้น พอครบ ๑๐ เดือน ก็คลอดออกมา

โอ๋...เราเปลี่ยนภพชาติได้แล้ว เพราะเราทำคุณงามความดีกับพระกับมนุษย์ อำนาจของพระไตรสรณคมน์ และศีล ๕ รักษาไว้ไม่ให้ไปอบาย และทำให้เปลี่ยนภพชาติมาเป็นมนุษย์ได้

พออายุได้ ๗ ปี พ่อแม่ก็เลยให้บวช เพราะเห็นเป็นคนว่องไวดี คงจะศึกษาเล่าเรียนดี พ่อแม่ก็พาไปถวายพระกรรมฐานผู้เป็นหัวหน้า พระกรรมฐานนั้นก็ว่า

"โอ๋...ลูกรัก เมื่อชาติก่อนเจ้าเป็นลิงนะ มาทำคุณงามความดีกับมนุษย์ที่นี่ ก็เลยได้เปลี่ยนภพชาติจากลิงไปเป็นมนุษย์ก็ดีแล้ว ฉะนั้น บวชเป็นเณรเสียเลย"

พอบวชแล้ว ก็ตั้งใจศึกษาพุทธวจนะได้คล่องแคล่วดี จากนั้นก็เทศนา สั่งสอนมนุษย์ทั้งหลายให้บำเพ็ญ **ทาน ศีล ภาวนา พุทโธ ธัมโม สังโฆ** ไม่ลดละ ตราบจนสิ้นชีวิตสังขาร รวมที่ญัตติเป็นพระด้วย ๑๐๐ กว่าปี นั่นแหละดับขันธ์แล้วก็มีความเบิกบานสำราญใจดี นี่เป็น ปฐมเหตุของการสร้างคุณงามความดี

เรื่องบุพเพชาติแต่ปางก่อน ก็ได้เห็นเพียงแค่นั้น นั่นแหละตอนแรกเป็นลิง เปลี่ยนจากลิงมาเป็นมนุษย์ ทำคุณงามความดีสูงสุดมาเป็นระยะ ๆ อันนี้จึงได้ชื่อว่า

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง ผู้ประพฤติธรรม ธรรมย่อมรักษาไม่ให้ตกไปในโลกที่ชั่ว

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ ธรรมที่ประพฤติดีแล้วนำสุขมาให้

เมื่อเห็นจริงเช่นนี้แล้วก็สิ้นสงสัย ในโลกทั้งสาม (กามโลก รูปโลก อรูปโลก) นี้ ไม่มีสิ่งใดหรอกที่จะเป็นที่พึ่งอันเอกนอกจาก **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** และ ศีลธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เท่านั้น นั่นแหละ ได้ประพฤติวัตรปฏิบัติมาอย่างนี้

๔) ไปอินเดีย

หลวงปู่ได้ไปกราบนมัสการพุทธสังเวชนียสถาน ที่ประเทศอินเดีย โดยร่วมไปกับคณะที่มี **หลวงปู่หลุย จันทสาโร** เป็นประธาน ท่านพูดถึงเรื่องนี้ว่า

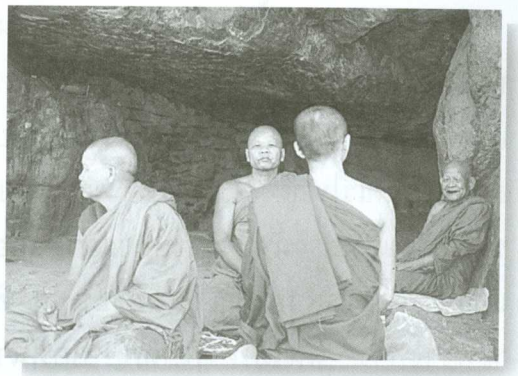

ปีก่อนไปอินเดียนะ ไปสถานที่ตรัสรู้ ไปถึงแล้วอธิษฐาน “ที่นี่เป็นที่ตรัสรู้ของพระ-พุทธเจ้าทั้งหลายบ้างไหมหนอ ถ้าจริงแล้วขอให้อัศจรรย์เกิดขึ้น”

พอเข้าที่กราบไหว้ว่า “อรหังฯ...” จนจะไม่จบนะ จิตสงบเฉียดๆ นะ ปีติเกิดขึ้นเอิบอิ่มร่าเริงบันเทิงใจ น้ำตาไหล สะอื้น เหมือนเด็กน้อยร้องไห้นะ นั่นแหละ น้ำตาไหล กำหนดจิตสงบพึ้บ สว่างจ้าเลยนะ โอ๊ว !...เห็นรูปพระพุทธเจ้า เท่ากับนิ้วมือนี่ ขาวจ๊ะเหมือนหลอดไฟนีออนติดไฟ เต็มไปหมดบริเวณต้นโพธิ์นั้น พูดขึ้นมาเสียงกังวานเลย

“ที่นี่ เป็นที่ตรัสรู้ ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๓,๕๘๔,๒๙๒ พระพุทธเจ้า ก็ล้วนแต่มาตรัสรู้ที่นี่ทั้งนั้น รื้อสัตว์ ขนสัตว์ เข้าพระนิพพานแล้วโน้น ยุคนั้นสมัยนั้น สัตว์ทั้งหลายเกิดประสบพบปะแล้ว พระพุทธเจ้าก็เทศน์โปรดเอาไปหมดแล้ว ผู้อินทรีย์แก่แล้ว บารมีเต็มแล้วก็แน่นอน จะมาข้างหน้าอีก ๑๐ องค์ ก็มาที่นี่โดยไม่ต้องสงสัย”

“ท่านผู้มาแต่ไกล ด้วยความหิวโหย จงกราบไหว้เอาบุญให้พอเสีย นั่งภาวนาบูชาเอาบุญให้พอเสีย นั่นแหละจะได้มาแต่ละครั้งก็ยาก เพราะค่าโดยสารมันก็มาก กาลเวลาไม่ให้ก็ไม่ได้มา”

พูดอย่างนั้นนะ ก็ดีใจ สถานที่นั้นมันไม่เหมือนสถานที่ทั่วไปในเมืองไทยของเรานะ สถานที่เหล่านั้นเป็นแร่ใหญ่ เรานี่มีแร่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ น้อยอยู่ที่ใจ เข้าไปหาแร่ใหญ่ สถานที่นั้นแร่ใหญ่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นิพพานที่นั่น ของดีฟุ้งขจรอยู่ที่นั่น เราไปหาแล้ว โอ๊ย !...ร่าเริงบันเทิงราวกับว่าเราเดินทางไปด้วยเท้า แดดร้อน ๆ หิวโหยกระหายน้ำ ไปถึงระหว่างทาง ต้นไม้ใหญ่ใบดก ปกหนา มีบ่อน้ำ ศาลาอยู่ที่นั่น ก็แวะเข้าไปอาบน้ำ กินน้ำ พักร่มไม้ นั่งนอนสบาย นั่นแหละเป็นอย่างนั้นนะ สถานที่เหล่านั้น

ไปที่เขาคิชฌกูฏ สถานคันธกุฏี ก็เป็นอย่างนั้น โอ้ !...เป็นบุญจริง ๆ นะ

ไปนาลันทา สถานที่นิพพานของพระสารีบุตร ก็อย่างเดียวกัน

ไปวัดพระเชตวันก็อย่างเดียวกัน

ไปที่ประสูติก็เป็นอย่างนั้น

ไปที่เข้านิพพานที่เมืองกุสินารา ก็อย่างเดียวกัน

ไปที่ปฐมเทศนา ก็อย่างเดียวกัน

ใคร ๆ ก็ออกปากอย่างนั้นนะ **หลวงปู่หลุย** เป็นประธาน ถ้าเป็นอย่างบ้านเมืองเรานะ จะมาจำพรรษาอยู่นี่ทุกแห่งเลย ว่าอย่างนั้นนะ ใครก็ว่าอย่างนั้น มันร่าเริงบันเทิง อิ่มอกอิ่มใจ ปีติเกิดขึ้น

๕) พูดเรื่องการเทศน์

หลวงปู่เล่าว่า เริ่มเทศน์สอนคนตั้งแต่ พรรษาที่ ๗ มาตลอด ธรรมะที่เกิดขึ้นนั้น โดยไม่ได้เรียนปริยัติ เพราะเขียนอ่านไม่เป็น

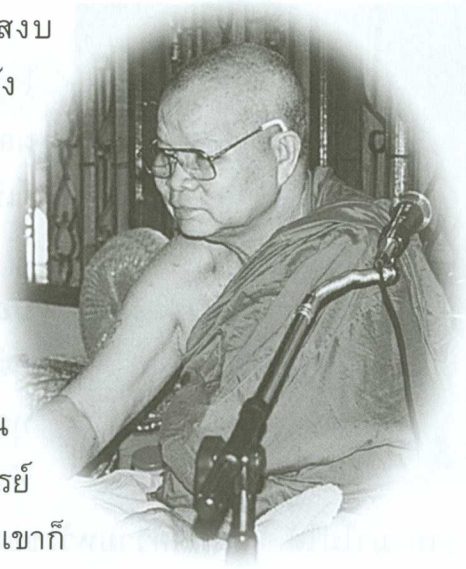

อาศัยภาวนาเอา พอจิตสงบลงไปนั้น สว่างกระจ่างแจ้ง อรรถบาลีเกิดขึ้นเป็นหมวด ๆ ก็จำเอาแล้วก็แปลอรรถบาลีอีก แปลโดยตลอดจนจบทุกบทบาท ธรรมะนั้นจึงเกิดมีฝังอยู่ที่ใจ

ไปงานใหญ่ ๆ ที่ไหนก็ดี งานบุญสมโภชครูบาอาจารย์ งานเผาศพพระเถระผู้ใหญ่ เขาก็ประกาศให้เทศน์เลย

วันนี้มีพระนักเทศน์ ๔ องค์ หรือ ๕ องค์ เจ้าภาพเขาก็ว่าเลย ไม่ต้องมีหมอลำขับร้อง เอาพระเทศน์ให้ฟังเลย ทุกครั้งเขาว่า ถ้ามีพระเทศน์ ๕ องค์ เขาก็ให้ **หลวงตาจันทา** องค์สุดท้าย ถ้ามี ๔ องค์ เขาก็ให้องค์สุดท้าย เลยถามพระมหาผู้จัดงานว่า

"ทำไม จึงไม่ให้ผมเทศน์ องค์ที่ ๒ หรือที่ ๓ เล่า ?"

"ไม่ได้ ถ้าท่านเทศน์ก่อนแล้ว เขาจะไปไม่ได้ เพราะท่านเทศน์ตัดหมดแล้ว มีแต่บทบาทธรรมอันลึกซึ้ง เขามีแต่ปริยัติ ส่วนท่านเอาธรรมปฏิบัติของจริงที่เกิดขึ้นจากการเจริญธรรม เอามาเทศน์ ก็เลยทำให้พวกปริยัติเทศน์ไม่ได้ จึงให้ท่านเทศน์ตอนสุดท้าย

หลวงปู่ว่า "ผมเคยเทศน์หนัก ๆ แล้ว สมัยอยู่ถ้ำกลองเพลเทศน์จบแล้วพระเณรเถนชีจะไปได้ไหม โอ๊ย !...ไม่ไปแล้ว จะตาย...แน่ะ !...เขาว่าอย่างนั้น"

เพราะเหตุใดจึงจะตาย ใจหดหู่ ไม่มีความกล้าหาญ ผลสุดท้ายก็เสียหวัง การเทศน์ก็เป็นโมฆะ

ท่านอาจารย์บุญเพ็ง* ก็บอกว่า "อย่าเพิ่งเทศน์ให้ถึงที่ตัวทำมา ตัวทำมามันทำได้ทุกอย่างทำได้ พร้อมทุกสิ่งอย่างทำได้ แต่เราจะเทศน์เอาอย่างที่เราทำมาไม่ได้ มันผิดความหวังของผู้เดินตาม เขาศรัทธาอ่อน ความเพียรอ่อน สติก็อ่อน อินทรีย์ ๕ กำลัง ๕ พละ ๕ มันอ่อน เขาทำไม่ได้ เราต้องเทศน์ชักจูงเสียก่อน" ว่าอย่างนั้น

ผมก็เลยผ่อนหนักเป็นเบาตัดออกไปบ้าง ที่เคยประพฤติปฏิบัติมาอย่างไร...**เอาตายว่า เอาตายว่าเลยนะ หลวงปู่ขาวสอน ผมสละชีวิตลงไป ไม่หึงหวงห่วงอาลัย ทำคุณงามความดี ปราบกิเลสและธาตุขันธ์ เอาให้ชนะ**

** คือ หลวงปู่บุญเพ็ง เขมาภิรโต เจ้าอาวาสวัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู*

๔

กำเนิดวัดป่าเขาน้อย

พรรษาที่ ๓๖-๕๓ : วัดป่าเขาน้อย จ.พิจิตร

๑) สถานที่ตั้ง ๑๙๕

๒) ความเป็นมา ๑๙๗

๓) ยุคหลวงปู่จันทา ๒๐๑

๔) เสนาสนะและสิ่งก่อสร้างภายในวัด ๒๐๓

๕) เป็นวัดสมบูรณ์ตามกฎหมาย ๒๐๖

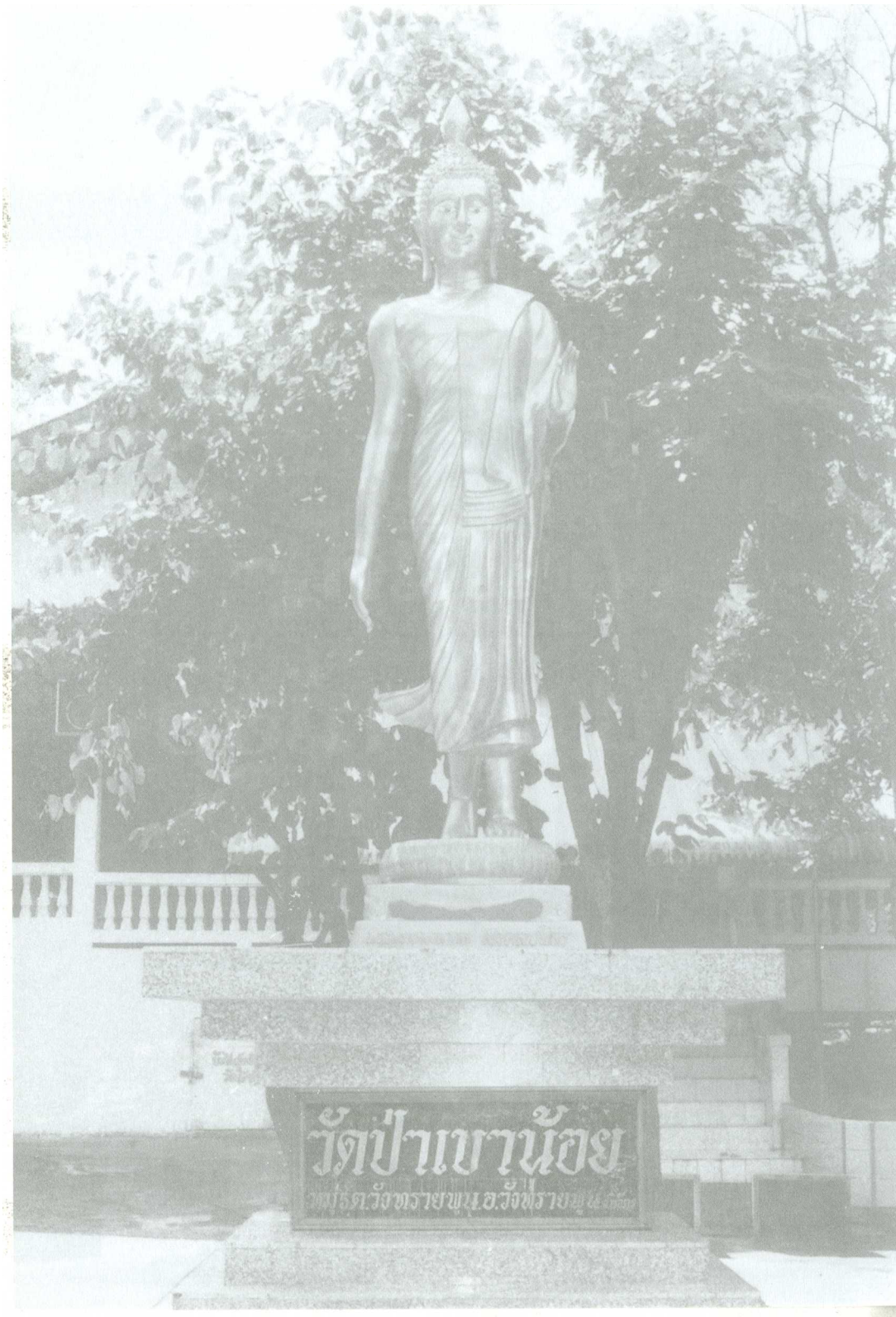
วัดป่าเขาน้อย

๔

กำเนิดวัดป่าเขาน้อย

พรรษาที่ ๓๖ - ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๔๕) : วัดป่าเขาน้อย อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร

๑. สถานที่ตั้ง

ไกลออกไปจากตัวเมือง จ.พิจิตร ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ระยะทาง ๓๕ กิโลเมตรโดยประมาณ ณ ที่หมู่บ้านเนินหัวโล้ อันอยู่ในเขต ต.วังทรายพูน อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร

ณ ที่นี้มีภูเขาเตี้ย ๆ อยู่ ๓ ลูก ทอดเป็นแนวขนานกันไปห่าง ๆ ลักษณะเป็นภูเขาหินปนดินลูกรังมีป่าไม้เบญจพรรณขึ้นเขียวชอุ่มร่มรื่นในช่วงฤดูฝน ด้วยลักษณะพื้นดินที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร ชาวบ้านจึงใช้เป็นที่สำหรับเลี้ยงปศุสัตว์สาธารณะ ตลอดจนการเสาะแสวงหาเห็ดและอาหารป่าอื่น ๆ เพื่อการยังชีพ

ด้วยภายในบริเวณภูเขา ๓ ลูกนี้ มีลักษณะเป็นที่ราบสูงบ้างต่ำบ้าง และมีหนองน้ำธรรมชาติอยู่แห่งหนึ่ง ชาวบ้านเรียกว่า “หนองแฟบ” เป็นหนองน้ำไม่กว้างใหญ่นัก ทั้งไม่สามารถจะเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดฤดูแล้ง เป็นเหตุให้กันดารน้ำอยู่บ้าง (แต่ภายหลังได้ทำการขุดลอกขยายให้กว้างขึ้นใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างพระอุโบสถกลางน้ำ และเป็นเขตพระราชทานวิสุงคามสีมา)

ณ บริเวณภูเขา ๓ ลูกแห่งนี้ ต่อมาได้กลายเป็นดินแดนกำเนิดแห่งวัดป่าเขาน้อย พร้อม ๆ กับการจุดประกายแห่งศาสนธรรมให้รุ่งโรจน์โชติตระการ ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยด้วยธุดงควัตรปฏิปทาที่ครูบาอาจารย์พาปฏิบัติมาแต่เดิม

วัดป่าเขาน้อยมีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่เศษ ซึ่งล้อมรอบด้วยกำแพงคอนกรีตแล้วประมาณ ๒๘๐ ไร่ ส่วนที่เหลืออีก ๒๐ กว่าไร่นั้น เป็นส่วนที่อยู่นอกกำแพง เนื่องจากผู้มีจิตศรัทธาถวายเพิ่มเติมภายหลังจากทำการก่อสร้างกำแพงเสร็จแล้ว

วัดป่าเขาน้อย ตั้งอยู่ในท่ามกลางศรัทธา ๕ หมู่บ้านคือ ทิศเหนือ ห่างออกไป ๑ กิโลเมตร มีหมู่บ้านหนองยาง ทิศใต้ห่างออกไป ๓ กิโลเมตร มีหมู่บ้านทุ่งโม่ง และหมู่บ้านหนองระมาน ทิศตะวันตก อยู่ติดกับหมู่บ้านเนินหัวโล้ และหมู่บ้านตากแดด

ทั้ง ๕ หมู่บ้านนี้ เป็นที่อาศัยโคจรบิณฑบาตของพระภิกษุสามเณร ที่พำนักปฏิบัติธรรมอยู่ภายในวัด ทั้งมีส่วนอย่างยิ่งต่อการร่วมแรงร่วมใจกันก่อสร้างพัฒนา ให้วัดป่าเขาน้อยแห่งนี้ ได้เจริญเติบโตมีวัฒนาการรุ่งเรือง จนตราบเท่าทุกวันนี้

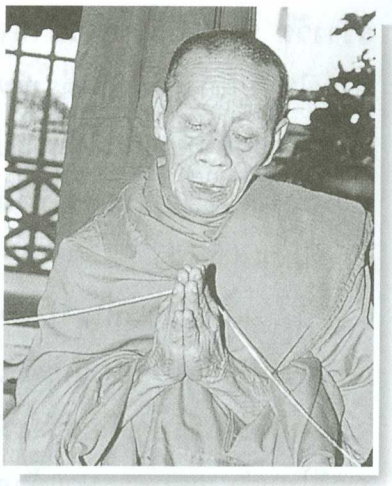

๒. ความเป็นมา

สมัยเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ท่าน**พระอาจารย์เพ็ง พุทธธัมโม** แห่งวัดเทิงเสาหิน อ.เทิง จ.เชียงราย พร้อมด้วยสามเณร ๑ รูป ได้เดินทางมาที่บ้านทุ่งโม่ง ด้วยกิจธุระบางอย่างเกี่ยวเนื่องด้วยญาติของท่าน เมื่อไปถึงท่านตั้งใจจะขอพักแรมค้างคืนที่วัดทุ่งโม่ง ซึ่งเป็นวัดฝ่ายมหานิกาย แต่ท่านเจ้าอาวาสวัดบ้านทุ่งโม่งในขณะนั้น ท่านแสดงทีท่าไม่สู้จะยินดีให้พักสักเท่าไร (พระอาจารย์เพ็งท่านเป็นพระฝ่ายธรรมยุต) เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านพระอาจารย์เพ็ง จึงระลึกขึ้นได้ว่า ตอนที่ท่านเดินทางมานั้นเห็นป่าไม้บริเวณภูเขา ๓ ลูก สงบร่มรื่นดี เหมาะที่ท่านจะพักแรมคืนได้ จึงปรึกษากับญาติพี่น้องให้เห็นดีด้วย และจัดทำที่พักชั่วคราวให้ท่านได้พักแรมคืนในบริเวณภูเขา ๓ ลูกนั้น

ท่านพระอาจารย์เพ็ง ท่านได้พิจารณาดูแล้วเห็นว่าบริเวณนี้ เหมาะสมที่จะสร้างเป็นวัด ในคืนนั้นท่านจึงกำหนดจิตอธิษฐานว่า “หากบริเวณนี้จะสร้างเป็นวัดได้จริง ขอให้มีนิมิตบอกเหตุในทางที่ดี” ระหว่างที่นั่งภาวนาอยู่นั้น ท่านก็ได้นิมิตบอกเหตุที่ดี และมั่นใจว่า การสร้างวัดมีทางจะเป็นไปได้

รุ่งเช้า เมื่อญาติโยมมาถวายจังหัน จึงได้นำความปรึกษาปรารภกันกับญาติพี่น้องและชาวบ้าน ถึงเรื่องว่าหากจะ

สร้างวัด ณ ที่นี้ ชาวบ้านจะมีความยินดีมากหรือน้อยประการใด ซึ่งก็ปรากฏว่า ชาวบ้านต่างก็พอใจและยินดีสนับสนุนอย่างเต็มกำลัง เพราะความที่อยากจะได้พระป่าซึ่งเป็นพระปฏิบัติฝ่ายธรรมยุต ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีวัดป่าฝ่ายธรรมยุต ใน จ.พิจิตร แม้แต่สักเพียงแห่งเดียว

แต่ในขณะนั้น ท่านพระอาจารย์เพ็ง ท่านมีวัดที่จะต้องดูแลรับผิดชอบอยู่แล้วคือ วัดเทิงเสาหิน อ.เทิง จ.เชียงราย ไม่อาจที่จะพำนักจำพรรษาเพื่อสร้างวัดอยู่ ณ ที่นี้ได้ แต่ท่านรับปากกับญาติโยมว่า ออกพรรษาแล้วจะส่งพระมาดำเนินการให้

ครั้นออกพรรษาแล้ว ท่านก็ได้มอบหมายให้พระอาจารย์เสงี่ยม มาเป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างวัด ในขณะนั้นฆราวาสที่เป็นกำลังสำคัญในการสร้างวัดยุคบุกเบิกก็คือ **ผู้ใหญ่ประเทือง แก้วศรี** ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านทุ่งโม่ง และ**กำนันวงเดือน อัสโย** กำนัน ต.วังทรายพูน

ในระยะที่พระอาจารย์เสงี่ยม และคณะมาพำนักอยู่นั้นเป็นช่วงฤดูแล้ง ท่านได้พาชาวบ้าน ช่วยกันก่อสร้างกุฏิ และศาลาโรงฉันชั่วคราว กับโรงฉันน้ำร้อนอีก ๑ หลัง โดยใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๔ - ๕ เดือน หลังจากเสร็จสิ้นการก่อสร้างแล้ว ท่านก็อำลาญาติโยมกลับไป จ.เชียงราย (ภายหลังทราบว่าท่านลาสิกขา)

ครั้นต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีพระธุดงค์เดินทางรอนแรมผ่านมา เห็นว่าเป็นสถานที่สงบสงัด และมีเสนาสนะพร้อมควรแก่การบำเพ็ญสมณธรรม ตลอดจนศรัทธาญาติโยม ก็มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการปฏิบัติรับใช้ครูบาอาจารย์เป็นอย่างดี เหตุนั้นจึงมีพระภิกษุจำพรรษาเป็นครั้งแรก กว่า ๕ รูป

ยังความปลื้มปีติโสมนัส ให้บังเกิดแก่ศรัทธาญาติโยมทั้งหลายเป็นอย่างมาก

แต่เมื่อถึงวันปวารณาออกพรรษาแล้ว พระเณรก็ออกธุดงค์ท่องเที่ยววิเวก ไปตามสถานที่ต่าง ๆ ตามอัธยาศัยของท่านเป็นเหตุให้ ในฤดูแล้งบางสมัยกาล ก็ไม่มีพระสงฆ์อยู่ประจำ ครั้งนั้นชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนา เห็นพ้องต้องกันว่าเมื่อตกลงใจจะสร้างวัดกันแล้ว ควรที่พวกเราจะได้นิมนต์พระเถระผู้ใหญ่มาอยู่ประจำ เพื่อเป็นหลักในการสร้างวัดต่อไป

ในที่สุด **พ่อใหญ่โฮม อารีเอื้อ** ซึ่งเป็นชาวบ้านทุ่งโม่งได้บอกว่า มีญาติเป็นพระเถระผู้ใหญ่ อยู่ที่วัดถ้ำกลองเพล (คือ หลวงปู่จันทา ถาวโร) น่าจะลองไปนิมนต์ท่านมา

ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันไปกราบนมัสการและนิมนต์ **หลวงปู่จันทา ถาวโร** หลายครั้งหลายหน แต่ท่านก็ไม่ได้รับปาก ด้วยว่าในระยะนั้น องค์ท่าน **หลวงปู่ขาว อนาลโย** ซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ที่ศิษยานุศิษย์ให้ความเคารพเทิดทูนอย่างสูงสุด องค์ท่านอยู่ในระหว่างชราภาพมากแล้ว อีกทั้งยังอาพาธเจ็บป่วยอยู่

หลวงปู่จันทา ในเวลานั้นท่านก็เป็นพระผู้ใหญ่องค์หนึ่งในวัดถ้ำกลองเพล และท่านก็มีความเคารพเทิดทูนในองค์ท่านหลวงปู่ขาว อนาลโย อย่างยิ่งยวด จึงมีความตั้งใจที่จะอยู่อุปัฏฐากปรนนิบัติรับใช้ บูชาพระคุณองค์ท่าน หลวงปู่ขาว อนาลโย ไปจนตราบเท่ามรณะกาล ท่านจึงไม่ยินดีที่จะปลีกตัวออกจากวัดถ้ำกลองเพลในเวลานั้น

ครั้นเมื่อชาวบ้านเห็นว่า ไม่อาจที่จะนิมนต์ หลวงปู่จันทา ถาวโร มาจากวัดถ้ำกลองเพล ในเวลานั้นได้ ด้วยแรงศรัทธาที่ไม่ท้อถ้อย ก็พยายามเสาะแสวงหาครูบาอาจารย์ตามที่ต่าง ๆ เรื่อยมา จนในที่สุดได้พบกับ **พระอาจารย์สุคม สุคมโน** ที่วัดนาควัชรโสภณ (วัดช้าง) อ.เมือง จ.กำแพงเพชร

พระอาจารย์สุคม สุคมโน นั้น แต่เดิมท่านอยู่วัดราชประดิษฐ์วราราม กรุงเทพมหานคร ท่านมีความประสงค์ อยากได้สถานที่สงบสงัด เพื่อจำพรรษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง จึงได้แวะมาพำนักอยู่ที่วัดช้างเป็นการชั่วคราว ก็พอดีกับที่กำนันวงเดือน อัสโย ได้ทราบข่าว จึงได้ไปกราบนมัสการและนิมนต์ท่านไปอยู่ที่วัดป่าเขาน้อย

เมื่อพระอาจารย์สุคม พิจารณาดูสถานที่แล้ว เห็นว่าเหมาะสมต่อการบำเพ็ญสมณธรรม จึงรับปากและสัญญาว่าจะอยู่จำพรรษาให้จนถึง ๔ ปี (ปี พ.ศ.๒๕๒๔ - ๒๕๒๗)

ในช่วงเวลาที่พระอาจารย์สุคม มาพำนักอยู่ที่วัดป่าเขาน้อย ก็มีพระภิกษุ สามเณร มาอยู่จำพรรษา ๕ - ๗ รูป ทุกปี มิได้ขาด แม้ในช่วงฤดูแล้ง ก็มีพระภิกษุสามเณรท่องเที่ยวแวะเวียนไปมาอยู่โดยสม่ำเสมอ และการก่อสร้างวัดก็ยังคงดำเนินไปได้เรื่อย ๆ

ในสมัยนั้น พระอาจารย์สุคม ได้ดำเนินการก่อสร้างศาลาโรงฉันถาวร* ขึ้น ๑ หลัง ขนาด ๑๒ เมตร x ๒๓ เมตร โดยใต้ถุน

** ภายหลังได้ทำการก่อสร้างเพิ่มเติม จนกลายเป็นศาลาหลังใหญ่ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเวลานี้*

ศาลา ได้ทำเป็นแท็งก์คอนกรีตสำหรับเก็บน้ำฝน และได้สร้างกุฏิถาวร ขึ้นอีก ๕ หลัง

ในระหว่างที่พระอาจารย์สุคม จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าเขาน้อยนั้น ท่านกลับมีอาการเป็นโรคแพ้อากาศ ปรากฏเป็นผื่นคันตามร่างกาย ในฤดูแล้ง ท่านก็ไปรักษาตัวอยู่ที่กรุงเทพฯ

โรคผื่นคันนั้นก็ระงับดับหายไป ครั้นพอล่วงเข้าฤดูฝนถึงกาลจำพรรษา ก็กลับมาปรากฏเป็นขึ้นใหม่อยู่ดังนี้ นอกจากนั้นท่านก็ยังมีปัญหาด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคท้องอีกด้วย

ดังนั้น เมื่อท่านได้อยู่จำพรรษาครบกำหนด ๔ ปี ตามที่ได้ตกลงไว้กับญาติโยมแล้ว ท่านก็ได้กล่าวคำอำลาญาติโยมผู้อุปัฏฐาก ขอลากลับไปพำนักอยู่ที่วัดเดิมของท่าน ที่กรุงเทพฯ ต่อไป ด้วยปัญหาด้านสุขภาพดังกล่าวแล้ว

๓. ยุคหลวงปู่จันทา ถาวโร

หลังจากที่พระอาจารย์สุคม กลับคืนสู่วัดเดิมของท่านแล้ว สมัยนั้นเป็นช่วงปี พ.ศ.๒๕๒๘ ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากที่องค์ท่านหลวงปู่ขาว อนาลโย ได้ถึงแก่มรณะกาลดับขันธ์เข้าสู่พระนิพพาน* ล่วงลับไปแล้วได้ ๒ ปี ตลอดจนการพระราชทานเพลิงศพ ก็สำเร็จลุล่วงไปแล้ว อย่างสมเกียรติ และยิ่งใหญ่สุดจะพรรณนา

ครั้งนั้น บรรดาศรัทธาญาติโยม จึงพร้อมใจกันไปกราบนมัสการและนิมนต์หลวงปู่จันทา ถาวโร อีกครั้งหนึ่ง ด้วยหวังจะให้

---

*หลวงปู่ขาว อนาลโย ดับขันธ์ ปี พ.ศ.๒๕๒๖

ท่านมาพำนักเป็นหลักอยู่ที่วัดป่าเขาน้อย ซึ่งหลวงปู่จันทา ก็พิจารณาเห็นว่า ภารกิจอันเกี่ยวด้วยการพระราชทานเพลิงศพองค์ท่านหลวงปู่ขาว อนาลโย ก็สำเร็จเสร็จสิ้นไปหมดแล้ว และที่วัดถ้ำกลองเพลนี้ ก็ยังมีหลวงปู่บุญเพ็ง เขมาภิรโต ซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่ ซึ่งมีอาวุโสสูงกว่าท่านอยู่เป็นหลักประจำให้พระเณรได้พึ่งพิงอิงอาศัยได้อยู่แล้ว ประกอบกับหลวงปู่จันทาเองนั้น ก็มีญาติพี่น้องทั้งฝ่ายโยมบิดา และโยมมารดาอยู่ที่บ้านตากแดด บ้านทุ่งโม่ง และบ้านหนองยาง

ดังนั้น หากว่าท่านจะมาจำพรรษาเป็นหลักอยู่ที่วัดป่าเขาน้อย เพื่อกระทำญาตัตถจริยา สงเคราะห์แก่ญาติพี่น้อง และกระทำโลกัตถจริยา สงเคราะห์ประชาชนโดยทั่วไปในภูมิภาคแถบนี้ ตลอดจนพระเณรซึ่งยังไม่มีครูบาอาจารย์พระเถระผู้ใหญ่ เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวอันมั่นคง แม้วัดป่าฝ่ายธรรมยุต ในเขต จ.พิจิตร นี้ก็ยังไม่ปรากฏว่ามี เมื่อเป็นเช่นนี้ การที่ท่านจะมาจำพรรษาอยู่เป็นหลักที่วัดป่าเขาน้อยแห่งนี้ ก็น่าจะมีคุณานิสงส์อันยิ่งใหญ่ไพศาล

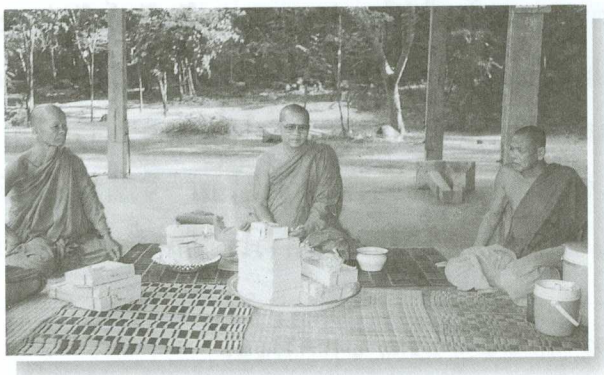

ในปี พ.ศ.๒๕๒๘ **หลวงปู่จันทา ถาวโร** และคณะสหธรรมิก มี **หลวงปู่อ่ำ ธัมมกาโม หลวงปู่สม และ พระอาจารย์ปรีชา** กับทั้ง **ผ้าขาวหล่ำ** จึงได้มาจำพรรษาที่วัดป่าเขาน้อยเป็นปีปฐมฤกษ์ ปรากฏว่ามี พระเณรมาจำพรรษาอยู่ด้วย ในปีแรกนี้ประมาณ ๑๐ กว่ารูป

ในปีต่อ ๆ มานั้น เมื่อข่าวการมาสร้างวัดป่าเขาน้อยของท่าน เริ่มแพร่กระจายออกไป พระเณรก็เริ่มหลั่งไหลเข้ามาจำพรรษาอยู่ด้วย มากขึ้นโดยลำดับ จนกระทั่งพุ่งสูงขึ้นไปอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า ๔๐ รูป ทุกปี บางปีก็มีมากถึง ๕๐ รูป ๖๐ รูป บางปีขึ้นไปถึง ๗๐ กว่ารูป และปี พ.ศ.๒๕๔๔ นี้ มีพระ ๔๒ รูป สามเณร ๔ รูป

ใช่แต่จำนวนพระเณรจะเพิ่มสูงขึ้นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แม้จำนวนศรัทธาญาติโยมที่พากันมากราบนมัสการ ถวายทาน รักษาศีล เจริญภาวนา นับวันมีแต่จะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ก็ด้วยเกียรติศัพท์ เกียรติคุณ ความเป็นพระปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบของ **หลวงปู่จันทา ถาวโร และ หลวงปู่อ่ำ ธัมมกาโม** ได้ขจรขจายฟุ้งเฟื่องไปในจตุรทิศ

๔. เสนาสนะและสิ่งก่อสร้างภายในวัด

เมื่อความจำเป็นอันเกี่ยวเนื่องด้วยพระเณรตลอดจนศรัทธาญาติโยม ที่หลั่งไหลมาจากที่ต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกล ทั่วทุกสารทิศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างนี้ การก่อสร้างเสนาสนะอันเป็นที่พักอาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็นก็ต้องตาม ๆ กันมา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ปัจจุบันวัดป่าเขาน้อย ได้ดำเนินการก่อสร้างเสนาสนะและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นถาวรวัตถุ เสร็จสิ้นไปแล้วดังนี้...

๑. พระอุโบสถกลางน้ำ ในปี ๒๕๓๕ **หลวงปู่อ่ำ ธัมมกาโม** ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์ ซึ่งในขณะนั้น การดำเนินการเพื่อขออนุญาตสร้างวัด ยังไม่เป็นที่เรียบร้อย จึงดำริให้มีการขุดลอกขยาย **"หนองแฟบ"** ซึ่งเป็นหนองน้ำธรรมชาติ ให้กว้างใหญ่ขึ้น และสามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ตลอดปี พร้อมกับก่อสร้างพระอุโบสถอยู่กลางหนองน้ำนั้น เป็นที่สำหรับกระทำอุปสมบทกรรม

๒. หอพระไตรปิฎก สำหรับศึกษาค้นคว้าพระธรรมวินัย

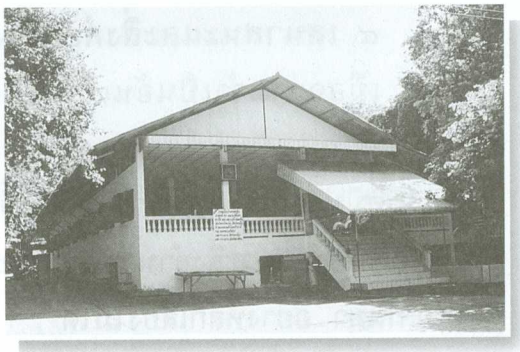

๓. ศาลาใหญ่ ได้ขยายต่อเติมศาลาหลังเดิมออกไปให้กว้างและยาวขึ้น ใช้

เป็นที่ฉันภัตตาหาร ประชุมทำวัตรค่ำ สวดมนต์ และอบรมธรรม เนื่องจากทุกวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ จะมีอุบาสกอุบาสิกา มารักษาอุโบสถศีล เป็นประจำมิได้ขาดทั้งในพรรษาและนอกพรรษา

๔. **กุฏิถาวร** พร้อมทางจงกรมมุงหลังคา ๖๐ หลัง

๕. **ศาลาโรงฉันน้ำร้อน**

๖. **อาคารที่พักผู้มาปฏิบัติธรรม** ๖ อาคาร

๗. **ห้องน้ำห้องส้วม** สำหรับญาติโยม ๓๒ ห้อง

๘. **โรงครัว**

๙. **ศาลาปลงศพและเมรุ**

๑๐. **แท็งก์คอนกรีต** สำหรับเก็บน้ำฝนขนาดใหญ่ ๓ แท็งก์

๑๑. **ถนนและกำแพงคอนกรีตรอบวัด** ระยะทางโดยประมาณ ๓ กิโลเมตร

๑๒. **ที่ล้างบาตร**

๑๓. **สระน้ำใช้** ๒ สระ

๑๔. **บ่อบาดาล** ๑ บ่อ เป็นแหล่งน้ำใช้ ในปัจจุบัน

๑๕. **รูปปั้นสังเวชนียสถานจำลอง** ๕ แห่ง

๑๖. **ถ้ำ** ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อเพชร พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ของชาวพิจิตร กับรูปเหมือนเท่าองค์จริง ของหลวงปู่จันทา ถาวโร และหลวงปู่อ่ำ ธัมมกาโม

๑๗. **วิหาร** เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อองค์ดำจำลอง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ และศักดิ์สิทธิ์มากของเมืองนาลันทา ประเทศอินเดีย และพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์

๑๘. พระพุทธมณฑล-มงคลบพิตร พระพุทธรูปปางลีลาประดิษฐานอยู่บริเวณหน้าศาลาใหญ่

๑๙. เจดีย์พิพิธภัณฑ์ อัฏฐบริขาร หลวงปู่จันทา ถาวโร ซึ่งปัจจุบัน อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง ยังไม่แล้วเสร็จ

๕. เป็นวัดสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ในปี พ.ศ.๒๕๓๖ ทางราชการได้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ก.) ในที่ดินบริเวณ **"หนองแฟบ"** เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๑ งาน ๕๑ ตารางวา ให้กับ **นายวงเดือน อัสโย** ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างวัดในครั้งแรก และนายวงเดือน ได้มีศรัทธาถวายที่ดินแปลงดังกล่าวให้เป็นที่สร้างวัดต่อไป

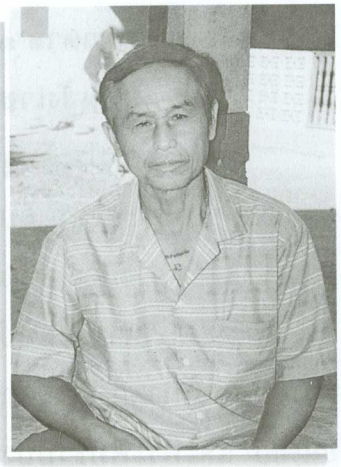

ในปี พ.ศ.๒๕๓๗ **นายวงเดือน อัสโย** ได้ดำเนินการขออนุญาตสร้างวัดต่อทางราชการในที่ดินแปลงที่ได้รับเอกสารสิทธิ์แล้วนั้น และได้รับอนุญาตจากกรมการศาสนา ด้วยความเห็นชอบ

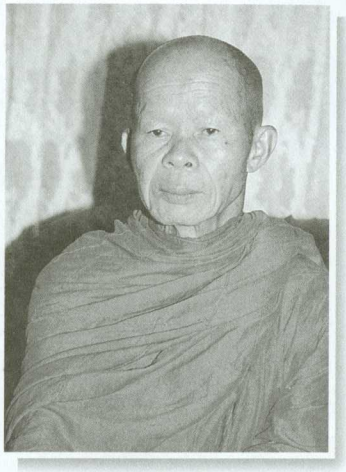

ของกระทรวงศึกษาธิการ และมหาเถรสมาคมอนุญาตให้สร้างวัดได้ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ในปี พ.ศ.๒๕๓๘ นายวงเดือน อัสโย ได้จัดทำรายงานขอตั้งวัด โดยขอตั้งวัดชื่อว่า **"วัดป่าเขาน้อย"** โดยมี **พระอ่ำ ธัมมกาโม** จะเป็นเจ้าอาวาส เสนอต่อทางราชการต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ด้วยความเห็นชอบ ของมหาเถรสมาคมได้ออกประกาศตั้งวัดป่าเขาน้อย ให้เป็นวัดในพระพุทธศาสนา ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘ และแต่งตั้ง พระอ่ำ ธัมมกาโม เป็นเจ้าอาวาส

และในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้วัดป่าเขาน้อย ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร โดยมีนายอำเภอวังทรายพูน เป็นผู้ปักหมายเขตพระราชทานวิสุงคามสีมา ณ บริเวณพระอุโบสถ ที่อยู่กลางหนองน้ำนั้น เป็นอันว่า วัดป่าเขาน้อย ได้เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสมบูรณ์ตามหลักพระธรรมวินัย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๕
ภาวโรเมตตา

ประกาศ

๕

ถาวโรเมตตา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๘ อันเป็นปีแรกที่ **หลวงปู่จันทา ถาวโร** ได้มาพำนักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าเขาน้อยแห่งนี้ จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ.๒๕๔๕ กาลเวลาก็ล่วงไปได้ ๑๗ ปี และองค์ท่านหลวงปู่จันทา ถาวโร นั่นเล่า อายุสังขารก็ล่วงเข้าสู่ปัจฉิมวัยชราภาพ นับได้ ๘๐ ปีนี้แล้ว

เมื่อหวนระลึกนึกถึงสมัยกาลที่องค์ท่านเดินทางมาสู่วัดป่าเขาน้อย ในปีแรกนั้น องค์ท่านมีอายุราว ๖๓ ปี สุขภาพร่างกายยังแข็งแรง กำลังวังชาก็ไม่สู้จะร่วงโรยไปมากเท่าไร ในครั้งนั้นองค์ท่านก็ได้เทศนาอบรมสั่งสอนพระเณรให้รู้จักธุดงควัตร ข้อวัตรปฏิบัติต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นพื้น ๆ ธรรมดา ๆ ไปจนกระทั่งถึงขั้นอุกฤษฏ์พิสดาร

แม้เรื่องราวเกี่ยวกับพระวินัยองค์ท่านก็หยิบยกเอาสิกขาบทต่าง ๆ มาแสดงได้อย่างละเอียดลออลึกซึ้ง โดยในช่วงเข้าพรรษา

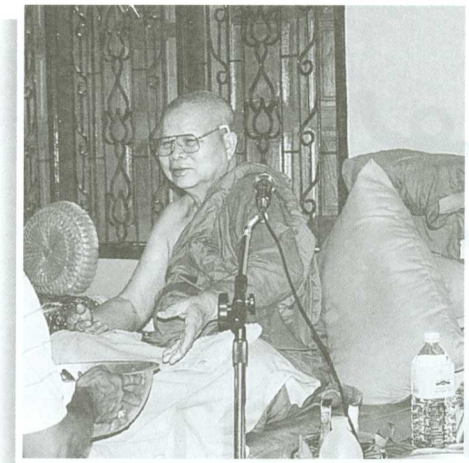

ทุกปี องค์ท่านจะประชุมพระเณร เพื่ออบรมพระวินัยทุกวัน ในช่วงเวลาตอนบ่าย หลังจากฉันน้ำร้อนแล้ว โดยเริ่มตั้งแต่ปาราชิกสิกขาบทที่ ๑ เป็นต้นไป โดยกะประมาณว่าเมื่อถึงกาลออกพรรษา ก็ให้จบสิกขาบท ๒๒๗ พอดี

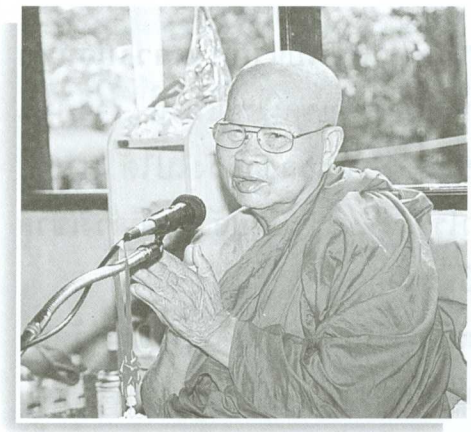

จึงกล่าวได้ว่า คำเทศนาเกี่ยวกับพระวินัยขององค์ท่านนี้เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อพระเณรในวงปฏิบัติอย่างมากมายเลยทีเดียว และองค์ท่านได้ถือปฏิบัติเช่นนี้โดยเสมอมา พึ่งจะมาหยุดเลิกละการอบรมในช่วงปีสองปีนี้เอง เพราะเหตุสังขารร่วงเข้าสู่วัยชรา เป็นโรคความจำเสื่อม ไม่สามารถแสดงธรรมได้อีกต่อไป

แม้การเทศนาอบรมสั่งสอนประชาชนโดยทั่วไป องค์ท่านก็แสดงธรรมเน้นหนักในเรื่องของการละบาปบำเพ็ญบุญ โดยหยิบยกเอานิทานชาดกมาประกอบและเน้นให้เห็นว่า บาปให้ผล

เป็นความทุกข์อย่างไร บุญให้ผลเป็นความสุขอย่างไร ผู้ที่ได้ฟังธรรมเทศนาของท่านแล้ว จะต้องมีความรู้สึกเกรงกลัวต่อบาปและผลของบาปบ้าง ไม่มากก็น้อย และพอใจที่จะสั่งสมบุญมุ่งหวังความสุขในภายภาคหน้าอย่างไม่ลดละ

นอกจากนั้น องค์ท่านยังได้แสดงธรรมชักจูงให้ศรัทธาญาติโยม ปฏิบัติรักษาอุโบสถศีล ทุกวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ โดยไม่เลือกว่าจะเป็นในพรรษาหรือนอกพรรษา สมกับที่ท่านสอนว่าธรรมะเป็นอกาลิโก ไม่อ้างกาลเวลา ใครทำมาก ก็ได้บุญมาก และพ้นทุกข์ได้เร็ว เพราะเหตุนั้น จึงมีศรัทธาญาติโยม มารักษาอุโบสถศีลทุกวันพระไม่ต่ำกว่า ๕๐ คนขึ้นไป และองค์ท่านก็พาทำวัตรค่ำ สวดมนต์จนจบ ต่อแต่นั้นองค์ท่านก็จะแสดงธรรมจนกว่าจะถึงเวลาอันควร ซึ่งก็ได้ถือปฏิบัติเช่นนี้มาเป็นเวลานานแล้ว จวบจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ได้หยุด

การแสดงธรรมไป เพราะเหตุแห่งความจำเสื่อม นอกนั้นก็ยังคงถือปฏิบัติดังเดิม

สมัยกาลที่สุขภาพร่างกายธาตุขันธ์ยังไม่ทรุดโทรมมากนัก ยังพอที่จะเดินทางไปมาในที่ต่าง ๆ ได้ องค์ท่านหลวงปู่จันทา ก็ได้เมตตารับนิมนต์ไปแสดงธรรมเทศน์โปรดฆราวาสญาติโยมโดยทั่วไป แม้อยู่ในภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออก หนทางไกลใกล้ ท่านก็ไม่เคยรังเกียจ ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีปรีดา แก่สาธุชนผู้ได้สดับรสพระธรรมที่องค์ท่านแสดง

บางครั้ง หลวงปู่ก็พูดคำอีสานปนไทย เป็นเหตุให้คนกรุงเทพฯ ฟังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิดไปก็มี แต่ต่อมา หลวงปู่ก็พูดภาษาไทยได้คล่องขึ้น และมีเทศนาโวหาร เป็นที่ถูกใจของลูกศิษย์โดยทั่วไป เพราะพระธรรมเทศนาที่องค์ท่านหลวงปู่แสดงนั้น เป็นธรรมะภาคปฏิบัติใช้ภาษาพูดแบบธรรมดาเรียบง่าย คนฟังจึงเข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้ทันที ตามภูมิ ความสามารถของผู้ฟังแต่ละคน บางคราวท่านก็ยกนิทานพื้นบ้านมาประกอบ ทำให้มองเห็นภาพและคติธรรมอันลึกซึ้งที่แฝงอยู่ในเนื้อธรรมที่ท่านแสดงไปนั้น

สิ่งดังกล่าวมาแล้วนั้น ย่อมเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และล่วงลับดับสูญไปแล้ว อย่างไม่มีวันจะหวนคืนกลับ กาลเวลา ๑๗ ปี ที่ล่วงลับดับไป มิใช่จะล่วงไปแต่กาลเวลาเท่านั้น ยังได้พัดพาเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนอายุสังขารให้ล่วงลับดับสูญไปด้วยกัน

มาบัดนี้องค์ท่านหลวงปู่จันทา ถาวโร ก็มีชนมายุครบ ๘๐ ปี แล้ว สุขภาพโดยทั่วไป ก็ถือว่าองค์ท่านหลวงปู่มีสุขภาพ

สมบูรณ์แข็งแรงดี คือ หลวงปู่ไม่มีโรคประจำตัวที่ร้ายแรง เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคเบาหวาน จะมีปัญหาด้านสุขภาพอยู่บ้าง ก็ในเรื่องโรคชราเท่านั้น คือ ในด้านความจำในช่วงประมาณ ๕ ปีที่ผ่านมา หลวงปู่จะมีอาการหลง ๆ ลืม ๆ อยู่บ้าง

ในเรื่องการขับถ่าย จะมีปัญหาเรื่องท้องผูกบ่อยครั้ง บางคราวต้องใช้ยาระบายช่วย ส่วนการขับถ่ายปัสสาวะนั้น หลวงปู่จะมีอาการถ่ายปัสสาวะบ่อย ๆ เนื่องจากมีโรคต่อมลูกหมากโต

ที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก คือ เรื่องขาทั้งสองข้างของหลวงปู่ไม่ค่อยมีแรง เริ่มมีอาการมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ สืบเนื่องมาจากความเสื่อมของประสาทสมอง ประกอบกับองค์หลวงปู่ มีน้ำหนักมาก จึงทำให้ลุกนั่ง ยืน เดิน ลำบาก ต้องช่วยกันพยุง ประคอง และใช้ไม้เท้าค้ำยัน ในระยะใกล้ ๆ หลวงปู่ใช้ไม้เท้าค้ำยัน ก็สามารถเดินไปได้เอง หากระยะไกลหน่อยต้องอาศัยรถเข็นช่วย

ด้วยเหตุผลอันเกี่ยวเนื่องด้วยปัญหาทางด้านสุขภาพขององค์หลวงปู่เอง ดังกล่าวมาแล้วนี้ จึงเป็นเหตุให้ ความเกี่ยวข้องกับพระเณรและประชาชนโดยทั่วไปขององค์ท่านหลวงปู่ต้องได้เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาสุขภาพธาตุขันธ์ขององค์ท่านไม่ให้ทรุดโทรมไปก่อนเวลาอันควร ด้วยหวังว่าองค์หลวงปู่จะได้อยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ให้ลูกศิษย์ได้กราบไหว้บูชาพระคุณ ไปตราบนานเท่านาน

หลวงปู่ ได้มีเมตตาบริจาคทุนก่อสร้างตึกผู้ป่วยพิเศษ ๑ หลัง ให้กับโรงพยาบาลวังทรายพูน อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร เริ่มเปิดทำการได้เมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๙

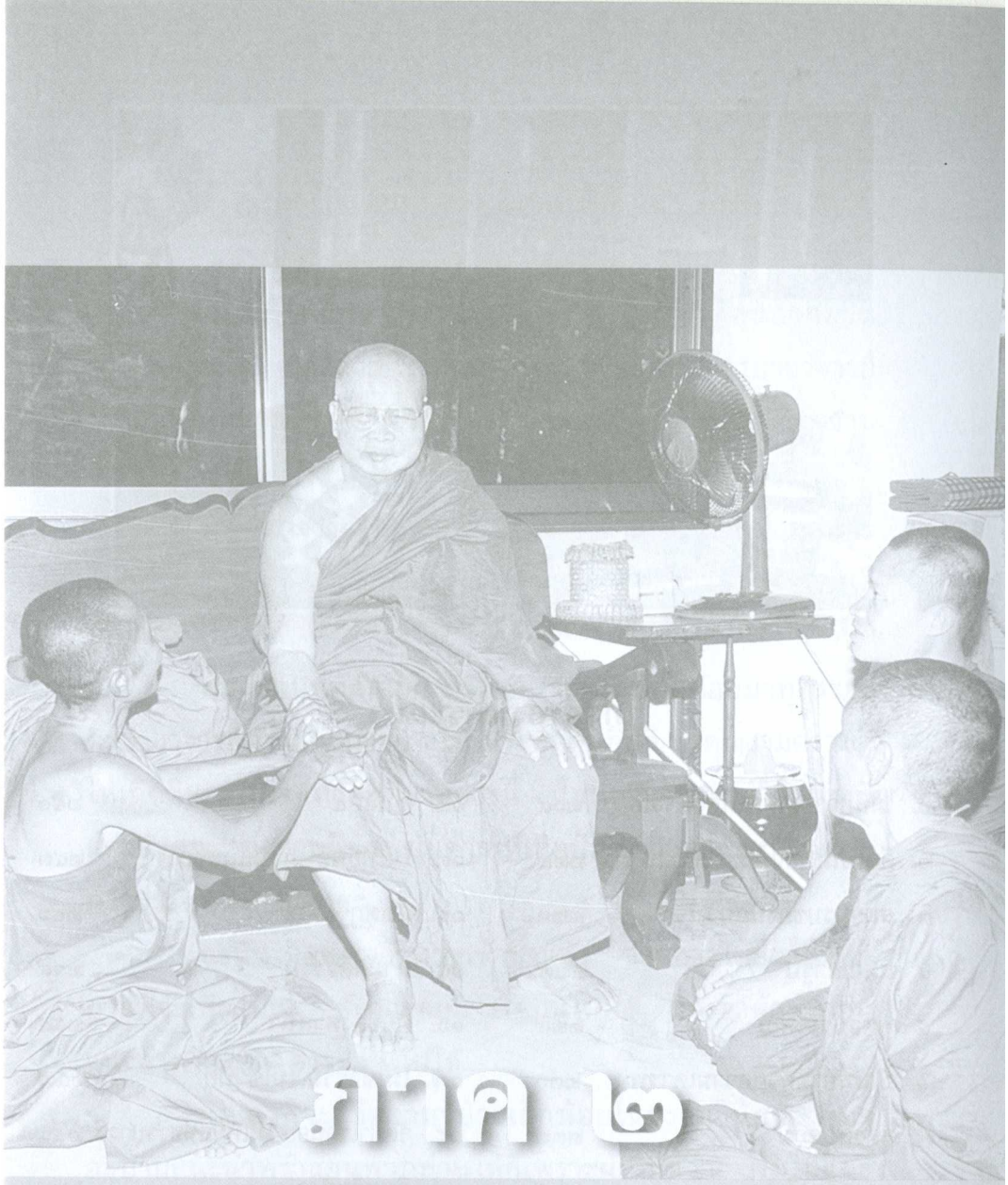

ภาค ๒

การอบรมพระเณร

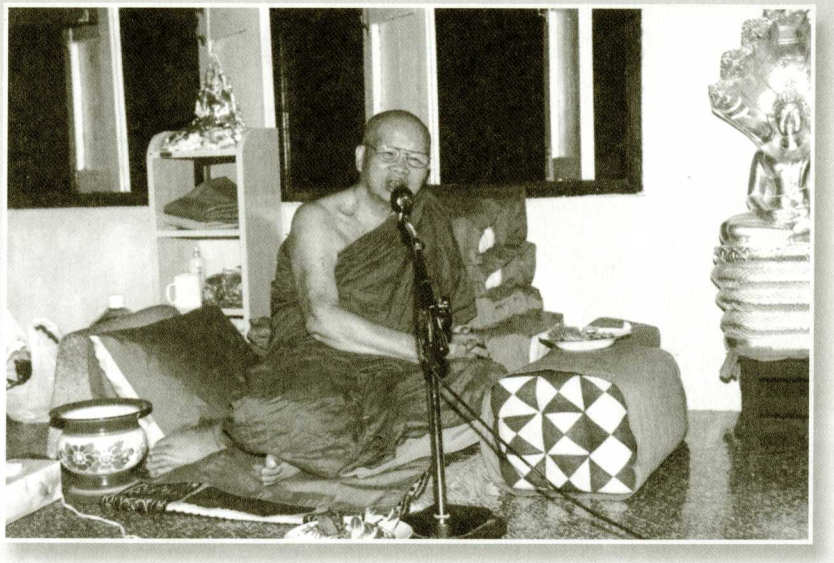

การอบรมพระเณร

๑. ไม่นึกว่าจะเทศน์ได้อย่างนี้ ๒๑๙
๒. ศีลเป็นรากแก้วของศาสนา ๒๒๒
๓. สนามรบของนักบวช ๒๒๓
๔. สมณสารูป ๒๒๗
๕. พุทธประเพณี ๒๒๙
๖. บิณฑบาตด้วยความเคารพ ๒๓๐
๗. ธุดงค์ปลอม ๒๓๒
๘. บวชเลี้ยงกิเลส ๒๓๕
๙. มันอยากกิน...อย่าให้มันกิน ๒๓๗
๑๐. อย่าฉันเหมือนคนขี้เหล้า ๒๓๘
๑๑. อย่าฉันเหมือนควายกินหญ้า ๒๓๙
๑๒. กาลิก ๔ ๒๔๐
๑๓. ไม่ให้ยินดีในเงินและทอง ๒๔๓
๑๔. สันตุฏฐีธรรม ๒๔๖
๑๕. สามัคคีธรรม ๒๔๙
๑๖. ภัยของศาสนา ๒๕๔
๑๗. ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ๒๕๗
๑๘. วัดป่าเขาน้อย ไม่ให้มีแม่ขาวนางชี ๒๕๙
๑๙. อินทรียสังวโร ๒๖๒
๒๐. ปรารภความเพียร ๒๖๗
๒๑. ปริศนาธรรมของหลวงปู่ขาว ๒๗๐

๑. ไม่นึกว่าจะเทศน์ได้อย่างนี้

ผมนี้ก็ไม่นึกว่าจะเป็นอย่างนี้ บวชมาตอนแรกอ่านหนังสือก็ไม่ได้ แต่แล้วผมก็นึกถึงผู้ดีทั้งหลาย คือ ครูบาอาจารย์ท่านก็เป็นคนเหมือนกัน เราก็เป็นคนเหมือนกัน เราจะทำคุณงามความดีบ้างไม่ได้หรือ...

ครูบาอาจารย์รุ่นก่อน ท่านก็เกิดตระกูลชาวนาเหมือนกันนะ ไม่ใช่ตระกูลเจ้าฟ้าหรือเศรษฐีอะไรหรอก ตระกูลชาวนาทั้งนั้นคนดีสมัยนี้

ผมเองเป็นผู้มักน้อยสันโดษ สันโดษมักน้อยมาทุกระยะ ครูบาอาจารย์ท่านแนะนำอย่างไรก็ประพฤติปฏิบัติ ทำคุณงามความดีให้เกิดขึ้น ผลสุดท้ายก็ดีมาอย่างนี้ ไม่นึกว่าจะเทศน์ได้อย่างนี้ แต่แล้วคุณงามความดีนั้น บันดาลให้เกิดปัญญาวิชาความรู้ เพราะการประพฤติมาไม่ลดละ...

ฉะนั้น คนเราถ้าบวชเข้ามาแล้ว ขาดการได้ยินได้ฟังก็ยากที่จะเป็นไปนะ ต้องอาศัยการได้ยินได้ฟัง ต้องอาศัยผู้รู้ก่อนแนะนำพร่ำสอน จึงจะเป็นไปได้...

ผมเองก็จะได้ความรู้บ้างเล็กน้อยในธรรมวินัยนี้ มาอธิบายแนะนำพร่ำสอนพวกท่านได้ก็เพราะผมเห็นว่า ผมไม่ดีนะ ไม่ทันสมัยเขาแล้วก็เลยตั้งใจศึกษาตามครูบาอาจารย์ท่านผู้บวชก่อนแนะนำพร่ำสอน แล้วก็ใคร่ในธรรมะอยู่เสมอ ทางปริยัติผมก็ไม่ได้ เมื่อไม่ได้ก็รีบเร่งการสดับตรับฟังใคร่ครวญและศึกษาวิจัยหาเหตุผล

ในธรรมะบทบาทที่ท่านแสดงไว้นั้น ๆ... แล้วก็มา ภาวนาประกอบเข้าอีก ใจนั้นก็เลยหนักแน่นในสุจริตธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็เลยมีความมั่นคงถาวรยั่งยืน ไม่หวั่นไหวไปตามกิเลสกาม วัตถุกามนั้น ๆ

เพราะการประพฤติธรรมปฏิบัติธรรมนั้น ก็เลยยังจิตให้ฉลาดรู้ต่อเหตุการณ์ของโลกของสงสาร และธรรมะบทบาทนั้น ๆ ที่พระองค์เจ้าทรงบัญญัติไว้ ด้วยการค้นคิดปริศนาปัญหาธรรมะได้ด้วยการเจริญธรรม ภาวนาจิตสงบลงไปนั้นธรรมะจะเกิดขึ้นและปริศนาปัญหาธรรมะนั้นล้วนแต่เป็นของดีทั้งนั้น มันก็เลยแตกฉานฉลาดรู้ขึ้นทุกขณะทุกบทบาท นั่นแหละเป็นที่อัศจรรย์ใจ ในการปฏิบัติธรรมนั้น

ทีนี้เราก็อยากได้ดี เราจึงแสวงหาคุณงามความดี และครูบาอาจารย์ท่านผู้ดีทั้งหลาย ชื่อเสียงเรียงนามท่านก็ดี เราได้เข้าไปประสบพบปะอยู่ด้วยแล้วก็ดี ก็อุ่นใจ อยากได้ดีหนีทุกข์โทษภัยน้อยใหญ่ นั่นแหละ จึงมาหา

เมื่อมาเห็นของดีแล้ว เราไม่ทำมันก็ไม่ดี เราทำมันจึงดี เราทำเอาเอง ไม่ใช่ครูบาอาจารย์ทำให้ ท่านเป็นแต่ผู้แนะนำพร่ำสอนเท่านั้น ก็เราจงทำเอาเอง สอนตัวเอง เป็นผู้มี **หิริธรรม** ประจำใจเสมอ ละอายต่อความชั่วช้าลามกที่ไม่ดีนั้นเป็นที่รังเกียจของหมู่เพื่อนทั้งหลาย เราจึงจะเป็นคนดี จงเป็นผู้มี **โอตตัปปะธรรม** ความสะดุ้งเกรงกลัวต่อผลความชั่วอยู่เป็นนิจ ความชั่วนั่นแหละเป็นที่รังเกียจของคนผู้ดีทั้งหลาย

ความชั่วนั้น ใคร ๆ ก็ไม่ต้องการ เมื่อไม่ต้องการแล้วจึงมาบวช บวชแล้วมาทำดีไม่ได้ ก็ให้มันตายเสีย...

ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น สอนให้เราผู้บวชมาแล้วประพฤติปฏิบัติ ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนแล้วมันก็ไม่มีความหมายในเรื่องการบวชนั้น

ไม่มีความหมายคือว่า จะไม่เป็นไปในศาสนา จะไม่รู้ธรรม เห็นธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ บุญกุศลมรรคผลธรรมอันวิเศษเป็นอย่างโน้น อย่างนี้ แต่ถ้าเราไม่ปฏิบัติขบคิดปริศนาธรรมะมันก็ไม่เห็น ธรรมะก็ไม่เกิดขึ้น เหมือนกับเรามีข้าวแต่ไม่กิน มันก็ไม่อิ่มท้อง หรือมีของอยู่แต่ไม่เอามาใช้ มันก็ไม่เป็นประโยชน์

อันนี้ฉันใด เรื่องการบวชในศาสนาก็ฉันนั้น แต่ว่าเป็นบุญบุญนั้นมันจะเกิดขึ้นเพราะการบวช บวชแล้วก็ต้องปฏิบัติฝึกหัดกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย ให้มันถูกต้องตามหลักคำสอนของศาสนา มันจึงจะเห็นบุญเกิดขึ้น เห็นกุศลเกิดขึ้น เกิดขึ้นที่ไหนเล่าเกิดขึ้นที่ใจ เมื่อเกิดขึ้นที่ใจ ใจนั้นก็ได้รับความสุข เมื่อใจรับความสุขแล้วกายนั้นก็พลอยสุขไปด้วย เพราะกายกับใจสัมพันธมิตรอยู่ด้วยกัน อาศัยซึ่งกันและกัน

เหมือนตัวเราหมดทั้งตัว มันหนาวก็ต้องเอาผ้ามาห่ม เมื่อเอาผ้ามาห่มเข้าแล้ว ความหนาวก็หายไป ความอบอุ่นก็เกิดขึ้นสบาย

๒. ศีลเป็นรากแก้วของศาสนา

ศีล เป็นรากเหง้าเค้ามูลของกุศลธรรมทั้งปวง โลกียบุญกุศุล โลกุตรบุญกุศล เกิดขึ้นจากศีล ฉะนั้นเราต้องเจริญรักษาศีลให้สมบูรณ์เสียก่อน นักบวชในศาสนาพุทธถ้าเป็นผู้ไร้ศีลธรรมแล้วไม่รักษาศีลให้บริสุทธิ์ผ่องใสนั้นก็เป็นโมฆะ การบวชก็ไม่มีหวังจะพ้นทุกข์ไปได้ เศร้าหมอง ทุกอย่างไม่เป็นไป

ถ้านักบวช ไม่มีศีล แล้วก็แคล้วคลาดจากมรรคผลธรรมอันวิเศษ สวรรค์ นิพพาน ไม่มีแก่นักบวชเหล่านั้น เพราะศีลเป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลส ศีลเป็นเครื่องล้างกิเลส ศีลเป็นเครื่องปราบบาปทั้งหลายทั้งปวง เมื่อไม่มีศีลก็เป็นโมฆะในการบวช ไม่ดี ฉะนั้นจงรักษาศีลให้สมบูรณ์อยู่ทุกเมื่อ อย่าให้เศร้าหมองอย่าให้ด่างพร้อย

ศีล เป็นรากแก้วของศาสนา เปรียบเหมือนต้นไม้ใหญ่มันก็ต้องหยั่งรากแก้วใหญ่ลงสู่แผ่นดินลึกเสียก่อน เพื่อยึดลำต้นไว้ลมพัดมาก็ไม่เอนเอียง แล้วมันหยั่งรากออกไปรอบตัว ยึดหน้ายึดหลังไว้อีก ลมพัดมาก็ไม่เป็นไร อันนี้ฉันใด เมื่อเรามีศีลมั่นคงแล้ว ศีลเป็นรากแก้วหยั่งลึกของศาสนา **สมาธิ** และ **ปัญญา** นั้นเป็นรากฝอย เมื่อเราบำรุงทุกอย่างให้พร้อมแล้ว ก็เป็นไปได้ไม่ผิดหวัง เป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลสได้แท้

ศีล สมาธิ ปัญญา เป็น **นิยยานิกธรรม** เป็นเครื่องถอนกิเลส โลภ โกรธ หลง อวิชชา ตัณหาออกจากจิตได้... ศาสนาพุทธถ้าขาดศีลแล้วก็ยากที่เป็นไป สมาธิธรรมก็ไม่เกิดขึ้น ฉะนั้น จึงต้องชำระศีลให้ผ่องใสเสียก่อน ไม่เหลือวิสัยหรอก ถ้าเหลือวิสัย

พระพุทธเจ้าก็คงจะไม่บัญญัติไว้ แม้พระอริยเจ้าทั้งหลายก็คงจะไม่ปฏิบัติตามให้เสียเวลาสร้างโลก...

ฉะนั้น จงพากันประพฤติปฏิบัติเถิด จะเป็นบ่อเกิดแห่งสติปัญญา ฉลาดรู้ต่อภพชาติสังขาร และไม่ทำตนเป็นคนโง่ต่อไป... เพราะธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าฟอกจิตใจให้เป็นปราชญ์ฉลาดรู้ทุกอย่าง เห็นบาปเป็นบาป เห็นบุญเป็นบุญ เห็นว่านรกมี สวรรค์มี นิพพานมี กรรมดี กรรมชั่วมี จงพากันประพฤติปฏิบัติไปเถิด ก็จะเห็นผลข้างหน้าดอก อย่าเพิ่งรีบร้อนเกินไป...

ถ้านักบวชไม่รักษาวินัย ไม่คำนึงถึงศีลของตน เพศของตน ทำให้ศีลขาดหรือด่างพร้อย หรือเศร้าหมอง อยากทำอยากพูด อยากกิน อยากนุ่งห่มอย่างไร ก็ทำไปตามใจชอบนั้น ก็ไม่มีความหมายอะไร ในเรื่องการบวชนั้น นั่นแหละเสียศีลนี่เสียสัตย์เสียดีกว่า เสียสัตย์นี่ตายทิ้งเสียดีกว่า ไม่มีความหมายอะไรในการบวช

๓. สนามรบของนักบวช

ภิกษุสามเณรยินดีอยู่ในที่เสนาสนะป่าที่สงบสงัดหรือไม่ที่ห่างไกลจากฝูงคนไปมาคลุกคลีมากนั่นแหละ เป็นที่สงัดช่วยปราบกิเลสให้สงบ สงัดภายนอก ภายในก็สงบสงัดดี การเจริญสมณธรรมมันจึงจะเป็นไป

อย่างวัดป่าเขาน้อยนี้ **อารัญญิกังคะ** อยู่ป่าเป็นวัตรพอแล้ว **รุกขมูลิกังคะ** อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร พอแล้ว **โสสานิกังคะ**

อยู่ป่าช้าเป็นวัตร มีแล้ว **ยถาสันถติกังคะ** เงื้อมเขามีแล้ว ครบแล้ว วัดของเรานะ **เนสัชชิกังคะ** อดนอนผ่อนอาหารทำไปเถอะ เป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลส ครบทั้งนั้น

อันนี้แหละ ยินดีอยู่ในเสนาสนะที่สงบสงัดหรือไม่ ที่จะทำให้จิตของเราร่าเริงบันเทิงเจริญสมณธรรม เข้าสู่ความสงบได้มันจึงจะเป็นไปนะ พร้อมแล้ววัดป่าเขาน้อยของเรานะ

เราบวชมาแล้ว อย่าเพิ่งเอากิเลสมาชักพาหลอกลวงว่า "โอ๊ย !...มาบวชวัดป่าเขาน้อย อยู่กุฏิต๊อบ ๆ แต๊บ ๆ นะ มุงหญ้า เครื่องมุงเครื่องบังก็ไม่มี ฟ้าตกฝนลงก็เปียก อะไรก็ไม่ได้ตามใจหมาย"

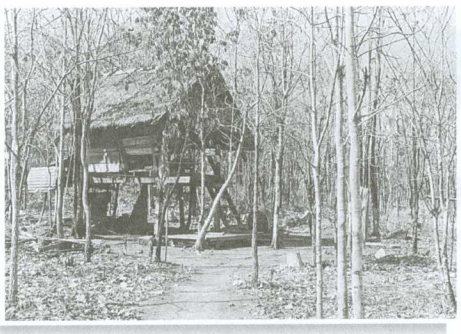

อย่าว่าอย่างนั้น การออกมาบวชในศาสนาพุทธเป็นสถานที่ไม่ได้ตามใจหมายทั้งนั้น จงเป็นผู้มักน้อยสันโดษตามได้ตามมี มันมีอย่างไรเราก็อยู่ไปอย่างนั้น พออาศัยกันแดด กันลมกันฝนเท่านั้น พออาศัยเจริญสมณธรรมทั้งวันคืนเท่านั้น

เราจงยึดคติธรรม พระ พุทธเจ้าออกบวช ตอนแรก

ไม่มีใครไปสร้างกุฏิ ศาลาให้หรอก ตอนนั้น ศาสนายังไม่มีขึ้น พระองค์เจ้าก็อยู่ป่าเป็นวัตร นั่นแหละ...

ผมไปเห็นมาแล้ว ที่ปรินิพพานก็ดี วัดเชตวันก็ดี ที่ปฐมเทศนาก็ดี กุฏิสมัยโน้นหลังละห้องเท่านั้น อยู่หลังละองค์ ทุกวันนี้ยังมีหลักฐานเหลืออยู่...

กุฏิพระอานนท์ นั้น ผมไปวัดดูนะ กว้างวา ยาววา ผมเท่านั้นแหละ

กุฏิพระองคุลีมาล นั้น กลมมนนะ ไม่เป็นสี่เหลี่ยม เหมือนหมู่นะ

นอกนั้น องค์อื่นนั้น ของพระโมคคัลลาน์ พระสารีบุตร ก็เป็นสี่เหลี่ยมเหมือนกัน ไม่ใหญ่นะ กว้าง ๒ เมตร ยาว ๒.๕๐ เมตร เท่านั้นแหละ

โอ๊...ไปเห็นแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านผู้ดีเลิศ ท่านเป็นผู้มักน้อยสันโดษ สันโดษมักน้อย อยู่กุฏิองค์ละหลัง หลังน้อย ๆ พออยู่อาศัยกันแดดลมฝนเท่านั้น

เราทุกวันนี้ เป็นอย่างไรเล่า ๒ ชั้น ๓ ชั้น เท่าไหร่ก็ไม่พอ อวดอ้างกันตั้งแต่หีนสมบัติ ฉะนั้น มันจึงไม่ดีเลิศประเสริฐเหมือนครั้งพุทธกาล เพราะมาติดตั้งแต่สมบัติ เสนาสนะแข่งกัน ทั้งนั้น แต่ใจนั้นไม่ได้เจริญธรรม มันก็มีแต่ความเหือดแห้ง กิเลสเผาให้เร่าร้อนอยู่อย่างนั้น นี่ข้อสำคัญนะ

นี่นักบวชผู้จะเอาพระนิพพาน ให้เกิดมีในตนนั้น จงทำตนเป็นคนทุกข์ กินก็กินอย่างคนทุกข์ ตามได้ตามมี นุ่งห่มอยู่กินหลับนอนก็ดี **อารัญญิกังคะ** พระองค์เจ้าอยู่ป่าเป็นวัตร **รุกขมูลิกังคะ**

อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร นั่นแหละ ทำตนเป็นคนทุกข์ พระองค์เจ้าจึงได้ตรัสรู้ พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ

ธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ไม่ใช่อยู่ที่ปราสาทราชมณเฑียร ไม่ใช่อยู่ในสถานที่ร่าเริงบันเทิง แต่อยู่ในที่ทุกข์ยากกันดารนั่นแหละ จิตใจมันจึงจะไม่เห่อเหิม จึงปลงปัญญาลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์ ทุกอย่าง มันจึงจะสลดสังเวช จิตจึงจะสงบ จึงจะรวมเห็นธรรม

นั่นแหละ คนร่ำรวยสวยงาม เป็นอาเสี่ย เศรษฐี กษัตริย์ ได้เป็นผู้ดีเลิศไหมในสมัยนี้ ไม่มี แต่พระอรหันต์ผู้ดีเลิศประเสริฐผมสืบข่าวแล้วทางภาคอีสานนะ มีแต่คนทุกข์ ๆ ทั้งนั้น **หลวงปู่มั่น** ก็เกิดที่บ้านนอก พ่อแม่ทำไร่ทำนา **หลวงปู่เสาร์** ก็บ้านนอก พ่อแม่ทำไร่ทำนา **หลวงปู่สีทา** อาจารย์ใหญ่ ก็บ้านนอก พ่อแม่ทำไร่ทำนาทั้งนั้น ท่านเรียนรู้แล้วออกบวช ศึกษาแล้วท่านก็ภาวนาจนได้สำเร็จพระอรหันต์ดีเลิศประเสริฐสุด นั่นแหละ ช้างเผือกเกิดที่ป่านะ ไม่ได้เกิดที่บ้าน ไม่ได้เกิดที่ปราสาทกลางเมือง

พระพุทธเจ้า ประสูติก็ประสูติอยู่ที่ป่านะ ตรัสรู้ก็อยู่ป่า ดับขันธ์เข้านิพพานก็อยู่ป่า ไม่ใช่อยู่บ้านดอก นั่นแหละ พระองค์เจ้าจึงสอนเหล่ามนุษย์ เทพนิกรให้มักน้อยสันโดษ สันโดษมักน้อย อยู่ป่าเป็นที่สงบสงัดดี ปราศจากคนไปมาคลุกคลี รูป เสียง กลิ่น

รส สัมผัส ไม่มารบกวนได้ มันก็ดีอย่างนั้น จึงได้บรรลุธรรม นี่ข้อสำคัญ จำไว้

หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่สีทา ออกบวช เมื่อเรียนจบแล้วก็ออกวิเวกอยู่ป่าทั้งนั้น ได้บรรลุธรรมในป่าทั้งนั้น แล้วท่านก็พาลูกศิษย์ไปตั้งวัดในป่าทั้งนั้น สมัยนี้ผู้อยู่ป่าเป็นผู้เจริญนะ เพราะดำเนินตามข้อวัตรปฏิบัติของพระพุทธเจ้า และพระอริยเจ้าทั้งหลาย จึงได้เป็นผู้ดีเลิศ นี่ข้อสำคัญ

๔. สมณสารูป

ภิกษุสามเณรผู้บวชมาในศาสนาพึงทำความศึกษาว่าเราจะนุ่งห่มให้เป็นปริมณฑล เรียบร้อยดี ผ้าสบงไม่ให้ยาวเกินไป ไม่ให้เฟื้อยหน้าเฟื้อยหลัง นับตั้งแต่หัวเข่าลงไปคืบหนึ่ง คืบของเรานั่นแหละ ถ้าลึกลงไปกว่านั้น มันก็ไม่งามเสียแล้ว ปรับอาบัติทุกกฎ ถ้าเขินขึ้นมากว่านั้นก็ปรับอาบัติทุกกฎ หรือปาจิตตีย์ นั่นแหละ

ทีนี้ ภิกษุนุ่งผ้าตากเมน ปรับอาบัติทุกกฎและปาจิตตีย์นะ นุ่งผ้าอย่างไรเรียกว่านุ่งผ้าตากเมน นุ่งผ้าสบงเรียบร้อยแล้วก็ปล่อยปลายพกผ้าลงมาคลุมสายรัดประคตเอวนั่นแหละ เรียกว่า นุ่งผ้าตากเมน...ถ้ามาอยู่สำนักผม อย่าเพิ่งทำนะ มันผิดไม่ดี เว้นไว้แต่ออกจากสำนักผมไปแล้ว ทำได้ตามใจ

พระพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าอยู่ในวัดให้คลุมผ้าเฉวียงบ่า ก็ต้องม้วนบิดให้เป็นลูกบวบเรียบร้อย แล้วจึงพาดขึ้นมาบนบ่าข้างซ้ายพันแขนไว้ นั่นแหละจึงใช้ได้

ถ้าจะออกไปนอกวัด ก็ห่มคลุมบ่าไหล่ทั้งสองข้าง มันจึงจะเป็นสมณสารูปที่เรียบร้อยดี มันจึงใช้ได้ถูกต้องตามพระวินัย ดูแล้วก็น่าชม ถ้าคลุมผ้าเปิดไหล่ออกไปนอกวัด ได้ชื่อว่าเปิดกายในที่ไม่บังควร คลุมผ้าไม่เต็ม พระก็ไม่เต็มเสียด้วยแหละ ดูแล้วก็ไม่น่าชม

ทีนี้จะไปบิณฑบาต หรือออกไปนอกวัดก็ดี ผ้าจีวรต้องมีลูกดุมรังดุม ที่คอใส่ลูกดุมให้เรียบร้อยเสียก่อน ข้างล่างก็ใส่ลูกดุม แล้วจึงคลุมผ้าเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงไป ถ้าไม่มีลูกดุมรังดุมทั้งข้างบนข้างล่าง ปรับอาบัติทุกกฏนะ...

ผมอยู่กับ **หลวงปู่ขาว** ผมปฏิบัติท่านอยู่ แม้ไปบิณฑบาตบ้านแม่ชีใกล้ ๆ อยู่ในวัดนะ ผมยังซ้อนผ้าสังฆาฏิให้นะ ไม่ซ้อนไม่ได้ เว้นไว้แต่ฝนตก ถ้าฝนตกไม่ต้องซ้อนสังฆาฏิ ซ้อนแล้วก็ต้องใส่ลูกดุมรังดุมคอ และใส่ข้างล่างอีกด้วยนั่นแหละ

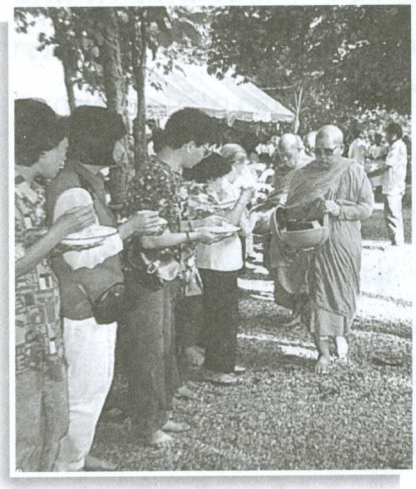

"หลวงปู่ไปใกล้ ๆ เพียงแค่นี้ ไม่ใส่ก็คงจะได้นะ ?"

"พร้าฟันหัวมันนี่ !...ใกล้ไกล พระพุทธเจ้าไม่ได้ว่า กาลสมัยสถานที่ไม่ว่าทั้งนั้น ต้องรักษาสมบัติของพระพุทธเจ้าไว้ เพื่อว่าจะเป็นผู้นำของกุลบุตรลูกหลาน สิ่งที่พระองค์ทำไว้ ทุกอย่างถูกต้องหมดทั้งนั้น เป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลสทั้งหมด เราได้

ประพฤติปฏิบัติมาแล้วกับ **หลวงปู่มั่น**" ท่านว่า

ทีนี้ ขอเตือนอีกอย่างหนึ่งนะ อยู่ในบริเวณวัดนี้ ถ้าไม่ทำงานจงนุ่งผ้าสบงสีเดียวกับผ้าอังสะนะ อย่านุ่งผ้าอาบน้ำ ถ้านุ่งผ้าอาบน้ำก็ไม่งามเท่าไหร่ !...จงนุ่งผ้าอาศัยนะ นุ่งผ้าอาศัยหรือสบงอนุวาต ไม่อดหรอก วัดป่าเขาน้อย รับรองไม่อดนะ ผ้าอาบน้ำให้นุ่งแต่ในเวลาทำงานหาฟืน นั่นแหละนุ่งได้ ไม่เป็นไร เพราะหาฟืน เหงื่อมันไหล นั่นแหละใช้ได้ ไม่เป็นไร นี่ข้อสำคัญ จำไว้

๕. พุทธประเพณี

พระพุทธเจ้าบิณฑบาตเลี้ยงชีพตั้งแต่วันออกบวชนั่นแหละ พระพุทธเจ้าว่า

"ภิกษุบวชแล้วไปไหนต้องเอาบาตรไปด้วยนะ เล้าข้าวอย่าทิ้ง ปรับอาบัติทุกกฏ บิณฑบาตกินเลี้ยงชีพนะภิกษุ อย่าทิ้ง รักษาธุดงควัตรข้อวัตรไว้ เราตถาคตออกบิณฑบาตตั้งแต่วันออกบวชตลอดจนถึงวันธาตุขันธ์ไม่รับไม่ฉันแล้วจึงเลิกละ"

ทีนี้ **หลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ** ท่านเป็นพระอรหันต์นะ ผมทราบประวัติสมัยอยู่ที่บ้านหนองผือนาใน ท่านป่วยไปบิณฑบาตในหมู่บ้านไม่ได้ ท่านก็บิณฑบาตในวัด หนักเข้าไม่ไหวก็

บิณฑบาตบนศาลา หนักเข้า ท่านก็นั่งบิณฑบาตเอามือจับบาตรไว้เท่านั้น หนักเข้าธาตุขันธ์ไม่รับแล้ว ท่านก็หยุดเลย

ทีนี้ เราบวชในศาสนาของพระพุทธเจ้าก็จงรักษาประเพณีนักปราชญ์ผู้ดีไว้ อย่าขี้เกียจขี้คร้าน คนขี้เกียจขี้คร้านบิณฑบาตเห็นแต่ไม่ดี ไม่เจริญนั่นแหละ

การบิณฑบาตเลี้ยงชีพเป็นของดี และเป็นการออกกำลังกายให้เลือดลมเดินสะดวกดี ไฟธาตุลุกขึ้นเผากายให้อบอุ่น ก็สบาย ถ้าเอาแต่นั่งกินนอนกินสบาย ๆ นั้นใช้ไม่ได้...เป็นผู้ทำลายกิจวัตรข้อวัตรของพระพุทธเจ้า และพระอริยเจ้าทั้งหลายทิ้ง และจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของกุลบุตร ผู้มาสุดท้ายภายหลัง และเป็นเหตุให้เสียหวังทั้งนั้น

ทีนี้ถ้าเราไม่เป็นไข้...ตื่นเช้ามาก็เอาบาตรไปตั้งไว้ที่ศาลาแล้วตีโปง โป๊ง ๆ นะ รอให้ ทายกทายิกา เขาเอาอาหารมาถวายให้กิน แล้วก็บอกว่า

"ใส่บาตรพระได้บุญเยอะนะโยม"

ได้บุญอะไร ขี้เกียจขี้คร้านไปบิณฑบาตเลี้ยงชีพ แล้วมันก็หาดีไม่ได้ หาได้ไม่ดี แปลว่า เป็นผู้ทำลายธุดังคะสมบัติข้อวัตรของพระพุทธเจ้าทิ้ง

๖. บิณฑบาตด้วยความเคารพ

ภิกษุสามเณร พึงทำความศึกษาว่า เมื่อไปบิณฑบาตเราจะสำรวมไป ไม่คุยกันไม่พูดกัน ไปด้วยความสำรวมระวัง ออก

จากวัดไปก็ตั้งใจ ก้าวขวาว่า พุทโธ ก้าวซ้ายว่า ธัมโม ก้าวขวาว่า สังโฆ ไปอย่างนั้น ไม่ลดละ นี่เรียกว่า ไปบิณฑบาตเอาบุญ จะเดินจงกรมอยู่แต่ในวัดแล้วว่าได้บุญ ไม่ใช่แค่นั้นหรอก สำหรับผู้ใคร่ธรรมทั้งหลาย ทำได้ทุกเวลา ได้บุญทั้งนั้น

การไปบิณฑบาตด้วยความเคารพ เราก็ภาวนาไปอย่างนั้น เป็นบุญนะ ไม่ใช่ไปเฉย ๆ เราเอาบุญไปให้เขา เขาได้ข้าวปลาอาหารข้าวต้ม ขนมมาบูชาแลกเปลี่ยนเอาบุญจากเรา เขามีกิจการงานมาก ทำไร่ทำนาทุกอย่างมันก็ยาก เขาก็หมกห่อเตรียมไว้ หรือมีข้าวต้มขนมอะไรก็เอามาใส่ให้ เราก็บวชบำเพ็ญบุญ เอาบุญไปให้เขา นี่แหละ ต่างคนต่างสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มันก็ดึงกันขึ้นไป ความเจริญของบุญก็เกิดขึ้นทุกระยะ นี่ข้อสำคัญ จำไว้

ไปบิณฑบาตเป็นแถวเป็นแนว เรียบร้อยดี จงสำรวมรักษาเสมอ ไม่เหลียวซ้ายแลขวา ไม่มองบนฟ้าหรือข้างล่าง มองห่างจากปลายเท้าออกไปชั่วแอกเกวียนเท่านั้น หรือว่าเมตรหนึ่งนั่นแหละพอดี

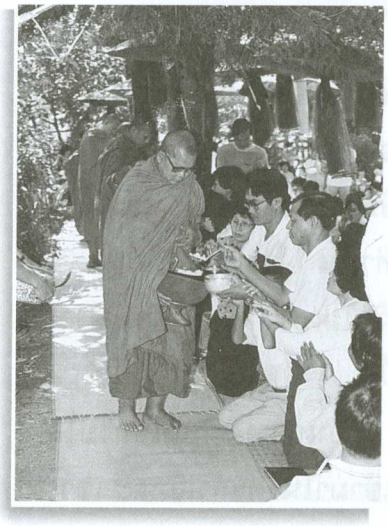

ทีนี้ก็บอกแล้ว บอกเล่าว่าห้ามไม่ให้พูดกัน เดินไปเป็นแถวเรียบร้อยดี ผู้ไปก่อน มองดูผู้ไปหลังไม่ให้ห่างกันมาก พอดี ๆ

ทีนี้ก็มีเสียงดังขึ้นมานะ...ว่าพระไปบิณฑบาต เดินกันไปเต็มถนน จนเขาบีบแตรให้หลีกนั้น

ก็มี แล้วก็พูดกันสนั่นหวั่นไหว เหมือนชาวบ้านเขาไปเลี้ยงควาย...ไปบิณฑบาตสูบยา พ่นควันไปนั้น มันก็ไม่งามแก่สมณสารูป...

ถ้าขืนทำอยู่อย่างนั้น บวชไปก็ไม่มีความหมาย ใช้ไม่ได้ ไม่เคารพโอวาท คำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ยอมละมานะทิฏฐิ แต่เมื่อเป็นฆราวาสเคยเอิกเกริกเฮฮา พูดจาอย่างใดสนุกสนานตามชอบใจ ทีนี้มาบวชแล้วก็ยังไม่ยอมละ...อันนี้มันใช้เป็นสมณะอันเรียบร้อยไม่ได้ เป็นสมณะปลอม ศีรษะโล้น ผ้าเหลือง ใจนั้นไม่เหลืองโล้นไปตามผ้าตามศีรษะ ใช้เป็นพระดีไม่ได้...

ฉะนั้นจงระวัง อย่าเพิ่งล่วงเกิน อย่าเพิ่งประพฤติ อย่าเพิ่งประมาท จงงดเว้นสิ่งที่ผิดศีลธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า กิริยามารยาทนั้น ๆ ก็เลิกละ อย่าเพิ่งพากันกระทำอย่างที่ผ่านมาแล้วนั้น มันใช้ไม่ได้

๗. ธุดงค์ปลอม

ผู้ที่ถือธุดงค์ ข้อ **บิณฑบาตได้จึงฉัน** นี่ทำอย่างไร ถูกหรือผิด ถามผมหรืออาจารย์อ่ำเสียก่อน ผู้บวชมาก่อน...

บิณฑบาตได้จึงฉัน ถ้าไปบิณฑบาตในบ้าน โยมเขาเอาหมกห่ออะไรมาใส่ให้ นั่นแหละเอาเท่านั้น ได้แต่ข้าวก็กินแต่ข้าว นี่เป็นเรื่องการปราบกิเลส อาหารในวัดไม่เอา จะเป็นขนมข้าวต้มอะไรไม่เอาทั้งนั้น เอาแต่ที่บิณฑบาตได้

นั่นแหละ อันนี้เป็นการดี เป็นการปราบกิเลสไม่โลเล แต่สมาทานแล้วให้ยึดมั่นถือมั่นนะ เข้ามาในวัดแล้วเลิกละ เขาเอา

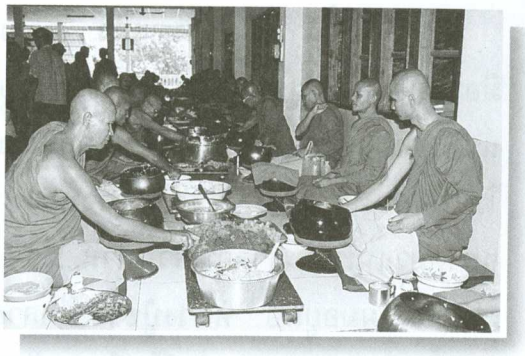

อาหารอย่างไรมาถวายไม่เอา ทั้งนั้น...

ทีนี้ก็มีเสียงขึ้นมาแล้วว่า...ถ้าวันใดบิณฑบาตได้อาหาร ไม่มากหรือกลับมาวัดแล้วเมื่อเห็นอาหารเขาเอามาเยอะ มีแต่ของสวย ๆ งาม ๆ ก็ลืมธุดงค์เสีย ก็เอาของเหล่านั้นมาฉันก็มีนะ แล้วพระพุทธเจ้าองค์ใดสอน ครูบาอาจารย์องค์ใดสอนให้ทำอย่างนั้น...มันก็ผิดเสียแล้ว เรียกว่า **ธุดงค์ตาบอด ธุดงค์ใจบอด** อะไรไม่ดีทั้งนั้น ใช้ไม่ได้ ธุดงค์เลี้ยงกิเลสเห่อเหิม... ทำไม่ถูก งดเว้นก็ต้องงดเว้นจริง ๆ นี่ขี้ตั๋วโกหกพกลมตนเอง ขี้ตั๋วครูบาอาจารย์อีกด้วย ทำไปแล้วก็เป็นโมฆะ

ธุตังคะ แปลว่าเครื่องกลั่นกรองกิเลส เครื่องย่างกิเลส ก็เลยใช้ไม่ได้ เพราะตัวเองไม่ยอมละ เอามานะทิฏฐิความเห็นของตนมาผลักดัน ทำไปตามชอบใจ ว่าผู้รู้ทั้งหลายจะไม่รู้ จะไม่เห็น...ไม่ดอก

ผมเองบวชมาไม่ทำอย่างนั้น ถ้างดเว้นก็งดเว้นจริง ๆ ถ้าไม่เอาก็ไม่เอาจริง ๆ นั่นแหละทำให้ถูกต้อง ทำมาหมดแล้วของเหล่านี้ทำลงไปแล้วนั้น หนึ่งไม่มีสอง ไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง ๔-๕ วันฉันครั้งก็ทำมาแล้ว ไตรมาส ๓ เดือน ๕ ปี ไม่นอนทั้งวันคืน ๔-๕ วันฉันครั้ง ฉันก็ฉันน้อย ไม่ได้ฉันมาก พอยังชีวิตเป็นอยู่เท่านั้นก็ทำมาแล้ว ความดีเหล่านี้

ฉะนั้น เมื่อทำมาแล้ว ความดีนั้นก็ส่งผลให้ จึงเป็นผู้มีอายุมั่นขวัญยืนในพุทธศาสนา เป็นบุญ เป็นกุศล เสียจริง ๆ นั่นแหละ เป็นเครื่องขัดเกลากิเลสและบาปชั่วช้าได้ทั้งนั้น ถ้าทำไม่ได้อย่างนั้นก็ไม่มีชีวิตเป็นมาจนถึงทุกวันนี้ จะไม่ได้มีความรู้ฉลาดมาแนะนำพร่ำสอนพวกท่าน...

ผมอยู่กับ **หลวงปู่ขาว** หลายปี ภาวนาจิตสงบ ธรรมเกิดขึ้นเป็นอย่าง ๆ แล้วก็ไปศึกษากับท่าน ท่านก็บอกว่าถูก ถึงจะถูกหรือผิด ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านรู้...

ฉะนั้น จึงว่าการประพฤติปฏิบัติธรรมนั้น เป็นของอัศจรรย์ดีเลิศประเสริฐแท้ เป็นของดี ไม่หลอกลวงใครทั้งนั้น สำหรับผู้ปฏิบัติผู้ใคร่ในธรรมทั้งหลาย

ฉะนั้น จงเลิกเสียตั้งแต่วันนี้ พรุ่งนี้เลย สำหรับผู้เอาธุดงควัตร ข้อ **บิณฑบาตได้จึงฉัน** มันเสียแล้ว มีกี่องค์เล่าหยุดเลย อย่าเพิ่งเอาอีกต่อไป ห้ามเอาทั้งนั้น แปลว่าทำไม่จริงหลอกลวงครูบาอาจารย์และหมู่เพื่อน หลอกลวงธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้า

พวกโยมที่ไปใส่บาตร อย่าให้นะ องค์ไหนให้รู้ตนเองชี้หน้าเลย !...หยุด อย่าเพิ่งเอาอีกต่อไป มันลำบากเขาหมกเขาห่อไปใส่ให้นั้น เขาก็ว่าเป็นพระธุดงค์ถูกต้อง แต่แล้วฟังแล้วมันเป็นของปลอม หลอกลวงเขากิน เลิก !...อย่าเอานะ อย่าเพิ่งทำอีกต่อไป...

นั่นแหละ ทำอย่างนั้นจะให้เกิดมรรคเกิดผล เกิดบุญกุศล เกิดสติปัญญาฉลาดรู้ดี...ไม่ดอก มีแต่เกิดบาปทั้งนั้น ขายขี้หน้า

อยู่ทุกเมื่อ เพราะทำไม่จริง เฮ็ดไม่จริง...

ถ้าทำอย่างนั้น เป็นของจริง แล้วพันทุกข์ โอ๋ย !...ก็ไม่มีใครจะค้างโลกดอก พระพุทธเจ้าและพระอริยเจ้าทั้งหลายนั้นท่านก็ทำจริง ประพฤติปฏิบัติจริง จนว่าแผ่นดินสนั่นหวั่นไหว ไปสวรรค์นิพพาน เหมือนฟ้าร้องฤดูฝนตก ผู้ประพฤติจริงทำจริงนั้น ของจริงจะเกิดขึ้น บุญกุศลมรรคผลธรรมวิเศษเกิดขึ้นแก่ผู้ทำจริงนั้น...

ได้ยินได้ฟังแล้ว ผมก็ห่วงใยอาลัยกลัวหมู่เพื่อนจะทำบาปหยาบช้าลามก เผาตนให้เร่าร้อนเป็นบาป หลอกลวงเขากินเลี้ยงชีพนั่นแหละ กลัวว่าผู้ไม่รู้ทั้งหลายมาภายหลังจะเอาเป็นตัวอย่าง จะเสียภาพพจน์ของศาสนาพุทธ เครื่องกลั่นกรองกิเลสจะไม่มี และสาบสูญหมดไป...

๘. บวชเลี้ยงกิเลส

ภัตตุทเทสก์ ผู้แจกอาหาร จงให้เสมอกัน ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ ไม่รัก ไม่ชัง ให้เสมอกัน ดูว่าอาหารสมควรกับข้าวสุกแล้ว เราก็หยุดการให้ เอาเลยไปให้องค์อยู่หน้า หรือปลายแถวต่อไป...

ทีนี้ พระเณรปลายแถวนั้น อย่านั่งอยู่เฉย ๆ ต้องลุกขึ้นไปเอาอาหารมาแจกแบ่ง มันจึงจะถึงปลายแถว ถ้านั่งรอกิน เขาไม่ค่อยจะเอาไปถึงแล้ว เราต้องลุกขึ้นไปเอาอาหารมาแจก ดูบาตรองค์ไหนพอแล้วก็หยุด เอาให้องค์หน้าถัดไป ที่เหลือเราก็เอาใส่บาตรเราพอกิน พออิ่ม อาหารกับข้าวสุกนั้น มันก็ได้ ถ้านั่งรอคอยกิน

อาหารมันก็ไม่ถึงเท่านั้น แล้วผู้แจกเขาก็รังเกียจ หรือว่าไม่ชอบไม่พอใจ เขาก็ไม่แจก ไปถึงก็วางเลย

ทีนี้พอวางพั้บลงไป องค์ขี้โลภก็ตักเอา ๆ เท่าไหร่ก็ไม่พอเห็นแก่ปากแก่ท้อง ขี้โลภลักเอาวัตถุทานของทายกเขามาให้ นั่นแหละไม่เฉลี่ยเจือจานแจกแบ่งให้ทั่วถึงกัน ก็เป็นพระเณรที่ดีไม่ได้...

อันนี้ได้พูดให้ฟังบ่อย ว่าทุกวันนี้ พระแก่พรรษา อยากเบียดเบียนพระเณรบวชใหม่ อาหารไม่ถึงปลายแถว เขาว่าบางองค์นั่งรับอาหารอยู่นั้น อาหารมาดี ๆ ก็ตักเอา ๆ โอ๊ย !...เท่าไหร่ก็ไม่พอนี่แหละ บวชเลี้ยงกิเลสไม่ได้บวชละบวชวาง ผลสุดท้ายผู้อยู่ปลายแถวก็เลยไม่ได้อาหาร...

บางองค์แจกอาหารไปก็เอาให้แต่องค์ที่ชอบใจ องค์ไม่ชอบใจก็ไม่ให้ ถึงให้ก็ให้แต่น้อย ให้พอเสียไม่ได้เท่านั้น นี่ก็มี...

นั่นแหละ จงมีเมตตาซึ่งกันและกัน มีความสงสารซึ่งกันและกัน เราเข้ามาบวชก็เพื่อว่า จะมาละมานะทิฏฐิ อุปาทาน ละของไม่ดีออกจากใจ จะมาบวชสะสมบุญนั่นแหละ

ถ้ายังมายึดมั่นถือมั่นอยู่แล้ว ว่าตัวเองทำถูก แต่ท่านผู้รู้ทั้งหลาย ท่านก็เห็นว่า โอ๋ !...ไม่ถูกแล้ว ผิด !...จึงได้มีเรื่องมีราวเกิดขึ้น ตักเตือนกันบ่อย เพราะมันผิดนั่นแหละ

เราเองเห็นแก่ปากแก่ท้อง เห็นแต่ประโยชน์ตนเท่านั้น เห็นแก่ประโยชน์หมู่เพื่อนที่ชอบใจจึงให้ ไม่ชอบใจก็ไม่ให้ อันนี้แปลว่า เป็นขโมยโพยโจร เลี้ยงกิเลส...

นัตถิ โลเก ระโห นามะ ความลับไม่มีในโลก บอกแล้วจงรู้ว่าเมื่อความลับไม่มีในโลกแล้ว เราก็จงรักษาระเบียบ

เรียบร้อยให้มันดี ว่าผมเองจะไม่รู้ จะไม่เห็น ไม่ดอก ต้องมีผู้มาบอกเล่าเหตุผลให้ทราบ ไม่พระเณร ก็ต้องโยมมาแสดงให้ฟัง

๙. มันอยากกิน...อย่าให้มันกิน

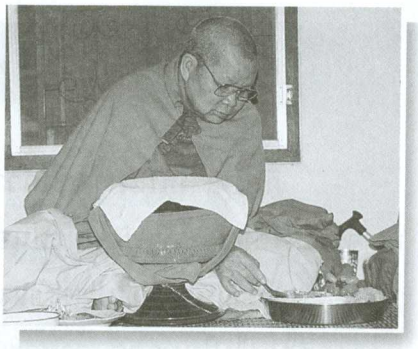

ครูบาอาจารย์ ท่านสอนนะ ถ้ามันอยากกินอาหารอันอร่อย ก็ไม่ให้มันกินเสีย เอาทิ้งไปเลย อย่าให้มันกิน กินแล้วมันขี้เกียจ ขี้คร้านทำความเพียร หรือถ้ามันเห็นอาหารอันอร่อย มันอยากกิน ต้องถามมันดูว่าถ้ากินแล้วจะไปทำความเพียรไหม ถ้าไม่ทำความเพียร ก็ไม่ให้มันกินนะ ถ้ามันว่าจะทำก็ให้มันกิน กินแล้วไปทำความเพียรนะ...

ต้องขยำมันลงเสมอกิเลสนี่ มึงอยากกินหลายหรือ ไม่ให้มันกินเลย อาหารดีมา มึงอยากกิน กูไม่ให้มึงกิน นี่ทวนกระแสน้ำนะ ครูบาอาจารย์พาทำมาอย่างนั้น มันจึงชนะ บางทีก็น้ำตาไหล

"โอ๋...อยากกินอาหารดี ๆ ก็ไม่ให้กินเสียหนอ อยากกินมากก็ไม่ให้กิน อย่างนี้มันจะเจริญหรือ ?" พูดขึ้นมาอย่างนั้นนะ

"เอ๊อ...นี่แหละมันจะเจริญ พระองค์เจ้าจะตรัสรู้ เสี่ยงถาดทองทวนกระแสน้ำว่าอย่างไร นี่แหละทวนกระแสกิเลส เห็นอาหารดีมันอยากก็ไม่ให้มันกินเลย อยากกินมากก็ไม่ให้กิน ให้กินแต่น้อย อด ๆ อยาก ๆ นั่นแหละ มึงขี่คอกูมานับภพ

ไม่ได้แล้ว บักกิเลส บักธาตุขันธ์นี่ กูกับมึงจะเอาชนะกันในชาตินี้ ไม่แล่นไปตามมึงแล้ว ถ้าแล่นไปตามมึง กูนี่แหละจะตาย ตายไปเป็นหนอนมาเจาะมูตรเจาะคูถ อยู่ไม่แล้ว"

นั่นแหละ เอาชนะกันนะ ขยำกันอย่างนั้น ครูบาอาจารย์พาทำมา

๑๐. อย่าฉันเหมือนคนขี้เหล้า

ภิกษุสามเณรพึงทำความศึกษาว่า เมื่อคำข้าวอยู่ในปาก เราจะไม่พูดนะ ถ้าพูดกันเป็นอย่างไร เป็นวิสัยของคนชาวบ้าน ขาดความสำรวม พูดไปพูดมาเมล็ดข้าวกระเด็นออกจากปาก หรือน้ำลายตกลงไปในบาตร อาหารและข้าวในบาตรเป็นเดนหมดเสียสิ้น เราก็กินของเดน เป็นอาบัติปาจิตตีย์ และทุกกฏ ทุกคำกลืนนะ

นี่เป็นวิสัยของคนชาวบ้าน ทั้งกินทั้งพูดกัน พระคามวาสี พระวัดบ้านโดยมากเป็นอย่างนั้นนะ ฉันข้าวไปก็พูดกันไป เหมือนคนชาวบ้านต่างคนต่างก็พูด สนุกสนาน โอ๊ย...ไปเห็นแล้วน่าสังเวชสลดใจหนอ ธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นนิยยานิกธรรมนำออก แต่แล้วก็เลยไม่เป็นเสียแล้ว เพราะขาดความสำรวมในการฉัน ทั้งยังฉันอาหารเป็นสำรับอีกเสียด้วย เหมือนคนชาวบ้าน เหมือนคนขี้เหล้าขี้ยา น่าสังเวชสลดใจ

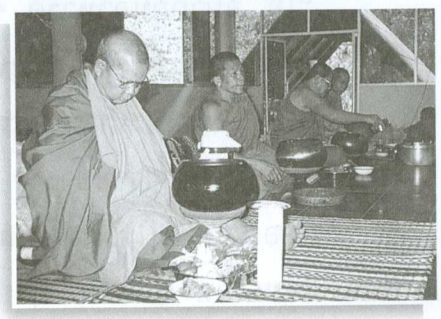

บวชในศาสนาพุทธแล้ว ไม่ปฏิบัติตามคำสอน แล้วจะเอาอะไรเป็นของดี เครื่องกลั่นกรองกิเลสมันขาดแล้ว ก็หมดดีเพียงแค่นั้น นี่ข้อสำคัญ เราจงตั้งใจสำรวมฉัน เคารพนบน้อมโอวาทคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องปราบกิเลส รื้อถอนกิเลส บาปกรรม ความชั่วช้าลามก ออกจากดวงจิตได้

ถ้าเราฉันไปพูดไป เสียงก็ไปกระทบหมู่เพื่อน ท่านภาวนาสำรวมอยู่ ท่านไม่ยินดีในรสอาหาร มีสติ มีปัญญา พิจารณาอยู่ว่า เราฉันเพื่อว่าธาตุบำรุงธาตุ ธาตุอาศัยธาตุ ถ้าขาดธาตุบำรุงแล้ว ก็เป็นไปไม่ได้ ต้องหมดแรง ข้าพเจ้าฉันเพื่อว่า อาศัยชีวิตอยู่วันหนึ่งคืนหนึ่งเท่านั้น เพื่อว่าอาศัยธาตุนี้ทำคุณงามความดีให้เกิดขึ้นเท่านั้น...

นั่นแหละ จงตั้งใจสำรวมระวังในเพศของตน ในการขบฉันให้เรียบร้อย มันจึงใช้ได้ ไม่ใช่คนชาวบ้าน ไม่ใช่คนขี้เหล้าทั้งกินทั้งพูดกัน ใช้ไม่ได้ นี่ข้อสำคัญ จำไว้

๑๑. อย่าฉันเหมือนควายกินหญ้า

ภิกษุสามเณร พึงทำความศึกษาว่า เราจะไม่ฉันกัดคำข้าวนะ กัดคำข้าวเหมือนกับควายกินหญ้า หรือลิงกินกล้วย นั่นแหละ กัดคำข้าวข้อนี้สำคัญนะ คำข้าวถ้าเรากัดครึ่งหนึ่งกลืนกินแล้ว อีกครึ่งหนึ่งเหลืออยู่ในมือมันเปื้อนน้ำลายแล้วนะ ไป

จิ้มอาหารในบาตรหรือถ้วยชามก็ดี นี่ไปเปรอะเปื้อนกับอาหารนั้น ของในบาตรนั้นเลยเป็นเดนไปหมด

อะไรบ้างที่เรียกว่า กัดคำข้าว แทะข้าวโพด ก็เรียกว่ากัดคำข้าว กล้วยปอกเปลือกแล้วกัดปืบเลย นั่นแหละ จัดเข้าในฉันกัดคำข้าว

ไปเห็นพระบางสำนักเวลามีงานใหญ่ พระเถระนะ แก่พรรษากว่าผมก็มี โอ๊ย...แทะข้าวโพด ก้อด...ๆ...โอ้...เอาแล้วหลวงตาไม่มีวินัยเลย ตายเวรมึงเอ๊ย !...ดังแต่ชื่อแท้หนอ เหมือนลมกับฝนมีแต่ลมกับขี้เมฆมืดมา แล้วฝนก็ไม่ตก นี่แหละ ดีแต่คำพูด แต่การขบฉันไม่สำรวม

ข้าวโพด ต้องเอามีดปาดเอานะ หรือเอานิ้วมือแกะเอา กล้วยปอกเปลือกแล้วเอามือบิออกให้พอดีคำแล้วใส่ปาก มันจึงใช้ได้ข้อนี้ ผมก็ถาม **หลวงปู่ขาว** ท่านก็ว่าครูบาอาจารย์มั่น ท่านว่า แทะข้าวโพด หรือกัดกล้วยก็ดี จัดเข้าในสิกขาบทนี้ กัดคำข้าวปรับอาบัติปาจิตตีย์ นั่นแหละ จำไว้

๑๒. กาลิก ๔

๑) ยาวกาลิก คือ ของที่ใช้บริโภคเป็นอาหาร รับประเคนแล้วฉันได้ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน

"ภิกษุ รับประเคนข้าวต้ม ขนม ปลา เนื้อ อาหารต่าง ๆ ผลหมากรากไม้ เรารับประเคนไว้ค้างคืน พรุ่งนี้เช้าเอาของเหล่านั้นมาฉัน ของนั้นเป็นสันนิธิ ปรับอาบัติปาจิตตีย์ทุกคำกลืน"

ทีนี้ของที่เป็นอาหารกิจ คือ ของที่จะสำเร็จเป็นอาหารได้ ก็ให้รู้นะ อย่าไปแตะต้อง...นั่นแหละ **ข้อนี้จะพลาดกันมาก** เขานำขนม ข้าวต้ม ปลา เนื้อ หรืออะไรมานั้น มันจะเป็นอาหารกิจ...เขาจะเอาของมาถวายสังฆทาน บังสุกุล ก็ดี มันบ่ายแล้ว หรือช่วงเช้าก็ดี เห็นว่าจะฉันไม่หมด ก็บอกให้เขาว่าถวายทาน เมื่อเปล่งวาจาแล้วก็เป็นอันว่าแล้ว ไม่ต้องให้เขาประเคนดอก...เพราะถ้าพระรับประเคนแล้ว เก็บไว้ค้างคืน อาหารนั้นเป็นสันนิธิ พระเอามาฉันก็เป็นโทษ ของทานโยมก็ไม่เป็นบุญ อาตมาก็เป็นบาป ทำไมถูกพระองค์เจ้าปรับโทษ

ทีนี้ ถ้าไปเห็นพระวัดใด ทำอาหารกินเอง นั่นก็จัดเข้าเป็นสันนิธินะ ปรับอาบัติปาจิตตีย์ ผิดวิสัยของสมณะที่จะมาขวนขวายทำอาหารกินเอง เป็นวิสัยของคนชาวบ้าน ไม่มีเครื่องกลั่นกรองกิเลส ไม่มีเครื่องแผดเผากิเลสแล้ว จะหาดีที่ไหนเล่า มีแต่ผ้าเหลืองห่อตอเฉย ๆ เป็นพระไม่สมบูรณ์ ก็เป็นโมฆะในการบวช ไม่ดีทั้งนั้น

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์สายนี้ ท่านจึงไม่ล่วงเกิน ครูบาอาจารย์สายอื่นซึ่งเป็นคามวาสีนะ จะเป็นธรรมยุตหรือมหานิกายก็ตามที ผมเห็นแล้วนะ อย่างเดียวกันหมด ไปดูที่อยู่ที่นอนทั้งเจ้าฟ้าเจ้าคุณพระครูนะ มีทั้งมะขามสุก กล้วยสุก ปลาย่าง อาหารต่าง ๆ เต็มอยู่ที่นั่น...

ธรรมชาติโง่ลืมตาย นั่นแหละ เป็นถึงเจ้าฟ้าเจ้าคุณก็มี ฉะนั้นจึงไม่อัศจรรย์อะไรในเมื่อล่วงเกินธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มีแต่จมกับจมเท่านั้น...

๒) ยาวชีวิก คือ ของที่รับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้ตลอดชีวิต ใช้ประกอบเป็นยา เช่น เกลือ หัวกระเทียม หัวขิง หัวข่า หัวกลอย หัวตะไคร้ ผักหนอก (ใบบัวบก) ผักอีเลิด (ใบชะพลู) ใบฝ้าย ใบส้มลม พริก สมอ มะขามป้อม นั่นแหละ หลายอย่างนะ

ยาวชีวิก นี้ ถ้าเรารับประเคนไว้แล้ว เช่น เกลือ หรือพริกตอนเช้าเอามาฉันกับอาหารก็สำเร็จเป็นอาหารกิจ ของนั้นเป็นสันนิธินะ ปรับโทษ ปาจิตตีย์กินหัวนะ ต้องให้มันรู้ว่า **ยาวชีวิก** เป็นของที่เรารับประเคนไว้ฉันเป็นยา ไม่ใช่เอามาทำเป็นอาหารนะ นั่นแหละเรื่องพระวินัยมันละเอียดลึกซึ้งซับซ้อนหลายประเด็น ถ้าเราไม่รู้ ขาดการศึกษาแล้วก็ยากที่จะเป็นไปนะ นี่ข้อสำคัญจำไว้

๓) ยามกาลิก คือ ของที่ใช้บริโภคได้วันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ได้แก่ น้ำที่คั้นจากผลไม้ เรียก **น้ำอัฏฐบาน** (หรือน้ำปานะ) เช่น มะม่วง มะนาว มะเว่อ มะไฟ หมากแงว เป็นต้น ส่วนที่เป็นมหาผล มีขนาดใหญ่ เช่น ส้มโอ สับปะรด ใช้ไม่ได้นะ...

๔) สัตตาหกาลิก คือ ของที่รับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้เพียง ๗ วัน หมายถึง เภสัช ๕ ชนิด ได้แก่ เนยข้น เนยใส น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย นั่นแหละ เมื่อถึง ๗ วันแล้วฉันไม่หมด เอาของนั้นมาฉันอีกต่อไปเป็นวันที่ ๘ ของนั้นเป็นนิสสัคคีย์ พระเป็นปาจิตตีย์นะให้มันรู้

ทีนี้ของที่ควรฉันหมดในระยะ ๗ วัน เราก็ให้เณรเอามาประเคนได้ หรือถ้าของนั้นมีมาก ก็ให้เณรแบ่งเอามาประเคนเพียงเพื่อฉันหมดในระยะ ๗ วันเท่านั้นก็พอ นี่ให้มันรู้ เณรผู้ปฏิบัติก็ต้องรู้ด้วย...

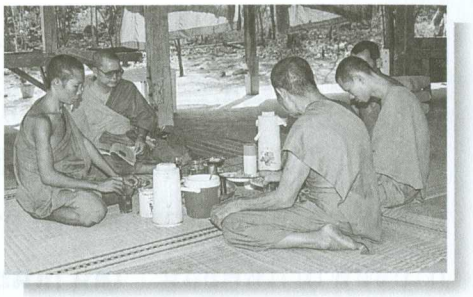

พระวินัยนี่มันละเอียดอ่อนลึกซึ้ง มันต้องอาศัยสังคมคบหากับท่านผู้รู้มาก่อน ผู้บวชก่อนเรานั่นแหละ จะได้ศึกษาจากท่าน ท่านจะได้เผยแพร่ความรู้ให้เรารู้เราปฏิบัติต่อไป มันจึงจะถูกต้องตามธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้า

ฉะนั้น พระสมัยใหม่นี้ ๑๐ พรรษา ๒๐ พรรษา ก็ตาม ถ้าไม่ได้ประสบพบปะกับพระรุ่นใหญ่ มี **หลวงปู่มั่น** เป็นต้น แล้วก็ผิดทั้งนั้น การนุ่งห่มก็ผิด การกินก็ผิด ไม่ถูกต้องทั้งนั้น การเจริญธรรมก็ผิด ส่วนผมได้ประสบพบปะมาแล้วกับ **หลวงปู่ขาว อนาลโย** วัดถ้ำกลองเพล เป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ของ **หลวงปู่มั่น** นอกนั้นก็มี **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่อ่อน หลวงปู่เทสก์** ได้ประสบมาแล้วทั้งนั้น ท่านแสดงให้ฟังละเอียดลึกซึ้งเสียจริง ๆ การนุ่งห่มก็ดี การกินก็ดี เป็นที่สิ้นสงสัยได้ นี่ข้อสำคัญ จำไว้

๑๓. ไม่ให้ยินดีในเงินและทอง

ภิกษุถือเงินก็ดี หรือให้ผู้อื่นถือก็ดี เก็บไว้ก็ดี หรือยินดีซึ่งเงินและทองนั้น เงินนั้นเป็นนิสสัคคีย์ พระเป็นปาจิตตีย์นะ

ทีนี้พระองค์เจ้าให้มีไวยาวัจกร หรือทายกวัดเก็บไว้ให้ครั้งพุทธกาลโน้นมีอารามิเกหิ คนรักษาวัด ต่อมาเรียกว่าไวยาวัจกร เป็นผู้รักษาของเรานั่นแหละ ให้เขาถือให้ เราอย่า

เพิ่งถือด้วยตนเอง เราเอาไว้เพียงเพื่อบำรุงปัจจัย ๔ ไม่ได้เอาไว้เพื่อสะสมซึ่งกองกิเลส จะเป็นเหตุให้จิตนั้นเศร้าหมอง ใช้ไม่ได้

ปัจจัย ๔ ได้แก่อะไรบ้าง **จีวร** ถ้าไม่พอนุ่งห่ม ก็ไปจัดหามาตัดเย็บนุ่งห่ม ได้ตามต้องการ **อาหารบิณฑบาต** ไม่พอฉัน เราก็ไปจัดหามาให้พอฉัน **เสนาสนะ** ที่อยู่อาศัยไม่พออยู่ พอใช้ก็จัดหามาก่อสร้าง หรือซ่อมแซมให้ดีขึ้น **ยาแก้ไข้** ไม่มี เราก็ไปจัดหามารักษาตามความจำเป็น นั่นแหละ เก็บไว้เพียงเพื่อปัจจัย ๔ นี้ เท่านั้น...

พระพุทธเจ้า ไม่ให้ยินดีในเงินและทองนั้น เพราะว่าใจของเรายังมีกิเลสอยู่นะ กิเลสครอบงำอยู่จะทำให้สะสมไว้มาก ๆ นึกว่าได้เงินเท่านั้นหมื่น เท่านี้แสน จะไปซื้อวัวซื้อควาย ทำไร่ทำนา ค้าขายโน่นนี่ มันก็หลอกลวงไปเสียแล้ว เพราะมีเงินแล้วเดี๋ยวเดียวก็สึกไปนะ

ภิกษุทำการซื้อขายซึ่งเงินและทองที่เขาใช้แทนรูปิยะในประเทศนั้น ๆ ได้มา เงินนั้นเป็นนิสสัคคีย์ พระเป็นปาจิตตีย์นะ ซื้อขายทำอย่างไร เมื่อได้เงินได้ทองมาก ๆ ก็เอาไปซื้อวัวซื้อควายไปให้เขาเลี้ยง เลี้ยงช้าง เลี้ยงม้า เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ขาย...ปลูกผักปลูกพริกขาย ซื้อไร่ ซื้อนา ซื้อสวน ซื้อแผ่นดินไว้ให้ เขาทำไร่ปลูกข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลังขาย หารายได้มาแบ่งสันปันส่วนกัน ทุกอย่างที่ทำได้ ซื้อจักรเย็บผ้ามาให้เขาเย็บหารายได้ แบ่งกัน ซื้อรถมาให้เขาขับขี่หารายได้แบ่งกัน นั่นแหละ ทำตนเป็นพ่อค้าต่าง ๆ นานา แล้วก็ไปสวดสังบังกิน ได้อะไรมาก็ขาย มีแต่ขายกับขายหารายได้ เขาทอดกฐินถวายแล้วองค์รับนั้นเอาหมด เหลือ

แบ่งให้คนอื่นบ้างเล็กน้อย พอนานเข้าก็ประกาศขายเครื่องบริวารกฐินนั้น อย่างนี้ก็มีถมไป นี่เรียกว่า ทำการซื้อขาย...

ถ้าเห็นภิกษุสงฆ์องค์เจ้าสำนักใดเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย ทำการซื้อขายต่าง ๆ นานาเหมือนชาวบ้านนั่นแหละ **มหาโจรใหญ่** ทำลายศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้จม เครื่องกลั่นกรองกิเลส คือ **ศีล สมาธิ ปัญญา** ไม่มี มีแต่ผ้าเหลืองห่อตัวเท่านั้น นั่นแหละ มันผิดวิสัยของสมณะที่จะทำการซื้อขาย ถึงอยู่ไปก็เป็นโมฆะ เรื่องการบวชนั้น ร้อยปีพันปีก็ไม่มีผล มีแต่บาปทั้งนั้น เพราะปัจจัย ๔ กินของเขา นุ่งห่มของเขา อยู่เสนาสนะวัดของเขา เราไม่เจริญธรรม ศีลไม่บริสุทธิ์...ทำแต่บาปหยาบช้าใส่ตัวอยู่เป็นนิจ ก็เป็นโมฆะในการบวช สะสมแต่บาปหาชิ้นดีไม่ได้ นำแต่บาปมาเผาตัวอยู่ทุกวันคืน

พระพุทธเจ้าว่า **“ภิกษุ ถ้าทุศีลแล้ว เอาเหล็กเผาไฟแดง ๆ อ้าปากขึ้น เอาเหล็กแดงนั้นวางลงไปให้ไฟเผาปากขาดตายไปในชาตินี้เสียดีกว่า ดีกว่าไปตกนรกหมกไหม้เป็นทุกขเวทนาถูกต้มด้วยน้ำร้อน สังหารด้วยหอกด้ามกล้าพร้าด้ามคม ไปอเวจีนรกถูกเผาด้วยเปลวเพลิงถ่านไฟเป็นทุกข์ยากลำบาก โทษทุศีลนั่นแหละ หลอกลวงโลกเขากินเลี้ยงชีพ ไม่สำรวมในเพศและศีลของตน ฉิบหายวายป่วงอย่างนั้น ตายชาติเดียวเสียดีกว่าภิกษุ”**

เป็นโทษหนักถึงขนาดนี้นะ นี่ข้อสำคัญ ฉะนั้น อย่าเพิ่งล่วงเกิน อย่าเพิ่งเชื่อตามกิเลส และอย่าเพิ่งหลงไปตามหมู่เพื่อนที่มาชักชวนนั้น “ทำอย่างโน้นอย่างนี้เถิดว้าเพื่อนดีนะ” นั่นแหละ ทำลงไปก็ได้อยู่เบื้องต้น ท่ามกลาง บั้นปลาย แต่เมื่อศีลเศร้าหมอง

แล้วใจก็เศร้าหมอง ขาดใจเมื่อไหร่มีทุคติเป็นที่ไปแน่นอน หรือไม่อย่างนั้น ได้เงินทองมากมายร่ำรวย แล้วก็สึกออกไปสร้างโลก เอาเงินที่หลอกลวงเขาไปสร้างโลก ก็มีแต่ฉิบหายวายป่วง ได้มาก็ฉิบหายไป ไม่เจริญ เห็นมาแล้วเป็นอย่างนั้นนะ

ฉะนั้น อย่าเพิ่งกระทำ อย่าเพิ่งล่วงเกินจะฉิบหาย เรียกว่า ย่ำยีศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้จมลงนะ กุลบุตรผู้มาสุดท้ายภายหลัง มาเห็นแล้วเขาจะเอาเราเป็นตัวอย่าง เพราะเราเดินก่อนนะ แล้วก็เป็นเหตุให้ผิดหวังของกุลบุตรทั้งหลายเหล่านั้น นี่แหละเพราะเราเดินทางผิด ถ้าเราเดินก่อนผิดแล้วก็ผิดไปเสมอ นี่ข้อสำคัญ จงอย่าทำตนเป็นคนพาลสันดานหยาบ จงทำตนให้เป็นปราชญ์ฉลาดรู้ดี สิ่งใดที่เป็นบาปหยาบช้าลามกก็งดเว้นเสีย มันจึงเจริญ

๑๔. สันตุฏฐีธรรม

ปัจจัย ๔ มีอะไรบ้าง จีวร อาหาร บิณฑบาต เสนาสนะ ยาแก้ไข้ นั่นแหละ ปัจจัย ๔ เราไปขอเขาที่ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณานะ อยากได้อะไรก็ไปขอเขาทั้งนั้น ขอมาสร้างวัด กุฏิ วิหารบ้าง โบสถ์ ศาลาการเปรียญบ้าง นั่นแหละ เมื่อได้เงินได้ทองของทุกอย่างมาบำรุงปัจจัย ๔ ของที่ได้มานั้นเป็นนิสสัคคีย์ พระเป็นปาจิตตีย์

เมื่อนำเงินและสิ่งของเหล่านั้นมาสร้างวัดวา อาวาส โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญทุกอย่าง สร้างเสร็จแล้วของเหล่านั้นเป็น

นิสสัคคีย์หมด พระไปอาศัยอยู่ที่นั่น เจริญสมณธรรมก็ไม่เกิดขึ้น เพราะของเหล่านั้นวิบัติได้มาไม่ชอบธรรม ไม่ชอบวินัย นี่ข้อสำคัญจำไว้ อย่าเพิ่งล่วงเกิน อย่าเพิ่งประมาท...

ทีนี้พูดถึงเรื่องญาติ หรือไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา ถ้าเป็นญาติพร้อมทั้งพ่อ ทั้งแม่ ขอได้ พี่ป้าน้าอาหญิงชายทางพ่อทางแม่ ปู่ย่า ตายาย ขอได้ทั้งนั้น ถ้าเป็นคนอื่นขอไม่ได้นะ พี่เขย พี่สะใภ้ น้องเขย น้องสะใภ้ นั่นเป็นคนอื่น ขอไม่ได้ แต่ลูกของเขานั้นเป็นหลานของเรานะ ขอได้ไม่ผิด แต่พ่อแม่ของเขานั้นขอไม่ได้ เพราะเป็นคนอื่น

แต่การขอก็ต้องให้รู้จักประมาณนะ ให้ตั้งตนในหลัก **สันตุฏฐีธรรม** มักน้อยสันโดษ สันโดษมักน้อย อย่าเพิ่งเห่อเหิม เมื่อเขาปวารณาแล้วก็ดี หรือเป็นญาติก็ดี ให้รู้จักประมาณ ถ้าไม่รู้จักประมาณแล้วก็เป็นเหตุให้เศร้าหมองเหมือนกัน

ผมเองมาอยู่นี่ ไม่ขอใครทั้งนั้น แล้วแต่เขาจะมีศรัทธาอยากสร้างให้ แม้แต่ญาติพี่น้องมาปวารณาก็ไม่ยินดีนะ ไม่ไปขอเขาทั้งนั้น กลัวอายลูกหลาน กลัวอายชาวบ้าน ว่าเราหากินเลี้ยงตัวไม่พอ นั่นแหละ เราต้องหนักแน่นใน **สันตุฏฐีธรรม** บำเพ็ญคุณงามความดีให้เกิดพร้อมทุกเมื่อ อาศัยคุณงามความดีนั้นบันดาลให้มีก็ใช้ ไม่มีก็ไม่ใช้ นั่นแหละ ไม่หวั่นไหวในการทำคุณงามความดีมาแต่โน้นจนถึงวันนี้ การประพฤติปฏิบัติดีนั้นไม่ลดละ ไม่ล่วงเกินธรรมวินัย คำสอนที่พระองค์เจ้าทรงบัญญัติไว้แล้วนั้น ก็รู้สึกว่าพออยู่พอกินนะ ไม่อดไม่อยาก ไม่ยากไม่จน นั่นแหละ เพราะการประพฤติดีประพฤติชอบนั้น เป็นที่มาแห่งโภคะ ทั้งหลาย

ทั้งปวง **หลวงปู่ขาว** สอนแล้วสอนเล่า

"อย่าเพิ่งไปขอเขานะ อย่าเพิ่งอยากได้ คุณงามความดีของตนไม่มีแล้ว เอามานั้นมันเสียดท้อง มันอืด คือมันเป็นบาปนั่นแหละ ไม่ดี ทำความเพียรไปเถิด ไม่อยากหรอกมันก็ได้กิน"

นั่นแหละเห็น **หลวงปู่ขาว** เป็นตัวอย่างนะ ท่านนั่งอยู่เฉย ๆ นะ ตอนเช้า ตอนเย็นก็ดี มีคนเอาเงินมาให้ ได้วันละ ๗ หมื่น ๘ หมื่น เช้าเดียวเท่านั้นแหละ เงินนั้นมันมาเอง

"มันมาเพราะเหตุใด หลวงปู่ ?"

"มาเพราะบุญกรรมที่ทำดีในชาตินี้ และบุญกรรมที่สะสมดีไว้แต่ชาติปางก่อนโน้น มาถนอมกล่อมเกลี้ยงบันดาลให้ร่ำรวยสวยงาม ไม่อดไม่อยาก ไม่ยากไม่จนหรอก ข้อสำคัญขอแต่ว่าให้ทำความดีไว้ นั่นแหละ เมื่อความดีพร้อมแล้ว มันบันดาลให้มาเอง สมบัติปัจจัยนั้น อย่าเพิ่งอยาก ถ้าอยากแล้วก็ไม่ได้ ผู้อยากไม่ได้กิน ผู้ไม่อยากได้กิน"

ก็มีให้เห็นถมไปนะ พระที่อยากได้ถึงกับดิ้น เหมือนกับมดแดงถูกดินร้อน ๆ ดิ้นตาย นั่นแหละ อยากได้ แต่แล้วก็ไม่พอกิน อดอยากยากเย็นเข็ญใจ ยากแค้นแสนกันดาร อย่างนั้น เพราะคุณงามความดีไม่มี นั่นแหละ เห็นเขาได้ดีร่ำรวยสวยงาม ตนก็ทนไม่ไหวอยากได้ แต่แล้วก็ไม่ได้ ยิ่งดิ้นก็ยิ่งเผาให้เร่าร้อนเป็นทุกข์นั่นแหละ คุณงามความดีไม่ทำ

ครูบาอาจารย์สอนเดินจงกรมเด๊อ ภาวนาเด๊อ ไหว้พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ อดนอนผ่อนอาหารเด๊อ ก็ไม่ทำนะ นั่นแหละ มีแต่อยากได้อย่างนั้น ความดีไม่ทำมันจะดีได้อย่างไร มันจะมี

มาอย่างไร อยากกินข้าวก็ต้องทำนา อยากได้อะไรก็ต้องทำเอา ทั้งนั้น มันจึงจะดี นี่ข้อสำคัญ

ผมเองก็ยึดเอาผู้ดีนั้นเป็นอาจารย์ เป็นตัวอย่าง บวชเป็นพระเป็นเณร เถนชี ผู้ทำดีนั้นได้ดี ก็ยึดคนนั้นแหละ ผู้ขี้เกียจขี้คร้านก่อร่างสร้างบุญ ไม่มีความเพียร ผมก็ไม่เอาเป็นอาจารย์ เห็นแล้วก็หลีกหนี ไม่ดูดดื่มจิตใจ นี่ข้อสำคัญนะ เห็นมาแล้วน่าอัศจรรย์ใจ เรื่องความดี นั่นแหละ จำไว้

๑๕. สามัคคีธรรม

เมื่อกิจสงฆ์เกิดขึ้น ช่วยกันกระทำนะภิกษุทั้งหลาย กิจสงฆ์ เกิดขึ้นในวัดนี้มีอะไรบ้าง นับตั้งแต่วันที่บวชเข้ามานั้น จะต้องทำกิจสงฆ์นั้น กิจใหญ่ใจความก็คือ ลงอุโบสถสังฆกรรม นั่นเป็นกิจใหญ่ กิจของศาสนาจะต้องช่วยกันกระทำ ปูเสื่อสาด ตั้งน้ำใช้ น้ำฉัน ครบถ้วนทุกอย่าง พร้อมกันทำ แล้วก็พร้อมกันลงอุโบสถสังฆกรรม เพื่อว่า ชำระธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ขาวใสสะอาด จึงได้ชื่อว่านักปราชญ์ ผู้หวังความดี ความเจริญเกิดขึ้นในนั้น

กิจนอกนั้นอีกก็ กิจวัตรประจำวัน ภิกขาจารบิณฑบาต ปัดกวาดเสนาสนะ กุฏิวิหาร ลานวัด ศาลา โรงร้าน สถานที่

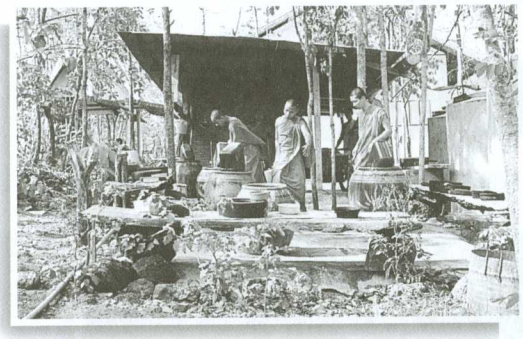

ต่าง ๆ ให้มันเตียนสะอาด เรียบร้อยดี พร้อมกันทำพร้อมกันประพฤติ พร้อมกันปฏิบัติ เมื่อถึงเวลาแล้ว

นอกนั้น ก็เอาน้ำใช้ น้ำฉัน ใส่โอ่งอ่างกระถาง ล้างบาตร ให้พร้อมเพรียงกันกระทำเป็นกิจสงฆ์ส่วนรวม ถ้าใครไม่กระทำแล้ว เอาแต่ตนรอดพ้น หวังประโยชน์แต่ตนคนเดียว แต่มาอาศัยหมู่เพื่อน นั่นแหละ เรียกว่า **หน้าไหว้หลังหลอก** ใช้ไม่ได้ ก็ไม่พลอยที่จะพ้นไปจากครหานินทาของหมู่เพื่อน ไม่เป็นที่พอใจของหมู่เพื่อน แล้วก็ทำตนเป็นคนมืดหนา ไม่ยอมละมานะทิฏฐิ เอาเปรียบหมู่เพื่อน อยู่เป็นนิจ

ทิฏฐิมานะ เรื่องการกระทำอย่างนี้ เรียกว่า สะสมความชั่วใส่ตน ไม่ดี ต่อไปเบื้องหน้า เมื่อไม่อยู่สำนักนี้ ไปอยู่สำนักอื่นก็จะไปประสบพบปะหมู่เพื่อนที่เอาตัวรอดอย่างเดียวกัน เพราะเราทำเหตุไม่ดีใส่ตนไว้

ธัมมัญญุตา ประกอบเหตุไม่ดีไว้ เอาเปรียบเอารัดหมู่เพื่อน อยู่เป็นนิจ

อัตถัญญุตา ความชั่วจะเกิดสนองข้างหน้าโน้น แล้วก็เป็นเหตุให้ผิดหวังทั้งนั้น เร่าร้อนอาทรใจ เพราะอะไรหนอเป็นเหตุ เพราะเรานี่เป็นเหตุ นั่นแหละ ถ้าเราหวังเอาเปรียบเอาแพ้เอาชนะอย่างนั้น ก็ไม่พลอยที่จะพ้นไปจากอาบัติทุกกฏ ก็ปรับอาบัติทุกกฏแน่นอนนะ

ฉะนั้น อย่าเอาตัวรอดคนเดียว เรามาอยู่กลุ่มนี้ก็ต้องดูกลุ่มนี้ เอาใจฝักใฝ่ในกิจวัตรนั้น ถึงเวลาแล้วเราก็ต้องลงทำ ไม่ทำไม่ประพฤติปฏิบัติไม่ได้ เป็นโทษ ถูกหมู่เพื่อนไม่พอใจ ถูกหมู่เพื่อนติฉินนินทา นั่นแหละ หนักเข้าก็เกิดเรื่องสงฆ์ขึ้น แล้วก็ถูกประชุมสงฆ์ขับไล่ไสส่งบ้าง นั่นแหละ เป็นเรื่องไม่ดี ไม่สมควร

อยากเอาตัวรอดได้ก็ดีดอก แต่ว่าเรื่องลักตนเป็นขโมยโพยโจร ลักหมู่ลักพวก ติดสุข อยู่สบายเอาเปรียบเอารัด นี่ได้ชื่อว่า เราเป็นขโมยโพยโจร พระเณรองค์ใดทำอย่างนั้น การที่จะไปเจริญภาวนา มันก็ยากแค้นแสนกันดาร ไม่เป็นไป ถึงเป็นไปก็ยาก เพราะกิจวัตรภายนอกมันไม่สะอาด มันไม่พร้อม ทุกวันคืนปีเดือนไม่ชำระ ถ้ากิจวัตรภายนอกขาวใสสะอาด มันก็ส่งเข้ามาภายในทำให้จิตใจของเราผ่องใสสะอาด เข้าสู่สมาธิ จิตก็สงบได้เร็ว...

ยกตัวอย่าง สมัยกาลครั้งหนึ่ง (ปี ๒๔๙๖-๙๗) ผมเดินทางไปถึงวัดป่าดงหม้อทอง สมัยก่อนมีแต่เดินด้วยเท้า ไปถึงมันก็ค่ำแล้ว ก็เหนื่อยล้า แล้วน้ำก็ไม่ได้อาบ เข้าที่นั่งภาวนาเลย สักพักได้ยินเสียงอะไรมาปัดกวาดบริเวณกุฏินั้น ปัดอยู่อย่างนั้น ก็เลยไต้โคมลงมาดู ก็ไม่มีอะไร

โอ๋... ก็นึกได้ว่า เรานั้นผิดคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ลืมทำกิจวัตร ลืมปัดกวาด ผมก็เลยได้ไม้กวาด กวาดบริเวณรอบกุฏินั้นจนขาวสะอาดดี เสร็จแล้วก็ยืนกำหนด ใจก็สบาย ระลึกถึงฝูงเจ้าเหล่าเทวาทั้งหลายในสถานที่นี้ ครูบาอาจารย์ที่มาสร้างวัดนี้ก็ดี ข้าพเจ้าได้มาทีหลัง และวันนี้ลืมไปเสียแล้ว ลืมก็ว่าได้ ไม่ลืมก็ว่าได้ เพราะเดินทางไกลเหนื่อยล้า ทีนี้ก็ได้ทำเสร็จแล้ว ขึ้นสู่กุฏิแล้ว ก็นั่งสมาธิ เสียงก็ไม่มีเลย

ทีนี้นั่งภาวนา จิตก็สบาย จิตก็สงบได้เร็ว เมื่อจิตสงบแล้วกำหนดถามผู้รู้ "ทำไมเป็นอย่างนี้ ?"

"โอ๋...อันนี้เราฝ่าฝืน เราขี้เกียจขี้คร้าน หิวโหยกระหายหนักนั่นแหละ ธรรมะของพระพุทธเจ้าไม่ให้ถือ (เป็นข้ออ้าง) เรื่องความดีทำอยู่อย่างนั้น จำไว้ ต่อแต่นี้ไป อย่าเลิกละ เป็นพระที่ไม่ดีละทิ้งประเพณีของนักปราชญ์ผู้ดีทั้งหลาย"

ทีนี้กำหนดแสงสว่างมันเกิดขึ้น ก็เห็นฝูงเทวดาทั้งหลายที่สิงสถิตรักษาขอบเขตวัดป่าดงหม้อทองนั้น เขาทั้งหลายก็สาธุการส่วนบุญสนั่นหวั่นไหว นั่นแหละ มันเห็นผลอย่างนั้น สำหรับผู้ปฏิบัติ

นั่นแหละ จำไว้ เมื่อกิจสงฆ์เกิดขึ้นแล้ว เราจะต้องทำอย่าเอาตัวปลีกหลีกเอาตัวหนี เป็นบาปเป็นกรรมเป็นโทษ ไม่ดีไม่สมกับฐานะที่เราเข้ามาบวชสะสมคุณงามความดี ให้มันได้อยู่เป็นนิจ ทุกอย่างที่เป็นกิจวัตร กิจสงฆ์เกิดขึ้น เป็นบุญทั้งนั้น

เว้นไว้แต่เจ็บไข้ได้ป่วย หรือว่าจะทำความเพียรมากนั่นแหละ ขอโอกาสแก่สงฆ์หรือผมก็ดีว่า

"ผมจะทำความเพียร อดนอนผ่อนอาหารเท่านั้นวันเท่านี้วัน"

นั่นแหละ เพราะการทำความเพียรเป็นภาระหนัก เป็นงานหนักที่สุด เรื่องการทำความเพียรอย่างหนัก ผมก็เห็นผลมาแล้วดีมาก อนุโมทนาด้วย ให้โอกาสเต็มที่ ไม่ให้รบกวน ตั้งใจทำความเพียรตามชอบใจ

นั่นแหละ ถ้าทำความเพียรลงไปแล้ว มีงานอื่นเกิดขึ้นขัดข้อง มันก็เลยกระทบของแข็ง จิตก็เลยไม่เป็นไป ก็เลยเกิดความฟุ้งซ่าน รำคาญเกิดขึ้น ไม่สงบ

ฉะนั้น หมู่เพื่อนทั้งหลาย จงให้โอกาสอนุโมทนาด้วย สำหรับผู้จะทำความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ อดนอนผ่อนอาหารนั้นนั่นแหละ ดีมาก...

เรื่องกิจวัตร ข้อวัตร นั้น ให้มีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้เคารพข้อวัตรเคารพกิจวัตร คือ หมายความว่าตั้งใจทำตามที่สงฆ์ตั้งไว้ให้นั้น ให้มันถูกต้องเรียบร้อย เราจึงจะไม่มีสนิม ไม่มีการติฉินนินทาจากหมู่เพื่อน เราก็สบาย เพราะทำถูกต้อง

ไม่ว่าคดีโลก คดีธรรม ต้องมีงานทำอย่างนั้นแหละ ไปอยู่ไหน ก็ต้องมีงานทำ หรือจะไปอยู่องค์เดียวก็มีงานทำ นั่นแหละงานทำประจำวัน ประจำวัตร อันนี้มันก็ดี ศีลวัตร ศีลภายนอกเราทำให้เรียบร้อยแล้ว ภายในคือใจของเรามันก็ผ่องใส จะทำความเพียร จิตก็สงบได้เร็ว ไม่เนิ่นช้า เพราะเราไม่ฝ่าฝืน ไม่ขี้เกียจไม่ขี้คร้าน เป็นผู้เคารพระเบียบแบบแผนของสงฆ์ที่ตั้งไว้ เคารพธรรมวินัยคำสอนของพระพุทธเจ้า มันก็จะดีเท่านั้นแล

๑๖. ภัยของศาสนา

บวชเข้ามาแล้วไม่ปฏิบัติตามหลักพระวินัย ท่านสอนว่าอย่าขุดดินฟันไม้นะ อย่ากินข้าวแลงแกงร้อน เล่นสีกงสีกานารีสุรานารี ก็ทำไปเสีย อย่าร้องรำทำเพลงนะ ผิดวิสัยของสมณะก็ทำเสีย อย่าไปดูลิเกละครหนังหมอลำหมู่ มหรสพต่าง ๆ ก็ทำไปเสีย อย่าดีดสีตีเป่าร้องรำทำเพลง ก็ทำเสีย ในเวลาวิกาลอย่าเข้าไปในบ้าน ก็เข้าไปเสีย โอ๋...อย่างนี้สอนแล้วสอนเล่าก็ไม่เอา ภิกษุบวชใหม่อย่ายืนกินน้ำกินอาหารนะ ปรับอาบัติทุกกฏ ก็ยืนกินเสียอย่าไปประจบประแจง ประทุษร้ายตระกูลด้วยการซื้อถูกขายแพงอย่างโน้น อย่างนี้ เอาของปลอมไปหลอกลวงเขา ก็ทำเสีย

ครั้นภิกษุ ก. ห้ามก็ไม่ฟัง “เพื่อน...เรามาบวชเพื่อหวังดีนะ อยากได้ของดีคือพระนิพพาน จะมาทำตนเหมือนคนชาวบ้านแม้ชาวบ้านเขาก็ไม่เป็นอย่างนี้ นั่นแหละ ได้ชื่อว่าประพฤติตนเป็นโจรปล้นศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า อาศัยผ้ากาสาวพัสตร์หากินเลี้ยงชีพ นุ่งห่มเข้าไปแล้วเกิดมานะถือตัว ไปไหนเขาก็ให้กินแต่ว่าศีลของเราไม่บริสุทธิ์ จะว่าดีได้อย่างไร มีแต่บาปทั้งนั้นเพราะหลอกลวงเขากิน นั่นแหละ”

อุปะทุสิกา บวชอย่างนี้บวชประทุษร้ายศาสนา ดีดสีตีเป่าร้องรำทำเพลง เล่นสีกงสีกาสุรานารี ฟังเทป วิดีโอ โทรทัศน์ ลิเกหนังละคร ขุดดินฟันไม้ ถือเงินบายทอง กินข้าวแลงแกงร้อน

อุปะมุยะหิกา บวชเข้ามาแล้วหาของเล่นสนุกสนานเหมือนอย่างฆราวาส ฆราวาสเขามีอะไร เทป โทรทัศน์ วิดีโอ นั่นแหละ

ร้องรำทำเพลงทุกอย่าง ทุกวันคืน ดูแต่ของเหล่านั้น พระพุทธเจ้าสอนให้ดูกรรมฐาน ชำระจิตใจให้ผ่องใส พิจารณากายว่าเป็นของไม่สวยงาม เป็นของไม่ยั่งยืน ก็ไม่ยอมฟัง แล้วก็ไม่ยอมทำตาม

อุปะนิสะระณิกา บวชมาแล้วก็เป็นผู้แสวงหาที่สงัด แสวงหาครูอาจารย์ที่ดี แล้วก็อดนอนผ่อนอาหาร ชำระใจให้ผ่องใส เจริญมรรคอยู่เป็นนิจ อยู่ในที่สงบสงัด มันจึงจะเป็นไป จะมาก่อเหตุให้กิเลสเห่อเหิม เผาจิตใจให้เร่าร้อน ไม่ใช่สมณะ จงเป็นสมณะที่ดี มันจึงจะใช้ได้ เป็นผู้แสวงหา **อารัญญิกังคะ** อยู่ป่าเป็นวัตร **รุกขมูลิกังคะ** อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร **โสสานิกังคะ** อยู่ป่าช้าเป็นวัตร **อัพโภกาสิกังคะ** อยู่ที่แจ้ง ๆ เป็นวัตร **ยถาสันถติกังคะ** อยู่เงื้อมเขาเป็นวัตร **เนสัชชิกังคะ** อดนอนผ่อนอาหาร นี่จึงได้ชื่อว่า **อุปะนิสะระณิกา** ผู้บวชเข้ามาแล้วตั้งใจประพฤติวัตรปฏิบัติเอาชนะกิเลสและธาตุขันธ์ มันจึงจะเป็นไป

นี่แหละ ภิกษุ ก. ห้ามไม่ฟัง กระทำตนเป็นภิกษุว่ายากสอนยาก สงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละข้อที่ประพฤตินั้น ถ้าไม่ละ **สังฆาทิเสส** กินหัว

สมัยพุทธกาลโน้นเป็นอย่างนี้ ใครประพฤติผิดเข้าก็นำเรื่องกราบทูลพระพุทธเจ้า และสงฆ์ชำระ ถ้าเลิกละก็ดีมาก ละชั่วประพฤติดี ทำจิตให้ผ่องใส

แต่สมัยนี้ ใครทำอย่างไรก็แล้วไปนะ **ปัจจัตตัง** รู้เฉพาะตนนะ ฉะนั้นจงเป็นผู้ฉลาดแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีเรียบร้อย พอที่จะแนะนำพร่ำสอนศีลธรรมได้ ผมดูแล้วทุกวันนี้ คามวาสีนะโอ๋...ห่มผ้าดำเฉยๆ นะเจ้า แต่ทุกวัดมีวิดีโอ เทป โทรทัศน์ ให้

พระเณรดูนะ เมื่อไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้วก็เอาเลย ดูอย่างนั้น เรื่องโลก เอาหนังสือพิมพ์มาดู บอกว่าได้ปัญญา ได้ปัญญาอย่างไร มีแต่เขาแสดงเรื่องโลกทั้งนั้น ถ้าได้ปัญญาดี พระพุทธเจ้าก็คงจะไม่ออกผนวชอยู่ป่า พระอริยเจ้าทั้งหลายก็เหมือนกัน มีแต่ออกอยู่ป่าทั้งนั้น...

วัดใด สำนักใด มีโทรทัศน์ เทป วิดีโอ นั่นแหละ คือ **มหาโจรใหญ่** แต่คำพูดนั้นว่าเป็นเทพยดา เป็นบุญเป็นกุศล เป็นนักปราชญ์ แต่จิตใจเป็นมาร เพราะใจนั้นหยาบช้าลามก เอาแต่ของที่ผิดศีลธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสะสม มาฉาบทาจิตใจมันก็เร่าร้อน มีแต่เสียทั้งนั้น อย่าสำคัญมั่นหมายว่า ตัวเราประพฤติปฏิบัติถูก

ที่สำนักวัดป่าเขาน้อยนี้ ไม่ให้มีนะ ถ้ามีแล้วไม่ได้ ขับกันอย่างใหญ่เลย แต่ถ้าใครมีแล้วลักเปิดลับๆ บาปกินหัว นั่นแหละ **นัตถิ โลเก ระโห นามะ** ความลับไม่มีในโลกนะ **นัตถิ โลเก อะนินทิโต** เมื่อทำผิดแล้วไม่ถูกนินทาไม่มีในโลกแน่นอน...

นั่นแหละ พระเณรองค์ใด เปิดเทปฟังเพลงลูกทุ่งนะ จะว่าฉันไม่รู้ รู้ !...ฉะนั้นจงเตรียมตัว ออกพรรษาแล้วเสร็จธุระ นิมนต์กลับบ้าน ไม่ให้อยู่อีกต่อไป มาอีกก็ไม่รับ เพราะล่วงเกิน ฉันมาอยู่นี่ ๘ ปี ประกาศไว้แล้ว แต่ยังไม่ยอมอ่าน อ่านแล้วไม่ยอมละ นั่นแหละ ผมเองเอามือเขียน แต่ท่านเอาตีนลบ คือ หมายความว่าไม่ยอมปฏิบัติตามนั้น ทำให้เสียภาพพจน์ของวัดป่าเขาน้อย

ผมเองเป็นพระคนโง่ ตั้งแต่วันบวชนั่นแหละโง่มาเสมอ โง่เรื่องอารมณ์ของโลก ไม่เอามาฉาบทาใจให้เศร้าหมอง แต่

ฉลาดในเรื่องของธรรม นั่นแหละ ยอมตัวประพฤติปฏิบัติตามครูบาอาจารย์ ท่านสอนมาอย่างนั้น ไม่ลดละ แล้วจึงได้ธรรมะแหม...แสนโง่แสนร้ายเสียสิ้น แต่แล้วผมก็ไม่ยอมละเรื่องทำคุณงามความดี ปราชญ์ท่านสอนอย่างไร ทำอย่างนั้น

ทีนี้ตอนเย็นเสร็จกิจแล้วเปิดไฟฟ้าไว้ แล้วก็พากันไปชุมนุมกันกุฏิโน้นกุฏินี้ พูดจาพาทีกันแต่เรื่องโลกทั้งนั้น เรื่องธรรมไม่มี นั่นแหละ ทำใจให้เศร้าหมอง ได้ทราบข่าวว่า **วัดป่าเขาน้อย หลวงพ่อจันทา หลวงพ่ออ่ำ** เป็นพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ควรไปบวชและอยู่ด้วย แต่มาแล้ว ไม่ทำอย่างใจหมาย เมื่อเสร็จกิจแล้วเดินจงกรมมีน้อย แล้วก็เปิดไฟทำเหมือนกับว่าทำความเพียรนั่นแหละเรียกว่า จะแสดงตนว่าเป็นคนฉลาดแกมโง่ เรียกว่าหลอกลวงตนและหมู่เพื่อน... นั่นแหละ จงเตรียมตัวระวังตัวให้ดี ประพฤติตัวเสียใหม่ อย่าให้เสียชื่อเสียงเรียงนาม...

นั่นแหละ พระเณรอย่าทำตนเป็นคนว่ายากสอนยาก จงเป็นคนบอกนอนสอนได้ เชื่อถ้อยฟังคำของครูบาอาจารย์ ประพฤติตามธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า...อยากได้ดีจงละเลิกละเว้น มันจึงจะดีนะ ถ้าไม่เชื่อผม ก็ทำไปจะผิดหวังทั้งนั้น

๑๗. ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย

ธรรมเหล่าใด เป็นไปเพื่อความคลุกคลีอยู่ด้วยหมู่คณะ พูดคุยกันทั้งวันคืน นั่นแหละ ประเล้าประโลมกันแต่เรื่องโลก เรื่องธรรมไม่นึกถึงเสียเลย และยินดีตั้งแต่การคลุกคลีด้วยหมู่คณะ การที่

จะแสวงหาที่สงัด ไม่ยินดี ได้คุยกันแล้วก็พอใจ อยู่เป็นกลุ่มเป็นกอง นี่แหละเป็นไปเพื่อความคลุกคลี เป็นไปเพื่อสะสมซึ่งกองกิเลสเห่อเหิม

ธรรมเหล่าใดเป็นไป เพื่อความขี้เกียจขี้คร้านทำความเพียร นั่นแหละ การประกอบความเพียรไม่มี กินแล้วก็นอน นอนตื่นขึ้นแล้วก็หาคุยกันเท่านั้นแหละ จะไปเดินจงกรมภาวนา อบรมจิตใจให้เป็นศีล เป็นธรรม เป็นบุญ เป็นกุศล ไม่มี นั่นแหละ มีร้องรำทำเพลงบ้างต่าง ๆ นานา นี่ไม่ใช่ธรรมะของนักบวชในศาสนา

ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อทำตนให้เขาเลี้ยงยาก กินเช้าแล้วนะ ก็ยังเอานมและเอาอาหารอะไรเก็บไปกินที่กุฏิด้วย นอกนั้นก็หากินต่าง ๆ นานา นั่นแหละ เอาแต่ท้องเป็นประมาณ

ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นคำสอนของคนพาลสันดานหยาบ ขี้เกียจขี้คร้านทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ทนต่อความหิวโหยไม่ได้ ทนต่อคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ได้...

พระเณรองค์ใด เมื่อประกอบกระทำลงไปแล้ว ก็ทำตนให้เสียพระเสียเณร ที่มุ่งหวังเข้ามาบวชในศาสนา

โชติ ตะโม ปะรายะโน เบื้องต้นใจเป็นบุญเป็นกุศล จะออกมาบวชในศาสนาบำเพ็ญบุญล้างบาป ลาพ่อแม่ หรือพ่อแม่ก็อ้อนวอนยินดี เมื่อบวชเข้ามาแล้ว ก็ลืมความหวัง ลืมความนึกคิดไปเสียแล้ว ก็เลยพากันประพฤติสุ่มสี่สุ่มห้า ทุกอย่าง เอาแต่ได้สนุกสนาน พูดจาพาทีเรื่องโลก เรื่องสงสาร กินเหล้ากินยาสุรานารี อาหารในเวลาวิกาลต่าง ๆ นานา ลับหลังที่ลับทำได้ ก็สำคัญมั่นหมายว่า จะไม่มีใครรู้ใครเห็น

นัตถิ โลเก ระโห นามะ ความลับไม่มีในโลกหรอกภิกษุทั้งหลาย...อยู่ที่ลับทำลงไป ความชั่วนั้น แต่แล้วความชั่วนั้นเปิดฉากให้รู้เห็นก็เลยอับอายขายหน้า บิดามารดาก็ร้องไห้อาลัยอาวรณ์เสียใจ เพราะลูกเป็นพาลสันดานหยาบ ขายขี้หน้า

ตัวเองก็เลยอับอายขายหน้า ความไม่ดีทำให้เกิดมีแล้วก็อยู่ในวงของศาสนาพุทธไม่ได้ ผลสุดท้าย สงฆ์ก็อัปเปหิ (ขับไล่) ไปตามเรื่อง

๑๘. วัดป่าเขาน้อย ไม่ให้มีแม่ขาวนางชี

วัดเราไม่ให้มีแม่ขาวนางชี มีแต่พระเณรล้วน ๆ ซักผ้าย้อมผ้าก็ดี ทำกันเองปลอดภัยดีมาก สงฆ์ไว้ใจ ถ้าเราทำไม่ดีไว้กุลบุตรลูกหลานเกิดมาสุดท้ายภายหลัง เขาไม่รู้ระเบียบแบบแผนธรรมวินัย ก็จะเอาเป็นตัวอย่างได้ แล้วก็เป็นเหตุให้ห้ามมรรคห้ามผลห้ามนิพพานของลูกหลานผู้มาสุดท้ายภายหลังได้ เราก็เสีย...

สมัยก่อนโน้น มีอาจารย์องค์หนึ่ง อยู่บ้านดงนาซก อ.นาแก อยู่กับแม่ขาวนางชี พระเณรจะไปอยู่ด้วย ก็ไม่ให้อยู่ ไล่หนีเลย บาตรก็ให้แม่ขาวนางชีล้างให้ เช็ดให้ แล้วก็ซักผ้า ย้อมผ้า ต้มแก่นขนุนแม่ขาวนางชีก็ทำให้ ต่อมาก็ไปไหนมาไหนด้วยกัน เดินด้วยกัน ค่ำมืดแล้วก็ดี สงฆ์กลุ่มใหญ่สมัยนั้นก็มี **ท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์** วัดโพธิสมภรณ์ จ.อุดรธานี เป็นประธานเรียกประชุมสงฆ์ซักไซ้ไต่ถาม ก็ไม่ยอมรับ ผลสุดท้าย **หลวงปู่ฝั้น อาจาโร** ก็ว่า

"ท่าน...ท่านจะฆ่าพ่อ หรือจะไม่ฆ่า ถ้าจะฆ่าพ่อก็ฆ่าไป ถ้าไม่ฆ่าพ่อก็ยอมตัวเสีย"

ก็เลยยอมนั่นแหละ...ผลสุดท้าย เมื่อเรื่องเงียบไปแล้ว ก็ทำเหมือนอย่างเดิม อีกนั่นแหละ นี่เป็นที่รังเกียจของสงฆ์ทั้งหลาย เป็นที่ไม่ไว้ใจของสงฆ์...เพราะตัวพระก็มีกามอยู่นะ แม่ขาวนางชีก็มีกาม เดี๋ยวจะสัมพันธ์กันหนักเข้า นัดหมายอย่างโน้นอย่างนี้ ก็เลยสามารถเสพกามกันได้ มันมีตัวอย่างมามากในพระไตรปิฎก ในศาสนาพระพุทธเจ้าของเราก็มี ในศาสนาพระพุทธเจ้าองค์ก่อนโน้นก็มี...

ผมเห็นมาแล้ว สมัยปี พ.ศ.๒๔๙๖ ที่ อ.สว่างแดนดิน บางวัดมีแม่ขาวนางชี เป็นผู้เย็บจักร พระเณรเป็นผู้จับผ้ารอบเลย สนุกสนานสนั่นหวั่นไหว หามไม้ก็หามคนละทางนะ แม่ชีเอาทางหนึ่ง พระเณรเอาทางหนึ่งนะ หามไปล้อมรั้ว หรือดายหญ้าป่ากล้วยก็ไปรวมกันอยู่นั่น ไม่นานก็ท้องขึ้นซะแล้ว มันเป็นอย่างนั้นนะ

ฉะนั้น ผมเองเห็นมาแล้ว ผ่านมาแล้ว ผมจึงไม่ให้มีแม่ขาวนางชี ถ้ามีแล้วเป็นภัยนะ มันไม่ดังเหมือนเสียงปืนใช่ไหมเล่า จะได้รู้ตัว แต่นี่มันเงียบเฉย ที่มืดก็เงียบ ที่แจ้งก็เงียบ นั่นแหละระวังให้ดี...

เพราะกลัวเป็นบาปเป็นกรรม เป็นโทษเป็นภัยแก่ภิกษุสามเณรผู้ยังหนุ่มแน่น เห็นแล้วจะเกิดปฏิพัทธ์รักใคร่ พอใจ ลักลอบไปพูดคุยกัน ค่ำมืดลับตาก็เอากันเสียเลย...นั่นแหละ กลัวว่ามันจะเสียอย่างนั้น ฉะนั้นผมจึงไม่ให้มี ให้มันปลอดภัยไว้นั่นแหละดี

ไฟกองใหญ่นี้เอาไปอยู่กันคนละแห่ง แม้อยู่ไกลถึงขนาดนั้นมันก็ยังพะวักพะวงไปอยู่เสมอ นี่ข้อสำคัญนะ

เมื่อออกจากสำนักนี้ ไปอยู่สำนักอื่นก็จำไว้นะ อย่าไปเกลือกกลั้วกับแม่ขาวนางชีนะ ถ้าไปเกลือกกลั้วแล้วมันเผาใจให้เศร้าหมอง นอนก็ไม่หลับ กินก็ไม่แซบ มันจะตาย ขาสามขึ้นเพ่อเว่อ เหมือนขาหมาตาย ฉะนั้น ไม่ควรเข้าไปสังคมอยู่ด้วยกับมาตุคาม นำเชื้อเพลิงมาเผาใจให้เร่าร้อน ภาวนาก็ไม่ลง

แหม... ปีที่มาอยู่แรก ๆ แม่ชีมาจากวัดถ้ำกลองเพล มาเยี่ยมเยียน ฉันเช้าแล้วอยู่กุฏิ ไอ้เณร ๒ ตัว ล่ำสันบักใหญ่ ฉันเช้าแล้วนึกว่ามันจะไปกุฏิ เดินจงกรม ไม่ใช่ กลับมานั่งคุยกับแม่ชีวันยังค่ำ นี่ถ้าให้มาอยู่ด้วยเป็นอย่างไร เอากันแล้ว ฉะนั้น จึงไม่ให้มีแม่ขาวนางชี เพราะกลัวภัยจะเกิดขึ้น นั่นแหละ มีแต่ไอ้ผู้ทั้งนั้นไม่เป็นไร

เมื่อปีก่อนนี้ ผมไปกรุงเทพฯ เขาก็พูดเย้ยผมเสมอนะ

“หลวงพ่อ สมัยพระพุทธเจ้าเสด็จออกมหาภิเนษกรมณ์นะขี่ม้าขาวกัณฐกะไปบวช แต่พระเณรทุกวันนี้ตามวัดต่าง ๆ ขี่แต่หลังแม่ขาวนะ ทำไมเป็นอย่างนั้น หลวงพ่อ ?”

“เออ...ก็ธรรมดาเว้ย...ถ้าขี่ได้ก็ดีมาก แต่วัดหลวงพ่อไม่ให้ มีนะ”

นั่นแหละ เขาพูดอย่างนั้นมันก็กระทบถึงเราด้วย ก็เป็นธรรมะเครื่องเตือนเราอีก ถ้าเราปล่อยให้มีแม่ขาวนางชี โอ๊ย...ใจนี่เสียหาย แต่เราไม่มี ถึงไม่มี พอได้ยินเขาว่าอย่างนั้นก็รู้สึกว้าเหว่ใจไปหน่อย นั่นแหละ เป็นธรรมะ...ที่เขาเตือนไว้ เพื่อไม่ให้เรามีต่อไป

๑๙. อินทรียสังวโร

สำรวมระวังรักษาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้เรียบร้อย อย่าให้บาปเกิดขึ้นทางกาย ทางวาจา ทางใจ นั่นแหละ จงสำรวมสังวรระวังเสมอ

๑) จักขุสังวโร สำรวมในตา ตาเห็นรูปสตรีบุรุษนั้น สวยงามหรือขี้ร้ายหรือปานกลางก็ดี อย่าได้ยินดียินร้าย ในเมื่อเห็นรูปสตรีนั้น จะเป็นหนุ่มสาวก็ดี ปานกลางคนก็ดี เฒ่า แก่ชราก็ดี อย่าส่งไปว่าเป็นสุภะ ของสวยงาม **สุภะ** มันก็มาจาก **อสุภะ** คือ ไม่สวย ไม่งาม ให้น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เสมอ

โอ้...อนิจจตา มันไม่เที่ยง ร่างกายสวยงามนี้ มันก็มาจากของไม่สวยไม่งาม ของไม่สวยไม่งามก็ได้มาจากของสวยงามนั่นแหละ ตกทอดมาเป็นระยะ ๆ ...

อัชฌัตตา วา พหิทธา วา ภายใน ภายนอก ภายนอก คือ คนอื่นมันก็จะเป็นอย่างนั้น คือ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา นี่พระองค์เจ้าให้สังวรระวัง มันจึงจะไม่เผาใจให้เร่าร้อนไปตามรูปนั้น

ต้องสำรวมเสมอ จักขุสังวโร สำรวมในตา น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์ทุกเมื่อ ให้เห็นว่าเป็น **อสุภะอสุภัง** ไม่เที่ยงดอก สังขารร่างกายทุกท่านหญิงชาย ไม่เที่ยงแปรปรวน

เปลี่ยนแปลง อยู่เป็นนิจ ลงสู่สภาพ คือ ความแตกดับเท่านั้นแหละ ไม่มีสังขารประเภทใดคงที่ได้ตามใจหมายดอก

งามแต่รูป จูบกลิ่นไม่หอม เพราะเหตุใด เพราะว่ามันแก่ มันเจ็บ มันตาย มันเหม็น เหม็นเพราะมันแก่ เหม็นเพราะมันเจ็บ เหม็นเพราะมันตาย เหม็นที่สุดนะ มันเป็นอสุภะ คือมันแก่ เป็นอสุภะ คือมันเจ็บ เป็นอสุภะ คือมันตาย...

๒) โสตสังวโร สำรวมในหู หูนี่มันเป็นกระบอกรับเสียง เสียงร้องเสียงลำ(หมอลำ) เพลงต่าง ๆ หรือด่าว่า สรรเสริญก็ดี ก็สำรวมอย่าได้ยินดียินร้าย เสียงนั้นเกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปเท่านั้น จะเอามาไว้เป็นอะไร เป็นของดีไม่ได้

ผมเอง ได้ยินเสียงเขาร้อง เขาลำ(หมอลำ) นะเพราะพริ้งดีโอ๋... ขึ้นชื่อว่า ความดีในโลก ไม่มีที่สิ้นสุดนะ เราเกิดมาในโลกนี้ไม่ทันสมัยเขาแล้ว

ดี ก็ดี หาที่เปรียบเสมอเหมือนไม่ได้ สวยงามก็สวยงามเหมือนว่ามันจะไม่ขี้ไม่เยี่ยวนะผู้หญิง โอ๋... อยากได้เด๊... สวยงามอย่างนี้ อะไรมันก็จะดีหมด

แต่เราก็ไม่ได้ เพราะเราไม่ดี ทุกอย่าง ไม่ทันสมัยเขานั่นแหละ ผมเห็นอย่างนั้น...

ความดีในโลกไม่มีที่สิ้นสุด ขึ้นชื่อว่าความดีนั้น เราเองคนหนึ่ง สมัยนี้จะทำให้เหนือเขาทั้งนั้น ไม่หยุดหย่อนผ่อนผัน ทำอยู่เสมอที่ครูบาอาจารย์ ท่านแนะนำพร่ำสอนนั้น มันดีนะ ท่านจึงสอน แล้วก็ท่านเป็นพระที่ดีทั้งนั้น

แล้วก็น้อม เรื่องเสียงลำเสียงร้องไพเราะเพราะพริ้ง รูปสวยงามนั้น เข้ามาเป็นธรรมะ อยากได้ไหมเล่า ? อยากได้

อยากได้ก็จงทำความดีขึ้น ความดีนั้นจะเชิดชูให้เราได้ของดีอย่างนั้นต่อไป ไม่อยากมันก็ได้กินดอก เพราะความดีมีแล้วนั่นแหละ

ครูบาอาจารย์ท่านสอนผมอย่างนั้น ผมก็สอนผมอย่างนั้น ผมไม่หลงไปตามเรื่องกิเลสกาม ไม่หลงไปตามที่ไม่มีสติปัญญา น้อมมาเป็นธรรมะสอนตนอย่างนั้น มันจึงมีปัญญา จึงมีความเชื่อ ความเพียร ความอดทน ชนะตนเสมอ นี่ข้อสำคัญนะ

นักปราชญ์ผู้รู้ทั้งหลาย ท่านว่าอย่าส่งไปว่าดีถ่ายเดียว ดีก็ของเขา ชั่วก็ของเขา ดีก็ของเรา ชั่วก็ของเรา เขาทำดีเขาจึงได้ดี เราทำไม่ดี จึงไม่ดีเหมือนเขา ถึงได้ก็ไม่ถึงเขานั่นแหละ

ผมเองเสียหวังทั้งนั้น เกิดมาชาตินี้ เห็นผู้หญิงสวย ๆ สาวงาม ๆ รุ่นเดียวกัน หรือเกิดก่อนเกิดหลัง หรือพร้อมกันก็ดี มันสวยเสียจริง ๆ นะ ขาว โอ๊...อะไรก็งามทั้งนั้น เหมือนจะกินเอาได้ นั่นแหละ แล้วก็ไม่ได้ เพราะคุณงามความดีของผมไม่มีนั่นแหละ วิชาความรู้ก็ไม่มี เลยไม่ทันเขา ไปพูดด้วย เขาก็ไม่เหลียวแล ไม่พอใจ นั่นแหละ เดินผ่านหน้าบ้านก็ตุ๋ย (ถ่ม) น้ำลายน่าเกลียด เขาว่า จั๊กน่าเกลียดอะไร ?

ก็น่าเกลียดเรานั่นแหละ โอ๊ย...มันขี้ร้ายท้ายเป สมขี้หน้าถ้าผมสวยงามนะ มีความรู้วิชาสูง ๆ อย่างเขานั้น ผมก็ไปตายเกลือกมูตรเกลือกคูถกับเขาแล้ว นี่โชคดี พระธรรมกรรมดีสะสม

ไว้แต่ชาติก่อน บันดาลให้ได้รูปร่างไม่ดี ไม่มีวิชาความรู้ มันจึงไม่หลงไม่ติดกับโลกเขา จึงได้เปลื้องตนหาทางพ้นทุกข์ได้ ว่าอย่างนั้น นี่ข้อสำคัญมั่นหมาย

๓) ฆานสังวโร สำรวมจมูก ดมกลิ่น หอมเหม็น อย่าได้ยินดียินร้ายนะ เป็นธรรมดาในโลกนี้ ดอกไม้บางชนิดก็หอมน่าดม บางชนิดก็เหม็น เหม็นนะ ดอกอุตพิดก็เหม็น ดอกหมาเหลียวก็เหม็น กลิ่นหอมเหม็น เป็นธรรมดา เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปเท่านั้น อย่ายินดียินร้าย

๔) ชิวหาสังวโร สำรวมในลิ้นนะ อย่าได้ยินดียินร้ายในรสอาหาร เปรี้ยว หวาน เค็ม นั้น ๆ มันไม่ได้ตามใจหมายทั้งนั้น อาหารดีก็ไม่ยินดี อาหารร้ายก็ไม่ยินร้าย

นั่นแหละ วางไว้ มัชฌิมะ ทางสายกลางมันจึงไปรอดเราออกจากตระกูลมาบวชแล้ว ปัจจัย ๔ อาศัยชาวบ้านเขาให้นั่นแหละ สันตุฏฐี ตามได้ตามมี มันจึงจะเป็นพระสมบูรณ์แบบเณรสมบูรณ์แบบ นี่...ธรรมะเป็นอย่างนี้

๕) กายสังวโร สำรวมในกาย เย็นร้อน อ่อนแข็ง กายกระทบกาย นั่นแหละมันก็เพียงแค่นั้น สัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็ง อย่ายินดียินร้าย ถ้ายินดีก็เป็นกามราคะ ถ้ายินร้ายก็เป็นอัตตกิลมถานุโยค ไม่ดี พระองค์เจ้าสอนให้เราสำรวมเสมอ อย่ายินดียินร้าย

๖) มนัสสังวโร สำรวมใจ มนัส แปลว่า มะโน คือ ใจ สำรวมเสมอใจนี้

สำรวมในตา สำรวมในหู สำรวมในจมูก สำรวมในลิ้น สำรวมในกาย เจ้าใจนี่เป็นผู้รับอยู่เสมอ จงสำรวมใจ อย่าได้ยินดียินร้าย ใจนี้นั้นจึงจะเป็นใจดี

ฉะนั้น พระองค์เจ้าจึงวางธรรมะไว้ว่า **สังวรปธาน** จงสำรวมในอินทรีย์ ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ยินดียินร้ายในเมื่อเห็นรูป ฟังเสียง ดมกลิ่น ลิ้มรส กายสัมผัส และธรรมารมณ์เกิดที่ใจ นั่นแหละ จงสำรวมเสมอ อย่าให้มันหลงไปตามรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส นั้น น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เสมอ ถึงจะดีชั่วสักปานใด รูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสนั้น ก็เป็นสมบัติของโลกดอก แล้วก็ไม่ได้ตามใจหมายของโลก คือ หมู่สัตว์ทุกถ้วนหน้าเสมอเหมือนกันหมดนั่นแหละ

ฉะนั้น ผมสอนตนอย่างนั้น ไปเห็นหมาขี้เรื้อนอยู่กลางกรุงเทพฯ โอ๋...ไอ้เจ้าหมาขี้เรื้อนตัวเล็ก ๆ มาอยู่เมืองสวรรค์แต่แล้วก็เป็นโรคเรื้อน ไม่เหมือนเขาหนอ เพราะบาปกรรมให้ผลเป็นทุกข์ อย่างนั้น นั่นแหละ คนบาป สัตว์เป็นบาป ถึงจะไปอยู่สถานที่ใดก็เป็นทุกข์อย่างนั้น ทำอับอายขายหน้ากลางโลก ถามเราเอง

"อยากได้ไหมเล่าอย่างนี้ ?"

"ไม่อยากได้ !..."

ไม่อยากได้ ก็จงอย่าขี้เกียจขี้คร้าน จงสำรวมระวัง

ในการประพฤติดี ประพฤติชอบ อย่าให้บาปเกิดขึ้น ทางกาย ทางวาจา ทางใจ สำรวมอยู่เสมอ แล้วก็รีบเร่งบำเพ็ญเพียรอยู่เสมอ มันจึงเป็นไป

๒๐. ปรารภความเพียร

พระองค์เจ้าชักนำให้ปรารภความเพียรทุกวันคืน ยืน เดิน นั่ง นอน อยู่เป็นนิจ เพราะเห็นว่าชีวิตสังขารนี้นั้น

อุปานียะติ โลโก อะธุโว โลกคือหมู่สัตว์เกิดมาแล้วไม่จีรังยั่งยืนคงที่ดอก อันชราคือความแก่นั้น ย่อมขับต้อนอายุชีวิตของสัตว์ทั้งหลายไปสู่ความตาย ทุกวันคืนไม่ว่างเว้น

นี่แหละ เมื่อมาเห็นภพชาติสังขารเป็นอย่างนี้ เป็นของน้อยนิดเดียว เปรียบเหมือนน้ำค้างปลายหญ้า เมื่อต้องแสงพระอาทิตย์เข้าแล้ว ก็พลันที่จะแห้งหายไป อันนี้ฉันใด ชีวิตสังขารร่างกายก็ฉันนั้น...

ฉะนั้น จงเป็นผู้ปรารภความเพียรอยู่เสมอ ไม่หวั่นไหว อยู่**เนสัชชิก** อดนอนผ่อนอาหาร ทำความเพียร เวียนหาทางพ้นทุกข์อยู่เสมอ ยืนเดินนั่งนอนอย่างนั้น ไม่หวั่นไหวในชีวิตสังขาร เพราะเห็นว่า ได้ภพชาติสมบัติอันสูงส่งแล้ว เราได้ภพชาติมนุษย์เป็นลาภอันดีแล้ว ก็เร่งความเพียรอยู่เสมอ...

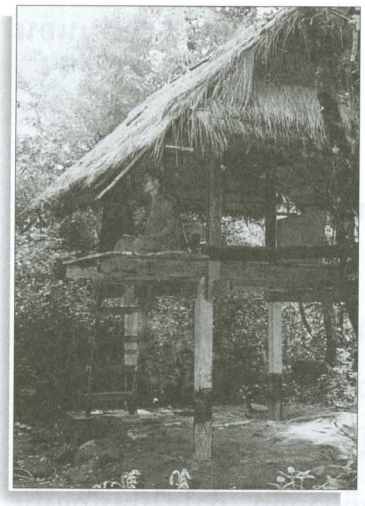

เช้า เสร็จกิจแล้วเอาบาตรขึ้นกุฏิ เดินจงกรม

เที่ยง ยืนภาวนา นั่งภาวนา

บ่าย ทำกิจวัตร ปัดกวาด เสร็จแล้ว เข้าที่ภาวนา

เย็น สรงน้ำเสร็จแล้ว ๖ โมงเย็น หรือ ๑ ทุ่ม เข้าที่ เดินจงกรม ไปถึง ๓ ทุ่ม หรือ ๔ ทุ่ม ๕ ทุ่ม นั่นแหละ อย่าเห็นแก่นอนมาก จะไม่เห็นธรรมนะ

เสร็จแล้วเข้าที่ไหว้พระสวดมนต์ อุทิศส่วนบุญไปยังผู้บังเกิดเกล้า และเหล่าสรรพสัตว์ทุกถ้วนหน้า ทายกทายิกาผู้ให้ข้าวปลาอาหารเป็นทาน ทุกถ้วนหน้า

เสร็จแล้วก็เข้านั่งสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า บริกรรมพุทโธ เป็นอารมณ์ของสติ หายใจเข้า **พุท** ออก **โธ** เท่านั้น

นั่นแหละ จะนั่งนานเท่าไหร่ เท่าที่จะทำได้ **ต้องบังคับบ้าง** อย่าเพิ่งปล่อยไปตามลมของธาตุขันธ์ และจิตและกิเลสนั้น จะเป็นช่องทางที่นำมาซึ่งความชั่วช้า ไม่เห็นธรรม ต้องบังคับบ้าง นั่นแหละมันจึงจะเป็นไป

ถ้าไม่บังคับแล้ว ใครเล่าจะรู้ธรรมเห็นธรรม ไม่มี ต้องบังคับเสมอ ตั้งสัตย์บังคับจิตกับกายนี้ให้มันอยู่กับความเพียรนั้น **นั่งทับทุกข์** จนไม่มีทุกข์ นั่นแหละ มันจึงจะเป็นไป จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความเพียรกล้า จะพ้นทุกข์ไปได้

นอน ก็กำหนดไว้ จะนอนนานเท่าไร ๕ ทุ่มนอน นอนสีหไสยาสน์

นอนทับขวา นอนภาวนา

นอนหงาย นอนเปรต นอนผีตาย

นอนทับซ้าย นอนเสพกาม

นอนคว่ำหน้า นอนสัตว์เดรัจฉาน

ตั้งสัตย์ไว้ ตี ๒ ลุกขึ้นภาวนาต่อไป หมุนนาฬิกาไว้ นอนมากเสียเวลา เวลามีเท่านี้ เวลาโอกาสให้ ถ้าสึกออกไปแล้ว มันจะได้ทำไหมเล่า ? ออกพรรษาแล้วก็ยากอีก ถ้าใจไม่หนักแน่นในการเจริญธรรม มีแต่กิจการงานนั่น ๆ นี่ ๆ นั่นแหละ

โอกาสนี้ดี อากาศก็อำนวย ไม่ร้อน ไม่หนาว พอดี ๆ เป็นกาละกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้เหล่าภิกษุอยู่จำพรรษาในสถานที่ต่าง ๆ เจริญสมณธรรม นั่นแหละ เป็นกาละกาลสมัยที่ดี

เราต้องแบ่งสรรปันส่วนให้ถูกต้องตามกาลเวลา จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ปรารภความเพียรอยู่เสมอ ทุกวันคืนนะ เป็นพระเณรเถนชีก็ดี ต้องปรารภความเพียรอย่างนั้น ว่าความเพียรของเราวันนี้ได้เดินจงกรมบ้างไหม เช้า เย็น เที่ยงวัน หรือกลางคืนก็ดีนะ

เดินจงกรม แล้วได้ยืนภาวนาบ้างไหม ยืนภาวนาแล้ว เราได้นั่งสมาธิ อดนอนผ่อนอาหารบ้างไหม แล้วเราได้พิจารณาสังขารทั้งหลาย ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตาบ้างไหม นั่นแหละ มีสติเตือนตนอยู่เสมอไม่ลดละ ทำความเพียรต่อเนื่องเหมือนลูกโซ่ไม่ขาดสาย อยู่เป็นนิจ ก็จะนำจิตเข้าสู่ความสงบได้

ยกตัวอย่าง ผมนี่แหละ มันแสนชั่วช้าลามกนะ บวชเข้ามาอะไรก็ไม่รู้กับเขา โง่...อ่านหนังสือไม่ได้ เขียนก็ไม่เป็น มันแสนโง่นั่นแหละ อาศัยพระเณรท่านสอนให้

ต่อแต่นั้น ก็ยึดผู้ดีทั้งหลายเป็นอาจารย์ เขาดี เขาก็ทำเอานั่นแหละ เราไม่ดี เราก็ทำเอา มันจะไม่ดีสักทีบ่ ?

มันต้องดี ความดีนั้นเกิดขึ้นจากการกระทำทั้งนั้น ก็พอใจตั้งใจขวนขวายมาแต่โน่น ไม่ลดละ หลบหมู่เพื่อนเสมอ เวลาทำคุณงามความดีนั้น ไม่สุงสิงกับหมู่เพื่อน สุงสิงด้วยการเจริญธรรม มักน้อยสันโดษ สันโดษมักน้อย ตั้งใจในการเจริญธรรมอยู่เป็นนิจนั่นแหละ ความดีก็พลอยที่จะเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ บุญก็ได้มาทุกระยะ ปัญญาก็ฉลาดมาทุกระยะ นี่ข้อสำคัญ มันไม่เหนือไปจากผู้ทำดอก ผู้ใดทำผู้นั้นได้ ผู้ใดให้ผู้นั้นรวย อันนี้ข้อสำคัญมั่นหมาย

๒๑. ปริศนาธรรมของหลวงปู่ขาว

ผมอยู่กับครูบาอาจารย์ คือ **หลวงปู่ขาว** ท่านสอนอย่างไรก็ประพฤติอย่างนั้น ท่านว่าบาปก็บาปจริง จงละ ท่านว่าบุญก็บุญจริง ก็ประพฤติปฏิบัติ ท่านสอนให้ไม่ให้ห่วงใยอาลัยในชีวิตสังขาร อย่าเพิ่งยึดถือมากเกินไปนะ จะเป็นเครื่องผูกมัดให้หลงในภพชาติสังขาร ยึดถือเพียงแต่ว่าเป็นปัจจัย เครื่องอาศัยชั่วคราว ร่างกายนี้เป็นโรงงานใหญ่ เราคือใจเป็นเจ้าของ สำหรับที่จะทำงานหาผลรายได้ คือบุญกุศล มรรคผล ธรรมอันวิเศษเกิดขึ้นจากโรงงานใหญ่นี้ทั้งนั้น

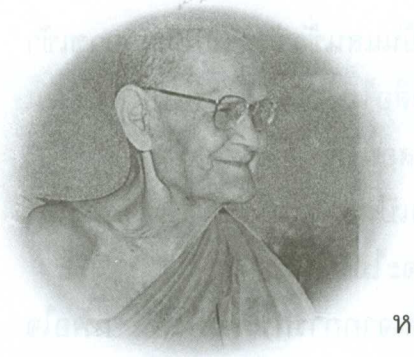

๑) ใฝ่ร้อนจะนอนเย็น ใฝ่เย็นจะเข็ญร้อน ภายหลังจะดิ้นตาย ท่านสอนบ่อยนะ นั่นแหละก็พิจารณาปัญหานี้ว่า **ใฝ่ร้อนจะนอนเย็น** โอ๋... หมายความว่า ให้รีบประพฤติปฏิบัติทำคุณงามความดี อดนอนผ่อนอาหาร เผากิเลสให้เร่าร้อน ทั้งวันคืน ไม่หวั่นไหวต่อร้อนหนาวและหิวกระหาย

ทีนี้เมื่อจิตสงบลงไปได้ **ขณิกะ** ก็ดี **อุปจาระ** ก็ดีนะ หรือเจ็บไข้ได้ป่วยอะไรก็ดี ก็นอนเย็นสบาย หิวโหยกระหายก็ไม่มี ก็นอนเย็นสบายดี

นี่แหละ จะนอนเย็น เมื่อความตายมาถึงก็นอนเย็น เย็นใจ แม้กายมันจะร้อนก็เรื่องของกาย แต่ใจนั้นมันเย็น ใจเย็นอยู่กับ **พุทโธ ธัมโม สังโฆ** อยู่กับคุณงามความดี ที่ได้ทำไว้นั่นแหละจึงเรียกว่า

จิตเต อะสังกิลิฏเฐ สุคะติ ปาฏิกังขา เมื่อจิตฝึกฝนอบรมได้ดีแล้ว สุคติเป็นที่ไปเบื้องหน้า โดยไม่ต้องสงสัย

ใฝ่เย็นจะเข็ญร้อน ภายหลังจะดิ้นตาย เป็นผู้ประมาทอยู่นะ ประมาทไม่เร่งทำความเพียรนั่นแหละ ผลัดวันปันเวลาอยู่เสมอฉะนั้น เมื่อไฟร้อนมาถึงภายหลังจะดิ้นตาย คือว่า ความเจ็บไข้ได้ป่วยมาถึงจะดิ้นตาย หรือเหตุเภทร้ายเกิดขึ้นเผชิญหน้า มีเรื่องราวต่าง ๆ เกิดขึ้นก็จะดิ้นตาย ไม่มีสติปัญญาแก้ตนออกจากของชั่วช้าลามกได้ นั่นแหละจะดิ้นตาย

ฟังธรรมะบทบาทนี้แล้วก็พอใจ ตั้งใจทำความเพียรอยู่เป็นนิจ นี่เป็นธรรมะที่ **หลวงปู่ขาว** ท่านสอนอยู่เป็นนิจ

๒) รีบพายเรือ ตะวันจะสาย ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า

รีบพายเรือแม่ รีบพายเรือพ่อ ตะวันจะสาย ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า รีบพายเรือ ท่านพูดเพียงแค่นั้น ท่านก็ไม่แปลให้ฟัง

ทีนี้ ก็มาทำความเพียร เมื่อจิตรวมลงไปนั้น ถึงอุปจารธรรมแล้ว ตั้งมั่น ก็กำหนดถามผู้รู้ คือ ใจ นั่นแหละ

รีบพายเรือ ได้แก่อะไร ?

ตะวันจะสาย ได้แก่อะไร ?

ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า ได้แก่อะไร ?

พระธรรมพูดขึ้นที่หัวใจว่า **รีบพายเรือ** คือ รีบเดินจงกรม เดินภาวนา ยืนภาวนา นั่งภาวนา อดนอนผ่อนอาหารพิจารณาธาตุขันธ์ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เห็นแจ้งประจักษ์ทุกเมื่อ จิตจะรวมลงสู่ภวังคภพอันแน่นแฟ้น แล้วเห็นของจริง อะไรบ้างอยู่ในตลาดนี้

ร่างกายนี้ เปรียบเหมือนตลาด นั่นแหละ มีทุกอย่างทุกประการ รีบขายของ รีบรื้อถอน ของออกจากใจ คือกิเลส เมื่อเก็บเอาได้แล้วนั่นแหละ เป็นผู้ขายของขาด ถึงไม่หมดก็แปลว่าขาดนั่นแหละ รีบพายเรือ

ตะวันจะสาย คือ มันจะแก่ นั่นแหละ รีบทำคุณงามความดี ร่างกายนี้มันจะแก่

ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า ก็คือ ตาย ร่างกายเปรียบเสมือนสายบัว วายคือตาย สายบัวมันก็เน่า เปื่อยเน่าเท่านั้น

เมื่อถึงสภาพเปื่อยเน่า แล้วก็ไม่มีอะไรเป็นของ ๆ เราแท้

นี่แหละปัญหาธรรมะของจริง ที่นักปราชญ์ท่านสอน คือ **หลวงปู่ขาว** นั่นแหละ ผมจำได้แล้วก็เร่งทำความดีอย่างนั้น ไม่ลดละ ก็สบายนั่นแหละ

๓) บ้านใกล้ครั่ง ย้อมครั่งไม่แดง นอนตะแคง ผิงแดด ไม่อุ่น สวดจุ้มกุ้มมืองุ่มไม่ถึง

นี่ท่านก็พูดบ่อย

"แปลว่าอะไรหลวงปู่ ?"

"ไปภาวนาแปลเอา แปลให้รู้แล้วมันขี้เกียจขี้คร้าน ทำความเพียร มันไม่สิ้นสงสัย"

ผมก็เร่งความเพียรอย่างนั้น นั่นแหละอดนอนผ่อนอาหาร จิตรวมลงสู่ขณิกสมาธิได้ เย็นกาย เย็นจิต จิตลหุตา จิตเบา กายลหุตา กายเบา นั่นแหละ อันนี้เป็น ผลรายได้จากการเจริญความเพียร...

โอ๋...การเจริญธรรมผู้ประกอบให้ทุกข์เกิดขึ้น นี่จะเป็นผู้เห็นธรรมได้ ผู้ใดทำความเพียรติดสุข ไม่เห็นธรรมนะ

ผู้ใด ทำความเพียร เอาทุกข์เป็นอารมณ์ของสติ เป็นอารมณ์

ของใจ เผากิเลสให้ใจเร่าร้อนอย่างนั้น จะเห็นความเป็นไป ในธรรมทั้งหลายนั้น ก็เลยกำหนดถามผู้รู้คือใจ นี่แหละ

บ้านใกล้ครั่ง ย้อมครั่งไม่แดง ได้แก่อะไร ?

ได้แก่เราเป็นชาวพุทธ ถือศาสนาพุทธนั่นแหละ แต่ไม่ประพฤติปฏิบัติตามพุทธ ถือเฉย ๆ แต่ไม่ยอมประพฤติปฏิบัติตาม ก็เลยไม่รู้ธรรมเห็นธรรม ไม่เป็นไป จิตก็ไม่ได้บรรลุธรรม ไม่ได้ดื่มรสของความสงบ พระโสดาปัตติผล พระสกิทาคามีผล พระอนาคามีผล พระอรหันต์ ไม่มี ไม่เกิดขึ้น นั่นแหละ มีแต่กิเลสเผาใจให้เร่าร้อน อันนี้เรียกว่า **ย้อมครั่งไม่แดง**

นอนตะแคงผิงแดดไม่อุ่น นี่ได้แก่ ผู้ขี้เกียจขี้คร้าน สะสมคุณงามความดีใส่ตนไว้ ไม่เจริญธรรม เมื่อความเจ็บไข้ได้ป่วยมาถึง ความตายมาถึงแล้ว หาความสุขอะไรไม่มี มีแต่ความเร่าร้อนเกิดขึ้น เผากายเผาจิตให้เร่าร้อนทั้งวันคืน นั่นแหละ ได้ชื่อว่านอนตะแคงผิงแดดไม่อุ่น

จะไปนอนผิงแดด มันก็ไม่อุ่น มีข้าวของเงินทองมากมายก่ายกองจุเมฆ มันก็ไม่มาช่วยเหลือให้อบอุ่นได้ มีแต่เร่าร้อนกระวนกระวายหิวกระหายอย่างนั้น...

สวดจุ้มกุ้มมืองุ่มไม่ถึง ได้แก่ ลาภยศสรรเสริญสุข ทางฝ่ายโลก เขาได้เป็นนายร้อย นายพัน นายพล ข้าหลวง นายอำเภอ ตลอดจน นายกรัฐมนตรี ผู้นำของชาติ ประมุขของชาติ นั่นแหละเขาได้กัน เราก็ไม่ได้ เพราะบุญน้อยวาสนาน้อย พลอยรำคาญเล่าเรียนแล้วก็ไม่ได้

ทางฝ่ายธรรม เขาได้เป็นเจ้าฟ้าเจ้าคุณตลอดจนสังฆราช ประมุขของศาสนา อยากได้แล้วก็ไม่ได้

ทีนี้ทางฝ่ายธรรมเข้าไปอีก พระโสดาปัตติผล พระสกิทาคามีผล พระอนาคามีผล พระอรหัตตผล ก็ไม่ได้ไม่ถึง นั่นเพราะเหตุใด ?

เพราะความขี้เกียจขี้คร้าน ไม่สะสมบุญกุศลใส่ตนไว้ ไม่รีบเร่งบำเพ็ญอินทรีย์ธรรมให้แก่ ไม่บำเพ็ญบารมีธรรมให้เกิดมีขึ้นในตน เป็นผู้ติดสุขลืมตน ประมาทท่องเที่ยวเกิดดับภพน้อยภพใหญ่ โอ๊ย...เขาผู้หมั่นขยันนั้น เขาได้กันสนั่นหวั่นไหว เราก็ไม่ได้ เพราะเราเป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน ขี้เซาเหงานอน ครูบาอาจารย์ท่านแนะนำพร่ำสอนอย่างไร ก็ไม่ยอมทำ ทำได้แต่ความชั่ว นั่นแหละความชั่วทำได้ แต่ความดีทำไม่ได้ ผลสุดท้าย ก็อับอายขายหน้าเอาแต่ความชั่วอวดเขาทั้งนั้น ไม่ดี

ภาคผนวก

๑) หลวงปู่ตอบคำถาม ๒๗๙

๒) เอกสารการก่อสร้างวัดป่าเขาน้อย ๒๘๓

๓) วัดสาขา ๒๘๖

๑. หลวงปู่ตอบคำถาม

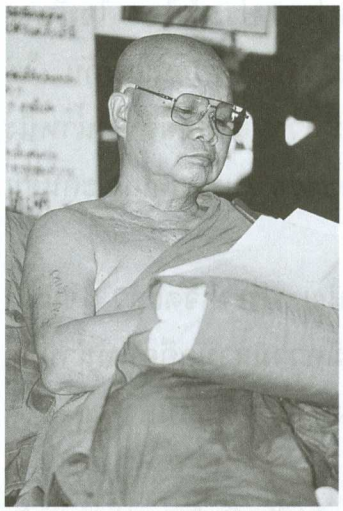

คำถาม : สมัยนี้นะคะหลวงปู่ สังคมวุ่นวาย คนในสังคม ก็มี แต่ความเครียด เป็นโรคป่วยทางจิตกันเยอะ อยากมาเรียนขอคำแนะนำจากหลวงปู่ว่าจะมีวิธีอย่างไรให้คนฝึกจิตได้คะ ?

คำตอบ : ให้คนภาวนา ทุกคนในสังคมนั้นต้องภาวนา อบรมจิตใจให้สงบ บริกรรม พุทโธ หายใจเข้า พุท ออก โธ เท่านั้น ยืน เดิน นั่ง นอน ได้ทั้งหมด นี่แหละเป็นเครื่องฝึกจิต ให้มี **หิริ** ความละอายแก่บาปทุจริต ฝึกจิตให้มี **โอตตัปปะ** ความสะดุ้ง เกรงกลัวต่อผลของความชั่ว ฝึกจิตให้มี **เมตตาธรรม** เมตตา ซึ่งกันและกัน ฝึกจิตให้มี **กรุณาธรรม** สงสาร ซึ่งกันและกัน ให้มี **ความสามัคคี**ฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกัน นั่นแหละ

เมื่อเป็นอย่างนี้ สังคมทั้งหลายนั้น ก็เยือกเย็น สบายดี ทุกคนต้องมีพุทโธ ประจำใจ เมื่อมีพุทโธ ประจำใจแล้วนั้น ใจนั้นก็จะสงบ เยือกเย็น สบายดี ไม่เร่าร้อน ไม่กระวนกระวาย เพราะผู้รู้ คือ พุทโธ เกิดขึ้นที่ใจ บันดาลให้ใจอ่อนโยน ประกอบไปด้วยธรรมอันอ่อนโยน มีความสงสารตนและคนอื่น นั่นแหละ

เมื่อสังคมนั้น มีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้ว สังคมนั้นก็สงบเยือกเย็น สบายดี ไม่เดือดร้อนอาทรใจ ถึงจะเป็นอย่างไรก็ตามที เมื่อต่างคนก็ต่างมีพุทโธ ประจำใจ ใจนั้นจะสะอาดผ่องใส ไม่เดือดร้อนวุ่นวาย ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่เอาเปรียบเอารัด ไม่เอาแพ้เอาชนะ มีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้ว ประกอบไปด้วย **เมตตาธรรม** เมตตาตนและคนอื่น **กรุณาธรรม** สงสารตนและคนอื่น

ทีนี้ เมื่อเจริญ พุทโธ ธัมโม สังโฆ ประจำจิตแล้ว ใจนั้นก็อ่อนโยน ใจนั้นไม่กล้าแข็ง ใจนั้นจะมีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกัน สงสารซึ่งกันและกัน หวังความเจริญในสังคมนั้น ๆ นั่นแหละ

ใจไม่มี พุทโธ ธัมโม สังโฆ ใจนั้นเป็นใจบาปหยาบช้า ใจกล้าแข็ง ใจไม่มี **หิริ** ความละอายแก่ใจ ใจไม่มี **โอตตัปปะ** ความสะดุ้งเกรงกลัวต่อผลของความชั่ว ใจนั้น ใจลามก ใจเศร้าหมอง สังคมนั้นจะแตกร้าวจากกัน

ทีนี้ เมื่อใจมีธรรมทั้งหลายของพระพุทธเจ้าเข้าฝังแล้ว ใจนั้นจะมีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกัน เมื่อมีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้วนั้น ใจนั้นจะมีความผาสุก เยือกเย็น และมีความเมตตาซึ่งกันและกัน ไม่แก่งแย่งกัน ไม่หวังเอาเปรียบเอารัดเอาแพ้เอาชนะ หวังความเจริญในสังคม และประเทศชาติบ้านเมืองเท่านั้น อันนี้ข้อสำคัญ

ใจที่ไม่มีธรรมทั้งหลายอยู่ที่ใจ ใจนั้น ใจโลภ ใจโกรธ ใจหลง ใจโมโห ใจโทโส ใจยักษ์ ใจมาร ใจสัตว์เดรัจฉาน ใจนั้น

ไม่ดี ถึงจะทำงานอย่างไรไปก็ไม่เรียบร้อย แตกร้าวสามัคคีจากกัน

เมื่อใจมีธรรมทั้งหลายเข้าฝังแล้ว ใจนั้นจะอ่อนโยน มี **สติ** ระลึกได้ ก่อนทำ ก่อนพูด ก่อนคิด มี **ปัญญา** รอบรู้ รู้รอบในกิจการนั้น จะเป็นอย่างไร เรียบร้อยหรือไม่

ใจนั้นเมื่อมีปราชญ์ ฝังที่ใจแล้ว ใจนั้น ฉลาดดีเลิศประเสริฐแท้ อันนี้ข้อสำคัญ เป็นธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นธรรมที่ปราบจิตใจของบุคคลทั้งหลายหญิงชาย เมื่อมีธรรมทั้งหลายเข้าฝังแล้ว มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา เข้าฝังอีก พอกอีก

ศีล เป็นเครื่องปราบโลภะ คือ ความโลภในกิเลสกามวัตถุกามให้หมดไป สิ้นไป

สมาธิ เป็นเครื่องปราบโทสะ ความโกรธ เครียดแค้นแน่นใจ ซึ่งกันและกัน ให้หมดไป สิ้นไป

ปัญญา เป็นเครื่องปราบโมหะ ความหลง ให้ขาดไปจากใจได้

นั่นแหละ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นนิยยานิกธรรม นำความชั่วช้าลามกออกจากดวงจิต จิตก็สว่างผ่องใส

ฉะนั้น น้อมนึกเอาพุทโธ ธัมโม สังโฆ เข้าฝังที่ใจอีก ใจนั้นเมื่อมีพุทโธ ธัมโม สังโฆ แล้ว ใจนั้นจะผ่องแผ้วเบิกบานเลื่อมใส รู้จักผิด รู้จักถูก รู้จักชอบ รู้จักประกอบกิจการงานอันดี นำมาแต่ความสุขความเจริญเท่านั้น อันนี้ข้อสำคัญ

ฉะนั้น ทุกท่าน ผู้หวังความเจริญต่อสังคมนั้น ๆ ต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์แล้ว ก็จงมีความสามัคคีฉันท์น้ำหนึ่งใจเดียวกันนะ อย่าเพิ่งแตกร้าวสามัคคีจากกัน ฉิบหายจมหมดทั้งประเทศชาติ ถ้าไม่มีความสามัคคี ซึ่งกันและกัน

ยกตัวอย่าง สมัยปางก่อนโน้น พระเทวทัต เสวยชาติเป็นพญานกกระจาบทั้งฝูง ตั้งหมื่นนะ ไม่มีความสามัคคีซึ่งกันและกัน ต่างคนก็ต่างว่ากล่าวด่าว่าทุกอย่าง กูนอนต่ำ มึงนอนสูง กูขี้ราดหัวมึง มึงขี้ราดหัวกู นั่นแหละ

ต่อมาไม่นาน นายพรานได้แหออกขว้างคลุมพุ่มไม้ ต่างคนก็ต่างดิ้นตาย เว้ย ! ...กูบินขึ้นสูง มึงบินลงต่ำ ผลสุดท้ายก็ถูกนายพรานตีปีกหักเอาไปย่าง ไปปิ้งกินเป็นอาหารหมดทั้งฝูงเลย

นี่เพราะ ความไม่สามัคคีซึ่งกันและกัน แตกร้าว เป็นเหตุให้ฉิบหายทั้งฝูงนั้น นั่นแหละ

ฉะนั้น จงสามัคคีซึ่งกันและกันมันจึงจะเจริญ มีความสุขเยือกเย็นสบายดี

๒. เอกสารการก่อตั้งวัดป่าเขาน้อย

หนังสืออนุญาตให้สร้างวัด

อาศัยความตามข้อ ๓. แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กรมการศาสนา ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ และ มหาเถรสมาคม อนุญาตให้ นายวงเดือน อัสโย

อยู่บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ที่ ๕ ตำบล วังทรายพูน

อำเภอ วังทรายพูน จังหวัด พิจิตร

สร้างวัดขึ้นที่บ้าน เนินหัวโล้ หมู่ที่ ๕ ตำบล วังทรายพูน

อำเภอ วังทรายพูน จังหวัด พิจิตร

ภายในกำหนดตั้งแต่ วันที่ ๓๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ถึงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

วันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

อธิบดีกรมการศาสนา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ตั้งวัดในพระพุทธศาสนา

ตามที่ นายวงเดือน อัสโย ได้รับอนุญาตให้สร้างวัด ณ หมู่บ้านที่ ๕ ตำบล วังทรายพูน อำเภอ วังทรายพูน จังหวัด พิจิตร นั้น บัดนี้ ผู้รับอนุญาตได้สร้างเสนาสนะขึ้นสมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้แล้ว

อาศัยความตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศตั้งเป็นวัดขึ้นในพระพุทธศาสนา มีนามว่า "วัดป่าเขาน้อย" ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอให้วัดป่าเขาน้อย สถิตสถาพรตลอดกาลนาน.

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

ร้อยตำรวจโท

(เชาวรัน ลัทธศักดิ์ศรี)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง พระราชทานวิสุงคามสีมา

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้วัดที่มีชื่อในบัญชีท้ายประกาศนี้ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตามเขตที่กำหนดไว้ในบัญชีนั้น และให้นายอำเภอท้องที่ปักหมายเขตให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้.

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์
รองนายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
งวดที่ ๖ ประจำปี ๒๕๓๘

ที่	วัด	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กำหนดเขต กว้าง, ยาว/เมตร	
๑๑	ป่าเขาน้อย	วังทรายพูน	วังทรายพูน	พิจิตร	๓๐	๔๐

ฉบับประกาศทั่วไป
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๑๘ ง
วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๙
กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนฯ กระทรวงศึกษาธิการ
วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

สำเนาถูกต้อง
(นายสมพงศ์ รัชโน)
ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน

๓. วัดสาขา

๑) วัดป่าเขาเขียว หมู่ ๕ ต.วังโพรง อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก

๒) วัดป่าบ้านน้ำทรัพย์ หมู่ ๓ บ้านน้ำทรัพย์ ต.วังโพรง
อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลก

รายชื่อหนังสือของชมรมพุทธศาสน์
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ซึ่งจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว

*๑. พุทธศาสนาปฏิบัติอย่างไร
พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชการปัจจุบัน
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๖ ๘,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ ๘,๐๐๐ เล่ม

*๒. โสฬสธรรม
ธรรมเทศนา สมเด็จพระญาณสังวร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๖ ๘,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ ๘,๐๐๐ เล่ม

*๓. พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถร
ชีวประวัติ ธรรมเทศนา บทประพันธ์ และธรรมบรรยาย
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๔. อัตตโนประวัติ
อัตตโนประวัติ พระนิโรธรังสีคัมภีรปัญญาจารย์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗ ๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔ ๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๖ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๕. อนาลโยปูชา
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์ขาว อนาลโย และประวัติถ้ำกลองเพล
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

*๖. ประทีปในต่างแดน
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์สุวัจน์ สุวโจ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

*๗. สัตตรัตน์
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์หลุย จันทะสาโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๑๒,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๓ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๘. บทสวดมนต์ฉบับกัลยาณชน พร้อมคำแปล
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๙. ธัมมวโรวาท
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์สิงห์ทอง ธัมมวโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๘,๐๐๐ เล่ม

*๑๐. ประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ
ท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสัมปันโน
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๙ ๕,๐๐๐ เล่ม

*๑๑. ประทีปแห่งทวีปเอเชีย
โดย...เซอร์ เอดวิน อาร์โนลด์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๐ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๑๒. พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนอะไร
โดย สมเด็จพระญาณสังวร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๐ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๑๓. พระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ดูลย์ อตุโล)
ประวัติชีวิต-คติธรรม-ธรรมเทศนา โดย พระครูนันทปัญญาภรณ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๑ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๑๔. พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจนฺโท จันทร์)
อัตตโนประวัติ ธรรมบรรยาย และคิริมานนทสูตร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๑ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๑๕. แสงส่องใจให้เพียงพรหม
พระธรรมนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๒ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๑๖. พุทธศาสนสุภาษิต
พระธรรมนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๔ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๑๗. ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง
พระเทพเทวี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๑๘. ชีวประวัติ หลวงพ่อเกษม เขมโก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๖ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๑๙. พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑
พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๒๐. สุมงฺคลปูชา
พระปัญญาพิศาลเถระ (ไพบูลย์ สุมงฺคโล)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

*๒๑. ราชสังวรญาณปูชา
พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่อพุธ ฐานิโย)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๘ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

*๒๒. ชีวิตและสังคมที่สมบูรณ์
พระธรรมปิฎก (ป.อ, ปยุตโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๘ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

*๒๓. ธรรมะหลวงปู่หล้า เขมปัตโต
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๙ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๔. หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๐ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๕. พระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภทฺโท)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๐ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๖. มรดกธรรม
พุทธทาส อินทปัญโญ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๑ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๗. พระครูบาเจ้าศรีวิชัย
นักบุญแห่งล้านนาไทย
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๑ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๘. สมาธิ
อาจารย์เสฐียรพงษ์ วรรณปก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๒ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

*๒๙. หยดน้ำบนใบบัว
พระราชญาณวิสุทธิโสภณ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๒ ๘,๐๐๐ เล่ม

*๓๐. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๓ ๗,๐๐๐ เล่ม

๓๑. ท่านพ่อลี ธมฺมธโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๓ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๓๒. ธรรมะสำหรับผู้บริหาร
พระเทพบัณฑิต
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

๓๓. อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ ๖,๐๐๐ เล่ม

๓๔. พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๓๕. ธัมมานุธัมมปฏิบัติ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๓๖. พระอาจารย์วัน อุตฺตโม
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๓๗. เทสโกวาท

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕ ๘,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๓,๐๐๐ เล่ม

๓๘. หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๓๙. พระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ๔,๕๐๐ เล่ม

๔๐. วัณณาภมหาเถรบูชา

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๑๒,๐๐๐ เล่ม

๔๑. คำพ่อแม่

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๓,๐๐๐ เล่ม

๔๒. มณีรัตน์อัญมณีแห่งโพรสณฑ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๑๕,๐๐๐ เล่ม

๔๓. ตำรายาสมุนไพร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗ ๘,๐๐๐ เล่ม

๔๔. หลวงปู่เจี๊ย จุนฺโท

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๘ ๘,๐๐๐ เล่ม

๔๕. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับการพระศาสนา
พระราชประวัติ พระธรรมเทศนา

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๘ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

๔๖. ประวัติพระพุทธสิริสัตตราช (หลวงพ่อเจ็ดกษัตริย์)
พระครูภาวนากิจโกศล (หลวงปู่สอ พันธุโล)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๙ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

๔๗. ประวัติและธรรมคำสอน
พระครูวิจิตรกิตติคุณ (หลวงปู่เปลื้อง ปัญญวันโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๖,๐๐๐ เล่ม

๔๘. ตามรอยพระพุทธองค์
หลวงปู่แฟ้บ สุภัทโท
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๖,๐๐๐ เล่ม

๔๙. ๘๖ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑ ๖,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : **บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด**
๔๙ หมู่ ๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ (เพชรเกษม ๖๙)
แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๙ โทรสาร ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘

